

FUNDACIÓ NOGUERA

Col·lecció Llibres de Privilegis

Director Tècnic: JOSEP MARIA SANS I TRAVÉ

FUNDACIÓ NOGUERA

Llibres de Privilegis, 12

Llibre de privilegis de Palafrugell (1250-1724)

Edició a cura de
JOAN VILLAR I TORRENT

BARCELONA, 2007

Amb la col·laboració de

Coberta: El primer privilegi, que estipula qui podrà ser procurador de Santa Anna de Palafrugell. Fotografia: Enric Bruguera.

© Joan Villar i Torrent

Edita: Pagès Editors, S L

Sant Salvador, 8 - 25005 Lleida

ed.pages.editors@cambrescat.es

www.pageseditors.com

Primera edició: desembre de 2007

ISBN: 978-84-9779-607-1

Dipòsit legal: L-1.531-2007

Enquadernació: Fontanet

Impressió: Arts Gràfiques Bobalà, S L

Introducció

El priorat de Santa Anna de Barcelona, senyor de Palafrugell

Vila comtal des d'almenys el segle x, Palafrugell, el 1194, era atorgat en testament pel comte-rei Alfons el Cast¹ a favor de l'orde militar del Sant Sepulcre de Jerusalem,² que tenia com a casa principal a Catalunya el priorat de Santa Anna de Barcelona,³ juntament amb Llofriú, amb tots els seus termes i pertinences, homes, dones, censos, usos i costums, i amb tots els drets i servituds que el rei rebia als seus termes, tant en mar com en terra. La donació s'efectuaria després de la mort de Dalmau de Palol, que tenia la dita vila en feu per concessió reial. El Sant Sepulcre havia d'establir cinc sacerdots en diverses esglésies de l'orde fins a la recuperació de la ciutat de Jerusalem. La donació fou confirmada des de Saragossa pel rei Pere I el Catòlic, el 14 de maig (dilluns després de Pentecosta) de 1212.⁴ Aquest lloava, concedia i donava a Déu i al Sepulcre de Jerusalem el lloc de Palafrugell, Torroella de Mont-ras, Llofriú i Esclanyà amb terres, pertinences, erms, poblats, aigua, rius, pastures, pesqueres en mar i a terra, fermances,

1 Testament confirmat el maig de 1196. Es poden llegir els documents a: ALTURO, J.: *L'Arxiu Antic de Santa Anna de Barcelona del 942 al 1200*, vol. III, Fundació Noguera, p. 149 i 192, Barcelona 1985.

2. Canonges regulars sota la regla de Sant Agustí.

3. Fundat el 1141.

4. "Sub era millesima ducentesima quinquagesima". Arxiu Diocesà de Barcelona, Fons del Priorat de Santa Anna de Barcelona, Extractos de Documentos Reales, núm. 2, f. 3.

plàcets, telonis, quèsties, emprius, delmes dels esplets i manava als homes i dones d'aquests llocs i termes que reconeguessin com a senyor el prior i els seus successors, de manera que l'obeïssin com si fos el mateix rei i li donessin allò que el monarca acostumava a percebre. Uns anys més tard, el 19 de desembre de 1225, Jaume I el Conqueridor, des de Calataiud, confirmava totes les franqueses, llibertats, immunitats, donacions, concessions fetes de viles, castells, esglésies, cases, honors, terres, heretats, possessions, forns, molins, homes, dones i altres drets concedits a la casa de Santa Anna i rebia sota la seva especial protecció totes les cases de l'orde de Catalunya i Aragó, i les viles amb les terres, pertinences, honors, heretats i possessions, homes i dones. Al cap de pocs anys, el 15 d'octubre de 1260, l'infant Pere tornava a confirmar, en particular, la donació testamentària del castell de Palafrugell amb els seus termes a la casa de Santa Anna de Barcelona.⁵

El priorat va demanar també la confirmació de les seves possessions a la Santa Seu. El 4 d'abril de 1231 Gregori IX expedia, a petició del priorat, una butlla en què corroborava la possessió per part de l'orde del Sant Sepulcre dels delmes de les parròquies de Palafrugell, Mont-ras, Llofriu i Esclanyà.⁶ Uns anys més tard era el papa Climent IV qui confirmava el 6 d'agost de 1265 totes les possessions del priorat i posava la casa de Santa Anna juntament amb les seves possessions sota la seva especial protecció.⁷

Les sovintejades demandes de confirmació de la possessió sol·licitades pels priors a diferents monarques i papes, fan pensar que la possessió del terme de Palafrugell no és féu sense problemes i que comptà amb l'oposició d'altres senyors, tant eclesiàstics com laics, que reivindicaven drets feudals sobre la vila.

5. Arxiu Municipal de Palafrugell, Fons Ajuntament de Palafrugell, perg. núm. 2.

6. Arxiu Diocesà de Barcelona, Fons del Priorat de Santa Anna de Barcelona, Resumen de Instruments del Arxiu de Santa Ana fet per Josep Martí, canonge de las Avellanas, f. 59, doc. 66.

7. Arxiu Municipal de Palafrugell, Fons Ajuntament de Palafrugell, perg. núm. 3.

Diverses institucions religioses hi tenien possessions: la seu de Girona (el 1198 la capellania de Begur mantenia un plet amb el priorat de Santa Anna pels límits de la percepció dels delmes de Palafrugell i Begur⁸ i per un document de 1332 sabem que la pabordia del mes de maig comptava amb algunes propietats a la dita vila);⁹ el monestir de Sant Pere de Galligants que havia estat dotat amb algunes terres situades a Palafrugell per part del comte Borrell el 993;¹⁰ el mateix bisbe de Girona (el 1223 el bisbe Alemany d'Aiguaviva confirmava al prior la concessió del delme de la parròquia de Sant Martí de Palafrugell, i el 3 de novembre de 1228 Guillem de Cabanelles, el seu successor, tornava a lloar al prior l'esmentada concessió a canvi de 200 morabatins d'or destinats al nou palau episcopal que s'estava construint a sota del palau vell);¹¹ la canònica de Sant Feliu de Girona (el 14 de maig de 1249, el papa Innocenci IV feia expedir unes lletres adreçades al prior de Sant Pere de Terrassa i Sant Miquel del Fai sobre els excessos comesos en possessions i rendes de Santa Anna per l'abat de Sant Feliu de Girona), i el monestir de Sant Pere de Rodes (el 1273 hi havia una causa oberta amb l'abat d'aquest cenobi); també tenien possessions al terme del castell de Palafrugell, el monestir de Sant Feliu de Guíxols (A Mont-ras i Palafrugell), el monestir de Sant Miquel de Cruïlles (a Palafrugell i Llofriú), Sant Miquel de Fluvià i Santa Maria de Vilabertran.¹²

8. Arxiu Diocesà de Barcelona, Fons del Priorat de Santa Anna de Barcelona, Resumen de Instruments del Arxiu de Santa Ana fet per Josep Martí, canonge de las Avellanas, doc. núm. 460.

9. Arxiu Municipal de Palafrugell, Fons Ajuntament de Palafrugell, pergami núm. 13.

10. ROURA, G.: "El mil·lenari de Palafrugell (988-1988)" dins l'exposició *Palafrugell Medieval*, Museu de Suro, Palafrugell 1988, p. 1-4.

11. En aquest últim document, el bisbe assegurava al prior i al convent la possessió del delme de Palafrugell contra qualsevol invasor i, especialment, "contra conventum et monasterium sancti Petri de Gallicantu" a càrrec seu. Arxiu Diocesà de Barcelona, Fons del Priorat de Santa Anna de Barcelona, Resumen de Instruments del Arxiu de Santa Ana fet per Josep Martí, canonge de las Avellanas, doc. núm. 96.

12. Ramon Berenguer III el Gran deixà diversos masos de Palafrugell als monestirs de Sant Miquel de Fluvià, Sant Pere de Rodes i Santa Maria de Vilabertran el 1130. Vegeu BADIA, J.: *L'Arquitectura Medieval de l'Empordà*, vol. I, Diputació de Girona, 1977.

Així mateix, tingueren problemes amb els senyors laics veïns, sobretot amb els Cruïlles. En les lletres citades anteriorment¹³ de 1249, el papa Innocenci IV esmenta el noble Guilabert de Cruïlles; el 1266, Gaufred de Cruïlles havia estat excomunicat pel fet d'haver-se emparat durant el període de dos anys del vi, blat i raïm i altres drets, d'Esclanyà, que pertanyien al comanador de Santa Anna; el 1278 tornava a haver-hi problemes amb un altre Guilabert de Cruïlles i el seu batlle d'Esclanyà. Se sap per una sentència dictada el mateix any que el poble de Palafrugell havia de contribuir amb sis cavalleries a les hosts de Guilabert de Cruïlles, però que aquest no tenia dret a castigar els homes de Palafrugell amb penes pecuniàries sense el coneixement dels fets i la intervenció del prior de Santa Anna. També hi tenien possessions els senyors de Begur, Pals i Monells. A més, hi hagueren conflictes amb els mateixos oficials reials que en l'exercici de les seves funcions violaven els drets del priorat.¹⁴

Les dificultats que trobava l'orde per fer valer els seus drets jurisdiccional, van motivar que els priors de la casa de Santa Anna intentessin consolidar i engrandir el patrimoni que tenien a Palafrugell diverses vegades i ampliar la jurisdicció de l'orde del Sant Sepulcre sobre la vila. El 27 de gener de 1364, el prior Berenguer de Bigues comprava la jurisdicció civil i altres drets que Gilabert de Cruïlles i Elvira, la seva esposa, tenien dins el terme de Palafrugell.¹⁵

El 1368 el prior i la casa de Santa Anna redimien amb els seus propis béns la jurisdicció criminal del castell de Palafrugell, venuts o empenyorats per Pere III al mateix Gilabert de Cruïlles, i els reintegrava a la corona.¹⁶ El monarca concedia al priorat la

13. Arxiu Diocesà de Barcelona, Fons del Priorat de Santa Anna de Barcelona, Resumen de Instruments del Arxiu de Santa Ana fet per Josep Martí, canonge de las Avellanas, doc. núm. 85.

14. Com va passar l'any 1363.

15. Arxiu Diocesà de Barcelona, Fons del Priorat de Santa Anna de Barcelona, Extractos de documentos reales, f. 4.

16. En la lletra adreçada pel rei Ferran el Catòlic al lloctinent general, el 18 de maig de 1489, sobre la possessió del mer i mixt imperi i de qualsevol jurisdicció del terme i castell de Palafrugell, per part del priorat de Santa Anna, diu que al document d'agregació del mer i mixt imperi a la corona, atorgat pel rei Pere III i presentat per la casa de Santa Anna, hi havia la disposició i pacte entre el priorat i el rei: "quod nullo unquam tempore nec aliqua causa vel necessitate dicta villa, castrum et iurisdicchio et alia predicta possent vendi, impignorari ne modo aliquo alienari nisi in ipsum prio-

facultat d'imposar, recollir, llevar imposicions de pa, vi, carn i altres productes necessaris al castell i terme de Palafrugell. Al cap de pocs anys, el 10 de maig de 1374, i a causa de l'estat d'endeutament del priorat, el mateix rei concedia al prior i a la casa de Santa Anna que poguessin judicar, per mitjà de persones laiques versades en dret, tots els crims comesos fins aquest dia als termes del castell i castigar-los criminalment i civil, corporalment o pecuniària, tal com ho podia fer el rei abans de la donació i concessió, fossin els crims que fossin.

Finalment, el 6 d'agost de 1390 el priorat comprava al rei Joan I, que necessitava diners per resoldre alguns aldarulls que s'havien produït a la ciutat de Saragossa, el mer i mixt imperi i la jurisdicció criminal alta i baixa, juntament amb tots els drets que el rei encara pogués tenir en la jurisdicció del terme del dit castell que ja no pertanyessin al priorat. La compra va costar 27.500 sous de moneda barcelonesa de tern, la meitat d'aquesta quantitat fou entregada pel prior¹⁷ i l'altra per la universitat de Palafrugell que va contribuir amb 13.750 sous.¹⁸ Per satisfer els enormes deutes del priorat, el prior Pere de Ribalta va haver de demanar permís al papa Climent VII i al papa Benet XIII per poder vendre o arrendar, per un període de sis anys, les rendes de Palafrugell. Al cap de pocs mesos, el 20 de setembre de 1390, a petició del mateix Joan I, el prior de Santa Anna de Barcelona, fra Berenguer de Ribalta, atorgava al rei carta de gràcia mitjançant la qual concedia al monarca o als seus successors el dret de poder recuperar, quan ho volgués, la totalitat de la jurisdicció venuda al priorat, prèvia restitució dels 27.500 sous del preu de la venda. Si no es produïa la recompra, la situació tornaria a la que hi havia abans de la venda.

L'11 de febrer de 1396 un document emanat del bisbe Ramon de Barcelona, com a comissari diputat per la seu apostòlica, facultava el priorat perquè en pogués vendre béns i fer front, així, a les despeses de les obres als edificis del priorat, que si no era d'aquesta manera no haurien pogut realitzar a causa de l'elevada quantitat

rem ac monasterium". Arxiu Diocesà de Barcelona, Fons del Priorat de Santa Anna de Barcelona, caixa 13, documents reials, document sense numerar.

17. Hagué de recórrer a la venda de censals.

18. Com demostra la promesa feta per fra Berenguer de Ribalta, prior de Santa Anna el 6 d'octubre de 1390 de retornar-los l'esmentada quantitat.

d'interessos que pagaven anualment per l'endeutament de la compra de l'esmentada jurisdicció, justificada per les moltes qüestions i escàndols provocats per la *commiscua iura* de l'esmentat lloc.¹⁹

Trenta-sis anys més tard, Alfons V el Magnànim, nebot-nét de Joan I, davant la necessitat de dotar el seu estol naval i sostenir les moltes guerres que havia de mantenir en diversos fronts (venecians, genovesos, Castella, regnes musulmans...), atès que tenia les arques buides, va tornar a recórrer al remei que ja havien utilitzat els seus antecessors per obtenir recursos econòmics: l'alienació de jurisdiccions reials a favor dels majors postors. Així, el 10 de desembre de 1432, el rei venia al cavaller Andreu de Biure el mer i mixt imperi i la jurisdicció criminal alta i baixa del castell i terme de Palafrugell que, aleshores, pertanyia a la casa de Santa Anna, per la venda del seu oncle-avi, juntament amb el dret que tenia el monarca i els seus successors de recuperar-la de mans del priorat.²⁰ La venda pujava a 60.500 sous de moneda barcelonesa, dels quals 33.000 havien estat entregats al tresorer reial Bernat Sirvent, destinats a les arques reials; la resta, 27.500 sous, els retenia el comprador per restituir-los al priorat a fi de poder recomprar l'esmentada jurisdicció. Segons els termes de la venda Andreu de Biure i els seus successors, un cop haguessin tornat al priorat els diners esmentats, podrien gaudir de tota la jurisdicció que abans de la venda pertanyia al monarca.

Els interessos del priorat portaren, sense cap mena de dubte, el prior i la casa de Santa Anna a fer valer la clàusula del privilegi del rei Pere III i van fer les gestions necessàries per recuperar aquesta jurisdicció al més aviat possible, com realment va esdevenir.

L'interès de la universitat de Palafrugell per incorporar el document de la carta de gràcia atorgada pel prior Berenguer de Ribalta al rei Joan i el de la venda feta pel rei Alfons a Bernat de Biura (que va tenir la possessió d'aquesta jurisdicció per un temps relativament curt) al Llibre de privilegis es pot explicar, sens dubte, per l'interès de la universitat que quedés constància que la venda del mer i mixt imperi s'havia fet a carta de gràcia i que,

19. Arxiu Diocesà de Barcelona, Fons del Priorat de Santa Anna de Barcelona, Resumen de Instruments del Arxiu de Santa Ana fet per Josep Martí, canonge de las Avellanas, doc. núm. 192.

20. Llibre de privilegis, doc. núm. 10.

per tant, sempre quedava la possibilitat de recuperar la jurisdicció de Palafrugell, bé per part del rei, bé per la pròpia universitat en nom seu.

Durant el període turbulent de la guerra civil catalana la jurisdicció canviava un altre cop de mans i Joan II, el 1471, poc després de la capitulació de Palafrugell davant del rei, entregava aquesta vila a Bernat Margarit, governador de Catalunya, que apareixerà als documents de l'època com a senyor del castell de Palafrugell, no sense l'oposició immediata del priorat. Se sap que l'any 1473 ja hi havia una causa oberta entre Bernat Margarit i la casa de Santa Anna. El priorat tornaria a fer valer els privilegis i concessions atorgats a la casa de Santa Anna pels predecessors del monarca.

El 22 de setembre de 1479 el rei Ferran manava a Bernat Margarit i Lluís de Margarit, el seu fill, que sota pena de 10.000 florins d'or cedissin i deixessin la vila i castell de Palafrugell amb el seu terme al prior i convent del priorat de Santa Anna de Barcelona juntament amb la possessió de la vila i terme i la jurisdicció civil i criminal, amb tots els fruits i drets. La recuperació no fou immediata, ja que fins al 7 d'abril de 1484 el prior no va fer una procura a Joan Domingo, notari reial, perquè en nom del priorat acceptés l'establiment, faedor pel rei Ferran a favor de la casa de Santa Anna, de la jurisdicció criminal de Palafrugell per la mateixa quantitat de diners per la qual havia estat comprada en temps del rei Joan I (27.500 sous). La casa de Santa Anna tornava a ser senyora de la vila i terme de Palafrugell i de la seva jurisdicció civil i criminal, mer i mixt imperi.

És important senyalar que l'any 1592 Santa Anna de Barcelona fou secularitzada per ordre del papa Climent VIII, com la resta de canòniques que seguien la regla de sant Agustí a Catalunya. Però no va ser extingida sinó convertida en col·legiata secular. Una comunitat de canonges (ara seculars) amb el seu prior al capdavant continuà exercint l'administració del patrimoni i la jurisdicció de la vila i terme de Palafrugell fins a l'extinció de les senyories jurisdiccionals, primer l'any 1811, després de l'abolició promulgada per les Corts de Cadis, i sobretot a partir de les disposicions del 3 de maig de 1823. El període que va des de després de la guerra de la Independència fins a la fi definitiva de la senyoria jurisdiccional, el 1823,²¹ va ser una època de tensions entre el priorat i l'Ajuntament.

21. En temps del prior Dionisi Bardaxi de Azara, cardenal de Roma i auditor del Tribunal de la Rota Romana.

Durant la guerra de la Independència (1808-1815) els censos que corresponien al priorat havien estat confiscats per decisió de la universitat per pagar les contribucions de guerra. Un cop acabada, l'any 1816 l'Ajuntament de Palafrugell es va començar a plantejar l'enderrocament de les antigues muralles, al·legant l'estat de deteriorament d'algunes torres, la necessitat d'una major ventilació de la vila, l'embelliment de la població i l'obligació d'edificar un nou cementiri, les parets del qual es pensaven construir amb les pedres obtingudes de l'aterrament de les muralles. El procurador del prior va protestar ja que no havia estat sol·licitat el permís corresponent per procedir a l'esmentada demolició i va demanar que s'aturessin les obres i que les muralles fossin restituïdes al seu estat primitiu. Al cap de pocs dies, el governador manava suspendre-les, però el 1818 l'Ajuntament decidia derruir les muralles, la qual cosa es féu efectiva. Només quedaria en peu la torre d'en Moragues, que no seria demolida fins al 1908 per millorar el trànsit a la població. L'any 1835 Santa Anna esdevenia una parròquia més de Barcelona.

La universitat de Palafrugell

Segons el fogotjament de 1365-1370 Palafrugell comptava amb 213 focs. El consell municipal al principi era obert, com ho eren també els d'altres poblacions i viles de Catalunya, exercit per la universitat, això és la totalitat dels caps de casa de la població que es reunien a l'església parroquial. El consell obert, si bé permetia la participació directa dels veïns, en les poblacions de molts habitants representava un problema a l'hora de prendre i posar a la pràctica les decisions. Com en altres viles mitjanes o grans, es va passar a un altre sistema mitjançant l'elecció d'uns representants que formaven el govern municipal, per concessió dels senyors del lloc, en forma de privilegi. El 12 de juny de 1418, el prior Joan de Prades presentava uns capítols que havien de regular l'elecció d'aquests representants del terme de Palafrugell. Segons els capítols, a partir d'ara s'haurien d'escollir quatre síndics: dos per Palafrugell, un per Mont-ras i un altre per Llofriu; i dotze consellers: sis per Palafrugell, quatre per Mont-ras i dos per Llofriu, que representarien la universitat de Palafrugell. L'elecció i renovació dels càrrecs es faria anualment, el dia 26 de juliol, festa de Santa Anna.

Els noms dels candidats eren insaculats, es col·locaven en uns rodolins dins una bossa o sac, del qual s'extreien, a la sort, aquells que serien els futurs representants municipals pel període d'un any. Els membres sortints no podien ser reelegits durant l'any següent a l'acabament del seu mandat.

Abans de reunir-se els representants de la la universitat del terme de Palafrugell, havien de demanar permís al batlle del castell, com ja havia estat preceptiu en les reunions de consell obert. Els acords es prenen per majoria simple. Entre les seves atribucions hi havia la de poder manllevar, ordenar talles, imposicions i altres impostos destinats a obres públiques o tot allò que es veïés útil i necessari per a la universitat. El document número nou és un acte notarial de l'elecció dels síndics i consellers de Palafrugell fet d'acord amb els esmentats capítols el 26 de juliol de 1422. Sabem, per una nota del llibre de privilegis,²² que uns vuitanta anys més tard hi va haver una reforma de la institució municipal. No se sap la data exacta, però entre 1504 i 1507 els síndics, que continuaven essent quatre, passaven a denominar-se jurats; els consellers, en canvi, es reduïen al nombre de vuit persones.²³

A part de les gestions del priorat per consolidar el domini directe i jurisdiccional sobre el terme, la universitat de Palafrugell intentà consolidar els seus drets: el Llibre de privilegis, del segle XVII, és fruit de l'interès de la universitat de Palafrugell per recollir i tenir a mà els privilegis, concessions, concòrdies, etc., que tant el rei com els priors de Santa Anna feren a la vila i terme de Palafrugell; també recull les confirmacions que els mateixos senyors i la Santa Seu van fer dels privilegis i concessions esmentats.²⁴ Intentà aconseguir el retorn a la jurisdicció reial però no se'n sortí. També féu gestions per consolidar el seu terme i alliberar-se del domini d'altres senyors: el 12 de gener de 1258 el batlle de Palafrugell i els representants de Palafrugell i Esclanyà havien comprat els drets i domini sobre el bosc situat a la parròquia de Sant Martí de Palafrugell al lloc anomenat Llor i Aiguablava, des del mar fins al Port de Tamariu i del Torrent de Llor fins al coll d'Aiguablava i la roca anomenada Castellet Major i d'allà fins al mar; als seus senyors: el cavaller Guerau de Pals, la seva esposa Berenguera i llur fill Guillem.

22. Llibre de privilegis, doc. núm. 22.

23. Llibre de privilegis, doc. núm. 22.

24. Llibre de privilegis, doc. núms. 4, 5, 8, 14, 16, 17, 18.

A més dels censos i agrers i altres drets ordinaris que es pagaven normalment als senyors directes, les poblacions del litoral havien de donar també al senyor una part del que es pescava al mar. Sovint es produïen desavinences entre el senyor i els que havien de pagar l'esmentat impost. A Palafrugell també n'hi varen haver entre el prior i la vila de Palafrugell per la quantitat que pertocava a la casa de Santa Anna. Per tal de resoldre-ho s'arribà a una concòrdia el mes d'abril de 1570. S'acordava que el priorat hauria de percebre de tot el peix i el corall que es pesqués al mar del terme de Palafrugell una peça de cada vint-i-cinc.²⁵ Aquesta concòrdia era confirmada dos anys més tard, el 13 d'agost de 1572, pel papa Gregori XIII a petició del priorat. El 13 de novembre el mateix papa confirmava, a instància de la universitat de Palafrugell totes les concòrdies, convinences o sentències que posaven fi a les discòrdies que hi havia hagut entre la mateixa universitat i la casa de Santa Anna, com a senyors de Palafrugell, tant per la jurisdicció i la designació de batlles en el terme com pel pagament de censos, fruits i altres drets que es devien al priorat.

La presa de possessió de la vila pels senyors

Pel que fa al senyor, quan un nou prior era elegit havia de prendre possessió dels dominis del priorat. Anava en persona, o bé el representava un procurador, al castell de Palafrugell i entrava per l'anomenat portal d'Amunt.²⁶ El prior o el seu procurador s'estava dret davant el portal fora de la muralla. L'executor o persona que havia de fer l'entrega de possessió era nomenat per la seu apostòlica i, a vegades, designava un subexecutor (el 26 de novembre de 1422 el subexecutor era Bernat de Sorrellach, prevere beneficiat de Palafrugell).²⁷ Aquest l'esperava al portal de Dalt i, en presència dels testimonis cridats per celebrar l'acte, sortia, l'agafava per la mà

25. Llibre de privilegis, doc. núm. 15.

26. A l'extrem nord de l'actual carrer de la Verge Maria, antigament anomenat del Portal. BADIA, J.: *L'Arquitectura Medieval de l'Empordà*, vol. I, Diputació de Girona, 1977, p. 239.

27. Possessió del prior fra Mateu Ferran 1422 (Arxiu Diocesà de Barcelona. Fons del Priorat de Santa Anna de Barcelona, Regestrum núm. 2 del notari Pere Granyana, f. 2).

dreta, el feia entrar dins la muralla i sortia fora. El prior restava al recinte emmurallat amb les portes tancades i obria la del portal com a símbol de la possessió del castell juntament amb els homes, dones, terres, territoris, rèdits, drets i pertinences. El notari feia un instrument públic de l'acte. Després el prior (o el seu procurador), l'executor o persona delegada per aquest i els testimonis accedien a l'hospici o cases que el prior tenia a Palafrugell i aquest en demanava el lliurament de la possessió. L'executor entrava dins l'hospici i rebia el prior a qui donava la mà i el feia entrar. A continuació l'executor sortia i el prior restava dins la seva possessió. Aquest últim tancava i obria les portes de les cases per indicar que la possessió havia estat lliurada. S'escrivia un altre document i, a continuació, l'executor o persona delegada manava fer un repicament de campanes de l'església de Sant Martí de Palafrugell per tal de congregar els homes del terme del castell a fi que prestessin homenatge i jurament de fidelitat al nou prior, i es redactava un nou document on apareixen els noms de les persones que presten homenatge.²⁸

El procurador del prior

El prior de Santa Anna de Barcelona actuava normalment a través d'un procurador. Aquest tenia plens poders sobre el terme i en nom del prior exercia la jurisdicció civil, criminal alta i baixa, mer i mixt imperi del dit castell, lloc i termes de Palafrugell, amb facultat de capturar i fer detenir, multar, castigar, guiar, assegurar persones, concedir guiatges, revocar-los, fer empare i cancel·lar-les, imposar penes, bans, fer composicions, requeriment, rebre homenatges, donar i assignar jutge i jutges en les qüestions, controvèrsies, peticions i demandes, nomenar i fer jutges, batlles, notaris, escrivans, saigs, nuncis, corredors d'orella i altres oficials, fer definicions, àpoques i albarans i altres coses derivades del domini i jurisdicció del castell esmentat (el 15 de gener de 1425 el prior Mateu Ferran nomenava procurador seu Joan Ferrer, llicenciat en decrets i ciutadà de Barcelona).

28. Arxiu Diocesà de Barcelona, Fons del Priorat de Santa Anna de Barcelona, Regestrum núm. 2 (1422 a 1423), f. 2 del notari Pere Granyana.

El 20 de juny de 1480 Bartomeu Cristòfor de Gualbes, prior, concedia a la universitat que només pogués ésser procurador del priorat a Palafrugell un canonge de Santa Anna per tal d'evitar que es poguessin repetir els abusos que algun procurador laic havia comès.²⁹ En el moment de la presa de possessió del càrrec, el prior o el seu procurador havia de comparèixer a Palafrugell i jurar i guardar tots els privilegis, usos i costums concedits a la vila tant pels reis com pels anteriors priors, d'acord amb el privilegi de 1480. Així, el recentment elegit prior Carles de Cardona, que havia pres possessió de la vila de Palafrugell a través d'un ciutadà de Girona, Francesc d'Agullana, s'afanyava el 24 d'abril de 1536 a presentar-se a la vila de Palafrugell i confirmava, en presència del notari local i dels jurats i consellers de la vila, l'observança dels usos, costums, privilegis, llibertats i immunitats de la vila.³⁰ Els nomenaments fets sense aquesta formalitat eren nuls, com fou el cas del batlle fet el 1643 per Joan Boïgues, canonge de Santa Anna, procurador del prior, en la persona de Joan Grassot, traginer de Palafrugell, fet a Barcelona sense haver acudit a jurar els privilegis, tot i que la situació es va regularitzar i Joan Grassot pogué continuar fent de batlle.³¹

La notaria

El prior o el seu procurador establia la notaria a una persona versada en aquest art a canvi d'una quantitat estipulada, quan hi havia canvis de notari i un cens anual que se solia pagar per la festa de Nadal. Des de la promulgació el 1289 de la constitució *item ordinamus et statuimus* pel rei Alfons II a les Corts celebrades a Montsó, els veguers, batlles i prohoms de les localitats podien taxar la retribució dels notaris. A Palafrugell es feia amb la intervenció dels síndics i consellers de l'esmentat lloc, mitjançant persones versades en la matèria triades per les parts interessades. El 6 de juliol de 1338³² una primera taxació l'efectuava Bonet Adrover, jutge de

29. Llibre de privilegis, doc. núm. 12.

30. Llibre de privilegis, doc. núm. 14.

31. Llibre de privilegis, doc. núm. 21.

32. Arxiu Municipal de Palafrugell, Fons Ajuntament de Palafrugell, pergami núm. 14.

Palafrugell, juntament amb Bernat Martí, notari de Monells, fill del també notari d'aquest lloc Jaume Martí, elegits conjuntament per la universitat, i Bernat Sagner, notari de Palafrugell, d'aquesta manera se solucionava el conflicte que hi havia entre el notari Bernat Sagner i els síndics i consellers de la dita vila. Comprenia els documents de la notaria i de l'escrivania de la cort. De tota manera, era força incompleta i afectava les persones del terme del castell de Palafrugell que no fossin cavallers, clergues o jueus.

Gairebé vuitanta anys més tard, el 2 de desembre de 1414, es feia una nova taxació dels honoraris que havia de percebre el notari de Palafrugell, a petició dels síndics d'aquest lloc que s'adreçaren a fra Berenguer Sartre, senyor de Palafrugell i prior de Santa Anna. Aquesta nova taxació s'explica per les mancances de les anteriors ordinacions, que moltes vegades obligaven a acudir a l'arbitri judicial, per la seva inadequació a les noves constitucions promulgades per Pere III en les Corts de Montsó de 1362-1363, que fixaren les taxacions de les escriptures notariales en l'àmbit del Principat de Catalunya,³³ i pels abusos dels notaris del lloc. De fet, els síndics es queixaren al prior que l'aleshores notari Jaume Morgat pretenia rebre salaris immoderats, excedint els honoraris permesos per l'ús i costum del bisbat de Girona. El prior encarregà la redacció a diversos juristes i notaris de Girona, tot i que el document final fou avaluat pels notaris Bernat Sadurní, de la Bisbal, Bernat Climent, d'Ullastret, i Antoni d'Orts, de Peratallada.³⁴ Aquest document fou fet publicar pel prior de Santa Anna, que es trobava a la seva residència del castell de Palafrugell, davant dels procuradors i síndics de la universitat i ratificat per aquests.

Al cap de tres anys els síndics de Palafrugell es tornaven a queixar al nou prior de Santa Anna, Joan de Prats, que el notari demanava salaris immoderats i extorsionava els interessats. Aquest ratificava juntament amb el Capítol de canonges de Santa Anna el 23 de febrer de 1417 les taxacions del 1414, i el 2 de març les lloaven, aprovaven, ratificaven i confirmaven davant del notari de Barcelona Pere Granyana, en presència del síndic de Palafrugell.³⁵

33. Aquestes constitucions respectaven les ordinacions i usos locals sempre que no sobrepassessin els imports establerts per aquelles, algunes de les taxes fixades per les ordinacions de Palafrugell sobrepassaven les quantitats establertes.

34. Arxiu Municipal de Palafrugell, Fons Ajuntament de Palafrugell, pergami núm. 75.

35. Arxiu Municipal de Palafrugell, Fons Ajuntament de Palafrugell, pergami núm. 79. Sobre la notaria de Palafrugell així com les transcripcions dels documents,

L'exercici de la justícia

El 26 d'agost de 1250 Jaume I el Conqueridor atorgava un privilegi a l'orde del Sant Sepulcre segons el qual cap vicari o batlle seu, o lloctinent en el seu nom, podia entrar als termes del castell i vila de Palafrugell per empenyorar i capturar homes que habitessin als termes del dit castell i vila o a causa de l'exercici d'alguna jurisdicció, per causa civil o mixta, o trencament de pau i treva.

Al cap d'uns anys, el 20 de juny de 1360, l'infant Pere, fill de Jaume I (futur Pere II el Gran), des de Saragossa i a súplica del prior i de la casa de Santa Anna i per tal d'evitar la intromissió i pertorbació que causaven els oficials reials, confirmava els privilegis atorgats que establien que a les investigacions sobre malifetes perpetrades en el terme de Palafrugell pels seus habitants, el prior havia d'encarregar-se de la investigació i si veia que els denunciats mereixien penes de tipus corporal, mort o mutilació de membres havien de ser remesos al veguer o als ordinaris de la jurisdicció reial per tal que fessin justícia. Altrament, el coneixement de la causa, decisió i punició dels malfactors pertanyien al prior. Així mateix, manava als oficials que no usurpessin aquesta jurisdicció ni n'impedissin al prior l'exercici. A més, concedia al prior i casa de Santa Anna, pel període de vint anys, prorrogables si l'autoritat reial ho creia convenient, la jurisdicció criminal del castell i lloc i dels seus termes i habitants, tret de la de mort i mutilació de membres. De manera que el prior i els seus oficials poguessin fustigar els criminals i portar-los a la presó, a més li atorgava potestat per convertir les penes en pecuniàries.

A vegades es produïren problemes amb els oficials reials. Així, el 1411 hi va haver una qüestió moguda pel batlle reial de Palamós contra el batlle i particulars de Palafrugell per oposició i manca d'assistència a l'acció de la justícia quan aquell perseguia uns malfactors.³⁶

vegeu Josep Maria PONS I GURI: "Les taxacions dels salaris de Notaris i Escrivans al terme del castell de Palafrugell", *L'Estoig*, núm. 1, Palafrugell, octubre de 1989, p. 31-50.

36. Arxiu Municipal de Palafrugell, Fons Ajuntament de Palafrugell, pergami núm. 67.

Des de 1437, però, a petició dels jurats i de la universitat de Palafrugell, i com a compensació pel pagament de la meitat del preu de la compra de la jurisdicció criminal, confirmava a la universitat de Palafrugell que la justícia fos regida i administrada per un jutge ordinari del terme de Palafrugell i establia que d'aquí en endavant el batlle i el jutge del castell haguessin de ser escollits per un període de tres anys com ho eren els oficials reials de Catalunya. Per als esmentats oficis s'haurien d'escollir persones amb la formació suficient i amants de la justícia. Cada tres anys, el mes de gener, els jurats i consellers de Palafrugell haurien de triar tres persones que estiguessin disposades a exercir aquests càrrecs i que havien de ser proposades abans del 15 de gener al prior o, en la seva absència, al seu lloctinent o procurador. Seria el prior o el seu representant qui escolliria de la terna presentada la persona que més li plauria per a exercir aquest càrrec. En acabar el seu mandat, els habitants del terme tenien quinze dies per poder presentar les seves reclamacions contra els oficials esmentats i quinze més per a poder-les provar. A part del jutge ordinari i del batlle, els jurats i consellers havien de presentar tres juristes més al prior o al seu lloctinent o procurador en el mateix període de temps. El prior o representant havia de triar en els següents quinze dies un jutge de taula i un d'apel·lacions. Tots aquests càrrecs havien de prestar homenatge als jurats del terme. El notari del terme del castell seria també l'escrivà de la taula.³⁷

El càrrec de batlle

En una població hi podia haver diversos batlles naturals, ja que si el domini estava repartit entre diversos senyors, cada senyor en designava un. El càrrec solia ser concedit de per vida i a vegades esdevenia hereditari, lligat a un mas important de la població, l'ofici passava de pares a fills. Les seves funcions eren bàsicament de cobrament d'impostos del lloc. Sabem, pel que fa al priorat de Santa Anna, que tenia un batlle a Palafrugell i un altre a Llofriu.³⁸

37. Llibre de privilegis, doc. núm. 11.

38. Pere Ombald, prior de Santa Anna, concedia el 3 de desembre de 1307 a Ferrer, batlle de Llofriu, que pogués llegar en testament la batllia al seu fill Bernat. Arxiu Diocesà de Barcelona. Fons de Santa Anna. Pergamí sense classificar.

Els batlles reials i els veguers reials s'ocupaven de perseguir criminals i d'exercir certes funcions executives. Quan la jurisdicció civil i criminal, mer i mixt imperi, va passar a mans del priorat, les funcions i atribucions del batlle hagueren d'ampliar-se i aparegué la necessitat de triar per l'exercici d'aquestes funcions persones més qualificades. Almenys des del privilegi de 1437, el batlle esdevindria un càrrec triennial, com el de jutge, i es presentava en forma de terna per part de la universitat de Palafrugell. L'elecció restava a les mans del prior, com en el cas de jutge ordinari.

Carnisseria i peixateria de la universitat

El 26 de juliol de 1482, el mateix prior concedia als jurats de Palafrugell la possibilitat d'edificar al pòrtic situat a la part d'orient de l'Almoïna de Palafrugell una taula de carnisseria i peixateria, de manera que la universitat pogués vendre carn i peix, en taula pròpia, cosa que li permetria tenir una nova font d'ingressos. A canvi del privilegi la universitat hauria de pagar un cens anual de 6 diners al priorat i si les altres taules no poguessin suportar la competència i decidissin tancar, hauria de pagar la diferència dels censos que el priorat deixés de rebre per aquest concepte.³⁹ Al segle XVIII gràcies a una nota al Llibre de privilegis sabem que la universitat de Palafrugell gaudia de fleca, gabella i carnisseria privatives, i per aquesta raó pagava al rei un cens anual de 3 lliures.

Concessió de mercat setmanal

Finalment, el 9 de maig de 1724, en un context en què el nucli urbà experimenta un creixement de la població i es creen nous carrers fora muralla, sobretot cap al sector oest, el creixement significatiu d'habitants de la parròquia de Mont-ras i el naixement del barri mariner de Calella (primera referència de 1746), el prior Antoni de Bru i de Canta concedia a la universitat de Palafrugell llicència i facultat de celebrar mercat en la dita vila cada dijous

39. Llibre de privilegis, doc. núm. 13.

de cada setmana (es feia al carrer de Cavallers). Sens dubte que de mercat setmanal ja n'hi devia haver, però la concessió senyorial oferia als concurrents poder gaudir de totes les franqueses, exempcions i immunitats de què es beneficiaven els altres mercats del Principat de Catalunya.⁴⁰ Els mercaders ambulants s'instal·laven a la vila i venien tot tipus de productes artesanals. A més, els pagesos residents fora muralla o provinents d'altres poblacions veïnes anaven a vendre-hi els productes que ells mateixos havien conreat o fabricat.

Un llarg període d'inseguretat i turbulència

LES GUERRES AMB FRANÇA

La situació de Palafrugell, i de tot l'Empordà, proper a la zona fronterera amb França, féu que visqués de ple les invasions i conflictes al llarg de la història. Al segle xv van tenir lloc la guerra civil catalana i les guerres remences i entre el xvi i el xvii les guerres per l'hegemonia europea entre la monarquia francesa i l'Espanya dels Àustria. Es van fer cinc guerres entre 1512 i 1559. Les guerres de religió que tingueren lloc a França, a la segona meitat del segle xvi, donaren un respir a la comarca, però el conflicte tornà a reprendre amb força a l'última dècada del segle i continuava després del tractat dels Pirineus i més tard amb la guerra de Successió espanyola, al segle xviii.

El privilegi donat pel rei Jaume I el Conqueridor a Tarragona, el 2 d'abril de 1251, a més de disposar que els oficials reials no poguessin reclamar censos o drets de la vila i terme de Palafrugell, ja que havien estat cedits per Alfons el Cast al priorat de Santa Anna, eximia els habitants del terme del castell de l'obligació de prestar dret d'alberga, si no és que hi anava el rei en persona o algun dels seus fills; privilegi confirmat pels seus successors (Felip II encara el tornava a confirmar el 18 d'abril de 1564).

Tot i així, el mes d'agost de 1595, en temps del mateix Felip II, Pere Bartomeu Mas, comissari reial, va requerir a la vila de Palafrugell, mitjançant la presentació d'una patent reial donada a Barcelona el 27 de juliol del mateix any, allotjament per a 260 soldats de la companyia de Francisco Gay, sota pena de 6.000 sous.

40. Llibre de privilegis, doc. núm. 23.

El prior, Jaume Castelar, senyor de Palafrugell, va al·legar l'esmentat privilegi d'exempció i va fer la concessió que, en cas de necessitat, es pogués vendre pa i vi als soldats, pagats a un preu just. Pere Riera, jurat en cap de Palafrugell, va ordenar al notari i escrivà de la universitat Joan Clascar que intimés al comissari la resposta de la vila, aquesta es negava a allotjar els soldats en virtut del dit privilegi, recordava la confirmació que n'havia fet el rei Felip (18 d'abril de 1564) i acompanyava l'esmentada resposta amb una còpia tant del privilegi com de l'ordre emesa pel lloctinent del General, Pere de Cardona, datada el 29 de maig de 1592, segons la qual no es podien allotjar soldats a Palafrugell. Paral·lelament apel·lava al lloctinent del General de Catalunya.⁴¹

Al cap d'uns anys, el 1635, França tornava a declarar la guerra a la monarquia hispànica, ara en el context de la guerra dels Trenta Anys.

A finals de 1637, en temps del virrei Enric d'Aragó Folc de Cardona i de Còrdova, duc de Cardona i Segorb, Baltasar Oriol, oficial reial, va manar al batlle i jurats de la vila que admetessin 400 soldats sota pena de 500 lliures de multa. Els jurats acudiren al seu senyor jurisdiccional Josep Claresvalls, prior de Santa Anna. Hi hagué una entrevista entre el prior i el virrei tal com s'explica en una carta del mateix prior del 6 de febrer de 1637, però el privilegi concedit pel rei Jaume I no va ésser tingut en compte, tan sols sembla que s'aconseguí que 130 soldats fossin enviats a Pals per alleujar la vila.

El 20 de juliol de 1638, dia de Santa Margarida, tingué lloc un succés molt greu per a la vila. Les tensions produïdes per l'allotjament de sis companyies a la vila i llocs veïns van derivar en un enfrontament armat en què van morir dos capitans i cinc soldats dels terços castellans i un civil. Això tingué com a represàlia el càstig brutal de la població: s'enviaren tres companyies que saquejaren la vila i les diverses esglésies del terme municipal⁴² foren profanades. La gravetat dels fets motivà la carta del bisbe de Girona al virrei Dalmau de Queralt i Codina, comte de Santa Coloma, i la visita a la vila del prior de Santa Anna Josep Claresvalls, tot i ésser un

41. Llibre de privilegis, doc. núm. 19.

42. La més afectada sembla que fou l'església de Llofriú.

dels membres del clergat més addictes a la causa de Felip IV. En féu una relació adreçada al virrei el 26 de juliol del mateix any. Una ordre que el virrei va remetre al cap militar manava obrir una investigació sobre l'assumpte i el càstig dels culpables davant la gent.

Els mateixos fets es tornaven a repetir dos anys més tard, en 1640, quan els terços castellans, sota comandament de Juan de Arce, després d'incendiar i saquejar la vila de Calonge, amb la mort de vint persones, i després d'haver-ho intentat sense aconseguir-ho a Palamós, arribaren a Palafrugell i incendiaren 28 cases de la vila i mataren unes quantes persones i violaren les dones. El consell municipal va procurar que els donessin vitualles, diners i objectes de valor a fi de convèncer el comissari de l'exèrcit de Girona d'allunyar les tropes de la vila. Aquesta manera d'actuar que s'estenia a tot el Principat va crear un gran malestar que conduiria a la guerra dels Segadors. En aquest context es tornarien a repetir els fets, aquest cop per part de les tropes franceses, quan el juliol de 1649 i l'abril de 1650 els terços francesos obligaren la vila a avituallar-los.

ELS ATACS DE CORSARIS

A més dels conflictes bèl·lics s'hi ha de sumar la presència de tropes per protegir-se dels atacs dels corsaris. La pirateria assolà el litoral català durant tota l'edat mitjana, però s'accentuà considerablement després de l'ocupació d'Alger pels germans Barba-rossa, en nom de l'imperi otomà, el 1516, en el context expansiu d'aquest imperi. Durant els segles XVI i XVII, el litoral empordanès i català va viure sota la constant amenaça dels atacs corsaris.⁴³

L'any 1441 el bisbe Bernat de Pau havia aprovat la petició del prior de Santa Anna de Barcelona per edificar una torre de guaita sobre el penya-segat de Romaboira.⁴⁴ S'hi havia de fer una capella

43. A tall d'exemple els llibres del clavari de Palafrugell anoten 27 avisos de proximitat de vaixells corsaris entre juliol de 1542 i juliol de 1543 o 38 entre juliol de 1555 i juliol de 1556. Es pot trobar més informació sobre el tema dels conflictes bèl·lics i el problema dels corsaris al capítol d'ALCOBERRO, A.: "En temps dels Àustries (1479-1714)", *Història del Baix Empordà*, Diputació de Girona, Girona, 2006, p. 299-337. Vegeu també: NOGUER, J. i ALCOBER, A.: *Pirates, corsaris i torres de moros*, Quaderns de Palafrugell, 1998.

44. El mateix penya-segat on actualment hi ha aixecat el santuari i el far de Sant Sebastià.

dedicada a sant Sebastià, exempta de delme i altres drets a pagar al priorat. El mateix bisbe i la reina Maria, lloctinent del seu marit Alfons el Magnànim, concediren permís per captar almoines destinades a la construcció. El 1445 el prior de Santa Anna renunciava a percebre diversos tributs sobre el terme de Palafrugell i els destinava a l'obra de la torre. Quatre vessanes de terreny entorn de la torre havien de servir a la sustentació de l'ermità.

El 28 de juny de 1597 el batlle general Marco Antonio Montsuar i d'Arinyó, a petició dels jurats de Palafrugell, concedia permís per edificar la torre fort de Calella, entre els ports de Calella i Llafranc, de gran importància estratègica com a ajuda i defensa contra les incursions de pirateria. El batlle general autoritzava les autoritats locals a establir impostos destinats a la construcció de l'edificació i a la dotació d'homes i armes.⁴⁵ La xarxa defensiva de Palafrugell es completaria amb el bastiment de les torretes o torre de moros al puig del mateix nom al nord-oest de la vila, possiblement al segle XVII per rebre els senyals de perill emesos per la torre de Sant Sebastià i la de Calella. També les masies intentaven defensar-se mitjançant la construcció de petites torres de fortificació adossades als seus edificis.

Els atacs continuarien fins al segle XVIII, en temps de Carles III, quan la pirateria seria eradicada.

L'arxiu de Palafrugell

Les reunions dels antics jurats de la universitat de Palafrugell tenien lloc dins l'església parroquial de Sant Martí i els documents es guardaven en una dependència de la mateixa església. Les primeres referències documentades sobre l'existència d'un arxiu municipal daten de 1707. Aquest any la universitat de Palafrugell encomanava a Salvador Vergonyós, notari del castell de Palafrugell, la classificació dels papers que havia de realitzar en el termini d'un any i que sembla que no arribà a portar-se a terme. Llavors la documentació es trobava dins un armari, en una habitació situada al costat nord de l'església, en la qual també hi havia les manxes

45. Llibre de privilegis, doc. núm. 20.

de l'orgue primitiu. És en aquest espai que s'havien conservat els llibres i documents de la vila de Palafrugell fins a la primèria del segle xx. El 1879 Miquel Torroella i Plaja, propietari i lletraferit de Fitor, i Josep Guich Fontanet, farmacèutic, interessats pels temes d'història local, s'havien adreçat a l'Ajuntament de Palafrugell per sol·licitar l'autorització per accedir a l'arxiu. A canvi d'estudiar la documentació s'oferiren a classificar-la. No obstant això, acabada la tasca dels estudiosos, l'Ajuntament feia constar la seva disconformitat pel desordre en què romania l'arxiu. Fruit d'aquestes consultes, Miquel Torroella i Plaja va escriure *Història de Palafrugell i la seva comarca*, que no es va publicar fins el 1929.⁴⁶ Foren les darreres persones que pogueren consultar el Llibre de privilegis a l'arxiu antic.

Entre finals de 1925 i començaments de 1926, quan Ramir Medir i Jofra va examinar l'arxiu a petició de l'Ajuntament per tal de cercar uns documents referents al santuari de Sant Sebastià, la propietat del qual es disputaven l'Ajuntament de Palafrugell i la Casa Carles de Girona, aquest encara estava situat a l'església. Medir va elaborar una primera descripció del fons antic⁴⁷ de l'arxiu municipal i va deixar constància del seu desordre i abandonament. En aquesta descripció ja no hi figurava el Llibre de privilegis, que el mateix any (1926) havia comprat la Biblioteca Central de la diputació de Barcelona⁴⁸ del fons d'una botiga de llibres antics, salvant-lo potser d'una pèrdua definitiva.

Malgrat que Medir, en la memòria redactada, aconsellava la conveniència del trasllat de la documentació i de la necessitat d'ordenació i catalogació de l'arxiu, els papers continuaren a l'església parroquial i foren parcialment destruïts amb l'incendi de l'edifici religiós el juliol de 1936. Un cop reinstaurades les institucions municipals, el setembre de 1936 l'Ajuntament acordà traslladar la documentació a la Biblioteca Popular, al carrer de la Tarongeta. Tot i així, el 1962 Ramir Medir continuava reivindicant als anys seixanta la necessitat del trasllat de la documentació a la casa consistorial.

46. TORROELLA I PLAJA, M.: *Història de Palafrugell i la seva comarca*, Igualada, Imp. Pere Bas i Vich, 1929, 196 pàgines.

47. Arxiu Municipal de Palafrugell, Fons Ramir Medir Jofra: MEDIR, R.: *Memoria relativa al antiguo Archivo municipal de la Villa de Palafrugell*, 1926.

48. Actual Biblioteca Nacional de Catalunya.

El 1964 l'Ajuntament deixava l'antiga seu del carrer dels Valls i es traslladava a l'actual Can Bech. Probablement, pels volts d'aquesta data s'hi portava finalment la documentació històrica de la vila de Palafrugell. El 13 d'abril de 1970 l'Ajuntament acordava que el senyor Guilló organitzés i classifiqués els documents de l'arxiu. Amb tot, fins al 1979, pocs anys després de l'arribada dels ajuntaments democràtics, no es faria un primer inventari general gràcies a la feina de dues estudiants d'història, Núria Corredor i M. Concepció Saurí. La documentació històrica fou traslladada a l'edifici de can Genís (carrer Cervantes, número 10), seu del museu-arxiu. Després de la signatura el 18 d'abril de 1986 d'un conveni entre la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament de Palafrugell, es creava l'Arxiu Històric de Palafrugell, sense moure's de can Genís, on a partir del mes d'octubre la seva arxivera, Concepció Saurí, se'n faria càrrec. Amb la col·laboració del senyor Enric Sagner s'acabaria l'inventari que publicaria la Generalitat de Catalunya.⁴⁹ L'any 2002 la documentació va ser traslladada a la nova seu, que compta amb unes instal·lacions ben equipades, de la plaça de l'Església, núm. 8.

Pel que fa al Llibre de privilegis, el 1961 Ramir Medir informava que el volum era a la Biblioteca de Catalunya. Els intents per recuperar-lo resultaren infructuosos. El 1991 s'iniciaren una sèrie d'accions per aconseguir el retorn del llibre a la vila de Palafrugell. El 27 d'agost d'aquest any l'arxivera tenia enllestit un primer informe. La gestió de les autoritats municipals, juntament amb els informes favorables de l'Associació d'Arxivers de Catalunya, de la Secció d'Arxius Municipals del Consell Internacional d'Arxius, així com l'important suport de la població de l'esmentada vila mitjançant la recollida de firmes iniciada el 27 de novembre de 2005, va permetre que, el 9 d'octubre de 2006, el Llibre de privilegis tornés a Palafrugell gràcies al conseller de Cultura Ferran Mascarell. La llarga reclamació va acabar amb un conveni entre la Generalitat de Catalunya, la Biblioteca Nacional de Catalunya i l'Ajuntament de Palafrugell, en què la Biblioteca mantenia la propietat del llibre i cedia el document a l'Arxiu Municipal en règim de comodat per temps indefinit.

49. SAGUER I HOM, E. i SAURÍ I ROS, M. C.: "Arxiu Històric de Palafrugell", *Guia dels Arxius Històrics de Catalunya*, núm. 3, Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, Barcelona, 1989.

El Llibre de privilegis de Palafrugell

És un llibre de privilegis tardà, de començaments del segle XVII. Com qualsevol llibre d'aquestes característiques conté un recull de documents importants per a la vila, procedents de reis, papes, senyors territorials, mitjançant els quals atorgaven beneficis, favors, excepcions o privilegis, que en el nostre cas es concedien al priorat de Santa Anna i a la universitat de Palafrugell. Recull tant documentació antiga que devia estar escrita sobre pergamí, com documents en paper o pergamí de l'època de confecció del llibre o afegits amb posterioritat als que formen part del nucli principal. Abasten des del segle XIII fins al segle XVIII.

El llibre està escrit en paper de 172 mm de llargada per 148 mm d'amplada. Originàriament constava de 173 folis numerats amb tinta només fins al 164. Els quaderns que contenien els folis del 54 al 161 (ocupaven el lloc entre el foli 59v i el foli 60r de la numeració moderna) devien quedar en blanc i foren retirats en el moment de l'enquadrernació al segle XVIII, quan s'hi va afegir un document original, el núm. 20. Quan el manuscrit va ingressar a la Biblioteca Nacional de Catalunya,⁵⁰ el 1926, es va tornar a numerar amb llapis per suplir el salt de numeració. Restes d'aquests folis en blanc que hi havia al mig del Llibre de privilegis són els 52-53 de la numeració antiga o 58-59 de la numeració de la Biblioteca de Catalunya. Actualment, consta de 72 folis protegits amb vuit fulls de guarda (4+4) i dos de contraguarda (1+1) que devien ésser incorporats en una restauració del segle XX, feta a la Biblioteca de Catalunya. Les tapes en cuir gofrat, que protegeixen l'esmentat llibre són, a excepció del llom, les del llibre primitiu i responen possiblement a una enquadrernació del segle XVIII. Les tapes són una mica més grans que els fulls de paper: 289 mm de llarg per 214 d'ample. El gruix total del llibre és de 200 mm. La portada conté l'escut de Palafrugell amb la torre (500×400 mm) coronada amb la creu patriarcal (creu doble amb el travesser inferior més llarg que el superior), característica del priorat de Santa Anna de Barcelona (300×250 mm), dins un blasó amb una garba de blat a dreta i esquerra, tot plegat contingut en un hexàgon circumscrit dins el més

50. En aquella època s'anomenava Biblioteca Central de la Diputació de Barcelona.

petit dels quatre rectangles, posats l'un dins de l'altre, amb les següents mesures: 183×103 mm, 217×134 mm, 149×164 mm, 278×192 mm.

La contraportada conté la creu patriarcal del priorat de Santa Anna de Barcelona de 159×99 mm dins quatre rectangles continguts l'un dins de l'altre, com en el cas de la portada, de les següents dimensions: 192×100 mm, 222×131 mm, 232×161 mm i 278×189 mm. El cuir estava decorat amb motius geomètrics vegetals i florals gofrats i daurats. El tall del llibre és tenyit de color vermell per donar-li més noblesa.

El llom amb la inscripció "Llibre de Privilegis" en lletra neogòtica i el número de manuscrit segons el catàleg de la Biblioteca Nacional de Catalunya (935) devien ésser afegits en una restauració que es féu al segle xx a la mateixa Biblioteca Nacional de Catalunya. En aquest moment es va desmuntar el llibre original, es va fer una neteja en sec, es consolidaren els forats que els corcs havien fet al paper, se substituïu el llom, es reforçaren les relligadures i s'hi afegiren els vuit fulls de guarda i dues contraguardses. A la contraguarda de darrere hi ha una etiqueta amb la inscripció "Diputación Provincial de Barcelona / Biblioteca Central⁵¹ /Reg. Ms 935 / sign 8-III". En el primer i darrer foli del llibre hi ha el segell de la biblioteca. Aquests folis estan ennegrits potser perquè el contacte amb les tapes de pell havia estat directe (manca de folis de guarda) en l'enquadernació primitiva, o potser perquè en uns primers moments el llibre es féu servir sense cobertes.

Els llibres de privilegis normalment seguien un ordre no cronològic sinó temàtic o segons la importància que es donava als documents. Dels 23 documents copiats en el llibre només vint-i-dos (per les seves característiques especials considerem a part el document 22) són documents pròpiament notariais o procedents de la Cancelleria Reial o escrivania baronial (priorat de Santa Anna). D'aquests, el grup més important de documents el constitueix naturalment el dels privilegis, sis (27,3%), i el de les confirmacions, set (31,8%). Si els sumem constitueixen el 59,1% de la documentació recollida en el llibre. D'aquests privilegis dos són de procedència reial i quatre de priorals. Les compravendes també ocupen un gruix important amb

51. Actual Biblioteca Nacional de Catalunya.

quatre (18,2% del total dels documents). Altres documents recollits són les aplicacions de privilegis a casos concrets: 3 (13,6%). Entre la resta de documents copiats hi ha una concòrdia i una llicència per edificar una torre entre Calella i Llafranc. El document 22 el considerem separatament dels altres perquè no es tracta pròpiament d'un document sinó d'una notícia de la reforma municipal que va tenir lloc a principis del segle XVI, inserida al Llibre de privilegis per la seva importància per a la vila.

Al costat dels anteriors documents, l'esmentat Llibre de privilegis conté una sèrie d'anotacions i documents que s'hi han inserit per la seva relació amb aquest, els hem transcrit en apèndix documental i s'han ordenat tot intentant seguir un ordre cronològic, atès que la data no hi consta sempre, mitjançant lletres gregues.

La primera referència que tenim del llibre la podem trobar al mateix Llibre de privilegis, que conserva encolat en un dels seus fulls de guarda (abans que comenci la foliació) l'albarà fet el 24 d'abril de 1608 pel llibreter Llorenç Rosell en què reconeix haver rebut del canonge Serra del priorat de Santa Anna de Barcelona la quantitat de vint rals i un sou per la venda del llibre.

No sabem si aquesta compra fou feta per iniciativa del priorat, senyor de la vila de Palafrugell, o a petició dels jurats, que desitjaven tenir, com era el cas d'altres viles, els documents més importants constitutius del règim municipal de dita vila. Malauradament no es conserva el *Liber Negotiorum* del priorat de Santa Anna d'aquest any. D'altra banda, els llibres d'actes de Palafrugell més antics que es conserven ens permeten tan sols recular fins al segle XVIII. Tenim en tot cas dos elements importants per fixar-ne la data: a) el paper solt encolat a la part interna de la portada que conté l'albarà del llibreter Llorenç Rosell en favor del canonge Serra del dit priorat, de data 24 d'abril de 1608, amb el preu de cost (20 rals) i b) una altra nota continguda en el mateix paper solt dóna testimoni de la quantitat que es va haver de pagar (26 rals, 2 lliures i 12 sous) per fer el trasllat del primer document contingut, amb data 10 de juny del mateix any, data que correspon a la del trasllat del primer document contingut en el Llibre de privilegis, això és: la concòrdia entre el prior de Santa Anna i la universitat de Palafrugell sobre el dret del peix i del corall feta pel notari públic de Barcelona Pere Vidal per autoritat règia i apostòlica, extret de les notes de Joan Ferrer, notari públic de Barcelona, contingudes en el *Liber Negotiorum II*

de l'esmentat priorat, actualment perdut. El trasllat de document no es reprendria fins al juliol-agost de 1613 amb la còpia dels documents números 15, 16, 9, 11, 17 (el 22,7% del total). Tots aquests documents foren closos pel notari Francesc Pagès, a excepció del núm. 17 que si bé va ser signat pels connotaris no va ser clos pel notari principal. El document núm. 9 no porta la signatura dels connotaris però fou clos per Francesc Pagès, tot i que la data és 4 de juliol, i no 10 d'agost com la resta d'aquest grup de documents. Els documents recollits són privilegis i confirmacions, importants per a l'organització de la universitat de Palafrugell.

El 3 de març de 1617 es reprenia la còpia amb el trasllat d'un únic document, el núm. 13, el privilegi concedit pel prior Bartomeu Cristòfor de Gualbes a favor de la universitat de Palafrugell de tenir taula de carnisseria i peixateria. Curiosament es va afegir cap al final del llibre, deixant en blanc les pàgines anteriors en previsió d'una futura còpia de documents que es consideraven més importants.

El gruix dels documents es va copiar el juliol de 1617, aquest grup està constituït pels documents 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 14, 18, 19 (47,8% del total). Es tracta sobretot de confirmacions. També conté els documents de la venda de la jurisdicció de Palafrugell feta pels reis Alfons el Magnànim i Joan II i els privilegis atorgats per Jaume I sobre la prohibició als oficials reials d'entrar a Palafrugell i de l'exempció de la prestació d'albergues per l'esmentada vila.

El document núm. 19 que clou el grup tracta de la presentació de l'esmentat privilegi davant la petició d'albergar soldats el 1595. Pel que fa al document núm. 1, encara que aquest no ha estat clos pel notari que ha ordenat el trasllat i no consta enlloc la data de la còpia, les dates de trasllat dels documents anteriors i posteriors ens fan pensar que és la mateixa: juliol de 1617.

A continuació hi ha un grup de dos documents segurament copiats al segle XVII, però que no han estat closos per notari i dels quals no consta la data del trasllat: documents 3 i 20. Hi consta la venda del bosc del Llor i Aiguablava feta per Guerau de Pals a favor del batlle i homes de Palafrugell (segle XIII) i la llicència de Marc Antoni Montsuar, batlle general, per construir la torre de defensa entre Calella i Llafranc. També s'hi afegiren, possiblement durant el segle XVII, els documents 21 i 22, la memòria del jurament prestat pel canonge Joan Boïgues, procurador del prior de Santa Anna el

26 de gener de 1643, i la notícia de la reforma del govern municipal que havia tingut lloc a principis del segle XVI, respectivament.

Finalment hi ha el document núm. 23 que es va afegir al segle XVIII. És un privilegi original.⁵² És un trasllat del propi original, escrit en un bifoli i signat i segellat pel prior de Santa Anna de Barcelona, que va ser cosit al Llibre de privilegis, moment que es devia aprofitar per fer l'actual enquadernació del llibre. Per tal que el document tingués el mateix format que el llibre se'n van retallar els marges dret i esquerre amb pèrdua parcial de text. Es tracta de la llicència per celebrar mercat a la vila de Palafrugell, concedida pel prior Antoni de Bru i de Canta el 9 de maig de 1724.

Pel que fa a la cronologia dels documents transcrits, cinc són del segle XIII (21,7%); dos del segle XIV (8,7%); sis del segle XV (26,1%); 7 del segle XVI (30,4%), dos del segle XVII (8,7%) i 1 del segle XVIII.

Criteris de transcripció, normalització i referències

TRANSCRIPCIÓ DEL DOCUMENT

Numeració

Els documents continguts al Llibre de privilegis han estat numerats segons l'ordre cronològic dels originals. Al final donem les correspondències amb el número d'ordre que ocupen dins l'esmentat llibre: la numeració en xifres àrabiques correspon al que són pròpiament documents continguts en el Llibre de privilegis. La numeració amb lletres gregues són anotacions contingudes en el llibre, o bé documents independents del Llibre de privilegis que hi han estat annexats per la seva relació amb aquest.

Datació

S'ha seguit l'estructura any/mes/dia/lloc i s'ha col·locat després del número d'ordre de la següent manera:

1570, abril, 12. Barcelona

52. El document és de 9 de maig de 1724.

Regestos

S'han adjuntat davant de cada transcripció, abans del resum que hi ha per a cada document al Llibre de privilegis. També es poden trobar per separat, abans de començar la transcripció, ordenats segons l'ordre cronològic dels originals.

Foliació

Hem seguit la nova foliació amb llapis donada per la Biblioteca Nacional de Catalunya. A la col·lecció els folis s'indiquen amb el recto i el verso, és a dir: [foli 22r]; [foli 22v]. Al final donem les equivalències amb la numeració original del segle XVII.

Text interlineat o crides

S'indiquen entre claudàtors, al lloc que correspon dins el text, per facilitar-ne la lectura.

Text dubtós o altres incidències del text

Les paraules o lletres d'interpretació dubtosa s'indiquen en nota. També s'hi indiquen els errors ortogràfics del copista o qualsevol incidència del text. L'ordre de les notes és numèric i continu per a tot el llibre.

Signums

Si no són autògrafs s'ha utilitzat el símbol “+” sense puntuar.

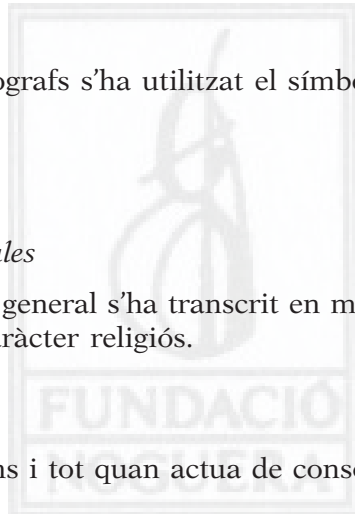
NORMALITZACIÓ

Minúscules/majúscules

Com a norma general s'ha transcrit en majúscula la inicial de tots els noms de caràcter religiós.

i/j

La *i* llatina, fins i tot quan actua de consonant, s'ha normalit-

zat sempre en *i* en els textos llatins i s'ha distingit *ij* en els textos catalans.

u/v

La *u* quan actua de consonant, tant en català com en llatí, s'ha normalitzat sempre en *v*.

Puntuació i accentuació

La puntuació simple i l'accentuació s'ha fet amb criteris actuals.

Contraccions

Les contraccions (ex.: *quen* en lloc de *que en*) s'han separat mitjançant la utilització del punt volat (*que·n*).

Índexs

S'ha catalanitzat l'element a indexar i s'ha recollit l'accepció llatina o catalana que li corresponia. Per fidelitat al document s'ha conservat l'article salat i la contracció *des* unida al cognom i la preposició *de* separada.

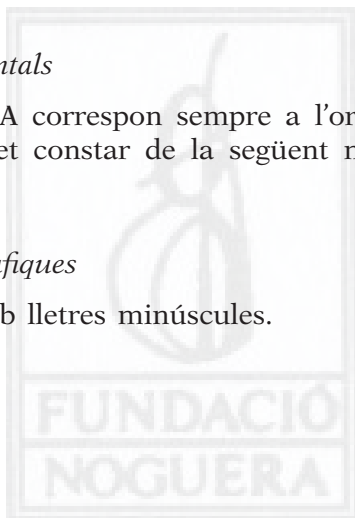
REFERÈNCIES

Referències documentals

La referència A correspon sempre a l'original. Si no se'n té coneixement s'ha fet constar de la següent manera: [A] Original perdut.

Referències bibliogràfiques

S'indiquen amb lletres minúscules.

DOCUMENTS

1250, agost, 26. Lleida

Privilegi atorgat pel rei Jaume I el conqueridor, a favor de l'orde del Sant Sepulcre de Jerusalem, en què concedeix que el veguer, batlle, els seus lloctinents o altres oficials reials no puguin entrar als termes del castell i vila de Palafrugell, per motiu de l'exercici de cap jurisdicció reial, ja sigui per causes civils o per causa de trencament de pau i treva.

[A]. Original perdut.

[B]. Còpia en pergamí traslladada al Llibre de privilegis: 1261, març, 19.

C. Còpia continguda al Llibre de privilegis: probablement 1617, juliol, 18, f. 44r-44v.

D. Còpia en paper a l'Arxiu Diocesà de Barcelona. Fons del Priorat de Santa Anna de Barcelona. Caixa Documents Reials. Sense numerar. Segle XVIII.

[foli 44r]

Transllat ab que disposa que lo veguer ni altre tinent real pot exercir iurisdicció en los castell y termens de Palafrugell.

Hoc est¹ translatum bene et fideliter in castro de Palafrugello diocesis Gerundensis die mense et anno infrascriptis per me notarium publicum infrascriptum sumptum a quodam altero translato publico et auctentico in pergameneo exarato, manu et signo publici notarii tabellionato, non viciato, non cancellato nech in aliqua eius parte suspecto, sed omni prorsus vicio et suspitione carente, thenoris sequentis: Hoc² est translatum fideliter sumptum a quodam instrumento sigilli maioris domini Regis pendentis munito roborato, cuius³ sceries sich habetur: Noverint⁴ universi quod nos Iacobus Dei Gratia rex Aragonum, Mayoricarum et Valentiae,

comes Barchinone, Urgelli [et]⁵ dominus Montispesulani,⁶ per nos et nostros concedimus et donamus Deo et gloriosissimo eiusdem Sepulcro, imperpetuum ne aliquis⁷ vicarius neque baiulus vel aliquis alius tenens locum nostrum, quocumque nomine censeatur,⁸ per se vel quoscumque alios intret infra terminos castri et villae de Palafrugello, causa pignorandi vel capiendi homines infra terminos predicti castri et ville habitantes, vel causa exercendi iurisdictionem aliquam in ipsos pro aliqua⁹ civili causa vel causa, et[iam] fraccionis pacis et treuge, dummodo predicti homines infra dictos terminos habitantes in posse comandatoris eiusdem loci parati fuerint¹⁰ facere¹¹ iusticie complamentum et fatica de directo in dicto comandatore recepta non fuisset. Mandantes¹² vicariis baiulis et aliis loccatenentibus presentibus et futuris ut predicta omnia observent et in aliquo non contraveniant, si confidunt¹³ de nostra gratia et amore. Dattum Illerde¹⁴ septimo chalendaris septembris anno Domini millesimo ducentesimo quinquagesimo. Sig+num Iacobi Dei gratia regis Aragonum,¹⁵ Mayoricarum et Valenciae, comitis¹⁶ Barchinone, Urgelli, domini Montispesulani. Testes sunt¹⁷ Petrus de Montecatenno, Guillermus de Angularia, Guillermus de Montecatenno, Raymundus de Cardona, Guillermus de Graynana. Sig+num Guillermi de Rocha, qui mandato domini Regis Petro Guillelmi scriba notario suo hoc scribi fecit, loco, die et anno prefixis. Sig+num Bernardi de Palatioli qui decimo quarto kalendas aprilis anno domini M CC sexagesimo,¹⁸ mandato Bernardi de Vicho publici Gerunde notarii hoc fideliter translatavit. Eg+o Bernardus de Vicho, publicus Gerunde notarius, testis et¹⁹ iudex ordinarius domini Regis, qui hoc translato cum autenticho manifeste probavi subscribo.

1. Hoc est escrit amb lletres majúscules i lletres més grans que la resta del text, al Llibre de privilegis. 2. Hoc amb lletres més grans que la resta del text. 3. Segueix scetres ratllat. 4. Noverint amb lletres més grans que la resta del text. 5. et no apareix al Llibre de privilegis. 6. Al marge esquerre del Llibre de privilegis hi ha escrit intret. 7. Al Llibre de privilegis hi diu aliquuius. 8. Al Llibre de privilegis hi diu teneatur. 9. Al Llibre de privilegis hi diu aliquo. 10. Segueix facta ratllat. 11. facere afegit al costat dret, surt de la caixa de l'escriptura, per una altra mà. 12. Al marge dret hi ha anotat fuerit, per una altra mà. 13. Si confidunt afegit per una altra mà en un espai deixat en blanc en el text. 14. Illerde sembla afegit a posteriori per una altra mà, en un espai deixat en blanc en el text. 15. En el Llibre de privilegis Aragonum. 16. Al Llibre de privilegis hi diu comes. 17. Des de Petrus de Montecatenno fins al final de la pàgina manifeste probavi subscribo, escrit per una altra mà. 18. Segueix Sig+num, que el copista repeteix per error, ja que el text no està acabat. 19. testis et de lectura dubtosa.

2

1251, abril, 2. Tarragona

Privilegi atorgat per Jaume I el conqueridor, a favor de la vila i terme del castell de Palafrugell, en què concedeix que els oficials reials no puguin reclamar censos o drets a la vila i terme, ja que havien estat objecte de donació pel rei Alfons el Cast a favor del priorat de Santa Anna de Barcelona. Eximeix els homes d'aquest terme de l'obligació de prestar el dret d'alberga, si no és que hi va el rei en persona o els seus fills.

[A]. Original perdut.

[B]. Còpia en pergamí traslladada al Llibre de privilegis: 1617, gener, 21. Barcelona.

C. Còpia al Llibre de privilegis: 1617, juliol, 18, f. 47v-48r.

[foli 47v]

Privilegi concedit per lo senyor Rey en Jaume a la Universitat de Palafrugell, en virtut del qual dita Universitat no pot albargar soldats.¹

Hoc est² exemplum bene et fideliter in castro de Palafrugello Gerundensis diocesis die, mense et anno infrascriptis per me notarium publicum infrascriptum sumptum, a quodam altero exemplo in pergameneo exarato manu publici notarii, ut infra patet, subscripto et subsignato, non viciato, non cancellato nech in aliqua eius parte suspecto, sed omni prorsus vitio et suspitione carente, cuiusquidem exempli tenor talis est: Hoc³ est exemplum bene et fideliter Barchinone sumptum a quodam publico et auctentico regio privilegio in membrana exarato manu publici notarii, ut infra patet, subscripto et subsignato sigilloque regio in cera virnilia impreso, quibusdam cordonibus cericeis crocei rubeique colorum impendenti munito et roborato aliisque debitis et assuetis regiae cancellariae solempnitatibus expedito, non viciato, non cancellato nech in aliqua sui parte suspecto, sed omni prorsus vicio et suspitione carente, invento per me Raphaelem Riera regia auctoritate notarium publicum Barchinone infrascriptum, recondito et custodito in archivio ecclesiae secularis collegiate sanctae Annae dictae civitatis inter quamplurima alia regia privilegia cuiusquidem regii privilegii thenor talis est: Noverint⁴ universi quod nos Iacobus Dei gratia rex Aragonum, Mayoricarum et Valentiae, comes Barchinone et Urgelli et dominus Montispesulani, videntes et nobiscum perpendentes nullam exactionem nos debere facere in villa de Palafrugello nech in dominiis suis, cum dicta villa

fuit datta domui sanctae Annae libere et sine aliqua servitute et intuitu anime regis⁵ Aldefonsi quondam bonae memoriae et successorum suorum. Ideoque volumus quod a modo dictae villae nech homines ipsius non donent nobis albergam aliquam nisi in dicta villa personaliter essemus Nos et filii nostri. Mandantes baiulis et nostris aliis subditis universis, presentibus et futuris, quod contra predicta non veniant nech aliquem venire permitant. Dattum Tarraconae quarto nonas⁶ aprilis anno Domini millesimo ducentesimo quinquagesimo primo. Sig+num Iacobi Dei gratia Regis Aragonum, Mayoricarum et Valentiae, comitis Barchinone et Urgelli et domini Montispesulani.⁷ Testes sunt

[foli 48r] Raymundus de Timor, Bernardus de Foxano, Guillelmus de Angularia, Iacobus de Cervaria, Bernardus de Tornamira. Sig+num Petri Andree qui mandato domini Regis Guillelmo Scriba notario suo hec scripsit loco, die et anno prefixis. Locus sigilli + Sig+num meum Petri Moret auctoritatibus apostolica atque regia notarii publici Barchinone, testis. Sig+num Antonii Masclans auctoritate regia notarii publici Barchinone, testis. Sig+num meum Raphaelis Riera regia auctoritate notarii publici Barchinone, qui huiusmodi exemplum a suo vero originali fideliter sumptum et cum eodem veraciter collacionatum et comprobatum testificatumque, ut supra patet, scribi feci et rogatus clausi, die vigesima septima ianuarii millesimo sexcentesimo decimo septimo.

Eg+o Ioannes Alamany regia auctoritate per totum Cathalonie Principatum et comittatus Rossillionis et Ceritanie notarius publicus in villa de Episcopali Gerundensis diocesis populatus, huic exemplo testis assumptus.

Eg+o Michael Puiades, oriundus civitatis Gerunde, ville Palamosii habitator, regia auctoritate notarius publicus per totum Cathalonie Principatum et comittatibus Rossillionis et Ceritanie, huiusmodi exemplo testis.

Eg+o Geraldus Prats auctoritatibus apostolica atque regia notarius publicus oriundus et degens castri de Palafrugello diocesis Gerundensis, qui huiusmodi exemplum ab eius originali predicto fideliter sumptum ac veridice comprobatum testificatumque, ut supra patet, scripsi rogatusque et requisitus clausi, die XVIII iulii M D C XVII.

1. *Per sota de la rúbrica, al marge superior esquerre hi ha la següent inscripció: Presentat ut sequit.* 2. *Hoc est amb lletres més grans que la resta del text.* 3. *Hoc*

amb lletres més grans que la resta del text. 4. *Noverint amb lletres més grans que la resta del text.* 5. *Segueix Alfonsi ratllat.* 6. *Al Llibre de privilegis hi diu mensis en comptes de nonas. Segurament una falsa lectura explicable pel canvi de datació que tingué lloc el 1351 arran de les Corts celebrades a Perpinyà.* 7. *El copista del Llibre de privilegis escriu: Monpallerii en comptes de Montispesulani.*

3

1258, gener, 12

Venda atorgada per Guerau de Pals, cavaller, la seva esposa Berenguera i el seu fill Guillem, a favor de Berenguer, batlle de Palafrugell, Ramon d'Ermedàs, Bernat de Santa Margarida i Ramon Mutella, habitants de Palafrugell, i Berenguer Mascord i Bernat Amalric, d'Esclanyà, com a representants dels habitants de Palafrugell i Esclanyà, de tots els drets i domini que tenen al bosc situat a la parròquia de Sant Martí de Palafrugell, al lloc anomenat Llor i Aiguablava, des del mar fins al port de Tamariu i el torrent de Llor, que discorre des del coll d'Aiguablava fins al port de Tamariu, i des del coll d'Aiguablava fins a la roca anomenada Castellet Major i des d'allà fins al mar. El preu de la venda és de 340 sous melgoresos.

[A]. Original perdut.

[B]. Còpia en pergami traslladada al Llibre de privilegis: 1520, gener, 24. Palafrugell.

C. Còpia al Llibre de privilegis: segle XVII, f. 50v-54r.

[foli 50v]

Venda¹ feta per Garau de Pals, Berenguera, muller sua, y Guillem, llur fill, a la Vila de Palafrugell y Sclanyà, del dret y senyoria tenian en lo bosch y terra en que seu en la parrochia de Palafrugell y en lo lloch nominat Llor y Aygua Blava, que vuy se diuan los comuns.²

Die³ martis vigesimo quarto ianuarii anno millesimo quingentesimo vigesimo.

Hoc est⁴ translatum fideliter sumptum die vigesimo quarto ianuarii anno a nattivitate Domini millesimo quingentesimo vigesimo ad instantiam et requisitionem venerabilis Sebastiani Marqués, Antonii Roig, iuratorum, Antonii Roig vicinatus de Bugarol, Ioannis Bou et Francisci Bonet, consiliariorum, et aliorum proborum hominum ac conciliariorum Universitatis de Palafrugello, per me Anticum Brugarol alias Codina, nottarium publicum dicti castri de Palafru-

gello auctoritate reverendi domini Prioris monesterii Sancte Anne Barchinone substitutumque in notaria eiusdem castri ab honorabili herede venerabilis Petri de Fonte, quondam notarii, domini utilis et proprietarii dicte notariae, presentibus discretis Ioanne Bohera, Sebastiano Ballia, et Petro Mascort, presbiteris deservientibus in ecclesia dicti castri, pro testibus ad his vocatis specialiter et asumptis, auctoriteque et decreto multum magnifici domini Francischi Ludovici Manresa, legum doctoris, iudicis ordinarii dicti castri et eius terminorum, a quodam⁵ venditionis instrumento in quodam publico pergameneo scripto et testificato, clausoque per Arnaldum, presbiter,⁶ publicum notarium de Palafrugello, prout in eadem prime facie apparebat sub anno et die in eodem contentis, non viciato, non cancellatto nech abraso nech abolito aut in aliqua sui parte suspecto, sed omni prorsus suspitione carente; et quod publicum instrumentum quia propter eius vetustitatem et antiquitatem in manuali et originali suo vix potest

[*foli 51r*] legi et de quo instrumento asseruerunt indigere et uti velle pluribus et diversis locis et iuditiis, formidantesque tam propter eius vetustitatem quam propter viarum⁷ et itinerum discrutinia et alias de antiside⁸ eiusdem, petierunt dicti iurati ac requisiverunt registrari et copiari in manuali presentis notarie dictarum ville, castri et terminorum de Palafrugello, sub dicto chalendario et quod publicum instrumentum fuit lectum et publicatum, de verbo ad verbum, instantibus dictis iuratis per me dictum et subscriptum notarium, in presentia dicti magnifici domini iudicis personaliter exhistentis et sedentis more iudicis iudicantis in quadam catredram, intus domos notarie et scribanie dicti castri de Palafrugello, ubi curia est solita teneri et iudicari, celebrari et iura reddi consuetum est. Et in presentia etiam dictorum testium et aliorum hominum ibidem presentium in multitudine copiosa,⁹ qui ibidem advenerant et presentis erant pro iudicio quod

ibi tenebatur et iura petentibus dictus dominus iudex iura reddebat. Et quodquidem infrascriptum est thenoris sequentis: Notum sit cunctis quod ego Geraldus de Pals et uxor mea Berengaria et filius noster Guillermus, gratis et ex certa scientia, non dolo nech aliqua calliditate inducti sed consulte, agentes per nos et per omnes nostros, presentes atque futuros, bono animo ac spontanea voluntate, vendimus ac deliberato tradimus tibi Berengario, baiulo de Palafrugello et Raymundo de Ermatanis et Bernardo de Sancta Margaritta [et]¹⁰ Raymundo Mutelle, de eodem loco, et Berengario

Mascordi et Bernardi Amalrich, de Sclanyano, ac omnibus universis commorantibus et habitantibus, presentibus atque futuris, in villa de Palafrugello et de Sclanyano vestrisque successoribus et quibus dare, vendere, obligare vel quorummodo alienare volueritis, perpetuo, omne et totum ius et dominium quod habemus vel habere debemus¹¹ et tenemus vel tenere debemus in omni et toto bosco et terra in qua est fixus, qui est in parrochia sancti Martini de Palafrugello, in loco vocato Llorum et Aqua Blava, qui affrontatur de oriente in mari; de meridie in portu Tamaricis et in torrente de Lloro, sicut aqua pro dicto torrente discurrit; de occidente in ipso torrente de Lloro, sicut aqua que discurrit pro dicto torrente et

[*foli 51v*] descendit de collo de Aqua Blava, tempore pluviarum, in torrente de Lloro et vadit dicta aqua, pro dicto torrente de Lloro, usque ad portum Tamaricis; et de circio in dicto torrente et in tenedone Dalmatii de Berengario et in collo de Aqua Blava et de collo de Aqua Blava et vadit per dictum torrentem vel cumbam usque ad dresseram de illa rocha que vocatur Castellet Maior, et de illa rocha que vocatur Castellet Maior descendit recte in mari. Sicut ab his supradictis affrontationibus predictus boscus includitur, ita quicquid iuris vel dominii in dicto bosco habemus vel habere debemus vel accipimus vel accipere debemus vobis supradictis vestrisque successoribus vendimus et deliberamus, cum ingressibus et egressibus suis, et cum omnibus suis augmentis et melioramentis atque etiam adhemprimentis; et cum omnibus suis tenedonibus et pertinentiis, tam principaliter quam accessorie sicut melius et utilius dici vel intelligi potest, ad omnes vestras vestrorumque voluntates faciendas nunch et in perpetuum, pro francho et libero alodio, sine omni nostro nostrorumque retentum, quod ibi vel inde non facimus. Et cum hac presenti carta semper valitura in vacuum possessionem totius pretextate venditionis vos inducimus omnibus nostris vocibus et rationibus et omnium nostrorum nobis et nostris perpetuo extinctis et penes vos remanentibus et perpetuo valituris. Et si aliquis vobis vel vestris super dictam venditionem contra vos vel vestros heredes vel successores intulerit querimoniam ipsi querelanti vel querelantibus pro vobis omnibus directum faciemus ante littis contestationem et pro vobis respondebimus et in nos littis suscipiemus super nos totum onus litigii et prosequemur causam nostris propriis sumptibus et expensis ab initio usque finem. Insuper cedimus et donamus vobis

omnibus superius nominatis vestrisque successoribus in perpetuum quicquid ibi habemus vel habere debemus, accipimus vel

[*foli 52r*] accipere debemus et generaliter omnia iura nostra et actiones, tam reales quam personales, tam directas quam humiles,¹² quam mixtas, et omnes exceptiones nomine supradicti boschi nobis competentes vel competituras. Ita quod possitis accipere, agere vel defendere vos,¹³ cum predictis vestris¹⁴ iuribus et actionibus, contra nos nostrosque heredes et suscessores, et contra omnes alias personas, quemadmodum nos possemus ante supradictam venditionem [quod]¹⁵ vobis fecissemus.¹⁶ Pro qua venditione et in veritate scimus, confitemur nos a vobis in solidum recepisse, exceptioni non numeratte pecunie renuntiando, tercentos¹⁷ quadraginta solidos bonorum malgarensium. Et si plus valet vel valebit iam dicto pretio, totum gratis et ex mera liberalitate nostra modo in presenti donatione inter vivos vobis donamus, ita quod nech iure ingratitude vel alio modo possit hec¹⁸ donatio a nobis vel a nostris revocari. Renunciantes gratis et ex certa scientia illi legi que succurrit deceptis ultra dimidiam iusti pretii. Promittentes¹⁹ vobis et vestris successoribus, bona fide et per firmam stipulationem, per nos et per omnes nostros successores quod faciamus vobis et vestris omnem et totam predictam venditionem facere, habere et tenere pro libero et francho alodio, in pace atque quiete vobis et vestris possedere et quod ab omni contradicente persona vobis in iure defendamus; renuntiantes solempniter epistole divi Adriani et beneficio dividende actionis; obligantes ad hec omnia supradicta et singula vobis et vestris quisque nostrum pro toto nos nostrosque heredes et successores et omnia bona nostra mobilia et immobilia et se moventia, habita ubique et habenda, generaliter et specialiter nunchque et semper renunciantes, gratis et ex certa scientia, omni iuri divino et humano, scripto vel non scripto, publico vel privato, canonico vel civili, generali vel speciali, promulgato vel promulgando, per quod contra predictas venire possemus vel aliquod de predictis infringere vel revocare recursus. Ego Berengaria, uxor dicti Geraldi de Pals, renuntio scienter iuri et beneficio senatus consulti Valleyani et omni legum auxilio et iuri ipoteche quod habeo in bonis mei mariti sponsalitiu racione vel alio modo; et tactis solempniter sacro-

[*foli 52v*] sanctis quatuor Dei Evangeliiis meis propriis manibus per Deum sponte iuro hec omnia supradicta, singula et universa, attendere et observare, et non in aliquo contravenire, racione vel

favore dotis vel donationis propter nuptias vel aliquo modo. Et ego Ermassendis uxor Guilielmi filii dictorum Geraldus de Pals et Berengarie eius uxoris, mea spontanea voluntate et non ducta vi nech dolo vel metu, sed gratis et ex certa scientia et habita etiam plena delliberatione per me et per omnes meos, salvo, dono et semper diffinio vobis Berengario baiulo de Palafrugello et Raymundo de Ermatanis et Berengario de Sancta Margaritta et Raymundo Mutella de eodem loco et Berengario Mascordi et Bernardi Amalrich de Sclanyano et omnibus universis commorantibus et habitantibus, presentibus atque futuris, in villa de Palafrugello et de Sclanyano vestrisque successoribus in perpetuum, totum ius meum et voces et rationes et actiones, reales et personales, utiles et directas, quod habeo voce sponsalittii vel quolibet alio modo in omni bosco et terra in qua est, quod superius vobis predictis dictus Geraldus de Pals et eius uxor Berengaria et filius²⁰ meus Guiliermus de Pals vendiderunt, ut in hac carta superius continetur. Ita scilicet quod in ipsa eadem forma, iure, modo et ratione quia dictus Geraldus de Pals et eius uxor Berengaria et dictus filius²¹ meus nobis tenentur et ego vobis promitto teneri, renuntiando solempniter omni exceptioni doli et actioni in factum et omni iuri mihi competenti vel competitura et ad hec omnia singula supradicta complenda et attendenda obligo omnia bona mea, mobilia et immobilia et se moventia, presentia pariter atque futura Et gratis et sponte renuntio beneficio Valleyani senatus consulti, quo iuvatur mulieres pro aliis se obligantes, vel alienam obligationem in se insipientes et iuri ipoteche, quod habeo in bonis mei mariti sponsalittii ratione vel alio modo, et tactis solempniter sacro sanctis quatuor Dei Evangeliiis per Deum iuro hec omnia attendere et observare et

[foli 53r] iure aliquo non contravenire sponsalittii ratione vel alio modo instituendo me vobis et vestris venditionem et omni supradicto boscho et eius fundo in eandem formam, qua ipsi superius vobis vendita, et constitutionum²² iuri divisioni et epistole divi Adriani penitus renuntiando. Actum est hoc secundo idus generii anno domini millesimo ducentesimo quinquagesimo septimo. Sign+num Geraldus de Pals; Sig+num Berengarie eius uxoris, qui hec laudamus et firmamus. Sig+num Guilielmi filii dictorum Geraldus de Pals et Berengarie eius uxoris, qui hec laudo et firmo firmarique²³ rogo, tertio kalendas febroarii anno predicto. Et presentibus Arnaldo Laurentio, clerico, et Petro Yserni et Dominico de na Brunissende, huius rei testibus, et omnes de Palafrugello. Sig+num Ermissendis, uxoris Guilielmi de Pals, qui hec omnia

supradicta singula et universa sunt, a prima linea usque ad ultimam, [et]²⁴ melius continetur, laudo et firmo firmarique rogo. Sig+num Servellonis, baiuli de Pals; sig+num Berengarii Ripolli de eodem loco; sig+num Deuslusave, de eodem loco; sig+num Petri de Canali, rector ecclesie de Argentona. Ego fratrem Petrus de Canalibus, comendator domus sancte Anne in Barchinone subscribo; (*signe*) ARNALLUS,²⁵ presbiter;²⁶ Bernardus T²⁷ publicus de Palafrugello notarius, qui hec scripsit. Quoquidem instrumento, sic ut predicatur, de verbo ad verbum, de principio usque ad sui finem lecto in presentia et audientia prefati domini iudicis per me notarium publicum pre et infrascriptum, ad fines supra narratos et ab illis melioribus via, modo et forma, quibus ad propositum dictorum instantium ademptari valeat dicti honorabili iurati et conciliarii petierunt et requisiverunt, prout supra continetur, ac supplicarunt dictum dominum iudicem quatenus predictum instrumentum registrarret et trascrberi faceret ad eternam rei memoriam exemplarique et publicari ac in formam publicam redigi per me dictum et subscriptum notarium et per eundem dominum iudicem decerni, providere et declarari huiusmodi transumpto sive registro seu exemplari tantam et eandem fidem in iudicio et extra adhiberi debere et adhibendam fore quantam originali predicto et eius manuali qui, ut²⁸ predicatur, propter eius vetustitate vix legi potest apprisia manualis

[*foli 53v*] necnon in premissis auctoritatem suam et dicte curie iudiciariam interponat pariter et decretum; et illico dictus dominus iudex ad alios non divertendo, visis per eum dicto publico instrumento in pergameneo scripto et testificato, ac etiam apprisia ipsius manualis que vix ipsa apprisia legi potest propter antiquitatem ipsius, et papiri et illius thenore de verbo ad verbum lecto et audito ipsoque palpato et inspecto ac sano et integro reperto, non viciato, non abolito, nech in aliqua sui parte suspecto, sed omni prorsus vitio et suspicione carente auditaque requisitione predicta per dictos honorabiles iuratos et conciliarios sibi facta et eidem tanquam iuri et ratione consone annuentes, voluit, decrevit, provisit et ordinavit dictum instrumentum per me dictum et subscriptum notarium transcribi exemplari et registrari et in publicam formam et exemplum redigi, et eidem transumpto registro sive exemplo tantum et eandem fidem adhibere et adhibendam fore in iudicio et extra, quantum adhibetur seu adhibere debet originali predicto, quibus si quidem visioni, hostensioni, lectioni et missioni, decreto et declarationi ac omnibus universis et singulis supradictis tanquam

recte, bene et legittime peractis, prefatus dominus iudex sedens pro tribunali more predecessorum suorum intus dictam curiam, ubi ad iura reddendum constitutus est sedere, auctoritatem suam et dicte sue curie iudiciaria interposuit pariter decretum. De quibus omnibus et singulis supradictis, sic ut predicatur, actis, gestis et sequutis, dicti honorabili iurati ac consiliarii petierunt et requisiverunt fieri et tradi sibi ac aliis, quorum intersit, unum et plura publica instrumenta per me dictum et infrascriptum notarium. Que fuerunt acta in dicto castro de Palafrugello sub anno, die, mense ac modo et forma predictis, presente dicto magnifico domino iudice ordinario ac me notario sub et infrascripto, et presentibus etiam pro testibus supradictis ad premissa vocatis, personaliter et assumptis, ut superius continetur.

Copia huiusmodi in precedentibus quatuor papiri foleis

[foli 54r] huius maioris forme sumpta fuit a suo originali preincerti translati reperti, inventi, reconditi et extrafetis²⁹ inserti in quodam manuali maioris forme, membraneis pergameneis cohopto, temporis dominus Antici Brugarol Codina, quondam notarii publici inter ceteras scripturas publicas dicte notarie et scribanie recondito et exhistenti, et cum eodem originali bene et fideliter correctata et comprobata per me Ioannem Franciscum Pages, auctoritatibus regia ac illustrissimi et admodum reverendi domini Prioris ecclesie domus sancte sancte Anne Barchinone, domini dictorum castri et terminorum substitutumque in dictis notaria et scribania ab herede seu successore magnifici Laurentii Brugarol, quondam utriusque iure doctor, civis Barchinone, domini utilis et proprietarii earundem et ut³⁰ eidem copie in iudicio et extra ac ubique ab omnibus fides plenaria adhibeatur. Ego idem Ioannes Franciscus Pagès, notarius supramemoratus, hic me subscribo et meum solitum artis notarie appono sig+num.

1. V de Venda en majúscula i més gran. 2. Per sota de la rúbrica i abans de començar el text, en el marge dret hi ha escrit fet. 3. D de Die en majúscula i més gran. 4. Hoc est amb lletra més gran que la resta del text. 5. Segueix publico ratllat. 6. Al Llibre de privilegis s'hi llegeix Palbs. Obeeix sens dubte a una falsa lectura del copista. 7. Al Llibre de privilegis hi diu vestrorum en comptes de viarum. 8. Discrutinia et alias de antiside el text està corromput. 9. Al Llibre de privilegis hi diu compresa en comptes de copiosa. 10. Al Llibre de privilegis hi manca et. 11. Al Llibre de privilegis hi diu dememus en comptes de debemus. 12. Sic. 13. Al Llibre de privilegis hi diu nos. 14. Al Llibre de privilegis hi diu nostris. 15. quod omès al Llibre de privilegis. 16. Sic. 17. tercentos amb lletres més grans que la resta del text. 18. Al Llibre de privilegis hi diu nech en comptes de hec. 19. pro en lletres majúscules. 20. El copista del Llibre de privilegis llegeix erròniament vir en comptes de filius. 21. El copista del Llibre de privilegis llegeix la interpretació errònia i

escriu maritus en comptes de filius. 22. *Al Llibre de privilegis hi diu constituerunt en comptes de constitutionum.* 23. *Al Llibre de Privilegis hi diu firmatuque en comptes de firmarique.* 24. *et omès al Llibre de privilegis.* 25. *Arnallus, escrit en majúscula imitant la lletra autògrafa.* 26. *Al Llibre de privilegis hi diu Palbus, però ha de ser una falsa lectura del copista. Reforça aquesta hipòtesi el fet que segueixi pbr (presbiter) ratllat.* 27. *Sembla que el copista del Llibre de privilegis en desconeix el nom i no pot restituir-lo, atès que el pergami estava en mal estat.* 28. *Al Llibre de privilegis hi diu est en comptes de ut.* 29. *extrafetis falsa lectura del copista.* 30. *ut eidem copie el text està corromput.*

4

1260, octubre, 15. Barcelona

Confirmació atorgada per l'infant Pere, fill de Jaume I el conqueridor, a favor del prior Pere de Canals, de la donació feta en testament pel rei Alfons, el seu besavi, a favor de l'orde del Sant Sepulcre de Jerusalem, del castell i vila de Palafrugell i de Torroella de Mont-ras, Llofriú i Esclanyà, amb els seus termes i pertinences, homes, dones, censos, usos i costums, i de tots els drets i servituds que el rei rebia dels termes d'aquests llocs, tant en mar com en terra, tal com el rei Jaume I, el seu pare, ja ho havia confirmat.

[A]. Original perdut.

[B]. Còpia en pergami traslladada al Llibre de privilegis: 1316, març, 17.

C. Trasllat al Llibre de privilegis: 1617, juliol, 18, f. 42r-43r.

D. Trasllat en pergami de 17 de març de 1315. Arxiu Municipal de Palafrugell. Fons Ajuntament de Palafrugell. Perg. núm. 2.

[*foli 42r*]

Confirmatió¹ dels termes y iurisdicció de Palafrugell donats a la casa de Sancta [Anna]² de Barcelona.

Hoc est translatum³ bene et fideliter in castro de Palafrugello diocesis Gerundensis die, mense, anno infrascriptis per me notarium publicum infrascriptum a quodam altero translato publico et autentico in pergameneo exarato, non viciato, non cancellato nech in aliqua eius parte suspecto, sed omni prorsus vicio et suspitione carente cuius thenor talis est: Hoc⁴ est translatum sumptum fideliter a quodam instrumento pergameneo sigillato sigillo cereo pendenti incliti domini infantis Petri illustrissimi domini Iacobi recolende memorie regis Aragonum filii, prout per litteras et sculpturas⁵ eiusdem sigilli prima facie apparebat, cuius instrumenti thenor denoscitur esse⁶ talis: Noverint⁷ universi quod nos infans Petrus, illustris domini Iacobi Dei gratia regis Aragonum filius et heres eiusdem in Cathalonia, attendentes et conciderantes piam devocionem et

bonam voluntatem quam illustris dominus Alfonsus rex Aragonum, felicis et inclite recordationis, proavvus noster, habuit ordini Sancti Sepulcri Iherosolimitani, conferendo ipsi ordini castrum et villam de Palafrugello et Turricellam de Monteraso et Laufrigum et Sclayanum cum omnibus terminis et pertinentiis, hominibus et feminis, censibus, usaticis, agrariis, senioratico, servitutibus, questiis et ademprivis heremis et plantatis⁸ et cum aqua et omnibus rivis, pascuis et piscariis maris et terre et cum omnibus aliis ad dictum castrum et predictas villas pertinentibus et pertinere debentibus aliquo modo, ut de redditibus dicti castri et predictarum villarum et omnium pertinentiarum eorundem teneret⁹ perpetuo ipse ordo quinque sacerdotes qui singulis diebus et noctibus ibidem in ecclesia sancte Annae de Barchinone eiusdem ordinis, ob remedium anime suae et antecessorum et successorum suorum divina officia celebrantes. Attendentes etiam dominum Petrum clare memoriae regem Aragonum, avuum nostrum, et dictum illustrem dominum Iacobum, patrem nostrum, ob remedium animae eorum et antecessorum et successorum suorum, dictam donationem et oblationem prefati castri et villarum et pertinentiarum eorundem per¹⁰ se et suos in omnibus et per omnia ipsi ordini perpetuo confirmasse. Idcirco volentes predecessorum nostrum vestigiis inherere, volentes etiam memorate oblationis et beneficium esse participes¹¹ et consortes, per nos et omnes successores nostros cum hoc presenti carta perpetuo valitura laudamus, concedimus et confirmamus in perpetuum domino Deo et predicto

[*foli 42v*] ordini Sanctissimi Sepulcri et spacialiter vobis dilecto nostro fratri Petro de Canalibus, comendatori dicte domus sanctae Annae Barchinonensis predicti ordinis et fratribus ipsius presentibus et futuris, totum dictum castrum et villam de Palafrugello et predictas alias villas cum omnibus hominibus et feminis et cum omni integritate iure et dominatione, censibus, usaticis, agrariis, molendinis, senioratico, servitutibus, adempriviis et cum omnibus terminis et pertinentiis eorundem, cum omnibus aliis ad dictum castrum et villas¹² pertinentibus et pertinere debentibus iure aliquo vel ratione. Ita quod ea omnia habeatis et teneatis perpetuo pacifice et quiete. Preterea recipimus et constituimus in nostra protectione, custodia, comanda et nostro guidatico spaciali domum sancte Annae predictam et omnia bona eiusdem mobilia et immobilia ubicunque ea habeat et¹³ habere debeat; et specialiter¹⁴ castrum et villam predictam de Palafrugello cum omnibus terminis et pertinentiis suis et cum omnibus hominibus et feminis ibi habitantibus et habitaturis, cum

omnibus bonis eorum mobilibus et immobilibus ac se moventibus ubique habitis et habendis. Et recepimus vos fratrem Petrum de Canalibus, comendatorem dicte domus sante Annae specialiter¹⁵ et omnes successores vestros et omnes fratres dicti ordinis presentes et futuros in capellanos sive clericos domus vestre¹⁶ ac familiares et sub eadem protectione, custodia, comanda et speciali¹⁷ guidatico nostro, cum omnibus rebus et bonis vestris et dicti ordinis, ubique habitis et habendis, eundo, stando et redeundo, salve et secure, per omnia loca regnorum, terrarum et totius dominationis nostre, per terram videlicet et mare, stagnum et quamlibet aquam dulcem.¹⁸ Ita quod nullus confidens de nostri gratia vel amore sit ausus vos vel successores vestros vel aliquem seu aliquos fratres dicti ordinis vel homines vestros vel domum vel ecclesiam predictam sanctae Annae vel castrum aut villam de Palafrugello vel predictas alias villas vel aliquod de pertinentiis vel iuribus earumdem¹⁹ vel homines ipsius castri et villarum predictarum vel aliqua alia bona vestra et eorum, aliquo modo in aliquo loco invadere, capere, detinere, offendere, impedire, marchare vel pignorare, vobis tamen dicto commendatore et successoribus vestris facientibus pro vobis et pro dictis fratribus et hominibus vestris querelantibus de vobis vel de ipsis iusticie complementum.²⁰ Volumus igitur et statuentes firmiter precipiendo mandamus omnibus baiulis, vicariis, curiis, paciariis, iusticiis,²¹ iudicibus, iuratis et universis aliis officialibus et subditis nostris, presentibus et futuris, quod predicta omnia et singula observent et faciant ab omnibus inviolabiliter observari; et non contraveniant neque aliquem contravenire permitant unquam, aliquo tempore, aliquo modo vel aliqua ratione, si confidunt de nostri et nostrorum gratia et amore. Quicumque autem contra predicta veniat²² iram et indignationem nostram et penam mille morabatinorum,²³ se noverit, incursum, dampno illato vobis predicto comendatori et successoribus et fratribus ac hominibus et feminis vestris nichilominus

[foli 43r] in duplo plenarie restituto. Dattum Barchinone Idus octobris anno Domini millesimo ducentesimo sexagesimo. Sig+num infantis Petri Illustris Regis Aragonum filii et heredis Cathalonie. Testes sunt Exeminus de Fossibus, Raymundus de Cardona, Berengarius de Cardona, Bernardus de Sancta Eugenia, Exeminus Peyriz²⁴ de Aranosa. Sig+num Iacobi de Monte Iudayco, notarii domini infantis Petri, qui mandato ipsius hec scribi fecit loco, die et anno predictis. Sig+num Bernardi de Pinu, notarii publici Barchinone,

pro teste subscribentis.²⁵ Sig+num Nicholai de Samares,²⁶ notarii Barchinone pro teste subscripsit. Sig+num Arnaldi Magistri, notarii publici Barchinone testis. Sig+num Petri Venrelli notarii publici Barchinone qui hoc translatum fideliter sumptum ab originali instrumento predicto et cum eodem legitime comprobatum et corcors inventum scribi fecit et clausit sextodecimo Kalendas aprilis anno domini millesimo trecentesimo quintodecimo cum litteris²⁷ appositis in linea sexta, ubi dicitur “et successorum”.

Eg+o Ioannis Alamany regia auctoritate per totum Cathaloniae Principatum et committatus²⁸ Rossillionis et Ceritaniae notarius publicus in villa de Episcopali Gerundensis diocesis populatus, huic translato testis assumptus.

Eg+o Michael Puiades, oriundus civitatis Gerunde, ville Palaemosii habitator, regia auctoritate notarius publicus per totum Cathalonie Principatum et comitatibus Rossilionis et Ceritanie, huiusmodi exemplo testis.

Eg+o Geraldus, Prats auctoritatibus apostolica atque regia notarius publicus oriundus et degens castrum de Palafrugello, diocesis Gerundensis, huiusmodi exemplum ab eius originali predicto fideliter sumptum ac veridice comprobatum, testificatum, ut supra patet, scripsi rogatusque et requisitus clausi die XVIII iulii M D C XVII.

1. *Una nota feta per una mà posterior al marge superior esquerre diu:* Factum die 16 augusti 1759 in papiro signato primi per me Franciscum Poupiana notarium ac secretarium Universitatis. 2. *El Llibre de privilegis omet Anna.* 3. *Hoc est translatum escrit amb lletres més grosses que la resta. Hoc est amb majúscules.* 4. *Hoc en majúscules.* 5. *Al Llibre de privilegis hi diu erròniament escripturas, però ha de ser esculpuras perquè fa referència al relleu del segell.* 6. *Al Llibre de privilegis hi ha escrit: demonstratur est en comptes de denoscitur esse.* 7. *Nove de Noverint, en majúscules.* 8. *Al Llibre de privilegis hi diu erròniament populatis en comptes de plantatis. Possible error del copista.* 9. *Al Llibre de privilegis hi diu tenent en comptes de teneret.* 10. *Al Llibre de privilegis hi diu pro en comptes de per.* 11. *Al Llibre de privilegis s'hi llegeix et iam perticeps en comptes d'esse participes. Error del copista.* 12. *El copista ha esmenat villas damunt de villam.* 13. *Segueix deb ratllat.* 14. *Al Llibre de privilegis hi diu spacialiter.* 15. *Al Llibre de privilegis hi diu spacialiter.* 16. *Al Llibre de privilegis hi diu nostre.* 17. *Al Llibre de privilegis hi diu spaciali.* 18. *Al Llibre de privilegis hi diu ducem en comptes de dulcem.* 19. *Al Llibre de privilegis hi diu eorumdem.* 20. *Al Llibre de privilegis hi diu complimentum.* 21. *El copista repeteix iusticiis.* 22. *Hem restituït contra predicta veniat, on al Llibre de privilegis hi consta erròniament contraveniant predicta veniant.* 23. *Al Llibre de privilegis hi diu morabitorum.* 24. *Al Llibre de Privilegis s'hi transcriu erròniament Peynae, en comptes de Peyriz.* 25. *Al Llibre de privilegis s'hi llegeix substituentis.* 26. *Samares és de lectura dubtosa.* 27. *Al Llibre de privilegis hi diu lineis en comptes de litteris.* 28. *Sic.*

5

1265, agost, 6. Perugia (Itàlia)

Confirmació atorgada pel papa Climent IV, a favor del prior i canonges del priorat de Santa Anna de Barcelona, de tots els béns mobles i immobles que posseeix el priorat, i especialment al castell de Palafrugell i altres drets i béns que l'orde tenia a València, Mallorca i Santa Maria de Marcèvol, i els posa sota la seva especial protecció.

[A]. Original perdut.

[B]. Còpia en pergami traslladat al Llibre de privilegis: 1316, març, 17.

C. Trasllat al Llibre de privilegis: 1617, juliol, 18, f. 43v-44r.

D. Trasllat en pergami de 17 de març de 1315. Arxiu Municipal de Palafrugell. Fons Ajuntament de Palafrugell. Perg. núm. 3.

[foli 43v]

Confirmatió Apostolica del predit privilegi

Hoc est¹ translatum bene et fideliter in castro de Palafrugello diocesis Gerundensis die, mense et anno infrascriptis per me notarium publicum infrascriptum sumptum, a quodam altero translato publico et auctentico in pergameneo exarato, non viciato, non cancellato nech in aliqua eius parte suspecto, sed omni prorsus vicio et suspitione carente thenoris sequentis: Hoc est translatum sumptum fideliter a quibusdam litteris apostolicis sanctissimi patris domini Clementis, recolende memoriae papae quarti, in pergameneo scriptis et bulla plumbea cum filo² scerico integro roboratis, quarum litterarum thenor demostitur esse talis: Clemens, episcopus, servus servorum Dei, dilectis filiis preceptori et fratribus domus sanctae Anne Barchinone ad ecclesiam Dominici Sepulcri spectantis, ordinis sancti Augustini, salutem³ et apostolicam benedictionem. Sacrosancta romana Ecclesia devotos et humiles filios ex assuete pietatis officio propensius diligere consuevit et ne pravorum hominum molestiis agitentur eos tanquam pia mater sue protectionis munimine confovere; ea propter dilecti in Domino filii, vestris iustis postulationibus⁴ grato concurrentes assensu, personas vestras et locum in quo divinis effectis obsequiis mancipati cum omnibus bonis que in presentiarum rationabiliter possidet aut in futurum iustis modis prestante Domino poterit adipisci sub beati Petri et nostra protectione suscipimus specialiter⁵ autem castrum de Palafrugello et de Valentia et de Mayoricis et sancte Marie de Marcevol, domos cum pertinentiis eorundem nechnon terras, pos-

sessiones, redditus et alia bona vestra, sicut ea omnia iuste ac pacifice possidetis vobis et per vos domui vestre, auctoritate apostolica confirmamus et presentis scripti patrocinio communimus. Nulli ergo omnino hominum liceat⁶ hanc paginam nostre protectionis et confirmationis infringere vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare presumpserit indignationem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli apostolorum eius, se noverit, incursum. Datum Perusii, octavo idus augusti, pontificatus nostri anno primo. Sig+num Bernardi de Pinu notarii publici Barchinone, pro teste subscribentis.⁷ Sig+num Nicholai Samares, notarii Barchinone, pro teste subscripsit. Sig+num Arnaldi Magistri, notarii publici Barchinone, testis. Sig+num Petri Venrelli, notarii publici Barchinone, qui hoc translatum fideliter sumptum ab originalibus litteris apostolicis supradictis et cum eisdem legitime comprobatum et concors inventurus, scribi fecit et clausit, sextodecimo kalendas aprilis anno Domini millesimo trecentesimo quintodecimo.

Eg+o Ioannes Alamany, regia auctoritate per totum Cathalonie Principatum et comittatus Rossillionis et Ceritanie, notarius publicus in villa de Episcopali, Gerundensis diocesis populatus, huic translato testis assumptus.

Eg+o Michael Puiades, oriundus civitatis Gerunde, ville Palamosii habitator, regia auctoritate notarius publicus per totum Cathalonie Principatum et comitatibus Rossilionis et Ceritanie, hec scribi feci, subscripsi et clausi et in teste me subscripsi.

[foli 44r] Eg+o Geraldus Prats, auctoritatibus apostolica atque regia notarius publicus oriundus et degens castri de Palafrugello, diocesis Gerundensis, qui huiusmodi exemplum ab eius originali predicto fideliter sumptum ac veridice comprobatum testificatumque, ut supra patet, scripsi rogatusque et requisitus clausi die XVIII iulii 1617.

1. Hoc est amb lletres més grans que la resta del text. 2. Al Llibre de privilegis hi apareix filio en comptes de filo. 3. Al Llibre de privilegis hi diu sanctissimam en comptes de salutem, que és la forma acostumada. 4. El copista del Llibre de privilegis escriu postulantibus en comptes de postulationibus. 5. Al Llibre de privilegis hi diu spacialiter. 6. Al Llibre de privilegis hi diu licet. 7. Al Llibre de privilegis hi diu substituentis en comptes de subscribentis.

6

1390, agost, 6. Barcelona, Palau Menor

Venda atorgada pel rei Joan I, necessitat de diners per sufocar algunes dissensions entre els ciutadans a Saragossa, a favor del prior i canonges del priorat de Santa Anna de Barcelona, de l'orde del Sant Sepulcre de Jerusalem, del mer i mixt imperi i la jurisdicció criminal alta i baixa, juntament amb tots els drets que el rei tingui a la jurisdicció del terme de l'esmentat castell i que ja no pertanyin al priorat. El preu de la venda és de 27.500 sous de moneda barcelonesa de tern.

[A]. Original perdut.

B. Arxiu de la Corona d'Aragó. Liber Venditionum 3, f. 55v.

C. Còpia al Llibre de privilegis: 1617, juliol, 18, f. 31v-35r.

[foli 31v]

Venda de la jurisdicció criminal y altres del present castell de Palafrugell que fa¹ lo rey Joan al Prior y frares de la casa del monastir² de Sancta [Anna]³ de Barcelona, per preu de vint y set mil sinch cents sous barcelonesos de terno.⁴

Hoc est exemplum bene et fideliter in castro de Palafrugello Gerundensis diocesis, die, mense et anno infrascriptis per me notarium publicum infrascriptum sumptum a quodam publico venditionis instrumento in pergameneo exarato, manu et signo publici notarii tabellionato, omni prorsus vitio et suspitione carente, cuius thenor talis est: In⁵ Dei nomine pateat universis quod nos Ioannes Dei gratia rex Aragonum, Valentiae, Maioricarum, Sardiniae et Corsisae comesque Barchinonae, Rossilionis et Ceritaniae. Quoniam quam plurimum expedit nobis et necessarium utique existit festinae apud regnum Aragonum dirigere gresus nostros, ut evellantur et sedentur penitus dissentiones et odia inter cives et incolas civitatis Ceseraugustae, inimico humani generis instigante, noviter exorta. Sich quod eadem civitas notabile et spaciabile membrum ipsius regni et in ea habitantes qui in puncto perdicionis et destructionis irreperabilis propter dictas dissentiones et odia exhistunt in statum pacificem et tranquillo nostro mediante interventu plenius reducantur; sed quia

[foli 32r] nostra thesauraria est sich pro nunch pecuniis penitus vacua et exausta quod earum indigentia ad dictum regnum nullatenus accedere possemus; compellimur quidem et debito vehementer astringimur, ut pro conservatione regni et civitatis predictarum pecunia aliunde ad expensas itineris ex inde fiendi necessarias procuremus

et quia non reperimus licet diligentia studiosa fecerimus perquiri viam nostre curiae minus dampnosam habendi dictas pecunias quam per modum venditionis infrascripte. Ea propter ex premissis celeritatem nimia requirentibus inducti tenore presentis publici instrumenti: Gratis et ex certa [nostra]⁶ scientia per nos et nostros successores vendimus et titulo pure perfecte ac irrevocabilis venditionis tradimus seu quasi tradimus vobis Priori et fratribus domus monasterii sanctae Annae Barchinone ordinis Sancti [Dominici]⁷ Sepulchri Hierosolomitani et successoribus vestris in dicta domo seu monasterio et quibus volueritis perpetuo, per proprium liberum et franchum alodium, merum et mixtum imperium et criminalem et altam iurisdictionem et aliam quamlibet cuius vis nature seu speciei existat et exercitium eorundem que nobis pertineant et pertinere possint⁸ et debeant ultra illam quam vos et dicta domus iam habetis in castro seu loco de Palafrugello diocesis Gerundensis et eius parrochiis et terminis et quecunque⁹ alia eidem iurisdictioni annexa vel ipsius pretextu nobis qualitercunque pertinentia in parrochiis et territoriis eiusdem et in hominibus et mulieribus habitantibus nunc vel in futurum habitaturis¹⁰ eidem et in quibuscunque aliis personis, tam privatis quam extraneis cuiuscunque¹¹ conditionis, status et preheminentiae existant, delinquentibus seu quasi aut contrahentibus seu quasi in ipsis castro et terminis et quoslibet ipsorum, quomodocunque [sive]¹² sint personae ipse extranee vel private et sive nostre vel vestre cuiuscunque conditionis existant, sive delinquant in itineribus¹³ publicis sive non. Ita quod a modo vos dictus Prior et vestri perpetuo in dicto monasterio sive domo successores et officiales vestri et eorum ac in dictis per vos seu vestros successores assignandi seu eligendi valeatis in dicto castro parrochiis et terminis eiusdem mero et mixto imperio et omnimoda alia iurisdictione criminali uti et etiam exercere eandem. Pro cuiusquidem exercitio et ut in illis puniantur culpabiles et criminosi possitis erigere et erigi facere tocies quotiens volueritis perpetuo furcas,¹⁴ perticas et alia signa, merum et mixtum imperium et omnimodam iurisdictionem¹⁵ criminalem denotantia in illis et aliis dictos culpabiles et criminosos fustigando, cruce signando, incarcerando, aures, manus, pedes, nares et alia membra aufarendo et oculos abstrahendo¹⁶ et privando, relegando, exulando mortem etiam naturalem eis infarendo et quovis alio

[foli 32v] punitionis et condempnationis genere puniendo pecuniariter vel corporaliter vel cum dictis culpabilibus et criminosis componendo eos absolvendo remitendo et perdonando eis dicta

crimina, prout vobis et successoribus vestris et dicti monasterii sive domus et officialibus dicti castris placuerit et facere volueritis¹⁷ seu fuerit bene visum iuxta delictorum et criminum qualitatem possitis in quam vos et vestri in his successores in predictum castrum et parrochias et terminos eorum bannitos per nos seu officiales nostros vel quovis alios receptare, recolligere et sustinere et aliis uti dictis iurisdictionibus et aliis iuribus prout nos et officiales nostri et qui vis¹⁸ alii habentes et excercentes in castris et locis suis merum et mixtum imperium et omnem iurisdictionem criminalem possunt et consueverunt facere et etiam excercere absque omni et quacunque provocatione, appellatione et supplicatione, fatica et recursu que seu qui ad nos heredes seu successores aut officiales nostros minime habeantur nech haberi valeant ullo modo seu possint quomodolibet fieri vel haberi nech illam vel illum nos habeamus in aliquo casuum contingentium quovismodo seu quevis fienda appellatio in aliquo casuum predictorum ad vos vestrosque successores in dictis Prioratu et domo et ad officiales vestros et eorum dum taxat fieri habeat omnimodo.¹⁹ Declarantes in presenti venditione intelligi et comprehendi nedum futura crimina excessus et delicta²⁰ sed etiam iam commissa et perpetrata in dict²¹ is²² loco et terminis dum modo²³ illa non sint per sententiam ac condempnationem decissa pariter et diffinita. Et ut omnis intricatio et altercatio omnisque materia questionis dicte iurisdictionis et excercitii eiusdem tollatur et subtrahatur omnino ex inde inter officiales nostros et vestros ac dicti monasterii. Mandamus firmiter et expresse per presentem sub ire et indignationis nostre incursu universis et singulis officialibus nostris presentibus et futuris quod dictam venditionem et omnia superius contenta observent et faciant inviolabiliter observari et non contraveniant nech aliquem contravenire permitant aliqua ratione. Necnon eisdem et eorum cuilibet expresse presentis scerie inhibemus ne de cetero de aliqua iurisdictione seu exertitio eiusdem in dicto castro parrochiis et terminis eiusdem aut hominibus ipsorum seu aliorum cuiuscunque sexsus, conditionis, status vel preheminentie exhistant, etiam si sint²⁴ persone extranee delinquentes vel contractantes aut quevis crimina, excessus seu delicta committentes in dicto castro parrochiis et terminis etiam in viis publicis seu itinieribus se quomodolibet intromittant sicut non possunt aut debent tanquam (...) ²⁵ nobis et dictis officialibus nostris per consequens ullatenus spectanti. Hanc si quidem venditionem de predictis mero et mixto imperio et omni iurisdictione

[*foli 33r*] criminali et alia quacunqve vobis dicto Priori et dicte domui et successoribus vestris in dicta domo perpetuo facimus sicut ea omnia et singula melius habebamus²⁶ seu habemus et possidemus nostrique predecessores habuerunt et possiderunt ac prout melius potest intelligi adque dici ad vestri vestrorumque bonum et sanum intellectum et commodum et ad omnes vestras vestrorumque voluntates perpetuo faciendas. Ponendo et mittendo vos et vestros de predictis que vobis vendimus in corporalem possessionem seu quasi cum hoc publico instrumento perpetuo valituro. Et nichilominus si volueritis²⁷ predictorum possessionem faciemus vobis tradi per procuratorem [et nuntium ad id spacialiter constitutum vel ipsam possessionem possitis per vos aut procuratorem]²⁸ vestrum apprehendere propria auctoritate et apprehensam licite retinere. Quoniam nos super ipsius apprehensione et retentione cum presenti vobis plenam conferimus potestatem. Interim vero donec ipsam apprehenderit²⁹ constituimus eandem pro vobis et vestro nomine et titulo prechario possidere et ex causa huiusmodi venditionis damus et cedimus vobis et vestris totum locum nostrum et etiam iura omnesque voces, vices, rationes et actiones reales et personales mixtas utiles et directas, ordinarias et extraordinarias et quaslibet alias que nobis competunt et competere possunt et debent in predictis que vobis supra vendimus et contra quascunqve personas et res ratione ipsorum. Quibus locis, iuribus, vocibus, rationibus et actionibus predictis possitis vos et vestri uti agere et experiri in iudicio et extra iudicium agendo deffendendo et etiam omnia alia faciendo que nos et officiales nostri poteramus ante presentem venditionem et possemus nunch et postea quandocunqve. Constituentes vos et successores vestros in his omnibus et quolibet eorundem dominos et procuratores ut in rem vestram propriam ad faciendum inde vestras omnimodas voluntates. Pro pretio vero predictorum que vobis dictis Priori et fratribus dicte domus et vestris successoribus vendimus confitemur a vobis habuisse et recepisse quas numerando de nostri mandato ordinatione et voluntate tradidistis et exoluistis fidei conciliario et thesaurario nostro Iuliano Garri³⁰ viginti septem mille quingentos solidos monete barchinone de terno. Unde renuntiamus exceptioni pecunie non numerate et per modum predictum a vobis non habite et non recepte. Et doli, mali et legi qua deceptis ultra dimidiam iusti pretii subvenitur, et si hec venditio seu predicta que vobis vendimus plus pretio³¹ supradicto³² valent vel deinde valebunt illud plus quantumcunqve fuerit damus et remittimus vobis dictis Priori

et fratribus dicte domus de certa scientia imperpetuum. [Ceterum]³³ ex pacto in contractu huiusmodi inter nos et vos inhito promittimus et convenimus vobis in bona fide nostra regia per firmam et solempnem stypulationem in posse notarii et scriptoris nostri infrascripti hec a nobis pro vobis et omnibus illis quorum interest et intererit et interesse poterit

[*foli 33v*] et debebit³⁴ in futurum recipientis et stypulantis quod predicta que vobis vendimus et concedimus faciemus vos et vestros successores perpetuo in dicta domo habere, tenere et possidere in pace, contra cunctas personas tam singulares quam universitates cuiuscunque status preheminentie aut conditionis exhistat quodque nos et successores nostri nunquam³⁵ faciemus nech fieri faciemus contra vos aut vestros seu contra predicta vel aliquod predictorum que vobis vendimus et concedimus ac donamus questionem aliquam petitionem vel demandam. Quinimo si alique personae quocunque tempore et quacunque de causa vel ratione fecerint moverint vel intemptaverint contra predicta que vobis vendimus concedimus et donamus vel aliquod predictorum seu contra vos et dictum monasterium pro predictis aliquam questionem petitionem vel demandam seu controversiam,³⁶ nos et nostri incontinenti ipsis questionibus petitionibus aut demandis seu controversiis quotienscunque motivo fuerint opponemus seu per procuratorem nostrum fiscalem opponi faciemus et satis dabimus pro vobis et dicta domo et successoribus vestris in eadem respondebimus pro vobis et successoribus vestris etiam libello et libellis, si qui³⁷ et quotienscunque oblatis fuerint pro predictis suscipiendo, in nos totum onus litigii seu litigiorum. Et agemus et ducemus causam et litem ac lites a principio usque ad finem seu eas duci faciemus per nostrum procuratorem fiscalem, nostris propriis sumptibus et expensis, quousque³⁸ dicte causae et questiones per nostram diffinitivam sententiam que in rem iudicatam transiverit³⁹ fuerint terminate vel si vos aut vestri successores in dicto monasterio dictas causas et lites in propriam seu per interpositam personam ducere aut tractare malueritis hec vobis et successoribus vestris liceat [et] in electione vestri exhistat remittentes vobis et eis ex pacto necessitatem denunciandi et etiam appellandi. Et eo casu teneamur nos et nostri successores vobis et dicte domui⁴⁰ restituere, reficire et emendare integre omnes sumptus et expensas, quos et quas feceritis in causis et littibus supradictis et circa eas sive in eis obtinueritis sive etiam quomodocunque subcumbatis necnon

quocunque casu sive nos sive vos dictas causas duxerimus sive duxeritis et omnia dampna gravamina et interesse que sustinueritis⁴¹ et totum etiam quod a vobis vel vestris evinci contingerit, de iure seu de facto, de predictis super quibus omnibus et singulis credatur iuramento vestri et successorum vestrorum in dicta domo; quod spaciali pacto vobis et successoribus vestris defferimus et pro delato nunch pro tunch volumus haberi. Et pro predictis omnibus et singulis attendendis, complendis et observandis ac pro evictione premissorum obligamus vobis et vestris successoribus in dicta domo, omnia et singula bona et iura nostra ubique habita et habenda. Promittentes vobis in nostra fide regia omnia et singula supradicta tenere et observare

[*foli 34r*] ac teneri compleri et observari facere et mandare irrevocabiliter per quoscunque et non contrafacere vel venire aliqua ratione. Renunciantes expresse et de certa scientia omnibus et singulis privilegiis, statutis, iuribus canonicis et civilibus et aliis quibuscunque que predictis aut alicui predictorum possent quomodolibet obviare seu in aliquo derogare que hic pro expressis et nominatis haberi volumus et decernimus ac si essent hic largius enarrata suppletes⁴² ex plenitudine nostre regie potestatis quemcunque deffectum si quis forsan veniret in predictis. Per presentem autem venditionem seu aliqua in instrumento presenti contenta nolumus nec intendimus vobis seu dicte domui seu iuri vestro parari seu generari preiudicium aliquod seu derogationem in iurisdictione aut aliis iuribus quam et que habetis in dicto loco et castro et terminis⁴³ ac parrochiis eiusdem nech quibuscunque privilegiis per nos seu predecessores nostros dicte domui et eius Priori concessis. Immo ea omnia vobis [et] dicte domui salva remaneant penitus et illessa. Hec autem que dicta sunt facimus, vendimus et pacifimur nos dictus Rex vobis dictis Priori et dicte domui et vestris successoribus in dicta domo ac etiam notario infrascripto, tanquam publice personae, hec a nobis pro vobis et omnibus illis quorum interest et intererit et interesse potest et poterit et debet recipienti, [paciscenti]⁴⁴ ac etiam legitime stypulanti. Et mandamus de certa scientia et expresse inclito infanti Martino charissimo fratri et generali gubernatori nostro aliisque officialibus nostris et successorum nostrorum et eorum locatenentibus et subditis nostris presentibus et futuris quod predicta omnia et singula teneant firmiter et observent et non contraveniant quavis causa quinimo compescant firmiter quoscunque volentes seu attentantes predic-

tis⁴⁵ in aliquo resistere seu quomodolibet contraire et aliquem seu aliquos in premissorum contrarium non audiant neque admitant. Datum et actum in Minori Palatio Barchinone, sexta die augusti anno a Nativitate Domini millesimo tercentesimo nonagesimo regni nostri quarto.⁴⁶ Sig+num Ioannis Dei gratia regis Aragonum, Valentie, Mayoricarum, Sardinie⁴⁷ et Corcisse comitisque Barchinone, Rossillionis et Ceritanie, qui predicta concedimus et firmamus huius instrumento sigillum nostrum apponi iussimus impendentem. [Pere Sacalm].⁴⁸ Testes qui ad premissa presentes sunt Iulianus Garrins thesaurarius et Sperans-in-Deo Cardona Negociorum Curiae promotor, consilarii dicti domini Regis. Sig+num Iacobi Quinta, prefati domini regis scriptoris et auctoritate regia notarii publici per totam terram et dominationem⁴⁹ illustrissimis⁵⁰ domini Regis Aragonum, qui predictus interfuit eaque de mandato ipsius domini regis scribi fecit et cum rasso et correcto supra in lineis

[foli 34v] prima videlicet ubi legitur “Dei gratia”, in quarta et quinta “nostra scientia”, septima “ipsius” et “alibi”, in octava “in futurum habitaturis in eisdem”, decimaquinta “valeant”, decima sexta “ad officiales nostros et eorum dumtaxat fieri habeat omnimodo declarantes in presenti venditione”, decima⁵¹ nona “in his”, vigesima octava “et voluntate”, trigesima “de certa scientia”, trigesima prima “solemnem”, trigesima tertia “aliquid”, trigesima⁵² sexta “suscipiendo” et quadragesima quarta “predecessores nostros”, clausit. Dominus Rex mandavit mihi Iacobo Quinta in cuius posse firmavit dominus Rex [et] thesaurarius. Habuerunt eam provisiva Petrus de Ponte. Sig+num Gabrielis Olzina sacre catholice et regie magestatis archiviarii et scribe mandati eiusque auctoritate regia notarii publici Barchinone populati qui huiusmodi instrumentum venditionis a quodam libro seu registro serenissimi domini regis Ioannis, memorie recolende, “Venditionum Tercio” intitulo, apud Regium Archivium Barchinone recondito et custodito, ad verbum, prout iacet iussu regio, ad instantiam syndici de Palafrugello abstraxit, scribi fecit et clausit, cum supraposito in linea trigesima quarta, [ubi] legitur “etiam” et de rasis et correctis⁵³ lineis secunda “sicut interve,”⁵⁴ quarta “itineris”, sexta “castro”. Approbo ego notarius infrascriptus.

Ego Ioannis Alamany regia auctoritate per totum Cathalonie Principatum et comitatus Rossillionis et Ceritanie notarius publicus in villa de Episcopali, Gerundensis diocesis populatus, huic exemplo testis assumptus.

Eg+o Michael Pujades oriundus civitatis Gerunde, ville Palamosii habitator, regia auctoritate notarius publicus per totum Cathalonie Principatum et comitatibus Rossillionis et Ceritanie, huiusmodi exemplo testis.

[foli 35r] Eg+o Geraldus Prats auctoritatibus apostolica atque regia notarius publicus oriundus et degens castri de Palafrugello, diocesis Gerundensis, qui huiusmodi exemplum ab eius originali predicto fideliter sumptum ac veridice comprobatum testificatum ut supra patet scripsi rogatusque et requisitus clausi die XVIII iulii M D C XVII.

1. que fa *interlineat*. 2. *Segueix de la casa ratllat*. 3. *El copista ha oblidat Anna*. 4. *Al costat dret hi ha una nota d'una mà posterior que diu: fet*. 5. *In Dei nomine amb lletres més grans. in en majúscules*. 6. *Ha omès nostra. Una crida remet al final del document*. 7. *Ha omès Dominici*. 8. *La i de possint ha estat sobreescrita sobre una lletra anterior*. 9. *ultra illam quam vos et dicta domus iam habetis in castro seu loco de Palafrugello diocesis Gerundensis et eius parrochiis et terminis et quecunque subratllat*. 10. *Sembla que segueix iure ratllat. Una gran taca de tinta cobreix parcialment aquesta paraula i la següent i afecta igualment algunes paraules de les dues línies immediatament inferiors*. 11. *Afectat per la mateixa taca de tinta (vegeu nota anterior)*. 12. *Ha omès sive. Una crida remet al final del document*. 13. *El copista del Llibre de privilegis escriu luneribus. Restituïm la lectura del registre de Cancelleria*. 14. *Corregeix furcas per forcas*. 15. *Al Llibre de privilegis segueix et que expuntuem perquè no té sentit i al registre de cancelleria no hi és*. 16. *En comptes de abstrahendo el copista escriu obstruando*. 17. *Al Llibre de privilegis hi diu voluerit. Hem restituït la lectura del registre de Cancelleria*. 18. *Al Llibre de privilegis hi diu quovis. Hem restituït la lectura del registre de Cancelleria*. 19. *Al Llibre de privilegis hi diu omnino. Restituïm omnimodo, que és la lectura del registre de cancelleria. Entre omnimodo i declarantes el copista escriu decla que cal expuntuar*. 20. *Al Llibre de privilegis s'hi llegeix: dilecta en comptes de delicta*. 21. *o de dictos esmenada en i*. 22. *La segona i de dictis, sobreescrita damunt una o*. 23. *Al Llibre de privilegis hi diu dumodo*. 24. *Al Llibre de privilegis s'hi llegeix sitat. Hem optat pel que diu el registre de cancelleria*. 25. *Paraula il·legible, també en el registre de cancelleria*. 26. *Al Llibre de privilegis hi diu habebimus en comptes de habebamus*. 27. *Al Llibre de privilegis hi diu voluenti en comptes de volueritis*. 28. *L'escrivà ha omès: et nuntium ad id spacialiter constitutum vel ipsam possessionem possitis per vos aut procuratorem. Una crida remet al final del document*. 29. *Al Llibre de privilegis s'hi llegeix aprenndentem en comptes de aprehenderitis*. 30. *Segueix bus ratllat. En el registre de cancelleria sembla que hi diu Garrins*. 31. *Segueix pre que s'hauria d'expuntuar*. 32. *Encara que al Llibre de privilegis hi diu pradio restituïm la lectura del registre de cancelleria: supradicto. Segueix Certum ratllat*. 33. *L'escrivà ha omès Ceterum. Una crida remet al final del document*. 34. *Al Llibre de privilegis hi diu debet. Hem restituït debebit, segons el text del registre de cancelleria*. 35. *Al Llibre de privilegis hi diu in qua en comptes de numquam. Restituïm la lectura correcta del registre de cancelleria*. 36. *Al Llibre de privilegis s'hi llegeix contra vestram en comptes de controversiam. Restituïm la lectura correcta del registre de cancelleria*. 37. *Al Llibre de privilegis hi diu que*. 38. *Al Llibre de privilegis s'hi llegeix quocunque. Hem restituït el text del registre de cancelleria*. 39. *Transiverit text corromput*. 40. *Al Llibre de privilegis hi diu domus*. 41. *Al Llibre de privilegis hi diu sustinuenti. Restituïm la lectura del registre de cancelleria*. 42. *Primer escriu supplicantes. Després ho esmena en supplentes*. 43. *terminos esmenat en terminis*. 44. *paciscenti omès al Llibre de*

privilegis. Una crida remet al final del document on hi diu erròniament passisenti. 45. *Al Llibre de privilegis hi diu predictorum.* 46. *A continuació, en el Llibre de privilegis segueix Pere Sacalm, sens dubte membre de la Cancelleria Reial. En tot cas devia signar després del rei. En copiar el document en el Llibre de privilegis va canviar de lloc. Nosaltres l'hem restituit després de la signatura del rei, com apareix en el document que segueix a continuació.* 47. *Sardinee ha estat esmentat en Sardinie.* 48. *Vegeu nota 277 referent a Pere Sacalm.* 49. *Al Llibre de privilegis s'hi llegeix dicionem. Nosaltres restituïm la paraula adequada.* 50. *Al Llibre de privilegis s'hi transcriu erròniament illustris mei, en comptes de illustrissimi.* 51. *Segueix deci ratllat.* 52. *Segueix octavo ratllat.* 53. *Segueix et co ratllat.* 54. *No hem trobat aquesta combinació de paraules al text. Possible mala lectura del copista. La falta de context de la segona paraula, abreujada per truncament, ens impedeix de desenvolupar-la.*

7

1390, setembre, 20. Barcelona, Palau Menor

Carta de gràcia atorgada per fra Berenguer de Ribalta, canonge prior de la casa de Santa Anna de Barcelona de l'orde del Sant Sepulcre, i altres canonges del priorat, a favor del rei Joan I, segons el que s'ha pactat, en què concedeixen que si el mateix rei o un successor seu volia recuperar la jurisdicció del castell i terme de Palafrugell, ho podrien fer, sense impediment per part del priorat, mitjançant la restitució dels 27.500 sous del preu de la venda.

[A]. Original perdut.

[B]. Còpia en pergamí a partir d'un manual de la Cancelleria Reial que posteriorment seria copiat al Llibre de privilegis: 1575, maig, 10.

C. Còpia al Llibre de privilegis: 1617, juliol, 18, f. 35r-37r.

[foli 35r]

Venda ha carta de gratia que Palafrugell va ésser venut per vint y set milia y sinch cents sous.

Hoc est exemplum¹ bene et fideliter in castro de Palafrugello Gerundensis Diocesis die mense et anno infrascriptis per me notarium publicum infrascriptum sumptum, a quodam publico venditionis intrumento in pergameneo exarato, manu et signo publici notarii tabellionato, omni prorsus vicio et suspitione carente, cuius thenor talis est: Noverint² universi quod ego frater Berengarius de Ribalta, canonicus Hyerosolomitans Priorque domus sanctae Annae Barchinone ordinis sancti [Dominici] Sepulchri Hyerosolomitans, et nos frater Guillermus Bernardi, frater Berengarius Sarta, [comendator]³ sancti Michaelis de Pratis, frater Arnaldus Vitalis, frater Galcerandus⁴ Masçot, sacrista dicte domus, frater Petrus Baraulesch et frater Guillermus Petri Fumeti, fratres dicte domus

seu monasterii sancte Annae nunc conventum facientes et in loco assueto hac de causa congregati, attendentes vos illustrissimum et magnificum Principem et dominum dominum Ioannem, Dei gratia regem Aragonum, vendidisse nobis et nostris successoribus in dicta domo seu

[*foli 35v*] monasterio merum et mixtum imperium et omninodam aliam iurisdictionem altam cuiuscunque naturae et speciei⁵ exhistat, que vobis dicto domino Regi pertinebant seu spectabant quomodocunque in castro seu loco de Palafrugello diocesis gerundensis, ac in parrochiis et terminis eiusdem ac habitantibus nunc vel in futurum in ipso castro et eius parrochiis et terminis et quibuscunque aliis personis, tam privatis quam extraneis, in ibi delinquentibus quovis modo prout hec et alia in dicto instrumento dicte venditionis facto et firmato die sexta augusti anni infrascripti ac clauso per subscriptum notarium latius explicantur. Attendentes etiam in contractu dicte venditionis ante et post actum fuisse in pactis deductum quod nobis eidem domino Regi et vestris faceremus huiusmodi gratiae instrumentum; idcirco gratis et ex certa scientia, per nos et omnes successores nostros in dicta domo seu monasterio, thenore presentis publici instrumenti perpetuo valituri volumus et concedimus vobis, prefato domino Regi et vestris ac notario infrascripto, tamquam publice personae, pro vobis et omnibus illis quorum interest et intererit [ac interesse potest et poterit],⁶ hec a nobis legitime stipulanti et recipienti quod quodocunque vos aut successores vestri volueritis emere, luere seu redimere iurisdictionem et alia predicta pro viginti septem mille quingentis solidis barchinonensibus, pro quibus eam a vobis emimus, hoc facere possitis; et vobis liceat atque vestris sich videlicet quod cum vos aut vestri successores restitueritis et solveritis in pecunia numerata et non in aliis rebus dictos viginti septem mille quingentos solidos salve, quitie⁷ et absque empara, contradictione, deductione et compensatione aliqua intus domum seu monasterium sancte Anne predictae, eo tunch dicta venditio per vos nobis de predicta iurisdictione facta, nechnon omnia instrumenta seu carte super ea confecta sint cassa, irrita atque nulla et res penitus sit non facta ac reducatur eo ipso et pro reducta habeatur et censeatur ex nunc et ex tunch ad eum statum quo erat ante venditionem iam dicta vel si vos idem⁸ dominus Rex aut vestri volueritis nos et nostri successores predicti teneamur dictam iurisdictionem revendere vel cum publico instrumento omne ius nobis pertinens pretextu dicte venditionis diffinire vobis et vestris pro pretio dictarum viginti

septem⁹ mille quingentorum solidorum, sicut et eo modo quo vos et vestri eligeritis, dum tamen dicti viginti [septem]¹⁰ mille quingenti solidi nobis et nostris successoribus salve et secure in dicto monasterio seu domo absque omni empara¹¹ et contradictione in pecunia numerata, ut premititur, exsolvantur. Casu autem quo dicta fiat redemptio volumus et retinemus nobis et¹² dictis nostris successoribus quod omnis iurisdictio et quodcunque aliud ius quam et quod habemus nunch et nobis competunt seu habebamus

[*foli 36r*] aut nobis competebant ante dictam venditionem remaneant nobis et nostris successoribus salva, intacta pariter et illesa; nech nobis vel nostris paretur aut generetur super eis aliquod preiudicium quovismodo quodque etiam vos¹³ dictus dominus Rex et vestri teneamini casu dicte redemptionis et ante quam eam facere possitis declarare et terminare seu declarari et terminari facere iurisditionem nobis pertinentem in dicto loco et eius parrochiis et terminis, prout nobis pertinebat ante venditionem predictam; que et qualis nobis inde post dictam redemptionem seu luytionem remanebit ut sich non possit inter officiales vestros dicti domini Regis et nos questio aliqua inde sequi. Quibusquidem retentionibus nos dictus Rex consentimus et assensum nostrum prestamus et utique retinemus nobis et nostris successoribus quod in casu dicte redemptionis nullum fiat aut paretur seu generetur preiudicium¹⁴ propter exercisium quod vos et vestri officiales feceritis in iurisditione nobis pertinente in dicto castro ac parrochiis et terminis eiusdem. Immo dicta iurisidictio reducatur eo casu ad statum primerium et vos habeatis solum talem et tantam iurisditionem in dicto loco qualem et quantam habetis nunch et habebatis¹⁵ ante dictam venditionem ita quod vobis nullum ius vigore dicte venditionis accrescat nech decrescat ullo modo vosque dicti Prior et fratres eiusdem domus habeatis stare determinationi¹⁶ per nos et successores nostros aut iudicem per nos aut nostros inde assignandum fiende de iurisditione quam habetis et vobis remanere debbit in dictis castro et parrochiis tempore redemptionis predictae; et informatione et determinatione per nos aut successores nostros factis et receptis soluto per nos pretio supra contento merum et mixtum imperium iurisdictio et alia per nos vobis vendita ad nos et successores nostros integre [revertantur]¹⁷ contradictione et oppositione vestris cessantibus quibuscunque. Concedimus etiam vobis quod omnia emolumenta que inde pervenerint usque in diem redemptionis predictae sint vestra et vestrorum successorum

vestrisque et eorum voluntatibus applicentur pro labore et onere quem et quod subieritis vos et officiales vestri in regimine et exercicio iurisdictionis predictae. Ipsaque emolumenta quemcunque et quantumcunque sint aut fuerint damus et assignamus vobis in dicto casu redemptionis pro dictis onere et labore sustentis. Quibus omnibus per vos eundem dominum Regem superius expressis et retentis nos dicti Prior et fratres eiusdem damus, concedimus et assensum nostrum prestamus et tam nos dictus¹⁸ idem Rex quam nos dictus¹⁹ Prior et fratres dicte domus mandamus de premissis omnibus fieri duo consimilia publica instrumenta; quorum alterum remaneat penes nos dictum Regem alterum vero penes nos dictos Priorem et conventum ad habendum memoriam in futurum. Quod est actum et dattum Barchinone, videlicet quo ad firmam predicti domini

[*foli 36v*] Regis in Palatio regio Minore Barchinone sexta die augusti; quo autem ad firmam Prioris et aliorum fratrum predictorum [congregati]²⁰ in claustro monasterii sive domus predictorum vigesima die septembris anno a nativitate Domini millesimo tercentesimo nonagesimo regni nostri dicti Regis quarto. Sig+num Ioannis Dei gratia regis Aragonum, Valentiae, Mayoricarum, Sardiniae et Corcissae comitisque Barchinone, Rossilionis et Ceritaniae qui hec laudamus et firmamus sigillumque nostrum impendenti hic iussimus apponendum. Petrus Çacalmi. Sig+num fratris Berengarii de Ribalta, prioris, sig+num fratris Berengarii Sarta, comendatoris sancti Michaelis de Pratis, sign+num fratris Arnaldi Vitalis, sig+num fratris Galcerandi Maçot, sachriste dicte domus seu monasterii, sig+num fratris Petri Baraulesch, sig+num fratris Guillermi Petri Fumeti,²¹ predictorum, qui hec laudamus, concedimus et firmamus. Testes firmae dicti domini Regis fuerunt honorabiles Iulianus Garrins, thesaurarius, et Sperans-in-Deo Cardona, Negociorum Curiae promotor consiliarioque dicti domini Regis. Testes autem firmae Prioris et fratrum predictorum sunt Romeus ces Planes de thesauraria ipsius domini regis et Francicus Coral ac Ioannes Exemeno, scriptores Barchinone. Sig+num Iacobi Quinta, scriptoris prefati domini regis et auctoritate regia notarii publici per totam terram et dominacionem illustrissimi domini Regis Aragonum, qui predictis interfuit eaque de mandato eiusdem domini [Regis] scribi fecit et cum raso et correcto in lineis II “stabant”, VI “publice persone pro nobis et omnibus illis quorum interest et intererit et interesse potest et poterit hec a nobis legitime stypulanti et recipienti quod

quandocunque vos aut successores vestri volueritis emere”, X “vel cum”, XVI “et quantum habetis clausit dominus Rex mandavit mihi Iacobo Quinta”, in cuius posse ipse et dicti Prior et fratres firmarunt. Sig+num Gabrielis Olzina sacrae catholicae et regiae magestatis archiviari et scribe mandati eiusque auctoritate notarii publici Barchinone populati, qui huiusmodi gratie instrumentum in pregameneo scriptum, clausum et sigillo regis sigillatum, non viciatum nech in aliqua eius parte suspectum, reconditum et custoditum extra saccos in quodam armario Regii Archivii Barchinone intitulado “Instrumenta facientia pro negotiis generalibus civitatis et vicarie Gerunde et locorum in ibi constitutorum” sed verbum prout iacet abstraxit scribi fecit et regio iussu ad instantiam iuratorum sive consolum loci de Palafrugello, die decimo maii millesimo quingentesimo septuagesimo quinto cum rasis et emendatis lineis XII “sicut”, XVIII “.I.”. XXXVIII “pro a”, LXII “clausit”. Approbo ego notarius infrascriptus.

Eg+o Ioannis Alamany regia auctoritate per totum

[*foli 37r*] Cathalonie Principatum et comittatus Rossillionis et Ceritaniae notarius publicus in villa de Episcopali Gerundensis diocesis populatus, huic exemplo testis assumptus.

Eg+o Michael Puiades oriundus civitatis Gerunde, ville Palamosii habitator, regia auctoritate notarius publicus per totum Cathalonie Principatum et comitatibus Rossilionis et Ceritanie, huiusmodi exemplo testis.

Eg+o Geraldus Prats auctoritatibus apostolica atque regia notarius publicus oriundus et regens castri de Palafrugello diocesis Gerundensis, qui huiusmodi exemplum ab eius originali predicto fideliter sumptum ac veridice comprobatum testificatumque, ut supra patet, scripsi rogatusque et requisitus clausi die XVIII iulii M D C XVII.

1. Hoc est exemplum en lletres més grans. Hoc est en majúscules. 2. No verint amb lletres més grans. 3. El copista ha omès comendador. Una crida remet al final del document. 4. El copista ha escrit Galceranus que ha esmenat en Galcerandus. 5. Al Llibre de privilegis hi diu spaciei. 6. Entre claudàtors, el text que apareix al registre de cancelleria i que el Llibre de privilegis omet. 7. Al Llibre de privilegis hi diu quiete. 8. Al Llibre de privilegis hi diu isdem. 9. Segueix ille ratllat. 10. Septem omès al Llibre de privilegis. Una crida remet al final del document. 11. Empare esmenat en empara. 12. Segueix nostris ratllat. 13. Al Llibre de privilegis hi diu vobis. 14. Segueix una paraula ratllada. Possiblement és un equívoc de línia. 15. Al Llibre de privilegis s'hi llegeix habebitis. 16. Havia escrit determinatione però corregeix determinacioni. 17. Segueix remaneantur ratllat. Una crida remet al final del document, on dona la paraula correcta revertantur. 18. Al Llibre

de privilegis hi diu dicti. 19. *Al Llibre de privilegis hi diu dicti.* 20. *Congregati omès al Llibre de privilegis. Afegit al final del document, el copista oblida posar la crida en el lloc que li correspon.* 21. *Al Llibre de privilegis hi diu Fruneti.*

8

1407, abril, 3. Palafrugell

Confirmació atorgada per fra Berenguer Sarta, prior del priorat de Santa Anna de Barcelona, i, per raó del seu càrrec, senyor del castell de Palafrugell, a favor de la universitat de Palafrugell, de totes les franqueses i privilegis, immunitats, usos, usatges, consuetuds, costums, observances, convinences, declaracions i sentències concedides a favor de l'esmentada universitat pels seus predecessors.

[A]. Original perdut.

B. Còpia al Llibre de privilegis: 1617, juliol, 18, f. 44v-45r.

C. Trasllet en pergami sense data. Arxiu Municipal de Palafrugell. Fons Ajuntament de Palafrugell. Perg. núm. 58.

[foli 44v]

Approbatíó ratificatíó y confirmatíó feta per lo senyor Baranger Sarta prior de la casa de Sancta Anna de Barcelona, senyor de Palafrugell, de tots los Privilegis a la Universitat de Palafrugell concedits.

Hoc est¹ exemplum bene et fideliter in castro de Palafrugello diocesis Gerundensis die, mense et anno infrascriptis per me notarium publicum infrascriptum sumptum a quodam publico instrumento in pergameneo exarato, manu et signo publici notarii tabellionato, non viciato, non cancellato nech in aliqua eius parte suspecto, sed omni prorsus vicio et suspitione carente, cuius thenor talis est: Noverint² universi quod ego frater Berengarius Sarta, prior domus sanctae Annae Barchinone et, ratione dicti Prioratus, dominus castri de Palafrugello, gratis et ex certa sciencia, per me et meos³ in dictis domo et castro successores⁴ laudo, approbo, ratifico et confirmo vobis Antonio Oliverii alias Mir, Petro Izerni de Palafrugello, Antonio Rosifici⁵ de Monteraso et Guillermo Carbonelli de Lofridio syndicis, actoribus et procuratoribus Universitatis hominum dictorum castri et termini de Palafrugello, presentibus, et vestris et dicte Universitati et singularibus de eadem et suis, omnes et singulas ac quascunque francquitates, privilegia, provisiones, immunitates, usos, usancias et consuetudines ac observantias,

convenientias,⁶ declarationes et sententias, quas et que habueritis et habetis ac facta et factae et late fuerint inter ac per predecessores meos in dictis domo et castro et dictam Universitatem seu proceres ac probos homines dicte Universitatis; ac quas et que predecessores mei in dictis domo et castro vobis vel vestris⁷ dicte Universitati et singularibus et probis hominibus seu proceribus eiusdem fecerint⁸ et concesserint qualitercunque ac quibus vos et dicta Universitas seu proceres ac probi homines dicti castri et eius termini usi fuerint seu fueritis qualitercunque usque in hunc presentem diem. Ita quod vos et vestri in dicta Universitas et eius singulares ac proceres seu probi homines dicti castri et eius termini possitis et possint uti et utamini ac utantur, prout antea, et uti possitis et possint illis scilicet privilegiis, franquitatibus, immunitatibus et aliis predictis, que vobis laudo et confirmo, quibus antiquitus et ante istam diem proceres ac probi homines dicti castri usi fuerint ac essent,⁹ in dicto castro et eius terminis assuetum, uti inter predecessores nostros¹⁰ in dictis domo et castro et predecessores vestros in dicta Universitate, absque contradictione et impedimento mei et meorum in dictis domo et castro successorum. Quoniam ego per me et meos in dictis domo et castro successores promitto et bona fide convenio tenere et observare omnes et singulas ac quascunque franquitates, privilegia,

[foli 45r] provisiones, immunitates, usus, usaticos¹¹ et consuetudines ac observantias, convenientias, declarationes et sententias, quas et que habueritis seu habeatis vos et dicta Universitas ac probi homines seu proceres dicti castri et eius termini ac que vobis et dicte Universitati et singularibus eiusdem ac predecessoribus vestris concesso et concessa fuerint, qualicunque ratione, per predecessores nostros¹² in dictis castro et domo vel aliis iuxta mentem et thenorem ipsarum declarationum, sententiarum et aliorum predictorum que vobis laudo et concedo ac observare promitto, prout et sich ac per illum modum per quem antiquitus usitatum fuit in dictis castro et eius terminis ac per predecessores mei in dicto castro [ussi fuerunt, laudans thenore huius presentis publici instrumenti vicem epistole gerentis in hac parte procuratore et baiulo ac aliis quibuscunque officialibus meis in dicto castro]¹³ et eius terminis, presentibus et futuris quatenus predictas immunitates, declarationes, sententias, provisiones, privilegia et omnia alia et singula supradicta que vobis laudo ac tenere et observare promitto, vobis et vestris et dicte Universitati et singularibus eiusdem tene[a]nt et

observent et in aliquo non contraveniant nech aliquem contravenire permittant aliqua ratione. Promittens bona fide ac firma et valida stipulatione, per me et meos in dicta domo et castro predicto successores, atque iurans sponte, per Deum et eius sancta quatuor Evangelia a me corporaliter tacta, predictam confirmationem et concessionem et omnia alia et singula supradicta ratta, gratta et firma semper habere, tenere et servare ac tenere¹⁴ et complere¹⁵ et non revocare nech contra ea facere vel venire aliqua ratione, modo vel iure. Actum est hoc in castro de Palafrugello die tertia mensis aprilis anno a nativitate Domini millesimo quadringentesimo septimo. Sig+num fratris Berengarii Sarta, prioris predicti, qui hec laudo firmo et iuro. Testes huius rei sunt honorabilis Galcerandus de Rosanis, miles; Franciscus Oliverii, dominus loci de Gauta; et Petrus Palol, chirurgicus,¹⁶ civis Barchinone. Sig+num mei Iacobi Morgati, auctoritate reverendi domini Prioris Sanctae Anne Barchinone, notarii publici castri de Palafrugello et terminorum eiusdem, qui predictis interfui eaque requisitus in hanc publicam formam redigens hec scribi feci et clausi, cuius supraposito in vigesima quarta linea ubi dicitur “non revocare nech”. Approbo ego notarius infrascriptus.

Eg+o Ioannes Alamany, regia auctoritate per totum Cathalonie Principatum et comittatus Rossillionis et Ceritaniae notarius publicus in villa de Episcopali Gerundensis diocesis populatus, huic exemplo testis assumptus.

Eg+o Michael Puiades, oriundus civitatis Gerunde, ville Palamosii habitator, regia auctoritate notarius publicus per totum Cathalonie Principatum et comittatibus Rossillionis et Ceritanie, huiusmodi exemplo testis.

Eg+o Geraldus Prats auctoritatibus apostolica atque regia notarius publicus oriundus et degens castri de Palafrugello diocesis Gerundensis, qui huiusmodi exemplum ab eius originali predicto fideliter sumptum ac veridice comprobatum testificatumque, ut supra patet, scripsi rogatusque et requisitus clausi, die XVIII iulii M D C XVII.

1. Hoc est en lletres més grans que la resta del text. 2. Nover en majúscules i en lletres més grans que la resta del text. 3. Segueix heredes et successores ratllat. 4. successoribus esmenat en successores i subratllat. 5. Rosifici possible falsa lectura del copista. 6. Restituim convenientias on al Llibre de privilegis en una falsa lectura hi diu commercias. 7. vestris subratllat. 8. Al Llibre de privilegis hi diu fuerint però pel sentit hi ha de dir fecerint. 9. Document conservat a l'Arxiu

Municipal de Palafrugell hi diu est en comptes de essent. 10. *En el document conservat a l'Arxiu Municipal de Palafrugell hi diu meos en comptes de nostros.* 11. *Al document conservat a l'Arxiu Municipal de Palafrugell hi diu usantias en comptes de usaticos.* 12. *Al document conservat a l'Arxiu Municipal de Palafrugell hi diu meos en comptes de nostros.* 13. *ussi fuerunt laudans thenore huius presentis publici instrumenti vicem epistole gerentis in hac parte procuratore et baiulo ac aliis quibuscunque officialibus meis in dicto castro omès pel copista. Una crida remet al final del document.* 14. *Al pergami de l'Arxiu Municipal de Palafrugell hi diu attendere en comptes de tenere.* 15. *Al Llibre de privilegis hi diu corporaliter en comptes de complere. Error del copista.* 16. *Cisurgicus al pergami de Palafrugell, ja esmentat.*

9

1422, juliol, 26

Acta notarial de l'elecció de síndics i consellers que haurien de regir la universitat del terme del castell de Palafrugell, d'acord amb els capítols presentats pel prior Joan de Prades i llegits en la reunió de 12 de juny de 1418. Segons aquests s'escullen quatre síndics: dos per Palafrugell, un per Mont-ras i un altre per Llofriú; i dotze consellers: sis per Palafrugell, quatre per Mont-ras i dos per Llofriú, que representarien tota la universitat. L'elecció de càrrecs es faria, amb renovació anual, el dia 26 de juliol, festa de Santa Anna. Abans de reunir-se havien de demanar permís al batlle del castell, com ja era costum. Entre les seves atribucions hi havia la de poder manllevar, ordenar talles, impositons i altres impostos, fer obres públiques i altres coses útils i necessàries per a la dita universitat.

[A]. Original perdut.

B. Còpia al Llibre de privilegis: 1613, juliol, 4, f. 18r-22v.

c. Transcripció al llibre de TORROELLA I PLAJA, M.: *Història de Palafrugell i la seva comarca*, Igualada, Imp. Pere Bas i Vich, 1929, f. 176r-181r.

[foli 18r]

Privilegi concedit a la Universitat de Palafrugell en virtut del qual dita Universitat fa electió de jurats y consallers clavari y poder dits jurats y consellers manllevar censals y fer tot lo demés que a dits jurats y consallers és ben vist.¹

Noverint universi² quod die Dominica quae computabat vigesimus sextus³ dies mensis iulii anno a Nativitate Domini millesimo quadringentesimo vigesimo secundo [in presentia notarii et testium infrascriptorum ab hec specialiter vocatorum et assumptorum]⁴ convocata et congregata Universitate hominum castri de Palafrugello

de licentia venerabilis fratris Bartholomei Baranguerii de Vallebrea, procuratoris domini Prioris domus Sanctae Annae Barchinone, domini dicti castri de Palafrugello ad sonum repicamenti, ut moris est, intus ecclesiam de Palafrugello pro subscriptis, in qua ecclesia convenerunt et presentes fuerunt videlicet Petrus Servia, Baranguerius Pruneda, Antonius Canton, Petrus Miquel, Franciscus Roquer, Bartholomeus Pelagri, Petrus Bleda, Ioannes Roig, Bartholomeus Natalis, Antonius Sabet, Bartholomeus Vitalis,⁵ Baranguerius de Brugarol, Petrus Vitalis de Ecclesia minor dierum, Petrus Avali, Petrus Gras Riba, Laurentius Andreae, Iulianus Arivos, Simon de Plano, Guillermus Vilar, Laurentius Prats, Ioannes Carbonelli, Simon Ianer, Petrus Roquer, Guillermus Bartholomei, Petrus dez Puig alias Farran, Antonius Carbonell, Guillermus Montanyer, Ioannes Forn, Petrus Batayer, Bernardus Riera, Petrus Caxa, Antonius Macia, Bartholomeus Batlia, Michael Peya, Stephanus Vives, Franciscus Vitalis alias Mir, Ioannes Baranguerius

[*foli 18v*] Farrer, Iacobus Egidii, Bernardus Izern, Guillermus⁶ Iuname,⁷ Petrus Marca, Antonius Mir, Michael Morella, Ioannes Bonet, Franciscus Roig, Antonius Gerona, Antonius Castayo, Antonius Ponç, Barthomeus Boscha, Antonius Colomar, Petrus Ioffre, Guillermus Gilabert, Petrus Petri minor dierum, Ioannes Sabater, Petrus Andreae, Ioannes Vela, Ioannes Paschal, Barthomeus Tolra, Iulianus Pals, Barthomeus Valor, Guillermus Bonamich, Petrus Scuder, Petrus Salvii, Ioannes Oliu, Ioannes Massot, Antonius Rosich de Vall, Baranguerius Avenar, Ioannes Burch, Bernardus Puyol, Bernardus Caxa, Michael Prats, Ioannes Bonet, Ioannes Barrull, Ioannes Frigola, Petrus Plan, Ioannes de Ulmo, Franciscus Lombardin, Nicholaus Burch, Bernardus Dominici, Petrus Ribalt, Ioannes Egidii, Anthicus Deuslofeu, Berengarius Roig, Petrus Riera, Petrus Ferrarii Bartholomeus Serra, Petrus Serra, Petrus Olivii, Bartholomeus Bou, Ioannes Ponç, Ioannes Deuslofeu, Petrus Ioannis, Petrus Papi, Petrus Forner, Guillermus Oliveri alias Caxa, Guillermus Marques, Antonius Cassani, Bernardus Roig alias Carreres, Bernardus Gorgoll, Ioannes Morato, Antonius Riera et Ioannes Vergonyos, omnes superius nominati constituti personaliter intus ecclesiam sancti Martini de Palafrugello predicto et Universitatem eiusdem castri facientes et representantes; attendentes quod per reverendum et religiosum fratrem Ioannem de Prades, utriusque iure doctorem, Priorem domus sancte Anne Barchinone, dum in humanis agebat, pro bono statu regimine et gubernatione rei publicae dicti castri et

termini fuerunt facta ordinata certa capitula concernentia bonum statum et regimen⁸ Universitatis prefatae et regentiam in eadem que quidem capitula manu eiusdem domini Prioris, quondam, facta, stypulata et ordinata, fuerunt lecta et publicata per notarium et scriptorem tunch scribaniae de Palafrugello, intus dictam ecclesiam ubi erat congregata Universitas dicti castri duo

[*foli 19r*] decimo die mensis iunii anno a Nativitate Domini millesimo quadringentesimo decimo octavo, prout in instrumento dicte publicationis, facto predicto duodecimo die iunii proxime, hec et alia vident latius continent thenor autem capitulorum et publicationis de eisdem facte sequitur sub hiis verbis: En⁹ nom de Déu e de la gloriosa Verge madona sancta Maria, mare sua, e de la beneventurada madona sancta Anna e del baró mossenyor sanct Martí e de tota la cort celestial. Amén. Com en lo castell de Palafrugell no hagués algun orde ne bona manera en lo regiment de la Universitat de aquell; emperò per amor de açò per manament de frare Joan de Prades, prior del monastir de Sancta Anna e senyor del dit castell tota la Universitat del dit castell e singulars dels termens de aquell, diumenge que-s comptaven dotsé dia del mes de juny any mil quatre cents desavuit, foren convocats e ab so de campana ajustats e congregats dins la sglésia de sanct Martí del dit castell e en presència de tot lo poble en la dita sglésia ajustat, lo dit reverent senyor que novellament era vingut dir certes paraules escusant-se com tant avia trigat de venir al dit castell. E après dix que ell, desijant lo bé avenir e lo profit e utilitat del dit castell e dels habitants en aquell, avia ordenats certs capítols sobre lo regiment de la Universitat del dit castell los quals volia e manave que fossen en lo temps sdevenidor observats en e sobre lo regiment demunt dit, jurant e donant a mi notari devall scrit los dits capítols scrits de la mà propria del dit senyor, manant a mi que aquells llegís e publicàs devant tota la Universitat e singulars de aquella aquí ajustats qui eran los següents: Bernat Roig etc. E jo dit notari, presents e per testimonis appellats los discrets en Miquel Vela prevere e domaher de la dita sglésia de sanct Martí e lo venerable religiós frare Francesch Vila, canonje de sancta Anna, legí y publicí en altes veus los capítols sobredits. Lo tenor d'els és tal com se segueix: Com per dispositió de dret comú e dits dels filosofants

[*foli 19v*] anthics que an parlat e statuït del bon regiment de poble en quiscuna Universitat deguen ésser ellegides certes

persones àbils e sufficients dotades de bon seny, maturitat e saviesa en saber conèxer lo profit e bé avenir del poble, les quals persones axí triades hajan plen poder de fer e¹⁰ dir tot quant se pertany a la Universitat ont són ellegides. En les quals persones sie representada tota la Universitat, axí com experiència ha fins así mostrat e comuna pràctica vuy en dia mostra en lo regiment de les notables e ensignes ciutats e viles. Com sie imposible que bon regiment pusque caure en multitud de gents an necessariamente ha diversitats de intentions e¹¹ de enteniment e nodriment de dissentió e confusió Emper amor de açó frare Joan de Prades prior del monastir de sancta Anna de Barcelona senyor del castell de Palafrugell, dessyant metre lo dit castell en bon regiment, atanent que per quiscuna vegada que la Universitat del dit castell e singulars de aquella se han ajustar e torbar per lo just que la dita universitat ha a fer per los negocis comuns és fort gran dampnatge e torbatió en perditió de jornals e confusió dels afers. Per tant lo dit senyor per utilitat e profit de la dita Universitat e dels singulars de aquella vol, mana e ordena que de açí avant per quiscun any, so és en lo die o festa de sancta Anna sien ellegits quatre¹² promens¹³ per syndics e regidors de la dita Universitat; ço és saber, dos de Palafrugell e un de Montràs e altre de Lofriu del terme del castell sobredit, los quals abans que usin del offici del dit syndicat hajan e sien tinguts fer sagrament sobre los sancts quatre Evangelis de Déu, en poder del Batlle del dit castell, que ells bé i llealment se auran en lo regiment del dit offici, procurant de llur poder tot profit e honor de la dita Universitat e dels singulars de aquella squivant tot dampnatge, tant com los sie posible, tota favor, amor, hodi¹⁴ e ranchor foragitant.

[*foli 20r*] Item més vol e ordena lo dit senyor que¹⁵ persó que la distributió e administratió dels béns de la Univesitat sie milor regida e administrada que solament lo I, és a saber, lo principal syndich¹⁶ de Palafrugell sie administrador de les monedes e aquest sie appellat e nomenat syndich e clavari; persò que no y haja sinó un boza com sie manifest e notori que gran dampnatge se segueix quant moltes mans manejen una mateixa cosa o administratió. E que lo dit clavari tenga los comptes de tot so que la Universitat contractarà, rebra o despendrà fahent scriure al scrivà del dit castell o altre persona totes les rebudes e despeses en .I. llibre que sie appellat e intitulat Libre del Regiment de la Universitat de Palafrugell. E que aquest clavari, passat l'any de son regiment e

fetes les ellections del any següent, sie tingut dins dos mesos retre¹⁷ compte de sa administratió devant lo senyor o son procurador e¹⁸ [donar compte]¹⁹ devant los syndichs qui seran ellegits novellament. E asò, per tant, que quiscun clavari sie pus diligent e curós bé i llealment regir y administrar son offici e que no si puxa²⁰ fer frau ne malesa alguna. Item vol e²¹ mana lo dit senyor Prior que, feta la dita electió dels quatre syndichs, sien ellegits de continent dotze promens és a saber sis de Palafrugell, quatre de Montras, e dos de Llofriu, los quals²² sien anomenats consallers dels dits syndichs. Los quals ensemps ab los syndichs fassen e representan tota la Universitat²³ e fassen e fer puxen²⁴ tots actes axí com la dita Universitat poria fer. Axí, emperò, que la dita electió axí dels quatre syndichs com dels dotse promens se haja de fer per tota la Universitat convocada e ajustada a son de campanes lo dit die de sancta Anna en l-esgleya de Palafrugell, segons és acostumat de fer en los ajusts ça enrera fets. Esperò, axí entés que aquells qui seran ellegits un any no puguen ésser ellegits en l-any següent. Item vol e mana lo dit senyor que la dita electió feta no-s pusquen recusar ne les persones electes se pusquen sensar sots pena de deu lliures,²⁵ sense alguna gratia

[*foli 20v*] pagadores a la cort per aquell o aquells que contrafaran o la dita electió no acceptaran. Los quals dits dotze promens així ellegits sien tinguts jurar en poder del balle sobre los sancts quatre Evangelis de bé y lealment consellar e dar bon consell, exercir y fer los actes comuns a profit e utilitat de la dita Universitat axí com farian en llurs propis negocis. E que s-ajustaran tota vegada que per los dits syndics ne seran requests. Però és axí entès que ls dits quatre syndics ans que fassen ajust dels dits consallers sien tinguts aver llicència del senyor o de son balla, explicant la causa per que-s volran ajustar axí e en la forma que fins assí s-és servada en fer la convocatió o ajust de tota la Universitat. E que los dits axí convocats per los dits syndichs sien tinguts de venir e de ajustar-se en la sgleya de Palafrugell o en altra part segons sera ordenat per los dits syndichs sots pena de deu sous²⁶ aplicados a la cort e pagadors per quiscun dels dits consallers qui appellats o demanats no volran o no curaran venir al dit ajust. Item vol e mana lo dit senyor que l dit jorn de sancta Anna, quant la Universitat se ajustarà per fer les dites elections que degun singular de la dita Universitat no pusca ne sie gosat exir fora la muralla del dit lloch de Palafrugell sots pena de cinquanta sous²⁷ fins que les dites elections sien fetes. E

que sots la dita pena de sinquanta sous los qui seran axí elegits si presents seran dins les portes de Palafrugell, sien tinguts prestar de continent la seguretat²⁸ sobredita, és saber jurar²⁹ en poder del balle o de son llochtinent o si eran fora les dites portes que dins un jorn natural apres que la dita electió los serà intimada sien tinguts fer e prestar lo dit sacrament sobre los sancts quatre Evangelis que be e lealment regiran e consellaran lo ben avenir e profit de la dita Universitat axí com desus és ja especificat e declarat. E en aquesta manera los dits quatre syndichs e dotse consallers en la forma sobredita ellegits e la

[*foli 21r*] seguretat o sacrament prestant per ells tota la Universitat sie presentada en ells e puxen fer dir dexercir tots e qualsevol³⁰ actes axí com si tots los singulars de la dita Universitat hi eran presents. E hajan tot aquell poder de fer, dir, exercir, ordenar, fer obres e despeses, axí com si tots los singulars de la Universitat fer porian si presents y eran ne·ls calga d·aquí avant fer ajust de tota la dita Universitat per degun acta qualsevulla sie ans en totes coses e per totes,³¹ los dits syndichs ab los dotse consallers ajan tot lo càrrech de tot quant sie interès de la Universitat sobredita. Axí emperò entes que no sie necessari que totes les setza persones sien concordades pusque la mayor partida sien en una opinió. Axí que tots o la mayor part pusquen fer, dir, manllevar, dependre,³² ordenar, imposar talles, redelmes, vintens, per fer quitaments o obres publiques e qualsevol altres coses utils e profitoses a la Universitat sobredita axí com si tots los singulars de aquella fer porien si presents e ajustats hi eran. E pertant que³³ totes e singles les coses sobredites sien observades sobre lo regiment de la Universitat sobredita lo dit senyor posa pena de sinquanta florins³⁴ exhegidors sens comport de la dita Universitat per quiscuna vegada que per ella serà contrafet o negligint [fer]³⁵ ésser aplicadors a la obra del monastir de sancta Anna. E feta la dita lectura e publicatió dels capitols sobredits per mi dit notari tantot la dita Universitat e singulars de aquella acceptaren ab gran plaher de les ordinations contengudes ab los capítols sobredits. E volents dar obra ab acabament a les ordinations sobredites lo dit senyor feu lloch axint-se de la sgleya e se·n partí. E per la dita Universitat e singulars de aquella en la dita sgleya ajustats son en aquell jorn mateix procehit a les ellections següents: Primerament foren ellegits per syndichs etc. en Bernat Carreres³⁶ syndich et clavari. Item foren ellegits los dotse consallers tal etc.

[*foli 21v*] als quals syndichs e consallers fou dat poder per tota la Universitat e singulars de aquella que representassen tota la Universitat e posquessen fer e dir tot quant en los dits capitols e ordinations contenguts en aquells és llargament expresat e contengut fahent la dita Universitat grans graties e mercès al dit senyor³⁷ com li havia plegut entendre en llur bon regiment. Vigore potestatis eis attribute cum preincertis capitulis eligerunt, fecerunt et constituerunt syndicos procuratores et actores suos et dictae Universitatis et singularium eiusdem pro anno presenti et non ultra qui annus inceptit cur[r]ente³⁸ predicta vigesimo sexto die iulii anno predicto et infrascripto videlicet Pontium Adroverii clavarium in dicto anno Guillermmum Silvestre de Palafrugello, Blasium Matheu de Monteraso et Amatam Collellii de Lofridio ibidem presentes eligerunt etiam in consiliarios eisdem syndicis procuratoribus et actoribus adiuntos ibidem presentes videlicet Antonium Robau alias Servia, Michaelem Soler, Petrum Marques, Ioannem Sagrera alias Spanyol, Antonium Deuslofeu³⁹ et Petrum Fina de Palafrugello Ioannem Cathala, Antonium Plana, Ioannem Massot, Antonium Bernardi minorem dierum de Monteraso, Bernardum Climent et Petrum Amat de Lofridio dantes et conferentes eisdem syndicis procuratoribus et actoribus suis et dicte Universitatis et singularibus eiusdem una cum dictis consiliariis eis adiunctis et non aliis omnem illam et endem⁴⁰ et similem potestatem que eisdem singularibus eiusdem Universitatis superius nominatis per capitula et ordinationes superius contentas est eis attributa et concessa. Ita pro virtute dictorum capitulorum et ordinationum et pretextu potestati inde attribute syndicis procuratoribus et actoribus ac consiliariis supra dictis que sunt numerum sexdecim personae ipsi seu maior pars eorum concordēs facere, dicere, manulevare, despendere, ordinare tallias, impositiones, retrodecima, vintenos et alia omnia

[*foli 22r*] imponentessitione pro faciendo redemptiones et opera publica et alia omnia et singula que utilia fuerint et dicte Universitati necessaria⁴¹ prout tamen in dictis capitulis et ordinationibus continentur sich et quemadmodum ipsi constituentes superius nominati et tota Universitas facere possunt personaliter constituti ibi essent quiquidem syndici procuratores et actores ac consilarii de novo ut predicatur electi ibidem presentes dictamque potestatem acceptantes et onus⁴² syndicus procurationis et actoriae in se suscipientes promisserint et sponte presentibus notario et testibus infrascriptis iurarunt super sancta Dei Evangelia manibus eorum corporaliter tacta quod bene, fideliter et legaliter se habebunt in

regimine administratione et gubernatione dicte Universitatis ea utilitatis⁴³ deffendendo et utilia procurando et inutilia pro viribus evitando Et etiam voluerunt et expresse concenssierunt omnes predicti constituentes quod tota dicta Universitas et potestas eiusdem representetur et tranferatur omnino in dictis sexdecim personis et sub eis intelligatur et totaliter comprehendatur. Sich quod de cetero ipsi syndici procuratores et actores et consiliarii predicti convinctim et divisim seu eorum mayor et sanior pars insimul concordēs regunt et administrent et gubernent omnia et singula negocia dicte Universitatis et singularium de eadem et faciant et compleant et exequantur omnia et singula contenta, expressata et specificata in ordinationibus et capitulis superius insertis. Quoniam in et super predictis omnibus et singulis cum dependentibus, emergentibus et incidentibus ex eisdem ac eis annexis⁴⁴ eisdem sexdecim personis commisserunt vices suas cum plenissima potestate et facultate et generali administratione. Promittentes nichilominus dicti constituentes predictis syndicis actoribus et procuratoribus seu maiori et saniori eorum parti et unum concordantibus in posse notarii infrascripti ut publice personae hec ab ipsis predictis syndiciis procuratoribus

[foli 22v] et actoribus ac consiliaris et pro aliis etiam personis quorum intersit vel in futurum potent interesse recipientis pasciscētis et legitime stypulantis quecunque omnia et singula que per ipsos syndicos actores et procuratores ac consiliarios eis adiunctos seu maiorem partem eorum in unum concordantes. Acta gesta et procurata fuerint in predictis grata rata et accepta semper habere tenere complere et firmiter observare et nullocunque tempore non revocare nech contrafacere vel venire iure aliquo causa vel etiam ratione sub bonorum omnium dicte Universitatis obligatione.

Approbo ego notarius infrascriptus.

Eg+o Ioannes Franciscus Pages auctoritatibus regia ac admodum reverendi domini domini Prioris ecclesie domus sancte Anne Barchinone domini castri et terminorum de Palafrugello Gerundensis diocesis notarius publicus substitutusque in notaria et scribania publica dictorum castri et terminorum ab herede seu successore magnifici Laurentii Brugarol quondam vir inluster domicellus civis Barchinone domini utilis et proprietarii earundem hoc privilegium inventum et notatum in quodam libro maioris forme membraneis pergameneis cohopto temporis domini Petri de Fonte quondam notarii publici inter ceteras scripturas publicas dicte notarie et scri-

banie invento recondito et exhistenti scribi feci et rogatus ac requisitus clausi vigori mandati mihi facti per honorabilem Anticum Bataller baiulum dicti castris Palafrugelli ad instantiam honorabilium iuratorum dicti castris die IIII iulii M D C X III⁴⁵

1. Al costat de la rúbrica hi ha una nota al marge dret que hi diu A 119. 2. No-verint universi, en lletres de mòdul més gran que la resta del text. 3. La segona s de sextus està sobreescrita damunt una m que ha estat ratllada. 4. Hi ha una crida indicant l'omissió del text in presentia notarii et testium infrascriptorum ab hec specialiter vocatorum et assuptorum, que s'afegeix al final del document. 5. entre Vitalis i Baranguerius hi ha un espai on el text ha estat raspat i ratllat. 6. Entre Guillelmus i Iunone hi ha iul ratllat. 7. Iunone pot ser una falsa lectura del copista. 8. El copista havia escrit regimenem però ratlla l'em final. 9. EN en majúscules i de mòdul més gran. 10. Escriu de però després esborra la lletra d. 11. Segueix dei ratllat. 12. En el marge dret hi diu jurats sindichs. 13. Anteriorment sembla que hi deia prohomens però ha estat esmentat en promens. 14. Abans havia escrit hoy que després esmena en hodi. 15. Item més vol e ordena lo dit senyor que subratllat. 16. En una anotació al marge dret hi diu Clavari. 17. dos mesos retre subratllat. 18. En una anotació al marge dret hi diu donar compte. 19. Omet donar compte. Posa una crida i afegeix el text al final del document. 20. Escriu puga i després l'esmena en puxa. 21. Item vol e subratllat. 22. consellés escrit al marge dret. 23. la Universitat subratllat. 24. Abans puguen que és esmenat en puxen. 25. deu lliures subratllat. 26. deu sous subratllat. 27. sots pena de cinquanta sous subratllat. 28. seguretat ha estat raspat i corregit. 29. jurar en poder de balle o de son llochtinent anotat al marge esquerre. 30. lo poder que tenen anotat al marge dret. 31. totes ha estat esmenat i reescrit. 32. fer, dir, manllevar, dependre subratllat. 33. Segueix ni-ls, que l'hem expuntuat, ja que no té sentit. 34. Segueix de ratllat. 35. Fer omès, i afegit al final del document, amb crida al lloc corresponent. 36. Entre Bernat Carreres i syndich el copista hi havia deixat un espai en blanc que després va omplir amb una ratlla horitzontal. 37. Segueix espai raspat i ratllat. 38. raspat i escrit a sobre. La lectura és dubtosa. 39. Entre Deuslofeu i et Petrum hi ha escrit et Petrum expuntuat. 40. endem és de lectura dubtosa. 41. necessaria afegit en un espai en blanc que el copista havia deixat. 42. onus, de lectura dubtosa. 43. Les últimes cinc lletres d'utilitatis han estat raspades i reescrites. 44. Segueix et connexis expuntuat. 45. El manuscrit diu consell/lers, paraula partida entre dues línies, i que repeteix al començament de la quarta línia les consonants (doble L) amb què acabava la tercera.

10

1432, desembre, 10. Milazo (Sicília)

Venda atorgada pel rei Alfons el Magnànim, necessitat de diners per tal de dotar adequadament el seu estol naval i continuar les guerres que sostenia en diversos fronts, a favor del cavaller Andreu de Biure, té el dret de recuperar la venda feta pel seu oncle-avi, Joan I, al priorat de Santa Anna de Barcelona, el 6 d'agost de 1380, del mer i mixt imperi i de tota jurisdicció criminal alta i baixa, sobre el terme del castell de Palafrugell. El preu de la venda és

de 60.500 sous de moneda Barcelonesa. D'aquests, 33.000 havien estat entregats al conseller i tresorer reial Bernat Sirvent i 27.500 eren retinguts per Andreu de Biure, amb la finalitat de restituir-los al priorat de Santa Anna, per obtenir la recuperació de la jurisdicció d'acord amb la carta de gràcia.

[A]. Original perdut.

[B]. Trasllet en pergami a partir d'un manual de la Cancelleria Reial: sense data.

C. Còpia al Llibre de privilegis: 1617, juliol, 18, f. 37r-41v.

[*foli 37r*]

Acte de venda de la universitat de Palafrugell en lo qual se mostra lo criminal y civil per quant se pot quitar

Hoc est exemplum¹ bene et fideliter in castro de Palafrugello diocesis Gerundensis die, mense et anno infrascriptis, per me notarium publicum infrascriptum sumptum a quodam publico instrumento in pergameneo exarato, manu et signo publici notarii tabellionato, omni prorsus vicio et suspitione carente cuius thenor talis est: In Dei nomine.² Pateat universis quod nos³ Alfonsus Dei gratia rex Aragonum, Sciciliae, Valenciae, Maioricarum, Sardinie et Corsice, comes Barchinone, dux Athenarum et Neopatrie ac etiam comes Rossilionis et Ceritanie. Dum solerter attendimus non minus utile quam necessarium reputamus vias adhibere atque modos quibus potens nostrum stoleum navium et galearum quod sub magnis sty-pendiis retinemus pro honore nostro ac conservatione et deffentione regnorum nostrorum

[*foli 37v*] et precertim huius regni nostri Scicilie quod est ab aliis nostris ultramarinis longe constitum et situatum iuxta loca inimicorum nostrorum sustinere integre valeamus eo maxime ob guerrarum turbitudinis, quos in universis fere mundi partibus vigere constat, et de presenti sunt in mare diverse armate potentes maxime Venetorum, Ianuensium et pro ea guerra potissime quam habere speramus contra regem et regnum Castellae, finitis undinis sive treguys inter nos seu illum sequitis que sunt prope dies spirandae, ac etiam pro ea guerra quam contra regem Tunici aliosque reges infideles expresse agimus nunc precipuum reperientibus nobis in hoc Sciciliae regno pro cuius propria quitate contra regem et regnum Tunicii ad guerram illius pro Christi nomine et catholice fidei exaltationem personaliter excitamur; et non ab incepto istoque proposito contra infideles usque ad conculcationem et exterminium illorum in defectu pecuniarum desistere nos⁴ contingat possimus-

que post modum regna nostra ultramarinam facilius repetere et inde circa indemnitate[m] et salutem dictorum regnorum nostrorum debite providere cure nos excitant et impellunt magnas pecuniarum summas comparere, tam respectibus supradictis quam pro vituallibus et equis habendis ac aliis quam plurimum necessariis ab sustentationem dicti nostri stoli et armate, tunc etiam pro succurrendo nobis et nostre curiae necessitatibus et negociis arduis, quas si quidem pecunias aut partem illarum erario nostro exausto exquisitum diligentissime viis aliis omnibus non reperimus modum cum quo sine minori dampno aliquam partem ipsarum pecuniarum habere possemus quod quam per viam venditionis subscripte. Idcirco⁵ cogitantesque temporibus retroelapsis fuit per illustrissimum dominum Ioannem, regem Aragonum memorie laude digne, preavunculum nostrum facta venditio Priori et fratribus domus monasterii sancte Annae Barchinone, ordinis Dominici Sepulcri Hierosolimitani et successoribus suis in dicta domo seu monasterio, ad imperpetuum per proprium et franchum alodium de mero et mixto imperio et criminali alta iurisdictione et alia qualibet cuius ius, nature et speciei existat que eidem domino Regi pertinebat et spectabat quomodocumque in castro seu loco de Palafrugello diocesis Gerundensis ac in parrochiis et terminis eiusdem et habitantibus nunc vel in futurum in ipso castro et parrochiis eius terminis et quibuscunque aliis personis, tam privatis quam extraneis in ibi delinquentibus quovismodo, cum certis iuribus et prerogativis, pretio viginti septem mille quingentorum solidorum barchinone, prout hec et alia in instrumento dicte venditionis facto et firmato, die sexto augusti anno

[*foli 38r*] a Nativitate Domini millesimo trecentesimo nonagesimo⁶ ac clausum per Iacobum Quinta notarium et dicti domini Regis scriptorem latius explicantur. Attendentes⁷ etiam quod de dicta venditione fuit factum et firmatum instrumentum gratiae redimendi domino Regi predicto et suis successoribus et per consequens nobis per Priorem et fratres domus iam dicte sub his videlicet pactis, modis, formis et conditionibus quod quotienscunque ipso domino Regi et nobis esset benevisum possemus emere, luere seu redimere iurisdictionem predictam, pretio memorato, remanentibus tamen dicto Priori et fratribus dicte domus iurisdictionem et quocunque alio iure quam et quod habebant ab ipsis et eis competebant ante venditionem predictam salvis, intactis pariter et illesis; et quod dictus dominus Rex et nos tenemur casu dicte redemptionis ante quam eam facere possemus declarare et terminare seu declarari

et terminari facere iurisdictione dictis Priori et fratribus domus monasterii predictorum pertinente in dicto loco et eius parrochiis et terminis, prout ipsis pertinebat ante venditionem predictam que et qualis isdem Priori et fratribus inde post dictam redemptionem seu luycionem remanebat et in futurum non posset inter officiales nostros et dicti Prioris questio aliqua inde sequi seu etiam suboriri. Considerantes etiam quod dicti Prior et fratres dicte domus stare habent, debent et tenentur determinationi per nos aut iudicem nostrum inde assignandum fiende de iurisdictione quam pretendit habere et eis remanere debebit in dictis castris et parrochiis tempore redemptionis predicte et quod recepta informatione ac determinatione predicta facta et declarata ac soluto per nos pretio supra contentum merum et mixtum imperium iurisdictionis et alia per dictum dominum regem vendita ad nos seu quos voluerimus integre⁸ reverti haberent [et debent]⁹ contradictione et oppositione dicti Prioris et eius conventus cessantibus quibuscunque, prout hec et plura alia in instrumento gratie dicte venditionis latius exarantur. Et quia predicta venalia per nos fuerunt apposita pro necessitatibus iam dictis inter ceteros servitores nostros et alias personas non reperimus que in predictis maiorem pretium offerret se daturum quam vos dilectum consiliarium nostrum Andream¹⁰ de Biura, militem, quem ad subveniendum nobis in tanta necessitate constitutis de quantitate subscripta promptum invenimus. Ea¹¹ propter ex premissis celeritate nimiam requirentibus inducti, thenore¹² presentis publici instrumenti, gratis et ex nostra scientia per nos et nostros successores vendimus et titulo pure et perfecte venditionis irrevocabilis tradimus

[*foli 38v*] seu quasi tradimus vobis Andree¹³ de Biure, militi, et vestris heredibus¹⁴ et successoribus et quibus volueritis perpetuo facultatem et omnem ius luendi seu redimendi iurisdictionem peredictam quam seu quod nobis pertinet seu competit ac pertinere seu competere debet, vigore instrumenti gratiae supradicte seu quocunque alio modo, iure, ratione vel causa nobis competente seu competere debente in castro et loco de Palafrugello et parrochiis supradictis. Quam luycionem facere possitis eo modo, forma, potestate et auctoritate quibus nos facere possemus virtute instrumenti gratie supradicte; nechnon facta per vos et vestros luycione predicta nunc pro tunch et e converso vendimus et pure ac perfecte et titulo irrevocabilis venditionis concedimus vobis dicto¹⁵ Andree de Biure et vestris et quibus volueritis perpetuo,

per proprium liberum et franchum alodium, instrumento tamen gratie redimendi mediante, tam merum et mixtum imperium iurisdictionem civilem et criminalem, altam et bassiam iurisdictionem cum gladii potestate et aliam quamlibet animadversionem cuius vis nature et especie existat et exercitium eorundem, que facta per nos luycione predicta nobis pertinuerint et pertinere possant et debant ac poterant et debebant ante iurisdictionem predictam in dicto castro seu loco de Palafrugello et eius parrochiis et terminis, et que per dictum bone¹⁶ memorie regem Ioannem, virtute venditionis predictae fuerunt alienatae in Priorem fratres et monasterium predictos et in contractu venditionis predictae sunt declarata et specificata; et quecumque alia eidem iurisdictioni anexa vel etiam eius pretextu nobis qualitercumque pertinentia possent in parrochiis et territoriis eiusdem et in hominibus et mulieribus habitantibus nunch vel in futurum habitaturis in eisdem sive fuerint christiani sive sarraceni aut alius secte,¹⁷ et in quibuscumque aliis personis, tam privatis quam extraneis, cuiuscumque legis, secte,¹⁸ conditionis, supersticionis, status et preheminentie existant relinquentibus seu quasi in ipsis castro et terminis et quolibet ipsorum quomodocumque sive sint persone ipse extrane sive private conditionis cuiuscumque, sive delinquant in itineribus publicis sive non, quod omnes penas, emolumenta, multas etiam, si esset publicatio omnium bonorum cum omnibus necnon salinis, iuribus lignaminum, aquis, aquarum decursibus, fluminibus transeuntibus, rivis ac fontibus et aliis quibuscumque que nobis vel nostris pertinere possent vel luycio ipsa per nos vel nostros facta fuisset. Ita quod a modo vos dictus Andreas de Biura et vestri perpetuo successores possitis dictam luere et quitare

[*foli 39r*] iurisdictionem ipsamque penes vos retinere omnia alia supradicta tanquam rem vestram propriam per nos seu nostros retenta seu reservata nobis et successoribus nostris seu curiae nostre, ad faciendum inde vestras omnimodas voluntates; necnon¹⁹ et officiales vestri et eorum²⁰ et iudices per vos seu vestros successores assignandi valeatis in dicto castro parrochiis et terminis eiusdem mero et mixto imperio et omnimoda alia iurisdictione civili et criminali, alta et baxia, gladyo potestate uti et experiri eadem pro cuiusquidem extitio et ut in illis puniantur culpabiles et criminosi possitis erigere et erigi facere, totiens quotiens volueritis, perpetuo furcas et alias signa merum et mixtum imperium et omnimodam iurisdictionem criminalem, ut supra denotantia, in illis et aliis dictos

culpabiles et criminosos fustigando, cruce signando, incarcerando, aures, pedes, nares et manus et alia membra aufarendo et amputando et oculos ereundo et abstrahendo et privando, relegando, exgulando, mortem etiam naturalem eis inferendo et quovis alio punitionis et condempnationis genere puniendo, pecunialiter vel corporaliter seu iuxta vestri arbitrium, prout ipsorum delictorum et criminum qualitas exhiget et requiret et seu iuris ordo postulabit, vel cum dictis culpabilibus et criminosis de quocunque delicto et crimine mortis pena remittere componendo et eos absolvendo ac remitendo et perdonando eis dicta crimina, prout vobis et successoribus vestris et officialibus dicti castri placuerit et facere²¹ [volueritis]²² seu fuerit benevisum iuxta delictorum et criminum qualitate possitis²³ in quam vos et vestri in his successores in predicto castro, parrochiis et terminis eorum bannitos et fori iudicatos per nos seu officiales nostros vel quosvis alios receptorem recolligere et sustinere volentes et declarantes quod a quocunque actu vestro iudiciario sententia vel alio actu etiam extraiudiciario fiendo per vos heredes et successores vestros ac officiales vestros non possint prefati condempnati seu illi qui quoquomodo pretendentes se gravatos uti quacunque provocatione, appellatione, fatica et recursu ad nos seu heredes et successores nostros vel ad nostros officiales, quavis dignitate prefulgeat seu auctoritate set que²⁴ vis fienda appellatio in aliquo casuum predictorum ad vos vestrosque successores et ad officiales vestros et eorum dumtaxat fieri habeant omnino declarantes in presenti venditione intelligi et comprehendi, nedum futura crimina excessus et delicta sed etiam iam commissa et perpetrata in dictis loco et terminis dummodo illa non sint per sententiam et condempnationem decissa et diffinita, nisi exequutio dictarum sententiarum non esse in ipsum proferre completa quo casu possitis etiam componere prout in aliis non decisis. Et ut omnis²⁵ intricatio et altercatio omnisque materia questionis dicte iurisdictionis et exercicii eiusdem collatur et subtrahatur omnino ex inde inter officiales nostros et vestros et officiales Prioris monasterii sancte Annae civitatis Barchinone qui certam in dictis castro seu loco

[foli 39v] et eius parrochiis pretendunt habere iurisdictionem, mandamus firmiter et expresse per presentem sub ire et indignationis nostre incursum universis et singulis officialibus nostris presentis et futuris quod dictam venditionem et omnia superius nominata observent et faciant inviolabiliter observari et non contra-

veniant nech aliquem contravenire permitant aliqua ratione nechnon eisdem et eorum cuilibet expresse presentis scerie inhibemus ne de cetero de aliqua iurisdictione seu exercitio eiusdem in dicto castro parrochiis et terminis eiusdem, aut hominibus ipsorum seu aliorum cuiuscunque sexus, conditionis, secte, status vel prehemi-
nentiae exhistant, etiam si sint personae extranee delinquentes vel contrahentes aut quevis crimina excessus et delicta comittentes in dicto castro parrochiis et eius terminis; etiam in viis publicis seu itineribus se quomodolibet intromitant sicut non possunt aut debent tanquam dere nobis et dictis officialibus nostris per consequens nullatenus spectanti. Hanc²⁶ si quidem venditionem de predictis mero et mixto imperio ac omni iurisdictione criminali et alia quacunque ac franco et libero alodio vobis dicto Andree de Biure et successoribus vestris perpetuo facimus, sicut ea omnia et singula melius predecessores nostri et dicti Prior, fratres et monasterium habebant et possidebant; ac ipsi Prior et fratres et monasterium predictum habent et possident, prout melius potest intelligi adque dici ad vestri vestrorumque bonum et sanum intellectum et comodum, et ad omnes vestras et vestrorum voluntates perpetuo faciendas Ponendo.²⁷ et mittendo vos et vestros de predictis que vobis vendimus, facta luyticione predicta, ex nunch pro tunch in corporalem possessionem seu quasi cum hoc publico instrumento perpetuo valituro dantes et concedentes vobis omnimodam potestatem, possessionem eandem seu quasi apprehendendi propria et vestrorum auctoritate incontinenti, facta luycione predicta et apprehensam pacifice, licite et quiete retinere quam possessionem seu quasi per vos aut procuratorem vestrum auctoritate incontinenti, facta luycione predicta et apprehensam pacifice, licite et quiete retinere quam possessionem sed quasi per vos aut procuratorem vestrum apprehendere, propria auctoritate; et apprehensam retinere possitis interim vero donech ipsam apprehenderitis possessionem volumus et possessores eiusdem iurisdictionis constituimus pro vobis et vestro nomine ac²⁸ titulo prechario possidere et ex causa huiusmodi venditionis ad plenum damus et cedimus vobis et vestris totum locum nostrum in omnibus et per omnia cum dependentibus et emergentibus et connexis eisdem; ac etiam iura omnesque voces rationes et actiones reales et personales, mixtas, utiles et directas, ordinarias et extraordinarias, et quaslibet alias que nobis competunt et competere possunt et debent in predictis que vobis supra vendimus et contra quascunque personas ac ei

ratione et occasione ipsorum quibus loco, iuribus, vocibus, rationibus et actionibus predictis possitis vos et vestri agere et experire in iudicio et extra iudicium, agendo, deffendendo ac etiam omnia alia faciendo que nos et officiales nostri poteramus ante presentem venditionem et possemus

[*foli 40r*] nunc et etiam postea quandocunque. Constituentes²⁹ vos et successores vestros in his omnibus et singulis et quolibet earundem dominos et procuratores, ut in re vestra propria ad faciendum³⁰ inde vestras omnimodas voluntates pro pretio³¹ vero predictorum que vobis dicto Andree de Biure et vestris successoribus vendimus, confitemur habuisse et recepisse a vobis sexaginta³² mille quingentos solidos monete barchinone de terno in hunc videlicet modum que de nostri mandato ordinatione et voluntate tradidistis et solvistis dilecto et fideli consiliario et thesaurario nostro Bernardo Sirvent uncias auri quadringentas et quinquaginta carlenorum monete Sciciliae, que ad rationem³³ de carlens novem pro quolibet floreno Aragonie, secundum valorem et stimationem dicti regni Sciciliae et sunt in summa tres mille floreni Aragonum seu triginta tres mille solidi monete barchinone de terno in pecunia numerata. Restantes vero viginti septem mille quingentos solidos de nostro mandato et voluntate penes vos retinuistis pro fienda luycione et redemptionis iurisdictionis prefate castri de Palafrugello et parochiarum predictarum ac merii imperii eiusdem a Priore et fratribus domus de sancta Anna supradicte. Unde³⁴ renunciamus exceptioni pecunie non numerate et per modum predictum a vobis non habite et non recepte. Et doli, mali et legi qua deceptis ultra dimidiam iusti pretii subvenitur et si hec venditio aut predictam que vobis vendimus plus pretio supradicto valent vel inde valebunt illud plus quantumcunque fuerit damus, relexamus et gratiosse remittimus vobis dicto Andree de Biure et vestris successoribus de certa scientia imperpetuum. Ceterum³⁵ ex pacto in contractu huiusmodi inter vos et nos inhito promittimus et convenimus vobis et bona fide nostra regia, per firmam et solempnem stypulationem, in posse secretarii nostri infrascripti hec a nobis pro vobis et omnibus illis quorum interest et intererit et interesse poterit et debebit in futurum recipientis et stypulantis quod predicta que vobis vendimus et concedimus faciemus vos et vestros successores perpetuo habere, tenere et possidere in pace contra cunctos, tam singulares quam universitates, cuiuscunque status, preheminentiae aut conditionis exhistant quodque nos aut successores nostri nunquam faciemus

nec fieri faciemus contra vos et vestros seu contra predicta vel aliquod predictorum que vobis vendimus et concedimus ac donamus questionem aliquam, petitionem vel demandam, quinimo si alicue personae quocunque tempore et quacunque de causa vel reatione fecerint, moverint vel intemtaverint contra predicta que vobis vendimus vel aliquo predictorum seu contra vos et vestros pro predicatis aliquam questionem, petitionem vel demandam seu controversiam nos et nostri incontinenti ipsis questionibus, petitionibus aut demandis

[*foli 40v*] seu controversiis quotiencumque modo fuerint opponemus seu per procuratorem nostrum fischalem opponi faciemus et satis dabimus pro vobis et successoribus vestris in eadem respondemus pro vobis et successoribus vestris etiam libello et libellis, si qui et quotienscunque oblatis fuerint, pro predictis suscipiendo in nos totum onus litigii seu litigiorum adeoque omnis demanda et petitio contra nos et heredes nostros dirigatur ius nostrum nullatenus in iudicio vel extra possitis molestari. Imo volumus que ex ostentione dumtaxat presentis privilegii actori audientia denegata iuxta .L. boni azenori barchinonensium de quaternii prescripti et causam et littem ac lites a principio usque ad finem duci faciemus per nostrum procuratorem fischalem, nostris propriis sumptibus et expensis, quousque ducte causae et questiones per diffinitivam sententiam, que in rem iudicatam transiverit, fuerint terminate; vel si vos aut vestri heredes et successores dictas causas et lites in propriam seu per interpositam personam ducere aut tractare malueritis hoc vobis et successoribus vestris liceat et in electione vestra exhistat remittentes vobis et eis ex pacto necessitatem denunciandi ac etiam appellandi et eo casu teneamur nos et nostri successores vobis et vestris restituere, refficere et emendare integre omnes sumptus expensas quos et quas feceritis in causis et litiibus supradictis et circa eas sive in eis obtinueritis sive etiam quomodocumque subcumbatis; necnon quocunque casu sive nos sive vos dictas causas duxerimus sive duxeritis et omnia dampna, gravamina et interesse que sustinueritis et totum etiam quo a vobis vel vestris evinci contingerit de iure seu de facto de predictis super quibus omnibus et singulis, credatur iuramento vestri et successorum vestrorum quod ex spaciali pacto vobis et successoribus vestris deferimus et pro delatone pro tunch volumus haberi. Et denique³⁶ promittimus vobis et vestris prenomatis de qualibet evictione teneri et pro predictis omnibus et singulis attendendis, complendis et observandis ac pro

evictione premissorum obligamus vobis et vestris omnia et singula bona et iura nostra ubique habita et habenda promittentes vobis et nostra bona fide regia ac iurantes per dominum Deum et eius sancta quatuor evangelia, manibus nostris corporaliter tacta, omnia et singula supradicta tenere et observare ac teneri et obsevari facere et mandare inviolabiliter per quoscunque et non contrafacere vel venire aliqua ratione. Renunciantes expresse et de certa sciencia omnibus et singulis privilegiis, statutis, iuribus canonicis et civilibus et aliis quibuscunque predictis aut alicui predictorum possent quomodolibet obviare seu in aliquo derogare que hic pro expressis et nominatis haberi volumus et decernimus ac si essent hic largius enarrata supplicantes ex plenitudine nostre regie potestatis quemcunque defectum, si quis forsan veniret /

[*foli 41r*] in predictis et volentes presentem contractum seu instrumentum interpretari debere et clausulari in favorem et amplitudinem vestri et vestrorum. Hec³⁷ autem que dicta sunt facimus, vendimus, pacissimus nos dictus Rex vobis dicto Andree de Biure et vestris successoribus ac etiam secretario nostro et notario infrascripto tanquam publice personae hec a nobis pro vobis et omnibus illis quorum interest et intererit et interesse potest et poterit et debet recipienti, pascienti ac etiam legitime estipulanti. Et mandamus de³⁸ certa sciencia et expressae illustri Marie regine consorti et locumtenenti generali nostre charissimae in Principatu Cathalonie ac gubernatori nostro generali eiusque gerenti³⁹ vices in Principatu predicto necnon cancellario, vicecancellario, baiulo generali Cathalonie, vicariis, baiulis, subbaiulis, devocatiis, fischalibus, procuratoribus, commissariis, iudicibus aliisque officialibus nostris et successorum nostrorum et eorum locatenentibus et subditis nostris presentibus et futuris quod predicta omnia et singula tenent firmiter et observent tenerique et observari faciant et non contraveniant quavis causa; imo compescant firmiter quoscunque volentes et attendentes predicti in aliquo resistere seu quomodolibet contrahere et aliquem seu aliquos non audiant nec admittant. Dattum⁴⁰ et actum in Castro Milacii die decimo decembris anno a Nativitate Domini millesimo quadringentesimo tricesimo secundo regnique nostri decimo septimo. Signum Alfonsii etc. qui predicta laudamus concedimus firmamus atque iuramus huic publico instrumento sigillum nostrum apponi⁴¹ iussimus, imponente rex Alfonso. Testes sunt qui predictis interfuerunt nobilis Bernardus Ioannes de Capraria, comes Moati; Raymundus de Perilionibus,

capitaneus maritimarum; Eximinius Petri de Torrella, gubernator regni Valentie, consiliarii; et Vitalis Castelladoriae, camerarius, milites domini Regis predicti. Sig+num mei Ioannis de Vitellino, secretari[i]⁴² illustrissimi domini Regis predicti eiusque⁴³ auctoritate per totam terram et dominationem suam notarii publici, qui de ipsius mandato premissa scribi, feci et clausi, corrigitur autem in lineis VIII, VIII, XVII “secte”; XXI “seu iuxta nostra arbitrium prout ipsorum delictorum et criminum qualitas exhiget et requiret et seu iuris ordo postulabit”, XXIII “que alii prelati seu barones maritimas habentes obtinere solent”, XXV “extra in”, XXXVIII “secretari”, XXXXIII “vobis” et XXXXVII “secretario nostro”. Dominus Rex mandavit mihi Ioanni de Vittellino in cuius posse firmavit. Sig+num Gabrielis Olzina, sacre Catholice et Regie magestatis archiviarii et scribe mandati eiusque auctoritate notarii publici Barchinone populati, qui huiusmodi venditionis intrumentum a quodam libro seu registro serenissimi domini regis Alfonsi memorie celebris “Hienerum XVI” intitulado

[foli 41v] apud regium Archivium Barchinone recondito et custodito, ad verbum prout iacet, iussu regio ad instantiam syndici de Palafrugello abstraxit veraciterque comprobavit, scribi fecit et clausit, cum rasis lineis IIII “tunic”, XXXXVIII “evinci”. Approbo ego notarius infrascriptus.

Eg+o Ioannes Alamany regia auctoritate per totum Cathalonie Principatum et comittatus Rossillionis et Ceritanie notarius publicus in villa de Episcopali Gerundensis diocesis populatus, huic exemplo testis assumptus.

Eg+o Michael Pujades, oriundus civitatis Gerunde, ville Palamosii habitator, regia auctoritate notarius publicus per totum Cathalonie principatum et comittatibus Rossillionis et Ceritanie, huiusmodi exemplo testis.

Eg+o Geraldus Prats auctoritatibus apostolica atque regia notarius publicus oriundus et degens castri de Palafrugello diocesis Gerundensis, huiusmodi exemplum ab eius originali predicto fideliter sumptum ac veridice comprobatum testificatumque, ut supra patet, scripsi rogatusque et requisitus clausi die XVIII iulii M D C XVII.

1. Hoc est exemplum *escrit amb lletres més grans*. Hoc est *amb majúscules*. 2. In Dei Nomine *escrit amb lletres més grans que la resta del text*. 3. Nos *amb lletres més grans que la resta del text*. 4. *La s de nos ha estat esmenada, sobreescrivint-la damunt d'una lletra anterior*. 5. Idcirco *escrit amb lletres de mòdul més gran que la resta del text*. IDC *amb majúscules*. 6. *Al Llibre de privilegis hi diu octuagesimo*.

Error del copista, ja que hi ha de dir nonagesimo. 7. *attendentes escrit amb lletres més grans que la resta del text.* 8. *Segueix ver ratllat.* 9. *et debent omès. Una crida remet al final del document.* 10. *Andream amb lletres més grans que la resta del text.* 11. *Ea amb lletres de mòdul més gran que la resta del text.* 12. *thenore amb lletres més grans que la resta del text.* 13. *Andree amb lletres més grans que la resta del text.* 14. *Al Llibre de privilegis hi diu heredibibus.* 15. *Dicto amb lletres més grans que la resta del text.* 16. *Al Llibre de privilegis hi diu bene.* 17. *Al Llibre de privilegis hi diu septem.* 18. *Al Llibre de privilegis hi diu septe.* 19. *nec de necnon amb lletres més grans que la resta del text.* 20. *Al Llibre de privilegis hi diu eorum en comptes de vestrorum.* 21. *Segueix nuelicis ratllat. Confusió del copista per volueritis.* 22. *Volueritis omès. Una crida remet al final del text, on hi ha el text afegit.* 23. *possitis amb lletres de mòdul més grans que la resta del text.* 24. *Set que el text està corromput.* 25. *Et ut omnis amb lletres més grans que la resta del text.* 26. *Hanc amb lletres més grans que la resta del text.* 27. *Ponendo amb lletres més grans que la resta del text.* 28. *ac amb lletres més grans que la resta del text.* 29. *Constituentes amb lletres més grans que la resta del text.* 30. *Segueix in ratllat.* 31. *Pro pretio amb lletres més grans que la resta del text.* 32. *sexaginta amb lletres més grans que la resta del text.* 33. *Segueix que ad rationem ratllat (repetició del text).* 34. *Unde amb lletres més grans que la resta del text.* 35. *Ceterum amb lletres més grans que la resta del text.* 36. *Et denique amb lletres més grans que la resta.* 37. *Hec amb lletres més grans que a la resta del text.* 38. *Segueix "et mandamus" ratllat (repetició).* 39. *El copista escriu generti en comptes de gerenti.* 40. *Datum amb lletres més grans que la resta del text.* 41. *El Llibre de privilegis diu opponi en comptes d'apponi.* 42. *Al Llibre de privilegis hi falta una i en la desinença del genitiu.* 43. *Al Llibre de privilegis hi diu eiuis per eius.*

11

1437, febrer, 1. Barcelona

Privilegi atorgat per Mateu Ferran, prior del priorat de Santa Anna de Barcelona, a petició dels jurats de la universitat de Palafrugell, ja que la dita vila havia contribuït en la compra de la jurisdicció criminal del castell de Palafrugell amb la meitat del preu, en què confirma el privilegi atorgat pel prior Berenguer de Ribalta, que concedia a la universitat de Palafrugell que la justícia fos regida i administrada per un jutge ordinari del terme del castell de Palafrugell. A més, concedeix que d'ara endavant el batlle i el jutge del castell hagin de ser escollits per un període de tres anys, com ho són els altres oficials reials de Catalunya, d'una terna presentada al prior, o en absència d'aquest al seu lloctinent i procurador, el mes de gener. Així mateix, s'hauria de presentar una altra terna de la qual s'escolliria un jutge de taula i un d'apel·lacions, també renovables cada trienni, que controlarien l'actuació dels primers.

[A]. Original perdut.

B. Còpia al Llibre de privilegis: 1613, agost, 10, f. 23r-30r.

[*foli 23r*]

Privilegi concedit a la Universitat del castell de Palafrugell en virtut del qual fa electió de terna de Balla, de jutje¹ ordinari, jutje de taula, jutje de apells y dels salaris que tenen.

Hoc est exemplum² bene et fideliter in castro de Palafrugello Gerundensis diocesis die, mense et anno infrascriptis per me notarium infrascriptum sumptum a quodam publico privilegii instrumento in pergameneo exarato et in aliquibus partibus perforato et ita in huiusmodi exemplo in albis dimissis verbis que in dicto pergameneo perforato erant scripta ut re ipsa oculis subiecta apparuit non viciato, non cancellato³ nech in aliqua eius parte suspecto sed omni prorsus vitio et suspitione carente cuius thenor talis est: In Dei⁴ nomine per quem omnia gubernantur Pateat universis que nos Matheus Ferdinandi canonicus Iherosolymitanus priorque monasterii sanctae Annae Barchinone ordinis Dominici Sepulchri Iherosolimitani, Ioannes Besora, Guillermus Capell, Galcerandus Vila, Raymundus Gilbert, Petrus Ioannes Scola, Iacobus de Campis, Matheus Climent et Simon Mascaro canonici Iherosolimitani et conventuales dicti monasterii sanctae Annae convocati ad sonum squillae et congregati intus eorum ecclesiae dicti monasterii ut moris est

[*foli 23v*] conventum seu capitulum ipsius monasterii convocari et congregari et ibidem pro hiis et aliis eiusdem monasterii negotiis capitulum tenentes, facientes et celebrantes. Quia dominantium solia et cedentes in illis tunch condignis credimus efferi pro cunctis tunch eorum reputamus augeri⁵ dominium cum subiectorum suorum in dicta gratia considerant et eorum accepta servitia magnificentiae suae premiis recompensant quia dum obsequentium votis ammittatur in calestis ardentius devotio suiectorum hinc est quod humili supplicatione pro parte vestri Universitatis et singularium nostrorum castri et ville de Palafrugell et terminorum eorundem sitorum in diocesim Gerundensis per fideles nostros Martinum Frigola et Guillermmum Gilabert anno presenti iuratos dicte Universitatis super infrascriptis nobis oblata ex causis et respectibus laudabilium in dictorum vestrorum in subscriptis capitulis singulariter⁶ decerptorum per nos de nostre magnificentiae largitate ad exauditionis gratiam benique admisa. Gratis et de certis nostris⁷ certis scientiis et mentibus deliberatis per nos et omnes successores nostros in prioratu et conventu⁸ predictis frequenti tractatu et matura deliberatione prehabitis inter nos in diversis capitulis hac de causa specialiter celebratis thenore

presentis publici instrumenti per tempus subscriptum duraturi et inviolabiliter observaturi damus concedimus et facimus vobis Universitati, iuratis probis hominibus et singularibus dictorum castri et ville nostrorum de Palafrugell et terminorum⁹ eorundem tam presentibus quam futuris cum salvitatibus et retentionibus infrascriptis privilegia gratias et concessionem et alia que continentur in quibusdam capitulis que layca lingua ordinari fecimus et clarius et melius quocumque quantumcunque latius intelligi valeant et propendi que sunt seriei sequentis: Los¹⁰ molt honorables religiosos mossèn Matheu de Ferrando canonge de Iherusalem e prior del monastir de Sancta Anna de Barcelona del Ordre del Sepulcre e lo convent del dit monastir senyors del castell e vila de Palafrugell termens e territoris de aquells situat en lo bisbat de Gerona com consideren la innada naturaleza e pura fidelitat que la Universitat e singulars dels dits castell e vila tostemps han haguda e han al dit monastir e als honorables Prior e convent de aquell axí com vertaders e leals vassalls deuen aver a llur senyor la qual han diverses vegades mostrada oposant-se axí com a mur inexpugnable¹¹

[foli 24r] en tota deffentió e mantaniment de les iurisdicions e drets pertanyents als dits monastir, Prior e convent en los dits castell e vila e llurs termens e territoris no duptants exposar per aquells a grans parills llurs persones contra diversos barons e cavallers vehins dels dits castell atemptans o presumins usurparse de les dites iurisdicions e drets als dits monastir, Prior e convent en lo dit castell pertanyents com consideren encare les grans despeses que per la dita deffentió e mantaniment de les dites iurisdicions e drets del dit monastir han fetes en temps passat despenent ab gran libertat grans summas de pecunia de la comuna bossa de la dita Universitat. E singularment com consideren la ajuda que la dita Universitat feu en temps passat ab dits monastir, Prior e convent daquell en la compra de la jurisdició criminal del dit castell en la qual liberalment contribuir volgue e contrabui en la meytat del preu de la dita compra e diverses altres innumerables serveys per la dita Universitat e singulars d-aquella fets en diverses temps als dits monastir, Prior e convent, reputen ésser cosa digne e deguda que a la dita Universitat e singulars d-aquella sien atorgadas aquelles coses qui puxen redundar a tot repos bon regiment augmentació e utilitat de aquells. E persò volents condecendre per los mèrits esguarts desus dits a la supplicació als dits mossèn lo Prior e convent del dit monastir humilment¹² presentada en nom e per part de la dita

Universitat per en Marti Farigola e per en Guillem Gilabert jurats lo any present del dit castell e vila corroborant llochant approbant ratificant e confirmant lo privilegi ya en temps passat sobre alguns caps de les concessions desus¹³ scrites per lo molt honorable religios mossèn Baranguer Ribalta la donchs prior e per lo convent del dit monastir a la dita Universitat e singulars de aquella atorgat e aquell encara ampliant e augmentant, los dits mossèn lo Prior e convent d'aquell per ells e per tots llurs successors en los dits monastir e convent tant en lo castell desus dit serà propri del dit monastir e convent d'aquell e tant com de dret los sie licit y permès donen e atorguen a la dita Universitat dels dits castell e vila e singulars de aquells e a llurs successors ab les retentions e salvatats devall contengudes les graties e concessions e privilegis devall llargament e distincta expressats e

[foli 24v] Primerament per tal com la justícia del dit castell e terme de aquell comunament es regida e administrada per un balle e un jutge ordinari del castell e per consegüent en lo regiment e administratió dels dits officis e cascun de aquells deuuen ésser ellegides persones tals e tan abonades que de llur bon regiment digne sie llochat e lo poble en justícia, pau e repós sie conservat per tant los dits mossèn lo Prior e convent a supplicatió dels dits jurats atorgan a la dita Universitat del dit castell e singulars d'aquell que de aqui avant los balle e jutge del dit castell sien y ajen ésser triennals segons son oficials reys en Cathalunya E que a mayor temps los dits officis no puxen ésser atorgats provehits o comenants e que a regir e exercir los dits officis sien eletes persones abonades, temens Déu e amants justícia sufficientes e dispotes a regir¹⁴ aquells. La qual electió dels dits Batlle e jutge sie feta en quiscun termini per la forma següent: Ço és que cascun trienni en lo més de janer los jurats e Consell del dit castell e terme de aquell o la mayor part dells nomenen ellegesquen tres persones casquuna de les quals los paregua disposta per ésser batlle e altres tres Personas qui·ls pareguen dispotes casquuna en ésser jutge del dit castell; a les quals sis persones en tot o en part puguen ésser axí del dit castell e terme de aquells¹⁵ com de fora lo dit terme. E aquelles sis persones so és tres en batlle e tres en jutge per part dels dits jurats e consell hajen ésser presentades al dit mossèn lo Prior o en absèntia sua a son llochinent o al seu procurador que te en lo dit castell per tot lo quinze die del dit més de janer. E après per tot aquell més mateix de janer lo dit mossèn lo Prior o son llochinent o procura-

dor haje aver ellegit de les dites tres persones a ell nomenades en batlle del dit castell una persona, aquella que li plaurà, en batlle e aquella provehir per lo trienni vinent.....¹⁶ En¹⁷ semblant manera¹⁸ aje allegir en jutge del dit castell una de les dites tres persones que nomenades e presentades per jutge e aquella provehir per lo trienni vinent de la dita judicatura e si cas se seguia que algun o alguns triennis dins lo dit termini,

[foli 25r] ço és per tot lo més de janer lo dit mossèn lo Prior¹⁹ havien provehit dels dits offici o officis en la manera demunt²⁰ dita que en tal cas e tantes vegades com se seguirà los dits [jurats]²¹ o Consell o la mayor²² part de aquells puxen ellegir una persona en batlle y altre persona en jutge. Però de aquelles persones matexes de les dites nominations que presentades seran al dit mossèn lo Prior o son llochtinent o procurador o per aquell trienni e forma que demunt és exprimit del di²³ mossèn lo Prior. Si emperò lo dit quinze die del dit més de janer la presentatió de la dita nominatió dels dits balle e jutge no era feta segons desus és dit al dit mossèn lo Prior o a son llochtinent o procurador en sa absèntia que tantes vegades quantes la dita presentatió no serà feta en lo dit termini lo dit mossèn lo Prior o son llochtinent o procurador puxen e ajen allegir per aquell trienni llavors subsegüent una persona en batlle e altre persona en jutge, aquells que al dit mossèn lo Prior o son llochtinent o procurador en absèntia sua seran pllassents lo qual²⁴ balla haja per son salari segons ha acostumat de haver e lo dit jutge axí mateix haje per son salari e sententies²⁵ segons per les parts és acostumat de pagar en lo dit castell: Item que los dits batlle e jutge del dit castell hajan e sien tinguts de tenir cascun trienni taula segons la tenen oficials reals en Cathalunya, ço és als vassalls e habitants²⁶ del dit castell e terme de aquell e no a altres persones qui sien fora del dit terme e no sien de jurisdicció del dit castell e que los dits oficials [ço és]²⁷ cascú per si hagen e sien tinguts casqun trienni en lo principi de llur regiment e ans que ussen ne usar puxen de llur offici²⁸ assegurar ab bones e suficients fermances que sien²⁹ del dit³⁰ terme e jurisdicció del dit castell en poder dels dits jurats³¹ del dit castell de tenir la dita taula e que serveran dret e justícia a quiscun tota amor, tamor, favor, oy, ranchor e mala voluntat, sperança de haver algun do servey o subornatió apart possats, acceptats emperò los salaris acostumats e que après se hauran lejar lo offici que regit hauran romendran personalment per tenir la dita taula en la dita vila de Palafrugell que és cap dels dits officis

[*foli 25v*] e de aquí no aniran per spay de quinze dies lavors continuament següents sens expressa licència e consentiment de les fermances que cascu dadas haura. La qual seguretat hagen a fer e prestar ab sacrament e homanatge e ab totes altres seguretats e cautions degudes e pertanyents en aquella forma e manera que los oficials reals de la ciutat de Gerona la prestan e fan axí que usen de llurs officis de les quals seguretats se fassen cartes publiques en poder del dit notari del dit castell de Palafrugell segons les fan e acostumen de fer e ferar los dits oficials reys de Gerona en poder de llur notari o scriva e encara en altra manera segons volen les Constitucions Generals de Cathalunya. Item que a instantia dels dits jurats e castell o³² de altra persona del dit terme que ho requerra dins los dits quinze dies la dita taula haja de ésser³³ cridada en lo dit castell e terme de Palafrugell en los llochs acostumats fer les altres crides de part del jutge de la dita taula sots la forma següent: ço és que lo dit jutge de la taula fassa fer crida en lo dit lloch que tothom del dit castell terme e jurisdicció de aquell que voldrà donar demandas contra los dits oficials qui en lo trienni passat hauran excigides e regides les jurisdiccions del dit castell, que aquelles hajan a dar dins quinze dies lavors primers vinents, car passat lo dit termini ninguna demanda no sie admésa. E après passats los dits quinze dies sie feta altra crida que tots aquells qui hauran dades demandes que dins altres quinze dies aquelles hagen provades, produhint ço que produhir volran, car, passat lo dit terme, ninguna prova no los sie admésa. E après sie feta altre crida ab terme de altres quinze dies que los dits³⁴ oficials contra qui seran dades les dites demandes hagen aposar e provar totes lurs deffenses en altra manera que no·ls sie res admés ne serien oyts d'aquí avant. E que passats los dits terminis lo dit jutge de la taula sens altres assignacions puxe per sa sentència o sentènties los dits oficials condempnar e absolve segons justícia e llur bona concientia. E sobre les altres coses dependents de la dita taula o que desus no sien especificades sie fet e servat segons se acostuma en la taula dels oficials reals

[*foli 26r*] de Gerona. Item que per rellevar missions e despeses la dita taula se tingue en lo dit castell o vila de Palafrugell e que lo notari o scrivà que sie de la dita taula en presència o absència del dit jutge de la taula puxe cullir los processos de les dites demandes proves e exceptions e deffentions desus dites fins a sentència exclusiva. E aço per commissio que ara per tota volta los dits mossèn

lo Prior e convent ne fan al dit notari, e que apres lo dit jutge de la taula per justícia puxa condempnar o absolra les pars segonts³⁵ que per justícia troberà ésser fahedor. E asò puxen fer lo dit jutge axí³⁶ en lo dit castell com alla on lo dit jutge tindra son domicili com encara en altres parts hont li plaura haguda però abans licència del senyor del territori hont se troberà lo dit jutge com les dites sentèntias darà en lo cas que fos fora lo terme del dit castell de Palafrugell de les quals sententies se puxen appallar axí los dits officials com les pars querelans una vegada tant solament al jutge de appells del qual devall se fa mentiò, si emperò la quantitat de la condempnatió de una sentència singular pujarà a més de ducentis solidis. E si no pujarà la dita condempnatió als dits dos cents sous alguna de les parts no se-n puxen appallar. Item com poch valgués tenir la dita taula si no era provehit de jutges competents per aquella, ço és de un jutge per les causes principals e de altre jutge per les causes de les appellations qui serian interposades de les sententies que auria donades lo dit primitiu jutge. Per sò los dits mossèn lo Prior e convent, perquè la electió dels dits jutges puxe traure en personas abils e sufficientes e als vassalls del dit castell no sospitoses volen atorguen els plau que sobre la electió cascun trienni fahedor dels dits jutges sie servada tal pràctica so és que per los jurats e consell del dit castell en la fi del quiscun trienni so és en lo dit més de janer³⁷ sien nomenats e triats tres juristes de la ciutat de Gerona o de altre qualsevol part e aquelles persones per part dels dits jurats e consell hajan ésser presentades al dit mossèn lo Prior o a son llochtinent o procurador desus dits

[*foli 26v*] en sa absència per tot lo quinze die del dit més de janer e que dins los altres quinse dies del dit més de janer lo dit mossèn lo Prior o son llochtinent o procurador en sa absència haja haver ellegit e pres en jutge de la dita taula per aquell trienni un³⁸ dels dits tres juristes so és aquell que al dit mossèn lo Prior e son llochtinent o procurador plaura e li hajan donar auctoritat e jurisdicció segons an los jutges reals de la taula en Cathalunya e fer-li-n commissio en forma continent en effecte inter alia que lo dit jutge de la taula haja inquirir conèxer e determinar si los dits officials seran estats negligents en mantanir guardar e deffendre los drets e jurisdicció al senyor del dit castell pertanyents o si hauran comès frau per pecúnia o per altra cosa en frau o dan del senyor del dit castell o en desminutió de la sua jurisdicció e si hauran servats los privilegis e libertats o bons usos a la Universi-

tat o singulars del dit castell e hauran feta justícia als querelants e si hauran feta injúria o tors a algun e altres coses en que los dits oficials ussants de llur officis hajan delinquir e puxen condemnar e absoldre segons que per mèrit de procés e segons deu justícia a llur bona concientia trobaran³⁹ los oficials o les parts ésser condempanadores o absolvadores e encara en altra manera segons la forma de les commissions reyls qui-s fan als jutges de la taula⁴⁰ en Cathalunya, e semblantment haze pendre e ellegir lo dit mossèn lo Prior o son llochtinent o procurador en sa absència dins los dits quinze dies un dels dos juristes qui restaran dels tres⁴¹ a ells segons dit és presentats per ser jutges de apells⁴² o de les segones causes de appellatió; so és aquell qui li plaura per aquell trienni tant solament. Lo qual jutge de apells haze procehir en aquelles causes de appellations ab los processos primitius no admetent noves proves e en altra manera segons volen les Constitutions Generals de Cathalunya de assò disposants, los quals en tots los dits actes de la dita causa e cascun de aquells e en les deendenties e emergenties de aquells hajan ésser servades segons se serven e acostumen servir

[foli 27r] per los jutges de les appellations de les taules que tenen los oficials reyls en Cathalunya. Los quals jutges de la taula e de les dites⁴³ appellations ans que ussen de les dites judicatures se hajan estrenyer e obligar en poder dels dits jurats mijençant sagrament e homanatge; so és lo dit jutge de la taula que be e lealment enquera contra los dits oficials y els condemnarà e absoldrà segons justícia e la⁴⁴ sua bona concientia dins quatre mesos comptadors del die que la dita taula serà publicada procehint en determinar les dites questions sumariament e sens figura de juy per son officio o en altra manera axí com li serà be vist fahedor tamor amor ranchor⁴⁵ posposats. E lo dit jutge de apells que determinarà les dites causes de appellatió segons dret e justícia e la sua bona concientia dins trenta dies continuament subsegüents apres que la appellatió serà estada ...⁴⁶ los quals puxan procehir de hora en hora e de die en die sumariament e sens figura de judici segons serà ben vist e si los dits jutges dins los dits terminis les dites questions no havien determinades que puxen sens altra nova commissio aquelles determinar com abans poran. No obstant que sien passats los dits terminis⁴⁷ e si per ventura serà cas que lo dit mossèn lo Prior e son llochtinent o procurador en lo dit termini⁴⁸ no haura ellegit los dits jutges de la taula o de les appellations o algu de aquells que

en tal cas per aquell trienni que tal electió serà cessada los dits jurats e consell⁴⁹ per auctoritat e poder que lo dit mossèn lo Prior e convent les ne donen passat lo dit termini hajan poder de fer la dita electió de jutges de la dita taula de les appellations per aquell trienni ellegant emperò los jutges dels dits tres juristes presentats al dit mossèn lo Prior o son llochtinent o procurador, aquells, so és que los dits jurats e consell volran, los quals hajan semblant poder com demunt és ja specificat. Item si en algun trienni se seguirà que per los dits jurats e consell no fos feta al dit mossèn lo Prior o a son llochtinent o procurador en lo dit trienni la dita presentatió dels dits tres juristes per les dites elections fahedores del dit jutge de la taula e jutge de appellations que en tal cars lo dit mossèn lo Prior o son llochtinent o procurador puxen ellegir

[*foli 27v*] en jutge de la dita taula o en jutge de les appellations per aquell trienni que la dita presentatió serà cessada aquells juristes que ben vist⁵⁰ li seran ab la auctoritat e poder ja desús designats. Item perquè sobre lo salari dels dits jutges de la taula e de les appellations no sie contrafet volen los dits mossèn lo Prior o convent que los dits jutges hajan per lur salari, so és, lo dit jutge de la taula tres dines per lliura e lo dit jutge de appels dos dinés per lliura de casquna part per la quantitat o extimatió contenguda en la demanda. Axí emperò que lo salari del jutge de la dita taula de una sentència no puxin entre⁵¹ abdues pars a més de vinginti quinque libris e lo salari dels dits jutge de appels a més de quindicim libris entre⁵² abdues les pars. Item que lo notari del dit castell⁵³ de Palafrugell sie scriva de la dita taula axí de les causes principals com de les appellations, e de tots los actes que per rahó de aquella se faran. Però si per algunes de les parts lo dit notari era dat o hagut⁵⁴ per suspitós ab causes llegalítimes de suspita de les quals si seran veres e llegalítimes e no hajan ésser conexedors mossèn lo Prior o son llochtinent o procurador, si presents seran, ensemps ab los jurats e en absència dels dits Prior o son llochtinent o procurador ne sien conexedors los dits jurats a soles e aquelles puxen determinar procehint sumariament e sens figura de juy.⁵⁵ E sie declarat les dites causes de suspita ésser veres e llegalítimes en tal cas remogut per los dits conexedors de aquelles lo dit notari de aquelles causa o causas en què serà dat o declarat per suspitós e tantes voltes com se seguesque los dits jurats o consell ellegesquen e hajan allegir altre notari o scrivà en aquellas causas en les quals serà suspitós lo dit notari tant solament, qui

ab auctoritat del dit mossèn lo Prior e convent fassa aquells actes e après finides o no finides les causes⁵⁶ axí principals com de les appellacions que tots los processos e actes que-s faran en poder dels dits notaris o scrivans sien e romanguen en la scrivania del dit castell de Palafrugell. Los quals dits notaris e scrivans hajen per llur salari segons les scriptures que-s faran seguint la forma de la taxatió

[*foli 28r*] de la dita scrivania de Palafrugell. Item més, que los dits mossèn⁵⁷ lo Prior e convent d'aquí avant no puxen fer stablyliment o concessió⁵⁸ de la notaria e scrivania del dit castell de Palafrugell sinó a una vida tant solament, si donchs, los dits Prior e convent no la volian⁵⁹ vendre e dar e atorgar-la a algú en emphytheosim perpetualement.⁶⁰ Item com en poder del scrivà de Palafrugell se fassen molts depòsits,⁶¹ e axí mateix lo saig del dit castell fasse moltes penyores e sie duptós que los dits depòsits e penyores sien en segur, que de assí avant lo dit scrivà o altri depositari de tornar e restituir los dits depòsits e lo dit saig de dar e lliurar les dites penyores a aquells a qui-s pertanguen, presten e prestar sien tinguts ans del regiment de llurs officis, bona e sufficient cautió ab bens fermances a conexas dels jurats del dit castell. E assò pertant que debat no se-n puxe seguir. E que lo batlle o altre official si cars o requerrà spatxadament fassa justícia contra lo dit depositari o saig e llurs fermances e bens llurs, tot strepit e solempnitat de dret foragitats, retenen-se emperò los dits mossèn lo Prior e convent que si lo senyor Rey quant que quant quitarà la jurisdicció criminal del dit castell, la qual vuy los dits Prior o convent tenent penyora del dit senyor, que en tal cars ç-és e sie hagut per no fet lo present privilegi tant com tocarà al exercisi de la dita jurisdicció criminal com los dits Prior⁶² e convent no puxen estrènyer lo senyor Rey ne sos officials a servar les coses desus contengudes promatent emperò lo dit privilegi quant a la jurisdicció civil e mixt imperi que es perpetuada en lo⁶³ dit monastir e convent d-aquell en la sua força duratió e valor tant e tant llongament com lo dit castell sie del dit monastir e convent d-aquell o no més avant, retenen-se emperò los dits mossèn lo Prior e convent, e expresament se salven, que si en lo present privilegi o en lo ús o pràthica de les coses en aquell contengudes o aparran en lo sdevenidor algunes coses ambigues, duptoses, obscures o dignes de interpretatió, correctió, millorament o smena, que en tal cas pus assò fos demanat per la part del dit mossèn lo Prior

[*foli 28v*] o convent e per part de la dita Universitat los dits duptes, abscuritats y altres coses qui-s dirian freturar de interpretatió, correctió, millorament o smena hajan e puxen ésser interpretades, declarades, corregides, millorades e smenades per los dits mossèn lo Prior e convent segons lo consell que sobre les dites coses los serà donat per un dels canonges del dit monastir ellegidor per los dit mossèn lo Prior e convent e per un dels jurats del dit castell ellegidor per lo consell de la dita Universitat ensemps concordades. Los quals canonge e jurat, consallers en lo dit cars dels dits Prior e convent, si sobre lo dit consell a donar seran discordes e concordar no-s poran, en tal cars puxen e ajen allegir e associar-se una persona en tercer, aquella que-lls plaurà, la qual, ab ells ensemps, si ab amdosos sinó ab aquell dels que-s porà concordar puxe e haze consaller los dits mossèn lo Prior e convent sobre les dites coses, lo qual consell donador concordablement per los dits dos axí elets o en cars de llur discòrdia per ells abdòs ab lo tercer o per la un ab lo [dit]⁶⁴ tercer, concordablement hajan seguir e servir los dits mossèn lo Prior y convent e segons forma de aquell hajan e sien tinguts interpretar, declarar, corregir, millorar e smenar lo dit privilegi. Però per qualsevol dupte qui insurgís en lo dit privilegi mentre aquell se llegiria declarar lo us exercisi de aquell no sie ne puxe ésser en alguna manera empatxat ne sobresegut. en tot o en part, en aquell fins los dits mossèn lo Prior e convent e la dita Universitat e qualsevol d-ells puxen de aquell ussar e pràcticar qualsevol dupte mogut e no declarat en res no contestant. Predicta itaque privilegia gratias et concessionones omniaque et singula in preincertis capitulis contenta facimus donamus et concedimus vobis iam dictis Universitati, juratis, probis hominibus et singularibus dictorum nostrorum castris et villae de Palafrugell, presentibus et futuris, sub modo et forma in preincertis capitulis contentis et sicut melius dici potest et intelligi, ad sanum et bonum intellectum Universitatis predictae et habitatorum in terminis dicti castris et singularium ipsius presentium⁶⁵ et futurorum; sich quod nos vel successores nostri in Prioratu et conventu predictis non possumus predicta vel aliqua de predictis infringere vel etiam circumvenire. Quinimo vos dicta Universitas,

[*foli 29r*] iurati, probi homines, singulares et habitatores dictorum castris et villae et terminorum ipsorum, tam presentes quam futuri, predictis privilegiis, gratiis et concessionibus nostris, iuxta

modum et formam in dictis capitulis contentis, uti libere et licite valeatis; ita quod in usum et praticam deducere sine omni obstaculo, impedimento et contradictione nostri et dictorum nostrorum successorum in Prioratu et conventu iam dictis, promittentes vobis Universitati predictae, iuratis, probis hominibus et singularibus castri et villae predictorum ac notario infrascripto tamquam publice personae a nobis predicta omnia et singula recipienti et legitime stypulanti, quod predicta Universitate, iuratis, probis hominibus ac singularibus et habitatoribus intra terminos et territoria dictorum castri et villae, tam presentibus quam futuris, et procuratoribus aliis et singulis quorum interest⁶⁶ et intererit. Ac sponte iuramus in animas nostras per Dominum Deum et eius sancta quatuor evangelia manibus nostris corporaliter tacta quod contra predicta vel aliqua de predictis nos vel sucessores nostri in Prioratu et conventu dicti monasterii unquam veniemus, per nos vel interpositam personam, directe vel indirecte, quovis questio colore nech aliquo iure, causa vel etiam ratione immo ex omnia et singula tenebimus inviolabiliter et observabimus inconcusse. Mandantes baiulo dicti castri et eius locumtenenti quicunque pro tempore fuerint ac omnibus aliis et singulis officialibus et subditis nostris infra terminos et territoria dictorum castri et ville degentibus, presentibus et futuris, quod privilegia, gratias et concessionem ac omnia et singula supradicta tenenant et observent et contra predicta vel aliqua de predictis nunquam veniant nech aliquem seu aliquos contravenire permitant, aliqua ratione seu causa. In testimonium autem predictorum omnium presens publicum instromentum cartam seu privilegium volumus per notarium publicum infrascriptum vobis fieri atque tradi et sigillo nostro pendenti muniri. Actum est hoc Barchinone [intus]⁶⁷ videlicet corum dicti monasterii prima die februarii anno a Nativitate Domini millesimo quadringentesimo

[foli 29v] tricesimo septimo. Sig+num Mathei Ferdinandi, prioris. Sig++++na Ioannis Besora, Guillermi Capell, Galcerandi Vila, Raymundi Gilbert. Sig++++na Petri Ioannis Scola, Iacobi de Campis, Mathei Climent, et Simonis Mascharo canonicorum predictorum, capitulum, ut predicatur,⁶⁸ facientium et celebrantium predictorum, qui hec laudamus firmamus et iuramus. Testes huius rei sunt venerabiles Gabriel Manera, canonicus Iherosolimitanus rectorque ecclesie sancti Batholomei civitatis Valentiae, dicti ordinis Dominici Sepulchri Iherosolimitani,⁶⁹ Gerardus⁷⁰ Sarralat, presbyter et in ecclesia dicti monasterii sanctae Annae beneficiatus, venerabilis Antonius Roig,

patronus navis, et Genesius Sala, mercator civis Barchinone. Ego Matheus Ferdinandi, prior predictus hic me subscribo. Ego Ioannes Besora⁷¹ hic me subscribo. Ego Guillermus Capell hic me subscribo. Ego Galcerandus Vila hic me subscribo. Ego Raymundus Gilbert hic me subscribo. Ego Petrus Ioannes Schola hic me subscribo. Ego Iacobus de Campis hic me subscribo. Ego Sicardus Iuherii qui predictus non fui presens. Postea veniens ea laudo et hic me subscribo. Ego Matheus Climent preceptor hic me subscribo. Ego Simon Mascaro⁷² hic me subscribo. Sig+num Mathei de Tessacho⁷³ auctoritate regia notarii publici Barchinone, qui hec scribi fecit et clausit cum superposito in lineis VIII “vegades”, septuagesima septima “contentis”, octuagesima quinta “capitulum ut dictum est facientium et celebrantium” et cum raso in linea sexta “Universitati, iuratis, probis hominibus et singularibus”. Approbo ego notarius infrascriptus.

Eg+o Montserrat Sen auctoritate regia notarius publicus in villa Episcopalis diocesis gerundensis populatus, huic exemplo contestis.

Sig+um Ioannis Salva auctoritate regia notarius publicus oriundus parrochie sancte Eugenie de Vilaromano comitatus ville Palamosii diocesis Gerundensis, huic exemplo contestis.

Eg+o Ioannes Franciscus Pages auctoritate regia per totum Cathalonie Principatum et comittatibus Rossilionis et

[foli 30r] Ceritanie notarius publicus in castro de Palafrugello gerundensis diocesis populatus, qui huiusmodi exemplum ab eius originali predicto fideliter sumptum ac veridice comprobatum testificatumque ut supra patet scribi feci et clausi die X^a augusti M D C XIII.

1. de terna de Balla, de jutje *ha estat reescrit sobre un text que havia estat raspat.* 2. Hoc est exempl *escrit en majúscules.* 3. *Escriu per error cancelato, en comptes de cancelato.* 4. In Dei *escrit en majúscules.* 5. *Després de augeri segueix dominum ratllat i expuntuat.* 6. *Segueix desep ratllat.* 7. *Després de nostris repeteix certis.* 8. Et con *ha estat escrit sobre raspat.* 9. *Segueix de Pala ratllat i expuntuat.* 10. *Los en majúscules.* 11. *El copista escriu inexpugnabe.* 12. *Segueix espai raspat i ratllat.* 13. *Segueix dites ratllat.* 14. *Al marge esquerre hi ha anotat electió de Balle e de jutge.* 15. *Segueix o la major part d-ells nomenen e ellegesquen ratllat i expuntuat.* 16. *Els punts suspensius són al Llibre de privilegis.* 17. *En escrit sobre raspat.* 18. *Les tres últimes lletres era de manera han estat raspades i reescrites.* 19. *Els punts suspensius són al Llibre de privilegis.* 20. *Demunt escrit sobre raspat.* 21. *jurats omès. Una crida indica que el text ha estat afegit al final del document.* 22. *Segueix mayor repetit i expuntuat.* 23. *dit escrit a posteriori en un espai en blanc que havien deixat en el text.* 24. *Escrit al marge dret Salari de Balle.* 25. *sententies és de lectura dubtosa. Ha estat sobreescrit damunt*

una paraula anterior. 26. *Al marge dret hi ha escrit tenir taula.* 27. *El text ha estat omès. Una crida remet al final del document.* 28. *Al marge esquerre hi ha escrit donar fermances en poder dels jurats.* 29. *El text fermances que sien està subratllat.* 30. *Al marge dret hi ha escrit assegurar.* 31. *El text en poder dels dits jurats està subratllat.* 32. *Al marge esquerre hi ha escrit cridar taula.* 33. *Segueix ad ratllat.* 34. *Segueix altres quinze dies ratllat i expuntuat.* 35. *Segonts ha estat sobreescrit damunt següents.* 36. *Al marge dret hi ha escrit lo jutge de taula pot condemnar o absoldre.* 37. *so és en lo dit més de janer subratllat.* 38. *trienni un subratllat.* 39. *Segueix trobar, expuntuat, ja que repetia la paraula anterior.* 40. *Segueix comuns ratllat i expuntuat.* 41. *dels tres subratllat.* 42. *per ser jutges de appells subratllat.* 43. *Al marge dret hi ha escrit Los jutges de taula an de prestar sacrament.* 44. *Al marge dret hi ha escrit condemnar o absoldre dins quatra mesos.* 45. *Els punts suspensius són al Llibre de privilegis.* 46. *Els punts suspensius són al Llibre de privilegis.* 47. *passats los dits terminis afegit a posteriori.* 48. *en lo dit termini afegit a posteriori.* 49. *Al marge dret hi ha escrit no havent elegit lo Prior poden los jurats jutges de taula.* 50. *Al marge esquerre hi ha escrit: salari de jutges de taule e de apellatió.* 51. *Entre escrit damunt d'una paraula raspada.* 52. *Entre escrit damunt d'una paraula raspada.* 53. *Al marge esquerre hi ha escrit escriva de dita taula.* 54. *hant ha estat esmenat en hagut.* 55. *juy ha estat reescrit damunt d'una paraula que ha estat raspada.* 56. *Los processos y actas an de restar en la cort de Palafrugell escrit al marge esquerre.* 57. *Item més que i mossèn subratllats.* 58. *no puxen fer stabyliment o concessio subratllat. Al marge dret hi ha escrit: notaria.* 59. *Si donchs los dits Prior e convent no la volian subratllat.* 60. *a algú en emphytheosim perpetualement subratllat.* 61. *Al marge dret hi ha escrit scriva i saix per lo deposit y penyores an de prestar cautió ab fermansas.* 62. *Al marge dret hi ha escrit si lo senyor Rey quita la jurisdicció criminal lo present privilegi sia per no fet.* 63. *Al marge dret hi ha escrit en lo que tocarà a la jurisdicció criminal.* 64. *El copista ha omès dit. Hi ha una crida que remet al final del document.* 65. *Segueix absentium ratllat.* 66. *Havia escrit interent que esmena en interest.* 67. *Ha omès intus. Una crida remet al final del document.* 68. *capitulum ut predicitur ha estat afegit amb posterioritat, en un espai deixat en blanc.* 69. *La paraula que segueix (d i tres lletres més no llegibles) ha estat parcialment esborrada.* 70. *Gerardus sobreescrit damunt Bernardus.* 71. *Besora ha estat sobreescrit damunt una paraula anterior.* 72. *Segueix me ratllat.* 73. *Sic.*

12

1480, juny, 20

Privilegi atorgat per Bartomeu Cristòfor de Gualbes, prior del priorat de Santa Anna de Barcelona, senyor del terme de Palafrugell, a favor de la universitat, en què concedeix, per tal d'evitar que es tornin a repetir els abusos que algun procurador laic havia comès, que només pugui ser procurador del priorat, al terme del castell de Palafrugell, un canonge de Santa Anna.

[A]. Original perdut.

B. Còpia al Llibre de privilegis: 1608, juny, 10. Barcelona. Conté segell (possiblement del priorat de Santa Anna) adherit de lacre amb superposició de paper).

[foli 5r]

Privilegi en virtut del qual ningun procurador del il·lustre senyor Prior de sancta Anna pot exercir jurisdició en lo castell y terme de Palafrugell, que no sie canonge de Sancta Anna de Barcelona.

In nomine Domini.¹ Amen. Pateat universis quod nos Bartholomeus Christoforus de Gualbis, prior monasterii sanctae Annae Barchinone ordinis Sancti Augustini Sepulchri Iherosolomitani, dominus castri, villae et termini Palafrugelli Gerundensis diocesis, Anthonius Miralles, subprior, Laurentius Canyadell, Iacobus Sauro, Michael Gilabert, Nicholaus Valls, Iacobus Çaguer,² omnes canonici Iherosolomitanni conventuales dicti monasterii sancte Annae, convocati et congregati de mandato

[foli 5v] nostri domini Prioris in choro ecclesiae dicti monasterii, ubi aliis capitulis seu conventus dicti monasterii ex longeva et antica consuetudine dicti monasterii convocari et congregari consuevit, et ibidem, pro subscriptis, capitulum tenentes, facientes et celebrantes conventumque dicti monasterii representantes, tamquam maior et sanior pars canonicorum dicti monasterii. Quia Dominico cultui proprium est in subditos et vassallos, circa privilegia immunitates et gratias, manus extendere liberales et in eis premaxime quos benemeritos noverint et fidelissimos sese in cunctis adversitatibus forti animo atque pura mente et personas et proprias facultates exhibentes; considerantes attamen vos fideles et probos homines Universitatis nostre ville castri et termini predictorum et predecessores vestros, a preclarissimis predecessoribus nostris privilegiis, gratiis et favoribus fuisse munitos ob

[foli 6r] quod nobis persuadere cupitis similia erga vos concedere, de nostra benignitate, dignaremur sitque nobis pro parte Universitatis et proborum hominum dictorum ville, castri et termini Palafrugelli, per humili voce expositum sit. Cum officium procuratoris layci, iurisdictionis civilis et criminalis meri et mixti imperii ipsorum ville, castri et termini per nos dictum Priorem, ad quem exercitium ipsius iurisdictionis³ pleno iure pertinet et spectat creari et deputari soliti sit ipsis villae castro et termino omnibusque populatis et habitatoribus eorundem valde inutile et damnosum et quamplurimum nocivum prout experientia hoc manifeste edoceri dicitur ex eo, quia plures iniusticie,⁴ surgia, contentiones et divisiones inter ipsos populos et habitatores frequentius et sepe orte fuerint multaque scandela et dampna irreparabilia sequuta sunt, in futurum veri similiter sperantur

nisi super his de condecienti remedio per nos⁵ provideretur. Nobis propterea supplicatum quatenus pro conservatione et

[*foli 6v*] augmento tranquilloque statu rei publice ipsorum ville, castri et termini nos Prior iam dictus, unum de canonicis dicti nostri monesterii, quem volueritis, et elegerimus quotiens nobis placuerit in meam dumtaxat absentia procuratorem pro ipsa iurisdictione excercenda et non laycum constituere, creare, eligere et deputare deberemus qui aliter quam procurator ipse laycus circa utilitatem, augmentum et conservationem dictorum ville, castri et termini populatorumque et habitatorum eorundem intendere valeret. Nos vero qui, ut pii patres, curam gerimus subditorum, considerantes summum amorem innatamque fidelitatem quam vos vessalli nostri et dicti monasterii populati et habitatores dictorum ville, castri et termini semper nobis et dicto monasterio⁶ habuistis et tenuistis habebitisque, ut speramus, et tenebitis, Deo duce, in futurum menteque nostra volentes ad plures expensas et dampna irreparabilia facta et per vos sustenta pretextu recuperationis his proxime lapsis diebus per dictum monasterium et nos dictum Priorem ipsius nomine, cum

[*foli 7r*] magno auxilio et expensis populatorum et habitatorum ipsorum ville, castri et termini facta de ipsis villa, castro et termino a dicto monasterio per decenium et ultra, pretextu vigentis guerre que in hoc Cathalonie Principatu vigent privato et iniustissime spoliato. Volentes propterea et afectantes a vobis subditis et vassallis nostris et dicti nostri monasterii queque dampnosa et nociva in quantum in nobis est penitus amovere vosque in pace et iustitia deffendere et fovere per nos et nostros in dicto prioratu et conventu successores, thenore presentis privilegii nostri statuimus et ordinamus atque concedimus vobis Anthonio Baylia, Martino Fiera, Ioanni Carbonell et Matheo Puig, iuratis anno presenti dictorum ville, castri et termini probisque hominibus et singularibus personis Universitatis ipsorum ville, castri et termini, perpetuis temporibus valiturum, iuridictio civilis et criminalis, meri et mixti imperii dictorum ville castri et termini, nobis dicto Priore ab ipsis villa, castro⁷ et termino absente, nullatenus regatur et excerceatur nisi per unum ex dictis canonicis dicti nostri Monasterii,

[*foli 7v*] quem nos dictus Prior voluerimus et elegerimus ac deputaverimus, quocunque et quotienscunque nobis placuerit, in dicta nostra absentia, dumtaxat ad nostrum arbitrium et liberam voluntatem. Quem canonicum nos dictus Prior et nostri in dicto

prioratu successores pro ipsa exercenda iurisdictione procuratorem libere constituere, creare, deputare et ordinare habeamus. Et si forsitan nos dictus Prior et successores nostri in dicto monasterio aliquem laycum aut alium et non dicti nostri monasterii canonicum procuratorem pro ipsa exercenda iurisdictione crearemus, constitueremus et deputaremus, quod ilico constitutio et creatio talis procuratoris⁸ pro nulla et infacta penitus habeatur et censeatur. Et omnia et singula per ipsum talem procuratorem sic constitutum, creatum et deputatum, processa, facta et emanata, sint ipso facto cassa, irrita et nulla, prout nos harum serie cassamus, revocamus et annullamus ac pro non facta declaramus. Vosque nec vestri in predictis successores ipsi procuratori sic constituto

[*foli 8r*] et creato minime obedire habeatis nec teneamini. Ymo pro privata persona per vos et dictos vestros successores habeat[ur] et reputetur. Liceat tamen nobis dicto Priori et successoribus nostris in dicto prioratu expresse retinemus ipsum canonicum procuratorem constitutum semel et pluries mutare et variare quocumque nobis dicto Priori et dictis successoribus nostris placuerit; et visum fuerit expedire quiquidem⁹ procurator per nos dictum Priorem et dictos in dicto prioratu successores, creatus, deputatus et ordinatus in inicio sui regiminis teneatur iurare atque iuret servare¹⁰ privilegia, usus et consuetudines dictorum ville, castri et termini. Volumus inquam, statuimus et etiam ordinamus quod dictus procurator sic, ut dictum est, constitutus, non possit aliquo modo dimittere substitutos. Ymo omnem facultatem contrarium faciendi eidem procuratori, cum presenti penitus abdicamus. Cum nullatenus decreto per huiusmodi vero privilegii concessionem non fiat nec fieri possit preiudicium aliquod, novacio seu derogatio aliqualis tacite vel expresse, quibusvis aliis privilegiis et concessionibus per nos seu nostros predecessores Univer-

[*foli 8v*] sitati hominum et singularum dictorum ville, castri et termini, tam ratione officii baiulie dictorum ville, castri et termini quam aliis quovismodo factis et concessis imo illa privilegia illeque concessionem in eorum robore et valore perpetuo permaneant. Mandantes universis et singulis procuratoribus, baiulis ceterisque officialibus et subditis nostris et dicti monasterii presentibus et futuris quod huiusmodi privilegii concessionem et omnia et singula iura contenta firmiter teneant et observent tenerique et observari ab omnibus inviolabiliter faciant, quanto gratiam nostram caram habent et penam centum florenorum cupiunt evitare. Et ut predicta omnia et singula maiori robore fulciantur, non vi nec dolo sed

sponte iuramus in animas nostras, per dominum Deum et eius sancta quatuor Evangelia, coram nobis dicto Priori posita et per nos reverenter inspecta manuque nostra more prelatorum ad pectus posita et manibus nostris dictorum canonicorum corporaliter tacta quod predicta omnia tenebimus complebimus et

[*foli 9r*] servabimus tenerique et observari faciemus, dilacione quacunque cessante. Pro huiusmodi¹¹ autem privilegii concessionem obtulistis dare et tradere quinquaginta libras monete barchinone pro quibus, usque quo ipsas dederitis, quinquaginta solidos annuales, censuales, rendales dicto monasterio et nobis dicto Priori ipsius nomine et successoribus¹² nostris predictis facere et prestare habebitis anno quolibet in festo sanctae Anne, exceptioni non numeratae et non solutae peccuniae¹³ renuntiantes. In quorum omnium et singulorum fidem et testimonium premissorum presens privilegium vobis fieri sigilloque dicti monasterii impendens muniri, et per notarium publicum infrascriptum subscribi et subsignari mandavimus. Est¹⁴ actum Barchinone et in capitulo dicti nostri monasterii sanctae Annae sub anno a nativitate Domini millesimo quadringentesimo octuagesimo, die vero martis intitulata vigesima mensis iunii. Sig+num nostri Bartholomei

[*foli 9v*] Christofori de Gualbis, prioris Sig+++na Michaelis Gilabert, Nicholay Valls et Iacobi Segur canonicorum predictorum capitulum seu conventum dicti monasterii facientium et prestantium qui hec laudamus, concedimus et firmamus ac etiam iuramus.

Testes huius rei sunt magnificus vir dominus Ludovicus Lull, decretorum doctor, civis, et discretus vir dominus Ioannes Moner, presbiter beneficiatus in ecclesia monasterii sanctae Annae

Barchinone. Sig+num Petri Pauli Vidal apostolica regiaque autoritatibus notarii publici Barchinone, civis, scribeque ma(ioris) Generali Cathaloniae, notas tenentis et regentis, meis iustis titulis, notas et scripturas discreti Ioannis Farrer quondam eisdem autoritatibus

[*foli 10r*] notarii publici Barchinone scribeque negotiorum dicti monasterii sante Anne Barchinone, in cuius posse dictum instrumentum receptum et in quodam eius Libro Negotiorum dicti monasterii, numero II notatum et continuatum, iamque alias in suam publicam formam redactum, quia tribus lineis linearum inveni, iterum in hanc publicam redigens formam scribi feci et instatus et requisitus clausi, die X mensis iunii anno M DC VIII, in retrospectis quinque papiri foleis ultra presens hec manu propria.

(*lloc del segell*)¹⁵

1. In Nomine D en majúscules. 2. Iacobus Çaguer ha estat esmenat escrivint-hi al damunt. 3. priorem ad quem exercicium ipsius iurisdictionis subratllat. 4. El grup de lletres iust de la paraula iniusticie ha estat esmenat escrivint-hi al damunt. 5. per nos ha estat esmenat escrivint-hi al damunt. 6. monasterio, última lletra i esmenada en o. 7. priore ab ipsis villa, castro subratllat. 8. nos dictus prior et successores nostri in dicto monasterio aliquem laycum aut alium et non dicti nostri monasterii canonicum procuratorem pro ipsa exercenda iurisdictione crearemus, constitueremus et deputaremus, quod ilico constitutio et creatio talis procuratoris subratllat. 9. quiquidem subratllat, ha de jurar lo procurador anotat en el marge dret. 10. sui regiminis teneatur iurare atque iuret servare subratllat. 11. Pro huiusmodi subratllat. 12. Entre successoribus i nostris hi ha un ·ip· que cal expuntuar. Possible error del copista que va començar a escriure la paraula ipsius en comptes de nostri. 13. 50 L escrit al marge dret. 14. El copista escriu erròniament Et 15. Segell adherit de lacre amb una superposició de paper del priorat de Santa Anna de Barcelona.

13

1482, juliol, 26. Palafrugell

Privilegi atorgat per Bartomeu Cristòfor de Gualbes, prior de Santa Anna de Barcelona, a favor dels jurats de la vila de Palafrugell, en què els concedeix llicència i facultat per poder edificar i tenir al pòrtic situat a la part d'orient de l'almoyna de Palafrugell taula de carnisseria i peixateria, de manera que l'esmentada universitat hi pugui vendre carn i peix. La universitat haurà de pagar un cens anual de 6 diners i, si les altres taules de carnisseria que ja hi ha a Palafrugell no volen continuar i hi renunciem, la universitat haurà de pagar tots els censos que el priorat deixi de percebre.

[A]. Original perdut.

B. Còpia al Llibre de privilegis: 1617, març, 3, f. 60r-61r.

[foli 60r]

Licència concedida per lo Prior de sancta Anna a la Universitat de Palafrugell de edificar taula de carniceria y pescatarías en lo porxo contiguo de solixent a la casa de la Elmoyna fundada per lo quondam venerable Pere Barceló, que és part de la plaça vella de Palafrugell.¹

Facio² fidem ego Iacobus Ruffi³ per [iuris]dicionem regiam et⁴ illustris et admodum reverendi domini Prioris domus sanctae Annae Barchinonae, domini castris et terminorum de Palafrugello, diocesis gerundensis, per dictum castrum et terminos autoritatibus notarius publicus substitutus,⁵ una cum domino Ioanne Francisco Pages, connotario meo, in notaria et scribania publicis dictorum

castri et terminorum ab herede seu successore magnifici Laurentii Brugarol, quondam utriusque iuris doctor, civis Barchinonae, domini utilis et proprietarii earumdem (...),⁶ quod in quodam manuale maioris formae, membranis cohopto fimiculisque, quibusdam pergameneis suto, de tempore domini Ioannis ça Font, quondam notarii publici dictorum castri et terminorum; interque caeteras scripturas dictorum notaria et scribaniae publicarum,⁷ recondito fuit inventum [et]⁸ descriptum quoddam⁹ licentiae instrumentum thenoris huiusmodi: Nos Bartholomeus Christophorus de Gualbis, prior monasterii sanctae Annae Barchinone, dominus castri de Palafrugello et terminorum eiusdem gratis, etc. per nos et nostros in dicto Prioratu successores damus et concedimus, thenore presentis publici instrumenti ubique perpetuo valituri, licentiam vobis Antonio Raymundo Carreres, Ioanni Roig alias Frigola, Gaspari Matheu et Raphaeli Climent, anno presenti iuratis Universitatis, hominum castri et termini de Palafrugello, quod absque alicuius penae incursa possitis edificare et seu

[*foli 60v*] edificare facere et ponere in portico quod est a parte orientis Elemosynae de Palafrugello unam tabulam carniceriae et pescatariae; ita quod in ibi possitis vendere seu vendi facere carnes et pises,¹⁰ cum suis generis fuerint, tantum quantum vobis placuerit. Constituentes etc. Cedendo etc. Quibus etc. Instrumentum etc. Salvo tamen iure et dominio directo nostri et dicti nostri Prioratus in omnibus tertiis etc. Salvo quod faciatis annuatim de censu nobis et successoribus nostris in dicto Prioratu, in festo Natalis Domini, sex denarios monetae Barchinonae currentis. Et hoc solum tantum quantum dicta carniceria durabit et non ultra. Et salvo etiam nobis et successoribus nostris in dicto Prioratu quod, si aliqua seu aliquae tabulae carniceriae vel carniceriis quae nunc sunt infra muros de Palafrugello renuntiabuntur nobis aut successoribus nostri in dicto Prioratu, quod dicta Universitas teneatur nobis et dicto Prioratu solvere et emendare totum illum censum quod dictus monasterius deperderet ratione¹¹ dictae renuntiationis seu renuntiationum. Et sic cons(...)¹² etc. Quibus etc. Instrumentum etc. Pro intrata¹³ vero huiusdem licentiae seu stabilimenti confiteor et recognosco me habuisse unum par gallinarum etc. Renunciantes etc. Si plus etc. Promitimus et iuramus¹⁴ etc. Et nos dicti Antonius Raymundus Carreres, Ioannes Roig alias Frigola, Gaspar Mathei et Raphael Climent, iurati praedicti, acceptantes dictum stabilimentum

sive licentiam et promittimus vobis dicto reverendo domino Priori et vestris etc. solvere, anno quolibet, tantum quantum dictae carniceria et piscateria donabunt, dictum censum sex denariorum; et solvere vobis sive smendare census si aliqua tabula ex carniceriis que nunc sunt renunciabuntur. Et nisi etc (...) ¹⁵ sumptus etc. Super quibus etc. Credatur etc. Ob(...) ¹⁶ dictum stabilimentum (...) ¹⁷ etc. Actum in castro de Palafrugello vigesimo sexto iulii anno millesimo quadringentesimo octuagesimo secundo. Testes honorabilis Ioannes Carolus

[*foli 61r*] de Bellafilla, civis Barchinone, et de Blasius Tudela, mercator Barchinone etc. In quorum fidem ego, memoratus notarius, hic me subscribo et meum solitum vigore presepti mihi facti per honorabilem Antonium Cassa, baiulum, instantibus honorabilibus Vincentio Carreres et Marques et eius coniuratis dictae universitatis Palafrugelli, 3 marcii 1617 appono sig+num.

1. Nota al marge esquerre amb escriptura del segle XIX o principis del XX que diu fet. 2. El text és escrit per una mà diferent de les anteriors. 3. Al Llibre de privilegis segueix regia, que expuntuem, ja que no té sentit i torna a aparèixer dues paraules més avall. 4. Al Llibre de privilegis hi diu ad en comptes de et. Sens dubte és una mala lectura del copista. 5. Al Llibre de privilegis segueix qui que hem expuntuat perquè no sembla que tingui sentit. 6. Segueix una paraula abreujada, de 6 lletres, de difícil interpretació. 7. Segueix invento que nosaltres expuntuem perquè torna a aparèixer tres paraules més avall inventum. Deu ser un error del copista. 8. et no hi és al Llibre de privilegis. 9. inventum descriptum quoddam, el text està corromput segurament per una falsa lectura del copista. 10. Sic. 11. El copista del Llibre de privilegis converteix dues paraules deperderet i racione en una de sola deperderetione. 12. Paraula abreujada per truncament i difícil de deduir per falta de context (ve seguida d'un etc.). 13. Pro intrata en lletres més grans que la resta del text. 14. En el Llibre de privilegis es llegeix iure ratio. És una mala lectura del copista. 15. Paraula de 10 lletres o dues paraules de 5 lletres, de difícil interpretació per falsa lectura del copista i manca de context (ve seguida d'un etc.). 16. Paraula de 4-5 lletres, probablement abreujada per truncament i de difícil interpretació per mala lectura del copista i manca de context. Potser obligantes. 17. Paraula de 3-4 lletres, probablement abreujada per truncament i de difícil interpretació atesa la manca de context. Potser iure.

1536, abril, 24

Confirmació atorgada per Carles de Cardona, nou prior de Santa Anna de Barcelona, senyor del terme del castell de Palafrugell, present a Palafrugell, a l'església de Sant Martí, davant d'Antic Brugarol Codina, notari públic del terme de Palafrugell, i en presència i a petició dels jurats i consellers de la vila, de l'observança dels

usos, costums, privilegis, llibertats i immunitats concedits tant pels reis d'Aragó com pels priors de Santa Anna de Barcelona, predecessors seus.

[A]. Original perdut.

[B]. Còpia en pergamí traslladada al Llibre de privilegis: 1576, juliol, 11.

C. Còpia al Llibre de privilegis: 1617, juliol, 18, f. 45v-46r.

D. Trasllet en pergamí de l'11 de juliol de 1576. Arxiu Municipal de Palafrugell. Fons Ajuntament de Palafrugell. Perg. núm. 185.

[foli 45v]

Lloació, approbació y confirmació feta ab iurament per lo molt illustre e molt reverent senyor lo senyor don Carlos de Cardona, prior del monastir de sancta Anna de Barcelona, senyor de Palafrugell de tots los privilegis de la Universitat de Palafrugell.

Hoc est exemplum¹ bene et fideliter in castro de Palafrugello diocesis Gerundensis die mense et anno infrascriptis per me notarium publicum infrascriptum sumptum, a quodam publico instrumento in pergameneo exarato manu et signo publici notarii tabellionato, non viciato, non cancellato nech in aliqua eius parte suspecto, sed omni prorsus vicio et suspitione carente, cuius thenor talis est: In Dei nomine. Noverint universi quod anno a nativitate Domini millesimo quingentesimo trigesimo sexto die vero vigesimo quarto mensis aprilis, presente et voccato, requisito [et rogato]² me Anthico Brugarol Codina, notario publico castri de Palafrugello et eius terminorum, auctoritate multum reverendi domini Prioris monasterii sancte Anne Barchinone, domini dicti Castri de Palafrugello, et presentibus etiam venerabilibus et discretis Ioanne Bohera et Bernardo Ballia, presbyteris dicti castri,³ pro testibus ad hec voccatis specialiter⁴ et assumptis, existens personaliter constitutus multum illustris et multum reverendus dominus dompnus⁵ Carolus de Cardona, prior seu perpetuus comendatarius Prioratus monasterii sancte Anne Barchinone et, ratione dicti Prioratus, dominus dicti castri de Palafrugello et eius terminorum, intus ecclesiam sancti Martini dicti castri de Palafrugello, ante presentiam venerabilium Petri Barrull, Ioannis Pere Pera et Petri Morgat, iuratorum anno presenti dicti castri; Bartholomei Spanyol, Ioannis Gerona, Antonii Payro, consiliariorum anno presenti dicti castri, procuratorum, syndicorum et actorum Universitatis hominum dicti castri et terminorum eiusdem, ibidem personaliter exhistentium et predicta et infrascripta fieri requirentium, sine

tamen novatione, derogatione et preiudicio iuramenti in animam suam prestitit hac confirmationem,⁶ laudationis et approbationis factarum et firmatarum per magnificum dominum Franciscum Agullana, civem Gerundae et suum procuratorem, in instrumento possessionis per dictum Agullana ut procuratorem suum ad apte de iurisdictione dicti castri et termini sed potius illas corroborando et confirmando, gratis et ex certa scientia et consulte et illo meliori modo quo de iure potuit et debuit, laudavit, approbavit, ratificavit et iuravit tenere et observare ad unguem; et confirmavit super Dei sancta quatuor evangelia in quodam missali aperto in sacro canone, in crucifixo ibidem picto, manus suas ponendo, in animam suam, ac de novo, si opus est, et sic concessit predictae Universitatis dicti castri de Palafrugello ac suorum terminorum ac singularibus suis ac predictis iuratis,

[*foli 46r*] consiliariis, procuratoribus et actoribus predictae Universitatis nomine eiusdem Universitatis ac singularium eiusdem recipientibus et stipulantibus omnes et singulos usus, consuetudines ac constums et pràticas, tam privatas quam non privatas, nechnon omnia et singula privilegia, libertates, immunitates, que tam per serenissimos dominos reges Aragonum, gloriose memoriae, quam per reverendos dominos Priores et conventum dicti monasterii sancte Annae dicte Universitati dicti castri et termini fuerunt et sunt concessa et firmata seu concessa et firmata, ac pacta et conventiones inhiitas et inhita inter Priores et conventum dicti monasterii sanctae Annae et dictam Universitatem et que et quas Priores antecessores dicti monasterii hac usque confirmarunt et laudarunt, iurarunt ac servarunt, prout in instruementis dictarum confirmationum, laudationum et iuramentorum, in presenti notaria et alibi ubique locorum, in posse quorumvis notariorum receptis et testificatis, plenius continetur. Que instrumenta hic in presenti instrumento proinsertis habere dictus illustris dominus voluit ac si tota⁷ thenores eorum in presenti instrumento de verbo ad verbum forent inserti. De quibus omnibus et singulis, sich ut predicatur, actis, gestis et sequutis, tam dictus illustris dominus Prior quam dicti honorabiles iurati et consilarii, verbo petyerunt et requisiverunt fieri et tradi eis respective et dicte Universitati et eius singularibus et aliis quorum interest et intererit ac interesse potest et poterit, unum et plura publica instrumenta per me dictum et infrascriptum notarium. Que fuerunt acta in dicto castro de

Palafrugello sub anno die, mense, loco, modo et forma predictis, presente me dicto pre et infrascripto notario et presentibus etiam testibus supradictis, ad premissa voccatis specialiter⁸ et assumptis, ut superius continetur. Sig+num mei Anthici Brugarol Codina, notarii publici castri de Palafrugello et eius terminorum auctoritate multum reverendi domini Prioris monasterii sancte Anne Barchinone, domini dicti castri, qui predicta manu mea propria rogatus scripta ac requisitus per nunch honorabiles iuratos dicti castri et eius termini, quorum interest nomine Universitatis, die videlicet mercurii intitulado undecimo mensis iulii anno a nativitate domini millesimo quingentesimo septuagesimo sexto, clausi. Approbo ego notarius infrascriptus.

Eg+o Ioannes Alamany regia auctoritate per totum Cathalonie Principatum et comittatus Rossillionis et Ceritaniae notarius publicus in villa de Episcopali Gerundensis diocesis populatus, huic exemplo testis assumptus.

Eg+o Michael Puiades, oriundus civitatis Gerunde, ville Palamosii habitator, regia auctoritate notarius publicus per totum Cathalonie Principatum et comitatibus Rossillionis et Ceritanie, huiusmodi exemplo testis.

Eg+o Geraldus Prats auctoritatibus Apostolica atque Regia notarius publicus oriundus et degens castri de Palafrugello diocesis Gerundensis, qui huiusmodi exemplum ab eius originali predicto fideliter sumptum ac veridice comprobatum testificatumque, ut supra patet, scripsi rogatusque et requisitus clausi, die XVIII iulii M D C XVII.

1. Hoc est exemplum *en lletres més grans que la resta del text*.
2. et rogato omès. *Una crida remet al final del document*.
3. *Segueix de Palafrugello ratllat*.
4. *Al Llibre de privilegis hi diu spacialiter*.
5. *Segueix Carlo ratllat*.
6. *Sic*.
7. *Sic*.
8. *Al Llibre de privilegis hi diu spacialiter*.

15

1570, abril, 2. Palafrugell-1570, abril, 12. Barcelona

Concordia entre Carles de Cardona, prior, i els canonges del priorat de Santa Anna de Barcelona, d'una banda, i els jurats i universitat de Palafrugell, de l'altra. Acorden que el priorat haurà de percebre de tot el peix i del coral que es pesqui al litoral del terme del castell de Palafrugell una peça de cada vint-i-cinc.

- [A]. Original perdut.
 [B]. Còpia en pergami que s'inclouria al Llibre de privilegis: 1572, octubre, 27.
 C. Còpia al Llibre de privilegis: 1613, agost, 10, f. 10v-16v.
 d. Transcripció del text del Llibre de privilegis al llibre de TORROELLA I PLAJA, M.: *Història de Palafrugell i la seva comarca*, Igualada, Imp. Pere Bas i Vich, 1929, p. 181-185.

[*foli 10v*]

Concòrdia y avinensa ferma entre lo il·lustre y reverent senyor Prior de la casa de sancta Anna de Barchelona y la Universitat del castell de Palafrugell sobre lo dret de Peix y Coral a dit illustre senyor Prior.¹

Hoc est exemplum bene et fideliter, in castro de Palafrugello Gerundensis diocesis, die mense et anno infrascriptis per me notarium infrascriptum, sumptum a quodam publico transactionis instrumento in pergameneo exarato et in aliquibus partibus perforato, et ita in huiusmodi exemplo in albis dimissis verbis que in dicto pergameneo perforato erant scripta ut re ipsa oculis subiecta apparivit non viciato, non cancellato nech in aliqua eius parte suspecto, sed omni prorsus vitio et suspicionone carente, cuius thenor talis est: In Dei nomine. Noverint universi quod nos dompnus Carolus a Cardona, Prior sive perpetuus comendatorius et administrator monasterii sanctae Annae Barchinone ordinis sancti Augustini dominici Sepulchri Hierosolimitani et ratione dicti monasterii dominus villae parrochiarum et termini de Palafrugello, Gerundensis diocesis, Iacobus Moragues, vicarius generalis, Baldarius Vilar, Franciscus Rocha, Ioannes Verges, Franciscus Rufes, Antonius Coll, Iacobus Bohera et Campmany, Petrus Aleu, Augustinus Llado, Iacobus Castellar, Petrus Pelos et Gabriel Guardia, omnes canonici dicti monasterii convocati et congregati in capitulo dicti monasterii ex causa infrascripta, capitulum dicti monasterii tenentes, facientes et representantes, tamquam maior et sanior pars et plus quam due partes canonicorum dicti monasterii ex una, et Sebastianus Bohera, Antonius Pla, Bartholomeus Pruneda, iurati anno presenti, Raphael Cudina Fina,² Stephanus

[*foli 11r*] Silvestra, Michael Segrera ferrarius, Blasius Matheu, Antonius Parals, Antonius Blanch,³ consiliarii, Anthicus Reig textor, Damianus Castello, Ioannes Andreu, Sebastianus Cros,⁴ Geraldus⁵ Cathala, Anthicus Roig⁶ agricola, Petrus Roig, Antonius Roig, Petrus Sarvia,⁷ Ioannes Prats Benvingut, Martinus Pons, Ioannes Bonet,⁸ Guillelmus Capalla, Antonius Prats Gerona, Petrus Peya, Petrus Izern, Ioannes Pasqual, Sebastianus Plana, Anthicus Arnallii,⁹ An-

tonius Marca, Petrus Mascort,¹⁰ Ioannes Marques agricola, Antichus Pelagri, Ioannes Puig, Antonius Prats, Damianus Corrador, Gabriel Geli,¹¹ Antonius Coll, Martinus Albert, Michael Gali, Ioannes Gerona, Montserratus Camos, Michael Puig, Petrus Carbó, Antonius Sardo, Guillermus Marques Suret,¹² Michael Prats bataller, Ioannes Deulofeu, Raymundus Girbal, Laurentius Llogaya, Ioannes Farrer, Petrus Ramon, Damianus Roig, Raphael Miquel, Antonius Prats Llogaya, Anthicus Barcelo, Petrus Silvestra, Ioannes Neula, Petrus Pou, Ioannes Marques parator, Sebastianus Marques, Petrus Riera, Ioannes Gali, Petrus Pla, Antonius Marques, Iacobus Simon, Antonius Servia, Antonius Gerona, Michael Puyol, Baldirius Simon, Ioannes Carreres, Petrus Pages, Damianus Gali, Petrus Reverter, Stephanus Grassot, Ioannes Nadal Torra, Damianus Caixa,¹³ Michael Carreres, Ioannes Paneda,¹⁴ Ioannes Pruneda, Ioannes Tauler, Antonius Pou, Iacobus Serra, Antonius Roig Mascort, Stephanus Garau, Sebastianus Garau, Ioannes Miquel, Antonius Vergonyos, Montserratus Poch, Damianus Savalls, Ioannes Poch, Damianus Vilar, Antonius Poch, Stephanus Frigola, Bernardus Menada, Antonius Matheu, Geraldus Arnalli, Ioannes Cicarts, Antonius Vives, Geraldus Gorgoll, Stephanus Pere¹⁵ [Pera],¹⁶ Montserratus Simon, Petrus Matharo, Antonius Oliu, Antonius Pere Pera, Iacobus Perals, Geraldus Carbonell, Bernardus Parals, Bernardus Lorens, Antonius Izern, Mauritius Gali, Ioannes Gali, Antonius Vidal, Sebastianus Vergonyos, Sebastianus Gaffa, Damianus Vidal, Antonius Pages, Sebastianus Vallia, Damianus Almar,¹⁷ Anthicus Pages, Antonius Gali Stanyol,

[*foli 11v*] Ioannes Matheu, Bernardus Frigola, Franciscus Ianer Morgat, Ioannes Simon, Petrus Ioffre, Antonius Frigola et Christophorus Gallissa, omnes singulares et habitatores in dictis villa, parrochiis et termino de Palafrugello, convocati et congregati ad sonnum campanae, ut moris est, de licentia dicti illustris et reverendi domini dompni Caroli a Cardona ex causa infrascripta in platea vetera dicti castri, ubi ex anthica consuetudine actenus observata Universitatis dicti castri et termini pro similibus et aliis negociis convocari et congregari consuevit consilium generale dicte Universitatis, facientes et celebrantes tamquam mayor et sanior pars et plus quam due partes partibus, ex altera, agentes hec auctoritate, beneplacito et decreto Sancte Sedis Apostolice, in posterum obtinentis, et non aliis nech alio modo, confitemur et recognoscimus una pars alteri et ad invicem et vicissim quod de, et super rebus

infrascriptis fuere inter nos dictas partes facta, firmata, inhyta et iurata capitula, conventionis et pactata sequentia: Com questió eo matèria de aquella molt sovint se mogués e se speràs moure e tenir en lo sdevenidor per, y entre lo illustre y molt reverent senyor don Carles de Cardona, prior eo perpetuo commendatari y administrador del monastir de sancta Anna de Barcelona de l-orde de Sanct Augustí del Sepulcra de nostre Senyor, e per rahó de dit monastir senyor de la vila, parròchias¹⁸ y terme de Palafrugell, del bisbat de Gerona, de una part, e los syngulars e habitants de dites vila, parròchias y terme de Palafrugell, de part altre de, y per rahó de la exactió y receptió del dret toca a dit illustre y reverent senyor Prior del dit monastir, del Peix y coral se pesca y se pren en les mars del dit terme de Palafrugell, per no tenir cert orde, a com o de quants hont se ha pagar e se sperassen de assi suportar gastos, despeses e inquietut de animos; lo que redunda en molt gran dany e mal nom, principalment tenir ab llur senyor tals qüestions e inquietut. Per sò, volents obviar a tota manera de questió e procurar la deguda quietut, amor y fe que-s deu entre lo senyor y vassalls, y possar y tenir cert orde

[*foli 12r*] sobre la solutió de dit dret, y axí llevar la causa de ha hont se porian subseguir les dites qüestions y enquietuts, los dits illustre y molt reverent senyor don Carles¹⁹ de Cardona, Prior eo perpetuo comendatari²⁰ y administrador del dit monastir, e los reverents mossèn Jaume Moragues vicari, [mossèn Baldiri Vilar],²¹ mossèn Francesch²² Rocha, mossèn Joan Vergés, Mossèn Francesch Rufes, mossèn Antoni Coll, mossèn Jaume Bohera y Capmany, mossèn Pere Aleu, mossèn Augustí Ledó, mossèn Jaume Castellar y mossèn Pere Pelós y mossèn Gabriel Guàrdia, tots canonjes de dit monastir, convocats y congregats en lo capítol de aquell, per la present causa, e lo capítol de dit monastir tenint y representant, de una part, e los honorables Sebastià Bohera jurat, Antoni Pla jurat, Barthomeu Pruneda jurat, Raphael Cudina Fina, Sebastià Silvestra, Michael Serra farrer, Blay Matheu, Antoni Parals,²³ Antoni Blanch, consallers, Anthic Reig texidor, Damià Castelló, Joan Andreu, Sebastià Cros,²⁴ Garau²⁵ Cathalà, Anthic Roig²⁶ pagès, Pere Roig, Antoni Roig, Pere Servià,²⁷ Joan Prats Bevingut, Martí Pons, Joan Bonet, Guillem Capallà, Antoni Prats Gerona, Pere Peya, Pere Izern, Joan Pasqual, Sebastia Plana, Anthic Arnallí, Antoni Marca, Pere Mascort,²⁸ Joan Marquès pagès, Anthic Pelagrí, Joan Puig, Antoni Prats, Damià Corrador, Gabriel Geli,²⁹ Antoni

Coll, Martí Albert, Miquel Galí, Joan Gerona, Montserrat Camós, Miquel Puig, Pere Carbó,³⁰ Antoni Sardo,³¹ Guillem Marquès Suret, Miquel Prats Bataller, Joan Deulofeu, Ramon Girbal, Llorens Llogaya, Joan Farrer, Pere Ramon, Damià Roig, Raphael Miquel, Antoni Prats Llogaya, Antich Barseló, Pere Silvestra, Joan Neula, Pere Pou, Joan Marquès, parayre, Sebastià Marquès, Pere Riera, Joan Galí, Pere Pla, Antoni Marquès, Jaume Simon, Antoni Servià, Antoni Gerona, Miquel Puyol, Baldiri Simon, Joan Carreres, Pere Pagès, Damià Galí, Pere Reverter, Steve Grassot, Joan Nadal Torra, Damia Caxa, Miquel Carreres, [Joan Paneda]³² Joan Pruneda, Joan Tauler,³³ Antoni Pou, Jaume Serra, Antoni Roig Mascort, Steve Garau, Sebastià Garau, Joan Miquel, Antoni Vergonyòs, Montserrat Poch, Damia Savalls, Joan Poch

[*foli 12v*] Damià Vilar, Antoni Poch, Steva Frigola, Bernat Manada, Antoni Matheu, Garau Arnall,³⁴ Joan Cicarts, Antoni Vives, Garau Gorgoll, Steve Pere Pera, Montserrat Simon, Pere Morató, Antoni Oliu, Antoni Pere Pera, Jaume Parals, Garau Carbonell, Bernat Parals, Bernat Llorens, Antoni Izern, Maurici Galí, Joan Galí, Antoni Vidal, Sebastia Vegonyós, Sebastià Gaffa, Damià Vidal, Antoni Pàges, Sebastia Valla, Damià Almar,³⁵ Anthic Pagès, Antoni Geli³⁶ Stanyol, Joan Matheu, Bernat Frigola, Francesch Ganer³⁷ Morgat, Joan Simon, Pere Joffre, Antoni Frigola, Christòfol Gallissa, tots singulars y habitants en les dites vila, parrochies³⁸ y terme de Palafrugell, convocats y congregats a so de campana com és acostumat, de licència de dit illustre y molt reverent senyor don Carles de Cardona, per causa e effecte presents en la plassa vella de dit castell ahont de antiga consuetut y fins assí observada la Universitat de dit castell y terme per los negocis comuns y semblants se acostuma convocar y congregar, y Consell General y Universitat fahents celebrants y representans, com a mayor y més sana part dels singulars y habitants de dit castell y terme, y més de les dues parts de part altre fahents; assò ab auctoritat, beneplàcit y decret de la Sancta Seda Apostòlica obtenidors y no altrament ni en altra manera són vinguts als pactes, transacció y concòrdia següents: Primerament és transigit, convingut e concordat entre dites parts posants, statuhint cert orde en lo pagar del dret del dit peix y coral, lo que fins vui no era, ço és: a com ni de quants se havia a pagar, que de aquí al devant qualsevol persona qui pescarà y pendrà o traurà peix o coral de les mars del dit terme de Palafrugell, en qualsevol modo, forma, art o ingeni,

en qualsevol temps del any y de qualsevol gènere o spècia que sie, haje o sie obligat. E los dits homens e singulars en noms llurs y de dita Universitat e singulars de aquella, presents e sdevenidors, prometen donar y pagar al dit senyor Prior del dit monastir eo al batlle, arrendador o altre persona que per sò serà, per dit

[*foli 13r*] senyor, deputada, lo dret de dit peix o coral en aquesta manera, ço és: de vint y sinch hun. Axí que lo pescador o altre persona qui pescarà o traurà peix, rebrà vint y quatre pexos o vint y quatre partidors e lo vint y sinque se pendrà y rebrà lo senyor Prior o lo balle o arrendador o altre persona per dit senyor Prior deputada. Item³⁹ és transigit, pactat e concordat entre dites pars que⁴⁰ [qualsevol persona que voldrà pascar haja e sia obligat en lo principi de quiscuna força dir y denunciar al dit senyor Prior o al balla, arrendador o altra persona que per ell serà en la dita vila hont voldrà pascar, per a que sia y acistesca eo acistir fassa en lo lloch hont se pascarà, per a rebre lo dret eo la part que de dit peix li tocarà. Item és pactat, transigit y concordat entre dites pars que tret] y axugat sie dit peix, lo peschador no puga ni li sie lícit en manera alguna aquell partir, dividir, ni tocar de ells que primer no crit, per tres voltas, la persona qui serà allí per lo dit senyor, y si serà allí li haja de donar lo vint y sinqué peix o de vint y sinch mesures una, com en lo primer capítol esta dit y declarat, bé y fahelment, tot frau cessant sots pena de deu lliures a quiscú y quiscuna vegada que serà fet lo contrari.⁴¹ Item és transigit, pactat y concordat entre dites pars que si lo balle, arrendador o altre persona deputada per dit senyor, avissat y anterpellat primer, com dalt és dit, no serà present en lo lloch que lo dit peix serà tret i auxugat e serà cridat per tres voltes, lo pescador, quisvulla que sia, lo haja sperar per spay de una hora y si no serà arribat pugue lo dit pescador lo dit peix partir, bé y fahelment, sens frau algú en presència, emperò, de persones dignes de fe, y posar lo just dret que tocaria a dit senyor a depart. E si lo dit pescador tindrà persona que li compri a tot lo bol plegat pugué aquell vendre y respondre y satisfer lo dret ab diners al senyor, com dalt és dit, sens frau algú, sots les penes dalt dites.⁴² Item és transigit, pactat y concordat entre dites parts que si los pescadors per temor de moros y cars urgent y parillós hauran promptament llevat lo peix y portar-lo en la vila, assò puguen fer en presència, emperò, de persones dignes de fe que tinguen compte quant peix y aurà, sens incorriment de pena pus emperò clarament conste del parill de

moros y de la necessitat urgent y hajan interpellat abants eo avisat, com dalt és dit lo senyor eo lo balle arrendador o altre persona per sò deputada, y cridat tres voltes en lo temps lo voldrà carregar lo dit peix y no y haurà persona per dit senyor Prior, y essent arribat dit peix a la vila ajan de cridar lo dit senyor o lo balle arrendador o altre persona per so deputada y en dit cas

[*foli 13v*] lo dit senyor eo la persona per ell haja a pagar los pors que a respecte⁴³ [de son dret] li tocarien, y lo dit pescador jurar no haver fet frau ans aver-se ab tota rectitut, sots les penes dalt posadas.⁴⁴ Item és transigit pactat y concordat entre dites pars que qualsevol pescador o altre qualsevol persona qui pescarà o traurà coral en les dites mars de dit terme, en continent que aquell haurà tret, haja denunciar al dit senyor Prior eo al balle arrendador o a la persona que per ells serà deputada sens frau algú. E donarà aquell lo dit dret, so és de vint y sinch lliures o vint y sinch onses una, com dalt és dit, en coral o ab dinés, del modo que ab dit senyor Prior, balle, arrendador o altre persona per ell se porà concordar, sots les penes dalt dites.⁴⁵ Item per a llevar tota manera de frau y donar camí y que lo just dret sie pagat e entés y declarat que si en lo pagar del dit dret per via directa o indirecta se comet frau algú, ultra de les penes dalt posades y aquelles remanent sempre salves, se puga procehir contra lo patró o altre que tal frau cometrà criminalment o altrament com de dret contra lo tal se podrà proseguir.⁴⁶ Item és pactat, transigit y concordat entre dites pars que si llegítimament constarà los dits homens e singulars no ésser obligats en pagar dret de coral que, en tal cas, per virtut de la present concordia no sien obligats en pagar dit dret de coral, lo restant, emperò, en la present concòrdia contengut remanent en sa forsa y valor.⁴⁷ Item volen y⁴⁸ declaren les dites pars y expresament protestan que la present capitulació y les coses contengudes en aquella, no tinguen forsa ni efficàcia alguna per les quals sie obligat lo dit senyor Prior y priorat sinó si y en quant obtingue confirmatió o apostòlica justificació y seguretat de les pars y del present acte. Et ideo nos dicte partes laudantes, approbantes, ratificantes et confirmantes preincerta capitula, pacta, transactionem et conventionem et unumquodque eorum omnia et singula in eis et quolibet eorum contenta renunciandoque excepti-
oni dicte transactionis conventionis et capitulorum sicut premititur non inhytorum et non conventorum reique, ita non esse et sich in veritate non consistere et dolo malo et in factum actioni

[*foli 14r*] et omni alii iuri ratione et consuetudini contra hec repugnantibus. Gratis et ex certa scientia nostris certis scientiis et

non per errorem iuris vel facti convenimus et solempni stypulatione convenimus alter⁴⁹ et nobis ad invicem et vicissim nechnon notario infrascripto tanquam publice personae pro nobis et quolibet nostrum recipienti et legitime stypulanti quod preincerta capitula et unum quodque eorum et omnia et singula in eis et quolibet eorum contenta prout ad nos et quemlibet nostrum pertinent et spectant et per nos respective attendi et compleri debent et conventum et promissum et attendimus et complebimus tenebimus et observabimus et quemlibet nostrum attendet, complebit et observabit prout superius continetur et prout alteram partem nostrum respective tangunt et illius consternunt interesse sine aliqua videlicet dilatione, excusatione, compensatione deductione et retentione et absque omni dampno, missione, sumptibus, expensis et interesse alterius partis nostrum et in aliquo non contrafaciemus vel veniemus nech aliquis nostrum contrafaciat vel veniet iure aliquo, causa vel etiam ratione, sub pena centum ducatorum auri per illum seu illam partem nostrum iis contravenientem et predicta ad impleri recusantem comitenda et ab eo exigenda. Quequidem pena, casu quo comitatur, exhigi possit quoties in predictis seu aliquo predictorum fuerit contrafactum pro duabus partibus parti parenti et premissa adimplere volenti et pro residua tercia parte honorabili vicario seu regenti vicariam Barchinone aut allii alteri cuicunque officiali curiae sive iudici de his exequutionem facienti requiratur et applicetur. Et ipsa pena commissa vel non, soluta vel non aut aliter gratiose remissa, predicta et infrascripta omnia et singula ratta maneant perpetuo atque firma, ad eorum observationem firmiter et efficaciter teneamur et stringamur et quilibet seu quemlibet pars nostrum teneatur et stringatur et compelli possimus et possit omni exeptione remota et semper rata maneant⁵⁰ et pro predictis omnibus et singulis complendis et firmiter attendendis tenendis et inviolabiliter observandis obligamus scilicet nos dicti iurati et singulares predicti omnia et singula bona nostra et cuiuslibet nostrum in solidum mobilia et immobilia presentia et futura, habita ubique et habenda nechnon etiam bona omnia redditus et iura⁵¹ cuius singularium hominum presentium, absentium

[foli 14v] et futurorum. Et nos dicti Prior et Capitulum omnia et singula bona nostra et dicti prioratus et cuiuslibet nostrum in solidum mobilia et immobilia habita ubique et habenda etiam quovis modo et iure privilegiata iura et actionis quascunque. Renunctiantesque espective quantum⁵² constitutionum et dividendarum et cedendarum actionum et consuetudini Barchinone loquenti de

duobus vel de pluribus in solidum se obligantibus a legi sive iure dicenti quod qui factum promissit solvendo interesse liberatur ab ipsa promissione facti consuetudini Barchinone si que sit que prohibeat restitutionem missionum, sumptum, expensarum, dampnorum⁵³ dicenti penam quantitatis fortem excedere non posse et alii dicenti quod pena semel exacta amplius peti seu exigi non possit Renunciamus etiam foro nostro proprio respective et ipsius fori privilegio submittentes nos et bona respective nostro foro, districui,⁵⁴ examini et compulsioni honorabilis regentis vicariam Barchinone aut alterius cuiuscunque curiae iudicis⁵⁵ ecclesiastice vel secularis coram quo seu qua altera pars nostrum alteram voluerit pro premissis convenire in quosquidem vicarium Barchinone ac alios officiales curias sive iudices eligendos tanquam in iudices nostros respective et dicte Universitatis competentes consentimus et eorum iurisdictionem in nos et nostros et bona nostra respective prorogamus de⁵⁶ et expressa quamvis sciamus nos respective eorum iurisdictioni non subesse. Renunciantes quantum ad hec legi suo nuerint de iurisdictione. omnium iudicium et iuri revocandi donum nechnon omnibus aliis legibus et iuribus, ussibus, statutis et consuetudinibus et constitutionibus contra premissa faventibus vel venientibus, quovis modo quamquidem generalem renunciationem per inde valere volumus et operari in hac parte ac si ea forent incerta et expressa; renunciantes quantum ad hec legi sive iuri duenti generalem renunciationem non valere nisi precedat vel subsequatur spatialis et omni alii iuri rationi et consuetudini his obviantibus quovismodo et ut predicta omnia et singula mayori gaudeant roboris firmitate non vi nech dolo sed sponte iuramus nos omnes predicti in animas nostras et cuiuslibet nostrum per dominum Deum et eius sancta quatuor

[*foli 15r*] evangelia manibus nostris corporaliter tacta predicta omnia et singula attendere et complere, tenere et observare et in nullo contrafacere vel venire iure aliquo causa vel etiam ratione. Hec igitur omnia et singula que et prout dicta sunt supra et promissa facimus, pacisimur, convenimus et bona fide promittimus una pars nostrum alteri et nobis ad invicem et vicissim nechnon notario infrascripto, tanquam publice personae, pro nobis et quolibet nostrum et aliis omnibus et singulis quorum interest et intererit recipienti et pascicenti ac etiam legitime stypulanti. Novissime autem volumus, pascisemur et concentimus nos omnes predicti quod de huiusmodi originali nota fiant et concipiantur duo publica consimilia instrumenta quorum unum utrique par-

ti nostrum tradatur per notarium infrascriptum. Actum est hoc sig
 ++++++
 ++++++
 ++++++na⁵⁷ nostrum Sebastiani Bohera,
 Antonii Pla, Bartholomei Pruneda, Raphaelis Cudina Fina, Sebastiani
 Silvestra, Michaelis Sagrera, Blasii Matheu, Antonii Parals, Antonii
 Blanch, Antonii Reig, Damiani⁵⁸ Castelló, Ioannis Andreu, Sebas-
 tiani Cros, [Gueravus Cathala],⁵⁹ Anthici Roig, Petri Roig, Antonii
 Roig, Petri Saurina, Ioannis Prats Bevingut, Martini Pons, Ioannis
 Bonet, Guillermi Capalla, Antonii Prats Gerona, Petri Peya, Petri
 Izern, Ioannis Pasqual, Sebastiani Plana, Anthici Arnalli, Antonii
 Marca, Petri Mascort, Ioannis Marques, Anthici Pelagri,⁶⁰ Ioannis
 Puig, Antonii Prats, Damiani Corrador, Gabrielis Geli,⁶¹ [Antoni
 Coll, Martini Albert, Michaelis Geli⁶²]⁶³ Ioannis Gerona, Montserrati
 Camos, Michaelis Puig, Petri Carbo, Antonii Sardo, Guillermi Mar-
 ques Suret, Michaelis Prats Bataller, Ioannis Deulofeu, Raymundi
 Girbal, Laurentii Logaya, Ioannis Farrer, Petri Ramon, Damiani⁶⁴
 Roig, Raphaelis Miquel, Antonii Prats Logaya, Anthici Barcelo, Pe-
 tri Silvestra, Ioannis Neula, Petri Pou, Ioannis Marques paratoris,
 Sebastiani Marques,[Petri Riera, Ioannis Gali, Petri Pla, Antonii
 Marques]⁶⁵ Iacobi Simon, Antonii Servia, Antonii Gerona, Michae-
 lis Puyol, Baldirii Simon, Ioannis Carreres, Petri Pages, Damiani⁶⁶
 Gali, Petri Reverter

[foli 15v] Stephani Grassot, Stephani Nadal Torra, Damiani
 Caixa, Michaelis Carreres, Ioannis Paneda, Ioannis Pruneda,⁶⁷ Ioannis
 Tauler, Antonii Pou, Iacobi Serra, Antonii Roig Mascort, Stephani
 Garau, Sebastiani Garau, Ioannis Miquel, Antonii Vergonyos, Mont-
 serrati Poch, Damiani Savalls, Ioannis Poch, Damiani Vilar, Antonii
 Poch, Stephani Frigola, Bernardi Manada, Antonii Matheu, Geraldi
 Arnalli, Ioannis Cicarts, Antonii Vives, Geraldi Gorgoll, Stephani
 Pera Pera, Montserrati Simon, Petri Matharo, Antonii Oliu, Anto-
 nii Pera Pera,⁶⁸ Iacobi Parals, Geraldi Carbonell, Bernardi Parals,
 Bernardi Llorens, Antonii Izern, Maurici Gali, Ioannis Gali, Antonii
 Vidal, Sebastiani Vegonyos, Sebastiani Gaffa, Damiani Vidal, Anto-
 nii Pages, Sebastiani Ballia, Damiani Olivar, Antonii Pages, Antonii
 [Gali]⁶⁹ Stanyol, Ioannis Matheu, Bernardi Frigola, Francisci Ianer
 Morgat, Ioannis Simon, Petri Ioffre, Antonii Frigola, Christophori
 Gallissa, predictorum ex una qui hec laudamus concedimus firma-
 mus et iuramus in castro de Palafrugello diocesis Gerundensis die
 secundo mensis aprilis anno a Nativitate Domini millesimo quin-

gentesimo septuagesimo, presentibus testibus venerabilis et discretis Antonio Riera, presbytero obtinente beneficium beati Michaelis in ecclesia sancti Martini dicti castri de Palafrugello et Petro Clossa, presbitero obtinente beneficium dome in ecclesia sancti Stephani de Monteraso termini dicti castri. Sig+++++++na⁷⁰ Dompni Caroli a Cardona, prioris, Iacobi Moragues, Baldiri Vilar, Francisci Rocha, Ioannis Verges, Francisci Rufes, Antonii Coll, Iacobi Bohera et Campmany, Petri Aleu, Augustini Ledo, Iacobi Castellar, Petri Pelos, et Gabrielis Guardia predictorum qui hec laudamus concedimus firmamus et iuramus in aula dicti monasterii sancte Anne Barchinone die duodecimo mensis aprilis anno predicto a Nativitate Domini millesimo quingentesimo septuagesimo Presentibus testibus Ioanne Gil et Ioanne Vilagut

[foli 16r]⁷¹ clericis oppidi de les Borges Tarraconensis diocesis testibus ad haec voccatis et assumptis sig+num Antonii Bou auctoritatibus apostolica et regia notarii publici civis Barchinone scribeque regii regie.....⁷² catholice et regie magestatis regentis, suis iustis titulis, scripturas scribanae honorabili et discreti Onophrii Bou quondam fratris et eisdem auctoritatibus connotarii sui publici Barchinone qui huiusmodi instrumentum inter dictas scripturas sub dictis calendario et testibus repertum, firmatum iuxta dicti notarii stylum.....⁷³ in hanc publicam redigens formam scribi fecit; et de licentia et auctoritate per sacram catholicam et regiam et regiam magestatem sibi concessis et impensis clausit, die vigesimo septimo octobris millesimo quingentesimo septuagesimo secundo. Approbo ego notarius infrascriptus.

Eg+o Montserrat Sen auctoritate regia per totum Cathaloniae Principatum comitatusque Rossilionis et Ceritaniae, notarius publicus in villa Episcopalis diocesis Gerundensis populatus, huic exemplo testis.

Sig+num Ioannis Salva auctoritate regia per totum Cathaloniae Principatum comitatusque Rossilionis et Ceritaniae, notarius publicus oriundus parrochie sancte Eugeniae de Vilaromano, comitatus ville Palamosi diocesis Gerundensis huic exemplo contestis.

Eg+o Ioannes Franciscus Pages regia auctoritate per totum Cathalonie principatum et

[foli 16v] comittatibus Rossilionis et Ceritaniae, notarius publicus in castro de Palafrugello Gerundensis diocesis populatus qui huiusmodi exemplum ab eius originali predicto fideliter sumptum

et veridice comprobatum testificatumque ut supra patet scribi feci et clausi die X^a augusti M D C XIII.

1. Sota la rúbrica, al marge dret hi ha següent nota marginal d'un trasllat fet del text: factum per me Franciscum Pouplana notarium et secretarium Universitatis die 16 augusti 1759 in papiro signi primi. Al mateix lloc, però en el marge esquerre una altra anotació posterior al text diu: Apendix B. 2. presenti, Raphael Cudina, tapat pel fil que sosté el segell del foli precedent. Entre presenti i Raphael Cudina hi ha una part de text que ha estat raspat i ratllat, eliminant segurament algun error de l'escrivà. 3. De fet el copista escriu Blandi. 4. Al Llibre de privilegis s'hi llegeix Clos. Però en la part de text en català apareix Ros en comptes de Clos i a les signatures apareix Cros. Possibles errors del copista. Nosaltres restituïm el que ens sembla més probable Cros. 5. En la part inicial del text apareix Traianus en comptes de Geraldus. En la part del text en català apareix Garau. Deixem aquest últim perquè ens sembla més probable. Possible error del copista. 6. El mateix cognom apareix successivament: en llatí Puig, en català Reig, a les signatures Roig. Preferim aquest últim perquè hi ha altres Roig entre els habitants de Palafrugell. 7. El cognom apareix successivament: en llatí Servia, en català Servia i a les signatures Saurina. Totes dues formes són possibles, però ja que apareix dues vegades Servià preferim la primera forma. 8. Al llarg del document apareix successivament Benet, Bonet i Bonet. 9. Al llarg del document apareix successivament Amally, Arnalli, Amalli. 10. Al llarg del document apareix successivament Mascort, Mir scort, Mascort. 11. Al text en llatí hi diu Gili, però en realitat a l'original s'hi devia llegir Geli, com apareix en altres parts del text. El cognom s'ha d'interpretar, això no obstant, com a Galí, com apareix en el mateix text, cognom que es troba a la documentació de Palafrugell de l'època. 12. En el text llatí hi diu Secret, però després apareix com a Suret. 13. L'escrivà escriu Cruxa, però després apareix el mateix cognom com a Caxa i Caixa. 14. Al text hi diu Pomedà, més avall en el text en català i a les signatures s'hi llegeix Paneda. 15. Al text hi diu Pou, però apareix després com a Pere Pera, i Pera Pera. 16. Restituïm Pera perquè apareix en el text en català i en les signatures. 17. Apareix com a Almar en el text en llatí i en el text en català, però Olivar a les signatures. 18. segueix de dit monastir, senyor de la vila, ratllat. Error del copista que torna a copiar la línia anterior. 19. Segueix Carlos, ratllat. Repetició del copista. 20. En el text hi apareix comentari en comptes del que seria correcte: comendatari. 21. El copista s'ha deixat Baldiri Vilar, que surt tant en el text en llatí com a les signatures. 22. Segueix Roura ratllat. 23. De fet, al text català hi diu Pinós, però tant en el text llatí com a les signatures s'hi llegeix Parals. 24. De fet, en el text català hi diu Ros. 25. En el text en llatí apareix el nom Traianus en comptes de Garau. 26. L'escrivà escriu Reig. 27. En realitat el copista escriu Antoni Roig, Pere Cathalà, Antoni Roig, Pere Servia, Joan Prats Bevingut. Evidentment oblida un nom Pere Servià i després afegeix i repeteix el que hi havia abans Antoni Roig. 28. De fet, el cognom és Mir Scott: error del copista. 29. En realitat s'ha d'interpretar Galí, cognom que apareix en el mateix document i en la documentació de Palafrugell de l'època. 30. Al text s'hi llegeix Calbo, però en llatí i a les signatures apareix Carbó. 31. L'escrivà s'equivoca i escriu Antoni Fardo. 32. L'escrivà omet Joan Paneda. Nosaltres el restituïm ja que apareix primer anteriorment en el text en llatí i després torna a aparèixer en les signatures. 33. De fet, s'hi llegeix Cauler, però en llatí i a les signatures hi consta Tauler. 34. El copista escriu Avallí. 35. En les signatures apareix com a Olivar en comptes d'Almar. 36. En realitat s'ha d'interpretar Galí. El cognom apareix en el mateix document i en altres documents de l'època. 37. Ganer per Janer. 38. parrochies en plural. 39. al marge dret de la línia que conté la paraula Item hi ha escrit amb numeració aràbiga 2. 40. Després de concordat entre dites pars hi ha una nota que remet al final del document indicant que s'hi ha d'afegir el següent text: qualsevol persona que voldrà pascar haja e sia obligat en lo principi de

quiscuna força dir y denunciar al dit senyor Prior o al balla arrendador o altra persona que per ell serà en la dita vila hont voldrà pascar, per a que sia y acistesca eo acistir fassa en lo lloch hont se pascarà, per a rebre lo dret eo la part que de dit peix li tocarà. Item és pactat transigit y concordat entre dites pars que tret. *Nosaltres per facilitar-ne la lectura l'hem incorporat al lloc que li corresponia en el text. Al marge dret de la mateixa línia hi ha escrita l'anotació: Postilla 3, es vol indicar que en el text que el copista ha oblidat i que segueix al final del document hi ha la tercera clàusula, començada amb l'Item corresponent.* 41. *Al marge dret d'aquesta línia hi ha escrit el número aràbic 4, indica que al mateix lloc comença la quarta clàusula, mitjançant l'Item corresponent.* 42. *Al marge dret d'aquesta línia hi ha escrit el número aràbic 5, indica que al mateix lloc comença la cinquena clàusula, mitjançant l'Item corresponent.* 43. *Una nota que remet al final del text indica que en aquest lloc s'hi ha d'afegir de son dret. Nosaltres l'hem afegit al text per facilitar-ne la lectura.* 44. *Al marge dret d'aquesta línia hi ha escrit el número aràbic 6, indica que al mateix lloc comença la sisena clàusula, mitjançant l'Item corresponent.* 45. *Al marge dret d'aquesta línia hi ha escrit el número aràbic 7, indica que al mateix lloc comença la setena clàusula, mitjançant l'Item corresponent.* 46. *Al marge dret d'aquesta línia hi ha escrit el número aràbic 8, indica que al mateix lloc comença la vuitena clàusula, mitjançant l'Item corresponent.* 47. *Al marge dret d'aquesta línia hi ha escrit el número aràbic 9, indica que al mateix lloc comença la novena clàusula, mitjançant l'Item corresponent.* 48. *Després de volen y hi ha la paraula ader raillada.* 49. *Els punts suspensius són al Llibre de privilegis.* 50. *Els punts suspensius són al text del Llibre de privilegis.* 51. *Els punts suspensius són al text del Llibre de privilegis.* 52. *Els punts suspensius són al text del Llibre de privilegis.* 53. *Els punts suspensius són al text del Llibre de privilegis.* 54. *Al Llibre de privilegis s'hi llegeix destructui.* 55. *Els punts suspensius són al text del Llibre de privilegis.* 56. *Els punts suspensius són al text del Llibre de privilegis.* 57. *Al marge esquerre de les creus dels signa se n'indica, amb xifres aràbigues, el nombre total: 125.* 58. *De fet, al text de les signatures s'hi llegeix Dominici en comptes de Damiani. En canvi, al text en llatí i català s'hi llegeix Damianus, Damià.* 59. *Oblida el nom Gueravus Cathala.* 60. *A continuació d'Anthici Pelagri, hi escriu: Ioannis Corts (per Mascort), Ioannis Marques. Ioannis Pelagri. Evidentment s'equivoca, repetint alguns noms amb variants causades per errors del copista tant de falsa lectura com de distracció.* 61. *Hi diu Geli, però en realitat s'ha d'interpretar Galí, com es llegeix en els altres llocs del text, on apareix el mateix cognom tant en llatí com en català. El cognom Galí es troba en la documentació de Palafrugell de l'època.* 62. *Vegeu la nota anterior.* 63. *De fet, hi ha una crida. Oblida els noms Antonii Coll, Martini Albert, Michaelis Geli, que afegeix al final del document. Nosaltres ho restituïm al seu lloc corresponent per tal de facilitar-ne la lectura.* 64. *En realitat escriu per error Domini.* 65. *En el Llibre de privilegis hi ha una crida, ja que el copista ha omès els noms Ioannis Galí, Petri Pla, Antonii Marques, que afegeix al final del document. Nosaltres ho restituïm al seu lloc corresponent per tal de facilitar-ne la lectura.* 66. *Al text s'hi llegeix Dimae en comptes de Damiani, però tant el text en llatí com en català indiquen el segon.* 67. *Al text s'hi llegeix Pineda en comptes de Pruneda, però anteriorment tant en llatí com en català ha sortit el segon cognom.* 68. *Segueix Montserratí Simon, Petri Mataro, Antoni Oliu raillat.* 69. *El copista omet Galí.* 70. *Al marge dret de les creus dels signa se n'indica amb xifres aràbigues el nombre total: 23.* 71. *Anotació al marge dret: factum per me Franciscum Pouplana notarium et secretarium Universitatis die 16 augusti 1759 in papiro signi primi. Anotació al marge esquerre Apendix B.* 72. *Els punts suspensius són al text del Llibre de privilegis.* 73. *Els punts suspensius són al text del Llibre de privilegis.*

16

1572, agost, 13. Roma

Confirmació atorgada pel papa Gregori XIII, a favor del prior i convent de Santa Anna de Barcelona, de la concòrdia entre el prior i la vila de Palafrugell sobre el repartiment de peixos i corals que es pesquen en el litoral del terme de Palafrugell.

[A]. Original perdut.

B. Còpia al Llibre de privilegis: 1613, agost, 10, fol. 16v-17v.

C. Trasllet en pergamí de la Cúria Romana, Arxiu Municipal de Palafrugell. Fons Ajuntament de Palafrugell. Perg. núm. 325.

[foli 16v]

Confirmatió apostòlica de dita concòrdia.

Hoc est¹ exemplum bene et fideliter in castro de Palafrugello Gerundensis² diocesis sumptum per me notarium infrascriptum ab inferius incertis litteris apostolicis in pergameneo exaratis sigillo plumbeo quibusdam cordulis vermili crocei colorum impendente non viciatis non cancellatis nech in aliqua eius parte suspectis sed omni prorsus vicio et suspictione carente, thenoris sequentis: ò,³ episcopus, servus servorum Dei, dilectis filiis Priori et conventui monasterii per Priorem soliti gubernari sanctae Annae Barchinonensis ordinis canonicorum regularium sancti Augustini seu Sancti Sepulchri Dominici, salutem et apostolicam benedictionem. Quia libenter in pacis observantia delectamur eaque amicabili concordia terminata sunt ut firma et illibata persistent et ne in contentionis scrupulum fabantur apostolico nos convenit presidio communire. Sane pro parte vestra nobis nuper exhibita petitionis series continebat quod cum oppidum et parrochia parrochialis ecclesiae de Palafrugello Gerundensis diocesis cum illius termino fuerint et sint sub iurisdictione vestri monasterii ac pro vestrum parte pretenderetur ex pischatura et captura piscium et corallorum in mari adiacenti in termino et iurisdictione praedictis aliquam partem modici tamen fructus vobis competisse et competere ac pars seu portio huiusmodi et ius inde vobis debitum essent incerta et non clara. Ita ut ex incertitudine huiusmodi parum aut nihil percipere consuevissetis ac altercationes et differentiae inter vos et dilectos filios

[foli 17r] Universitatem dicti oppidi seu termini ac pischatores piscium et coralorum inde aliquando orirentur vos ex una et dilecti filii Universitas prefati oppidi seu alii in premissis interesse habere pretendentes cupientes sumptibus et expensis parcere ac littibus et controversiis prefatis obviare ac ius incertum et rem dubiam ad

certum et indubiam reddere. Matura deliberatione super hiis prehabita cuique quod suum est atribui volentes previa declaratione ad certam tunch expresam honestam concordiam et declarationem vestri iuris et portionis vobis propterea debitorum⁴ devenistis. Et inter alia unam partem seu portionem ex viginti quinque partibus seu portionibus ex piscatura et captura piscium et coralorum maris adjacentis dicti termini proveniente vobis competere et ad vos spectare debere declarastis et concordastis, prout in instramento publico desuper confecto dicitur plenius contineri. Quasquidem concordiam et declarationem pro illarum subsistentia firmiori tam vos quam dilecti filii Universitas prefati⁵ a nobis apostolico petystis munimine roborari. Nos⁶ igitur vestris iustis postulationibus grato concurrentes assensu concordiam et declarationem huiusmodi et prout illas consernunt omnia et singula in dicto instramento contenta et inde secuta quecunque licita tamen et honesta sicut rite et provide⁷ ac sine pravitate facta et ab utraque parte sponte suscepta sunt ac in ipsius monasterii commodum tendunt et sacris canonibus Consiliique Tridentini⁸ non adversantur et in alterius preiudicium non redundant, ratta et gratta habentes illa apostolica auctoritate conffirmamus et presentes scripti patrocinio communimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre confirmationis et communitonis infrangere vel ei ausu temerario contrahire.⁹ Si quis autem hoc attemptare presumpserit in-

[foli 17v] dignationem omnipotentis Dei ac Beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursum. Datum Romae apud sanctum Marchum, anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo septuagesimo secundo, Hidus augusti pontificatus nostri anno primo.

Approbo ego notarius infrascriptus.

Eg+o Montserratus Sen auctoritate regia notarius publicus in villa Episcopalis diocesis Gerundensis populatus huic exemplo testis.

Sig+num Ioannis Salva auctoritate regia per totum Cathalonie Principatum comitatusque Rossilionis et Ceritaniae notarius publicus oriundus parrochie Sancte Eugeniae de Vilaromano, comitatus ville Palamosii diocesis Gerundensis, huic exemplo contestis.

Eg+o Ioannes Franciscus Pages, auctoritate regia notarius publicus per totum Catalonie Principatum et comittatibus Rossilionis et ceritanie in castro de Palafrugello Gerundensis diocesis populatus huiusmodi exemplum ab eius originali predicto fideliter sumptum

ac veridice comprobatum testificatumque ut supra patet scribi feci et clausi die X^a augusti M D C XIII

1. Hoc est escrit amb lletres de mòdul més gran que la resta del text. 2. Factum die 16 augusti 1759 in papiro signato primi per me dictum Pouplana nottario nota que figura al marge esquerre del foli i que deu fer referència a un trasllat en paper del document del Llibre de privilegis, que correspondria a l'esmentada data. 3. Gregorius escrit amb lletres de mòdul més gran que la resta del text. 4. debitor, en el trasllat en pergami del segle xvi conservat a l'Arxiu Municipal de Palafrugell. 5. prefati no apareix en el trasllat en pergami del segle xvi. 6. Segueix vestris expuntuat. 7. En el trasllat en pergami del segle xvi hi diu proinde en comptes de provide. 8. En el trasllat en pergami del segle xvi hi diu Consilioque Tridentino. 9. La h de contrahire és una n esmenada.

17

1572, novembre, 13. Roma

Confirmació atorgada pel papa Gregori XIII, a favor de la universitat de Palafrugell, de totes les concòrdies, convinences o sentències que posaven fi a les discòrdies entre la universitat i els priors i priorat de Santa Anna de Barcelona, senyors del terme de Palafrugell, tant pel que fa a la jurisdicció i la designació de batlles en l'esmentat terme com al pagament de delmes, fruits, censos, terços i foriscapis que havia de satisfer el priorat, al pagament dels subsidis que es devien a la corona i a la remissió dels bans, penes, en què l'esmentada universitat havia incorregut, a més d'altres càrregues.

[A]. Original perdut.

B. Trasllat en pergami realitzat a la cúria romana. Sense data (segle xvi o principis del xvii).

C. Còpia al Llibre de privilegis: 1613, agost, 10, f. 30r-31r.

[foli 30r]

Confirmació apostòlica¹

Hoc est exemplum² bene et fideliter in castro de Palafrugello Gerundensis Diocesis sumptum per me notarium infrascriptum ab inferius incertis litteris apostolicis in pergameneo exaratis, sigillo plumbeo quibusdam cordulis vermili croceique colorum impendentibus, non viciatis, non cancellatis nech in aliqua eius parte suspectis, sed omni prorsus vitio et suspicionone carentibus thenoris huiusmodi: Gregorius,³ episcopus, servus servorum Dei, dilectis filiis Universitati hominum oppidi et parrochie de Palafrugello Gerundensis diocesis salutem et⁴

[*foli 30v*] benedictionem. Quia libenter in pacis observantia delectamur ea que amicabili concordia terminata sunt ut firma et illibata persistent et ne in⁵ recidine conditionis scrupulum relabantur, apostolico nos convenit presidio communire. Sane pro parte vestra nobis nuper exhibita petitionis series continebat quod cum oppidum et parrochia de Palafrugello cum illius termino fuerint et sint sub iurisdictione monasterii per Priorem gubernari soliti sanctae Annae Barchinone, ordinis canonicorum regularium sancti Augustini seu Sepulchri Dominici et inter vos ex una et dilectos filios modernum seu olim Priorem et conventum prefati monasterii nonnullae lites defferentiae et contraversiae ac altercationes, tam super iure decimandi ex rebus et iuribus decimalibus decimasque exhigendi occasione plurium et diversarum rerum et fructium ac animalium solutioneque et recognitione nonnullarum pecuniarum curiae regiae Aragonum et iurisdictione tunch expressa deputationeque baiuli ad officium baiulatus in oppido et parrochia ac termino prefatis ac modo deputandi prestationeque cautionis seu fideiussionis pro administratione dicti officii baiulatus ac per quod tempus deputari posset seu deberet superque exactione censuum seu diffinitione antea desuper habita ac terciorum et foriscapiarum eiusdem Priori et conventui debitorum, ac certa remissione facta per modernum seu tunch gubernatorem Cathaloniae occasione impedimenti exercitii sagionis seu nuntii sive baiuli oppidi de Palamosio in oppido parrochia et termino predictis certaue renunciatione super quodam pretenso subsidio facta remissioneque bannorum et penarum et licentia onerationis seu receptionis rerum portus dicti oppidi de Palafrugello ac deputatione notarii ad officium notariatus dicti oppidi et exercitio⁶ iurisdictionis in eodem oppido Priore prefato absente quam rebus aliis tunch expressis vel aliquibus ex eis in instramentis publicis desuper confectis latius declaratis partibus ex altera suborte, mote et verse fuissent ac super his vel aliquibus ex illis certa scientia arbitralis promulgata fuisset et ad observationem seu executionem dicte sententiae arbitralis forsan processum in totum vel in parte non

[*foli 31r*] extitisset dubitareturque ad ulteriores lites et altercationes tam super premissis quam rebus aliis deveniri vos et modernus Prior et conventus prefati, cupientes sumptibus, laboribus et expensis parcere ac litium aufractus amputare et sinistris eventibus qui ex inde aveniri possint obviare, matura deliberatione super his prehabita, ad certam tunch expressam honestan concordiam seu concordias çacris

canonibus consilioque Tridantini, ut asseritis, minime contrarias devenistis, prout in eisdem instrumentis dicitur plenius contineri. Quamquidem concordiam seu concordias pro illarum subsistentia firmiori vos et modernus Prior ac conventus prefati a nobis apostolico petystis minime roborari. Nos igitur vestris iustis postulationibus grato concurrentes assensu concordiam seu concordias huiusmodi sicut rite et recte factae et ab utraque parte sponte susepta sunt ac sacris canonibus consilioque Tridantini prefato non adversantur et in alterius preiudicium non redundant ratas et gratas habentes illas, apostolica auctoritate, confirmamus et presentis scripti patrocínio comnuimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre confirmationis et communitationis infringere vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem [hoc]⁷ attemptare presumpserit indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius, si noverit, incursum. Datum Romae apud sanctum Petrum anno Incarnationis Dominice millesimo quingentesimo septuagesimo secundo idus novembris Pontificatus nostri anno primo.

Sig+num Ioannis salva auctoritate regia notarius publicus oriundus parrochiae Sanctae Eugeniae de Vilaromano comitatus ville Palamosii diocesis Gerundensis, huic exemplo testis.

Eg+o Geraldus Prats auctoritatibus apostolica atque regia notarius publicus oriundus et degens castrum de Palafrugello diocesis Gerundensis, huic exemplo contestis.

1. La rúbrica és afegida posteriorment per una altra mà. 2. Hoc est exemplum en lletres més grans. Hoc est en majúscules. 3. Gregorius amb lletres més grans, G i E majúscules. 4. Repeteix et en girar la pàgina. 5. ne in ha estat raspat i reescrit. 6. ac deputatione notarii ad officium notariatus dicti oppidi et exercitio subtraillat. 7. Ha omès hoc. Una crida remet al final del document, després de la data.

1576, maig, 5. Palafrugell

Confirmació atorgada per Jaume Castellar, prior de Santa Anna de Barcelona, senyor de Palafrugell, a l'església de Sant Martí, de l'esmentada vila, a petició dels jurats de la universitat, de les franqueses, llibertats, privilegis, provisions, immunitats, usos, usatges, consuetuds, costums, observances, convinences, declaracions i sentències concedides o fetes pels seus predecessors en el càrrec, com a senyors d'aquest castell, tal com van ser

concedides pel prior Bartomeu Cristòfor de Gualbes el 29 de setembre de 1479.

[A]. Original perdut.

B. Còpia al Llibre de privilegis: 1617, juliol, 18, f. 46v-47r.

C. Trasllet en pergamí. Arxiu Municipal de Palafrugell. Fons Ajuntament de Palafrugell. Perg. núm. 236.

[*foli 46v*]

Loació, approbatió et confirmatió ab iurament, feta per lo molt illustre y reverent senyor Jaume Castellar, prior del monastir de sancta Anna, senyor de Palafrugell, de tots los Privilegis a la Universitat de Palafrugell consedits.

Hoc est exemplum¹ bene et fideliter in castro de Palafrugello diocesis Gerundensis die, mense et anno infrascriptis, per me notarium publicum infrascriptum sumptum a quodam publico instrumento in pergameneo exarato, manu et signo publici notarii tabellionato, non viciato, non cancellato nech in aliqua eius parte suspecto, sed omni prorsus vitio et suspitione carente, cuius thenor talis est: In Dei nomine.² Noverint universi quod nos Iacobus Castellar, prior monasterii sancte Anne Barchinone, ordinis sancti Augustinii canonicorum regularium Dominici Sepulcri Iherosolomitani, personaliter constitutus intus ecclesiam santi Martini castri de Palafrugello, gratis et ex certa scientia et omni illo meliori modo quo de iure possumus et debemus, per nos et per nostros successores in dictis monasterio, domo et Prioratu, et domino dicti castri et Prioratus et terminorum eiusdem castri, laudamus, approbamus et de novo confirmamus, vobis honorabilibus Sebastiano Andreu Codina, Sebastiano Barrull, Anthico Riera, et Francisco Janer Morgat, iuratis anno presenti dicti castri et termini et vestris consiliariis presentibus et vestris in dictis iuradesco et consiliaria successoribus, ac dicte Universitati et eius singularibus perpetuo, omnes et singulas et quascunque franquitates, libertates, privilegia, provisiones, immunitates, usus usancias, consuetudines, observantias, convinentias, declarationes et sententias, quas et que habueritis et habetis ac factum et factas seu late fuerint inter hac per predecessores Priores dicti monasterii et predecessores nostros in [dictis]³ monasterio, domo et prioratu et in [Universitatem et proceres ac probos homines dicte Universitatis et quos, quas et que predecessores nostri in dictis monasterio et prioratu et in] dominio dicti castri et vobis et dicte Universitati et eius singularibus ac probis⁴ hominibus et proceribus eiusdem fecerunt et concesserunt, quomodocunque et

qualitercunque, usque in presentem diem, quos, quas et que⁵ hic⁶ pro expressis haberi volumus⁷ de verbo ad verbum in huiusmodi instrumento inserte et inserta forent et fuissent; et sicut et prout multum reverendus dominus Bartholomeus Christoforus de Gualbis prior dicti monasterii ac⁸ dominus dicti castri laudavit, approbavit et confirmavit eas, eos et ea, cum instrumento publico, acto in dicto castro de Palafrugello, die vigesima nona mensis septembris anno a Nativitate Domini millesimo quadringentesimo⁹ septuagesimo nono, clausoque sive subsignato per venerabilem et discretum dominum Ioannem Farrer, regia et apostolica auctoritatibus notarium publicum Barchinone, quod instrumentum hic in presenti instrumento pro inserto haberi volumus hac si totus eius thenor meo de verbo ad verbum

[*foli 47r*] forent insertus¹⁰ et, ut predicta omnia et singula maiori robore fulciantur, non vi nech dolo sed sponte iuramus in animam nostram ad dominum Deum et ad eius sancta quatuor Evangelia manibus nostris corporaliter tacta super quandam imaginem crucifixi in quodam libro missali positam ante sacrum canonem misse, predicta fore vera et veritatem continere eaque ratta, gratta et firma nos habere, tenere et observare, eaque attendere et complere; et contra ea ullo unquam tempore non facere vel venire iure aliquo, causa vel etiam ratione. Hec igitur omnia et singula supradicta facimus, pacifimur, convenimus et bona fide promittimus nos dictus Prior ac dominus dicti castri de Palafrugello vobis dictis iuratis et consiliariis et dicte Universitati et eius singularibus nechnon et notario infrascripto, tamquam publice persone, pro vobis dictis iuratis et consiliariis et pro dicta Universitate et pro eius singularibus et pro omnibus quorum interest et intererit ac interesse potest et poterit recipienti et pacissenti, ac etiam legitime stypulanti. Actum est hoc in castro de Palafrugello die sabbati intitulato quinto mensis maii anno a nativitate Domini millesimo quingentesimo septuagesimo sexto Sig+num nostri Iacobi Castellar, prioris predicti laudantium, approbantium et confirmantium¹¹ predicta omnia et singula, qui hec laudamus, firmamus et iuramus. Testes huius rei sunt honorabiles Ioannes Pages, baiulus dicti castri, et venerabilis et discretus Sebastianus Codina presbiter beneficiatus in ecclesia dicti castri. Sig+num mei Anthici Brugarol Codina, notarii publici castri de Palafrugello et eius terminorum auctoritate multum reverendi domini Prioris monasterii sancte Anne Barchinone, qui

predicta manu mea propria scripta, rogatus requisitusque per dictos honorabiles iuratos quorum interest clausi. Approbo ego notarius infrascriptus.

Eg+o Ioannes Alamany regia auctoritate per totum Cathaloniae Principatum et comittatus Rossillionis et Ceritanie notarius publicus in villa de Episcopali Gerundensis diocesis populatus, huic exemplo testis assumptus.

Eg+o Michael Puiades, oriundus civitatis Gerunde, ville Pala-mosii habitator, regia auctoritate notarius publicus per totum Cathaloniae Principatum et comitatibus Rossillionis et Ceritanie, huiusmodi exemplo testis.

Eg+o Geraldus Prats auctoritatibus apostolica atque regia notarius publicus oriundus et degens castrum de Palafrugello diocesis Gerundensis, qui huiusmodi exemplum ab eius originali predicto fideliter sumptum ac veridice comprobatum testificatumque, ut supra patet, scripsi rogatusque et requisitus clausi, die XVIII iulii 1617.

1. Hoc est exemplum *amb lletres més grans que la resta del text*. 2. In Dei Nomine *escrit amb lletres de mòdul més grans que la resta del text*. IN en majúscules. 3. dictis omès. *Una crida remet al final del document*. 4. Al Llibre de privilegis hi diu erròniament pro vobis en comptes de probis. 5. *Segueix* predecessores nostri ratllat. 6. hec *esmenat en hic*. 7. A continuació de volumus *segueix* ac si que *expuntuem nosaltres, ja que no sembla tenir sentit*. 8. Al Llibre de privilegis hi diu hac. 9. Al Llibre de privilegis hi diu quingentesimo. *Evidentment és un error, ja que Cristòfor de Gualbes va ser prior a la segona meitat del segle xv*. 10. El text quod instrumentum hic in presenti instrumento pro inserto haberi volumus hac si totus eius thenor meo de verbo ad verbum/foret insertus *sembla corromput*. 11. laudantium, approbantium et confirmantium *per* laudantis, approbantis et confirmantis. *Sembla que fa servir el plural magestàtic*.

19

1595, agost, 25. Palafrugell

Acta notarial, feta pel notari Joan Clascar, de la presentació del privilegi del rei Jaume I el conqueridor, en què eximeix la vila i terme de Palafrugell de prestar albergues, si no és al rei en persona o als seus fills, davant el requeriment per part de Pere Bartomeu Mas, comissari reial, en què s'insta a la universitat de Palafrugell a allotjar i proveir 260 soldats de la companyia de Francesc Gay, sota pena de 6.000 sous. Jaume Castellar, prior de Santa Anna, davant la petició, fa valer el privilegi del rei Jaume i proposa que

en cas de necessitat es venguin virtualles als soldats a un preu just. Pere Riera, jurat en cap de la universitat de Palafrugell, mana al notari fer, publicar i intimar al comissari la resposta de la universitat, en què reitera l'exempció concedida per aquell privilegi i la seva confirmació pel rei Felip, i fa acompanyar la resposta amb una còpia del privilegi i la còpia d'una ordre de 1592, emesa pel governador de Catalunya, Pere de Cardona, de no allotjar soldats a Palafrugell, i notificant-ne l'apel·lació al lloctinent general de Catalunya. El comissari reial torna a requerir allotjament per al capità i la companyia, Pere Riera, però, persevera en l'apel·lació.

[A]. Original perdut.

B. Còpia al Llibre de privilegis: 1617, juliol, 18, f. 48v-50r.

[foli 48v]

Acte per lo qual dit privilegi dels soldats fonch presentat per lo senyor Prior y iurats de la Universi[tat] de Palafrugell ha un commissari real y de la resposta que quiscu dells feran.¹

Hoc² est exemplum bene et fideliter in castro de Palafrugello Gerundensis diocesis, die, mense et anno infrascriptis, per me notarium publicum infrascriptum a quodam publico et auctentico instrumento in papireo exarato manu publici notarii, ut infra patet, subscripto et subsignato, non viciato, non cancellato nech in aliqua eius parte suspecto, sed omni prorsus vicio et suspitione carente, cuisquidem intrumenti thenor talis est: Noverint universi³ quod anno a Nativitate Domini millesimo⁴ quingentesimo nonagesimo quinto, die vero veneris vigesimo quinto mensis augusti eiusdem anni intitulato in mei Ioannis Clascar notarii publici infrascripti et testium videlicet venerabilis Antonii Riera, presbiteri hebdomodarii ecclesie castri de Palafrugello et honorabilis Laurentii Brugarol, legum proffesoris, civis Barchinone ad infrascripta voccatorum et specialiter assumptorum, presentia et audientia existens personalter constitutus magnificus Petrus Bartholomeus Mas, Regius commissarius, coram et ante presentiam illustris et admodum reverendi domini Iacobi Castellar, Prioris domus sanctae Anne Barchinone, domini dicti castri et honorabilis Petri Riera, iurati in ordine primi Universitatis eiusdem castri in domo magnifici Michaelis Carreres, utriusque iure doctor, civis Barchinone, intus villam dicti castri sita, repertis et existentis verbo mandavit dicto honorabili Petro Riera sequentia que dum ab eius ore proferebantur fuerunt scripta et continuata per me dictum et infrascriptum notarium videlicet: Que en virtut de la commissió y patent de sa Magestat⁵ dada en

Barcelona ha vint y set de Iuliol prop passat que li donen allotjament per a los soldats de la companyia de Francesch Gay, que aporte a son càrrech dos cents saxanta soldats, y que conforme y les penes contengudes en dita patent, si acars serà que dita companya se pert per no donar allotjament, conforme dita patent, en pena de sis milia scuts de or y lo demás remet a sa exalensia y a son real Consell y li torna a manar que-m dóne allotjament per dita companya. Et dictus dominus Prior verbo dixit: Que esta vila de Palafrugell y son terme fou concedida y donada a la casa de sancta Anna de Barcelona sens retentió alguna y de tal manera que sa magestat no pot ni deu fer en ella exactió alguna ni servitut; en declaratió de la qual concessió lo rey en Jaume ab son privilegi real datat en Tarragona a quatra de les nones⁶ de abril any mil dos cents sinquanta hu, mana que dita vila y son terme ni los homens de ella donen albergas alguna,

[foli 49r] sinó per a que sa magestat y fos o sos fills. Y axí conforme dit privilegi no entén ni creu ésser obligat en fer donar alberga alguna. Y si de pa y vi tindran necessitat, se offer fer·los·ne donar al preu just, que ja té persona en lo present castell, qui és Pere Galí del Padró, lo qual ha assegurat de vendre pa y vi a tothom qui·n vulle y quant no tinga compliment se offer fer li·n donar. Et dictus Petrus Riera, iuratus prefatus, tradidit mihi dicto et infrascripto notario quandam scripturam pro responsione quam petiit et requisivit legi et publicari ac eidem magnifico commissario intimari, qui est thenoris qui sequitur: La Universitat y vila de Palafrugell y son terme per privilegi real per lo rey don Jaume concedit, dat en Tarragona a quatra de les nonas de abril mil doscents sinquanta hu és exempta y immune de donar alberga alguna a sa magestat y axí de tenir en aquella allotjats soldat, si no és quant y fos lo mateix rey o sos fills; y dit privilegi ultra que és estat confirmat per lo serenissim senyor rey don Philip, vuy gloriosament regnant, està en viril observança, com se a mostrat ab un orde expedit per lo illustre senyor don Pedro de Cardona, governador de Cathalunya y llochtinent de capità general, dat en Barcelona ha vint y nou de maig mil sinch cents noranta dos, se fa fe etc.⁷ y axí no enten ésser obligats a rebre soldats alguns. Y en virtut de dit Privilegi requerim no·s molesten sobre axò, en res ni per res; altrament procehirem y instarem se procehesca contra los contravenints, conforme serà de justícia y per usatges y constitutions de Cathalunya està disposat y de dit manament y de qualsevol procehiment nos appellam al

excellentíssim Llochtinent General de Cathalunya y a son real Consell y requerim a vos notari que la de la present nostra resposta y de la intima ostentió y lectura de dit real privilegi y orde, que de present se fa, lleveu acte y vosaltres senyors ne fasau testimoni. Qua scriptura dicto magnifico commissario lecta et intimata per me dictum et infrascriptum notarium. Dictus honorabilis Petrus Riera tradidit mihi dicto et infrascripto notario quoddam privilegium et seu translatum auctenticum in pergameo exaratum hac ordinem de quo in dita responsione sit et habetur mentiú et ipsa eidem domino commissario intimari⁸ et legi petiit et requisivit, quod privilegium est thenoris huiusmodi: “Hoc⁹ est translatum fideliter sumptum a quodam privilegio domini Regis cum sagilli maiori pendenti cuius sceries sich se habet: Noverint¹⁰ universi quod nos Iacobus Dei gratia rex Aragonum Mayoricarum et Valentiae,¹¹ comes Barchinone et Urgelli [et dominus Montis]pesulani,¹² videntes et nobis cum per [litteras]¹³ pendentes nullam exactionem nos debere facere in villa de Palafrugello nech in terminis suis, cum dicta villa fuerit data domui sancte Annae libere et sine aliqua servitute et intuito,¹⁴ anime regis Aldefonsis,

[foli 49v] quondam,¹⁵ bone memoriae, et successorum suorum, Ideoque volumus quod a modo dictae villae [...] personaliter essemus Nos et filii nostri.¹⁷ Mandantes viccariis, baiulis et nostris aliis subditis universis, presentibus et futuris, quod predicta non veniant nech aliquem venire permitant. Datum Tarracone quarto nonis aprilis¹⁸ anno Domini millesimo ducentesimo quinquagesimo primo. Sig+num Iacobi Dei gratia regis Aragonum, Mayoricarum et Vallentiae, commitis Barchinone et Urgelli, domini Montispesulani.¹⁹ Testes sunt Raymundus de Timor, Bernardus de Foxano, Guillelmus de Angularia, Iacobus de Cervaria, Berengarius de Tornamira. Sig+num Petri Andree, qui mandati domini regis pro Guillelmo Scriba notario suo hec scriptsit [die]²⁰ et anno prefixis. Sig+num Bernardi Raphaelis, qui hoc decimo quinto chalendis ianuarii anno domini millesimo ducentesimo sexagesimo quarto, mandato Bernardi de Vico publici Gerunde notarii [translatavit].²¹ Ego Bernardus de Vico publicus Gerundae notarius + et iudex domini Regis, qui hoc translatum cum auctentico manifeste probavi [et] subclausi”. Thenor vero dicti ordinis sequitur sub his verbis: “Don Pedro de Cardona governador de Cathalunya y llochtinent de Capità General als [a]mats de sa magestat, los commissaris de la companya general als quals tenen carrech de guiar y dogar les

companyas, ço és de Rafel Xammar y la de Benita Prada y la de Manargues per las yiuts²² respectes os manam que en lo lloch de Palafrugell, qui és en lo camí de Palamós y Rosas, no alageu ninguna de les dites companyes y de com ho fareu me donareu avís, que tal és nostra voluntat. Datum, en Barcelona a vint y nou de maig mil sinch cents noranta dos. Don Pedro de Cardona. Hieroni Valls. Loco sigilli +”. Quequidem translatum et ordo predictum per me dictum et infrascriptum notarium dicto magnifico commissario lectum et intimatum, dictus isdem regius commissarius verbo requisivit continuari sequentia: Que ha manat a dit Pere Riera, attès que lo altre jurat és absent, que lo dóne alotjament per los dits capità Francesc Gay y sa Companya, a pena de mil florins, conforme la patent; y si acars serà que dita companya se desfarà per no donar dit alotjament, se procehirà contra d-ell y de sos béns y lo demés remet a sa excellentia y que de assí no-m mouré ab la dita companya que no tinga orde de sa excellencia y de son real consell y que si dany pendran dits soldats per no tenir dit alotjament, protest de tots danys que-s seguiran per dit effecte. Et dictus honorabilis Petrus Riera verbo dixit: que sens aprobatió de sa potestat està y persevera en la resposta y appellatió per ell desobre feta. De quibus omnibus et singulis, sicut predicatur, dictis actis, gestis et sequutis, dictus illustris dominus Prior et dictus Petrus Riera verbo petyerunt infrascriptum confici sibique et aliis.

[foli 50r] quibuscunque tradi a me dicto huiusmodi notario. Que fuerunt acta, gesta et sequuta die, mense, anno, loco, modo et forma predictis, presentibus me dicto et infrascripto notario et dictis testibus ac aliis per multis ad hec voccatis et spacialiter assumptis, ut superius continetur. Copia huiusmodi in his precedentibus tribus papireis foleis huius maioris formae presenti comprehensis,²³ aliena manu exaratis, sumpta fuit a suo vero originali de premissis penes me confecto et cum eodem de verbo ad verbum comprobata et auscultata per me, Ioannes Clascar, auctoritatibus regia ac illustris et admodum reverendi domini Prioris domus sanctae Anne Barchinone, domini castri et termini Palafrugelli, notarium publicum substitumque in notaria et scribania publicis eorundem castri et termini ab honorabili domino Laurentio Brugarol, legum proffesoris, cive Barchinone, domino utili et propietario earundem notarie et scribanie hic in fidem et testimonium premissorum me subscribentem et meum solitum apponentem, requisitus, sig+num.

Eg+o Ioannes Alamany regia auctoritate per totum Cathalonie Principatum et comittatus Rossillionis et Ceritanie notarius publicus in villa de Episcopali Gerundensis diocesis populatus, huic exemplo testis assumptus.

Eg+o Michael Puiades, oriundus civitatis Gerunde, ville Palamosii habitator, regia auctoritate notarius publicus per totum Cathalonie Principatum et comittatibus Rossilionis et Ceritanie, huiusmodi exemplo testis.

Eg+o Geraldus Prats auctoritatibus apostolica atque regia notarius publicus oriundus et degens castrum de Palafrugello diocesis Gerundensis, qui huiusmodi exemplum ab eius originali predicto fideliter sumptum ac veridice comprobatum testificatumque, ut supra patet, scripsi rogatusque et requisitus clausi, die XVIII iulii M D C XVII.

1. *Per sota de la rúbrica, abans del text, en el marge superior dret hi ha escrit per una mà posterior fet.* 2. *Hoc amb lletra més gran que la resta del text.* 3. *Noverint Universi amb lletres més grans que la resta del text.* 4. *Segueix sexcentesimo ratllat i expuntuat.* 5. *Al Llibre de privilegis magestat està ratllat i amb una crida sobreposada, sense que remeti a cap text. Conservem el mot ja que no dóna cap alternativa.* 6. *Al Llibre de privilegis hi diu noves en comptes de nones.* 7. *En comptes de etc. al Llibre de privilegis hi diu Ut eve, que no té sentit. Creiem que és una mala lectura del copista.* 8. *Al Llibre de privilegis hi diu erròniament intentari.* 9. *Hoc amb lletres més grans que la resta del text.* 10. *Noverint amb lletres més grans que la resta del text.* 11. *Segueix et dominus. Segurament el copista es despista i copia algunes paraules que en el document original eren més avall, després de Urgelli, això és et domini Montispesulani.* 12. *Al text hi diu simplement Pesulani. És una altra evidència de l'error del copista.* 13. *litteras no hi és al Llibre de privilegis. Diu simplement perpendentes, com si fos una única paraula, la qual no té sentit.* 14. *Al Llibre de privilegis hi diu intuites.* 15. *El copista del Llibre de privilegis escriu quandam.* 16. *Els punts suspensius els posem nosaltres, ja que el copista se salta, en aquest punt, una part del text que cita.* 17. *De fet, al Llibre de privilegis hi diu ideoque volumus quodam ordo in dicta villa personaliter essemus nos vel filii nostri. El text està corromput. Hi hauria de dir Ideoque volumus quod a modo dictae villae nech homines ipsius non donent nobis albergam aliquam nisi in dicta villa personaliter essemus Nos et filii nostri.* 18. *Al marge dret hi ha escrit 1592.* 19. *Al Llibre de privilegis hi copia erròniament domini Montipalatii.* 20. *El copista oblida die.* 21. *El copista oblida translatavit.* 22. *Sic.* 23. *Al Llibre de privilegis hi diu comprehenis.*

1597, juny, 28. Barcelona

Llicència atorgada per Marc Antoni Montsuar i d'Arinyó, batlle general de Catalunya, a petició dels jurats de la vila de Palafrugell, de construir al lloc més idoni, entre els ports de Calella i Llafranc,

una torre rodona o fortalesa per vigilar i defensar els esmentats ports i en la qual puguin tenir armes per a la guarda i defensa de la torre i dels vaixells i mercaderies, per fer front als successius atacs dels pirates que havien fet estralls als ports de Calella i Llafranc.

[A]. Original perdut.

B. Còpia al Llibre de privilegis: segle XVII, f. 54v-55v.

c. Transcripció al llibre de TORROELLA I PLAJA, M.: *Història de Palafrugell i la seva comarca*, Igualada, Imp. Pere Bas i Vich, 1929, f. 186r-187r.

[foli 54v]

Licència concedida a la vila de Palafrugell per lo illustre senyor Balle General de Cathalunya per a edificar una torre fort entre los ports de Calella y de Llafranch, parrochia y terme de dita vila de Palafrugell

Hoc est¹ exemplum bene² et fideliter in castro de Palafrugello, diocesis Gerundensis, sumptum per me Geraldum Prats nottarium publicum dicti castris infrascriptum die, mense et anno subscriptis, a quadam regia littera illustrissimi domini Marchi Antonii Mansuar et Arinyo, locumtinentis et baiulis generalis Çacre Catholice et Regie magestatis inferius incerta, manu propria eiusdem domini locumtinentis Baiulis Generalis subscripta, non viciata nech cancellata, nech in aliqua eius parte suspecta, sed omni prorsus vitio et suspitione carente huiusmodi thenoris: Nos March³ Antoni Monsuar y de Arinyó, Lochtinent de Balle General y Procurador dels feus reals de Cathalunya per lo molt illustre senyor don Joan Icart, conceller de la Sacra Cathòlica y Real magestat e per aquella Balle General y Procurador dels feus reals de Cathalunya, atesa la humil supplicatió de paraula a nos feta per part dels fahels y amats de la Real magestat los jurats de la vila y Universitat de Palafrugell, bisbat de Gerona, contenint en effecte que attés lo any pus prop passat alguns pirates, lladres enemichs de dita Real magestat se sien atrevits, de nits y a hora captada, entrar dins los ports de Calella y de Llafranch y de aquells aportarsen alguns vexells, persones y mercaderies eren en aquells, captivant les persones se troben dins aquells de cadal dia, la causa per no estar dits ports de aquella deffensa e tuyció que convé; y Déu fossem servits per posar dits ports sobre mensionats en la tuyció y deffensa convenient y evitar que semblants danys en avant no-s seguesquen y particularment en les persones que yxen de cadal dia de dita vila y ports y entren en mar per a pescar, com bé tenen costum, de concedir-vos llicència

y plena facultat y permís que, sens incorriment de pena alguna, poguéssou e vos fos lícit y permès, ateses les causes tant justes, de poder construir y edifficar, entre los dits ports de Calella y de Llafranch y en aquella part de dits ports a vos ben vista, una torra rodona eo fortaleza o altre a ells ben vista per la tuyció y deffensa de dits ports

[*foli 55r*] e expulció de dits pirates, lladres e mals homens, la qual supplicatió per nos benignament oyda, attenent les coses a nos per part de dits jurats supplicades ésser justes y concernents a tota rahó y equitat, volent nos haver ab tota benignitat, ab thenor de les presents, de part de la prefata Sacra Cathòlica y Real magestat, per auctoritat de dit nostre offici de la qual en esta part usam, donam, concedim, attorgam e elargim llicèntia plena e libera facultat y permís a vos dits jurats e universitat de dita vila de Palafrugell, que sens incorriment de pena alguna vos sie lícit y permès, entre los dits ports de Calella y de Llafranch y en la part de aquells vos apareixerà ésser més ydoneo y convenient per la deffensa, tuyció y guarda de dits ports, vexells que en aquells entreran, y de les persones y peschadors y mariners y altres que per allí pescaran y trastayaran, e expulsió de dits pirates, lladres y enemichs de nostra sancta fe cathòlica, edifficar e de nou construhir una torra rodona, fort o altra fortaleza, a vosaltres ben vista y que millor vos appareixerà ser convenient, per dita deffensa, tuyció e expulció. Y en aquella pugau e us sia lícit y permès tenir qualsevol género de armes, ço és, artilleria, versos, mosquets, arcabussos, ballestes, scopetes y altre qualsevol género de armes, per la guarda e deffentió de aquella, y perquè ab més facilitat pugau deffensar los vexells ab les mercaderies [que] aportaran,⁴ que entraran en aquells ports, de dits moros, pirates, lladres y altres enemics. Y los mariners, pescadors y altres que per allí se troberan se puguen retirar y enclourer dins dita torra y allí salvar ses persones. Manant ab thenor de la present a tots y sengles officials, axí reals com altres y als requiridors requerint, a pena de mil florins de or de Aragó als coffrens reals de sa Magestat applicadors y dels béns dels contrafahents irrimissiblement exhigidors, que sempre y quant per part de dits jurats e Universitat de dita vila de Palafrugell seran instats y requests y quiscú de ells serà instat y request, vos fassen assistèntia y us presten tot consell, favor y ajuda necessaris y a la constructió y edifficatió de dita torre e fortaleza no us fassen empaig, contradicció ne perturbatió alguna, si la gràtia de sa Ma-

gestat tenen cara y en la sobra dita pena desijent no incòrrer. La qual llicència facultat y permís

[foli 55v] donam e concedim a vosaltres dits jurats e Universitat de dita vila de Palafrugell ab expressa condició que tos temps que per la Sacra Cathòlica y Real Magestat del Rey nostre senyor serà donada licència per fer stabliment que dita torre eo fortaleza fahedora, Déu volent, entre dits ports, en virtut de la present llicència pendreu a establiment a un cens honest supportable e convenient, que en semblants se acostuma de fer. En testimoni de les quals coses havem manat ésser despedides les presents, firmades de nostra mà y sagellades ab lo sagell major y comú de dit nostre offici. Datum en Barcelona, a vint y vuyt dies del mes de juny, any de la nativitat de nostre Senyor Déu Jesuchrist mil sinch cents noranta y set. Marco Antonio Monsuar de Arinyo. Registrata in Comuni Baiuliae Generalis Cathaloniae XII, folio LXXV "licència concedida a la vila de Palafrugell per a edificar una torre fort entre los ports de Calella y de Llafrach". Communis XII, folio 75.

1. *Segueix bene ratllat.* 2. *Hoc est exemplum bene amb lletres més grans que la resta del text. Hoc escrit en lletres majúscules.* 3. *Nos March amb lletres més grans que la resta del text.* 4. *Segueix que aportar que nosaltres expuntuem perquè repeteix el que ja hem dit.*

21

1643, gener, 26. Palafrugell

Memòria del jurament prestat davant l'altar major de l'església de Sant Martí per Joan Boïgues, canonge de Santa Anna, com a procurador amb ple poder per exercir la jurisdicció de Palafrugell nomenat per Josep de Claresvalls, prior del priorat i senyor del castell i termes de Palafrugell, a instància dels jurats i síndics de la universitat de Palafrugell, de guardar tots els privilegis, usos, costums, concedits a l'esmentada vila, com acostumaven a fer els seus predecessors en el càrrec, d'acord amb el privilegi de 20 de juny de 1480. El nomenament de batlle fet per Joan Boïgues en la persona de Joan Grassot, tragner de Palafrugell, fet a Barcelona sense haver acudit a Palafrugell a jurar els privilegis, es declara nul.

[A]. Original perdut.

[B]. Còpia al Llibre de privilegis: segle xvii, f. 62r.

[foli 62r]

Memòria sie com ab acte públich rebut en la notaria pública del castell de Palafrugell y poder de Joseph Brugarol notari públich aquella regint, vuy dilluns ha¹ vint² y sis del mes de janer any de la nativitat del Senyor mil sis cents quoranta tres, dich a 26 de janer 1643,³ en virtut del privilegi a la Universitat del dit castell de Palafrugell y sos termens concedit que és transcrit en lo primer full y és concedit a 20 de juny 1480,⁴ lo reverent senyor Joan Boïgues, canonge de sancta Anna de Barcelona, viccari general y official y procurador constituït ab ple poder de excercir la jurisdicció de Palafrugell del molt illustre y reverent Joseph Claresvalls, prior de la casa de sancta Anna de Barcelona y per dita rahó senyor dels dits castell y termens de Palafrugell,⁵ s-és conferit personalment dins la sglésia parrochial de sant Martí del dit castell de Palafrugell y devant del altar major de aquella, sobre de un missal en lo qual estava pintat un Cristo, per lo reverent Hyassinto Riera en sagrada Teologia doctor, prevere y beneficiat de la dita sglésia, qui sustania⁶ dit missal, instat y request per los honorables Joan Vergonyós, Joan Cudina, Pere Torroella y Payès, Antoni Gelí y Pla jurats, Antoni Frigola y Bohera, Joan⁷ Miàs, Garau Prats, notari, Antoni Farrer de la Caritat, Miquel Prats y Madir, menor de dias, Pere Gorgoll, Antoni Colom y Joan Romaguera y Rovira, lo any present y corrent syndichs de la dita Universitat, ha jurat sobre nostre senyor Déu y als sancts quatra evangelis, ab ses mans corporalment tocats, tots los privilegis, usos y bons costums y altres de la dita Universitat, y en ells no contravenir en ninguna manera, conforme o de manera los predecessors de dit canonge ha[n]⁸ acostumat fer, conforme al dit y prechalendat privilegi de jurament més llargament esta contengut. Y per lo que dit senyor canonge Joan Boygues, com ha procurador del dits Prior, havia provehit en balle per lo (...) ⁹ del trienni del corrent any ha Joan Grassot, tragner de Palafrugell, en la ciutat de Barcelona, sens haver acudit assí en Palafrugell ha jurar dits privilegis, la dita nominació¹⁰ és de nullitat mal feta, y per dit effecte li fonch forsós a jurar dits privilegis en Palafrugell. Y assò és fet lo per ésser-se trobat lo dit senyor Prior fora de Catalunya.

1. *Després de vint hi ha una taca de tinta que no afecta el text.* 2. *Al marge superior dret hi diu fet, amb escriptura dels segles xviii-xix.* 3. *La data està subratllada.* 4. *La data està subratllada.* 5. *Segueix ha jur ratllat.* 6. *Al Llibre de privilegis hi diu sustantia en comptes de sustania. Ho hem esmenat per facilitar-ne la comprensió.* 7. *Al*

marge esquerre hi ha la següent anotació: no per venir a jurar los dits Privilegis se feu altra creatió de balle sinó que ab la mateixa fou balle dit Grassot, traginer, per antes y després. Tot per memòria. 8. La n final de han no és al Llibre de privilegis. 9. Paraula de 6-7 lletres, de difícil interpretació per falsa lectura del copista. 10. Segueix y ratllat.

22

Segle XVII

Notícia de la reforma del govern municipal de Palafrugell.

A. Copiat directament en el Llibre de privilegis, s. XVII, f. 3r.

[foli 3r]

En la present notaria consta en lo menual de lany 1504 que fins dit any se governà y regí la Universitat de Palafrugell per quatre pròmens o síndichs y per dotze consellés, conforme diu lo privilegi del molt reverent fra Joan de Pradez, concedit a dita Universitat a 12 de juny de 1418. Item en dita notaria, en lo manual de l'any 1507, per lo que lo menual de l'any 1505 y 1506 no's troba, consta que comensà de regir-se y governar dita Universitat, per quatre jurats y vuyt consellés y un clavari, y després ensà se governa y regés ab exa forma y està ab viril observansa.

23

1724, maig, 9. Barcelona

Privilegi atorgat per Antoni de Bru i de Canta, prior de Santa Anna de Barcelona, a favor de la universitat de Palafrugell, a petició dels seus jurats, en què concedeix llicència i facultat de celebrar mercat a l'esmentada vila els dijous de cada setmana, a més atorga la seva protecció als qui hi concorrin, de manera que puguin anar-hi i tornar-ne lliurement sense que puguin ser capturats, detinguts, empenyorats, impeditos o molestats per culpa o crim, delictes o deutes aliens, si no és que hi estan obligats com a fiadors; així mateix, poden gaudir de totes les franquesses, exempcions i immunitats de què gaudeixen els mercats del Principat de Catalunya.

[A]. Document original inserit al llibre de privilegis, f. 56r-57r.

[foli 56r]

Se¹ segueix privilegi concedit per lo illustre² y molt reverent senyor don Anton de Bru y Canta, prevere, prior de la isglésia

de sancta Anna de Barcelona ab lo qual concedeix llicència y facultat de poder-se tenir mercat en la vila de Palafrugell.

Nos³ dominus Antonius de Bru et Canta, presbiter, dominus dominus Prioris insignis ecclesiae collegiatae et secularis sanctae Annae Barchinone et eo nomine dominus et baronus, cum omni iurisdictione civili et criminali mero et mixto imperio castri et baroniae de Palafrugell diocessis gerundensis.

Erga⁴ vos dilectos et fideles decuriones, incola[e] et habitatores baroniae nostrae castri et termini [de] Palafrugell, diocesis Gerundensis, gratiosos nos gerere volentes et, ut villa sancti Martini de Palafrugell, dictae nostrae Baroniae, debitum suscipere incrementum ad humilem. [Id]circo pro parte vestra oblatam supplicationem teno[ris] praesentis, de nostra certa scientia et auctoritate, qua ff[un]gimur vobis dictis decurionibus et universitati dic[tae] villae sancti Martini de Palafrugell, praesentibus et futu[ris], licentiam liberam et facultatem plenariam impartim[us] quod possitis et valeatis tenere mercatum in dicta vi[lla] die iovis cuiuslibet hebdomadae; concedentes quod d[i]versi qui ad dictum mercatum accesserunt cum omni[bus] rebus et mercibus, quas secum attulerint seu deducerin[t] sint tuti et salvi, liberi et immunes ac securi in ve[nien]do, existendo et redeundo et sub spetiali protectione, gui[datico]

[foli 56v] et salvaguardia constituti. Ita quod non possint ullo pacto capi, detineri, pignorari, marchari seu aliquatenus impediri vel molestari culpa, crimine, delicto vel debitis alienis, nisi in eis fuerint principaliter aut fideiussorio nomine obligati; neque etiam in his casibus, nisi prius in eis fathica inventa fuerit de directo ac prout ius et raó id fieri permittant gaudeantque et utantur omnibus et singulis gratiis, franquitatibus, exemptionibus et immunitatibus quibus ad foros seu mercata in Principatu Cathaloniae utuntur et gaudent utique et gaudere soliti sunt; exceptis tamen ex praedictis et omnino exclusis proditoribus falssa moneta fabricatoribus, itinerum publicorum et viarum violatoribus, hereticis, sodomitis, homicidis et crimen lesa magestatis committentibus, quo circa universis et singulis officialibus his qui sunt nostrae iurisdictionis ad incursum penae quinquaginta librarum ad pias causas aplicandarum. Dicimus et mandamus, aliis vero requirimus et exortamus, quatenus huiusmodi nostram gratiam et concessionem et omnia et singula

praecontenta teneant firmiter et observent, tenerique et observari inviolabiliter faciant, per quoscumque contrarium

[*foli 57r*] nullatenus tentaturi, rationi aliqua sive causa, si ponam praeappositam cupiunt evitare. In cuius rei testimonium praesentem fieri iussimus nostro sigillo impendente munitam, manu nostra firmatam. Datum Barchinonae die nona mensis maii, anno a nativitate Domini millesimo septingentesimo vigesimo quarto.

Dominus dominus Antonius de Bru et de Canta, prior sante Anne Barchinone.⁵

De dicti admodum illustris domini Prioris sanctae Annae mandato expedit Iosephus Vila et Lorrents notarius publicus, Barchinonae civis, ac negotiorum dicti admo[dum] reverendissimi illustris domini Prioris scriba⁶

1. *Canvi de mà.* 2. *Se segueix privilegi concedit per lo illustre en lletres més grans que la resta del text.* 3. *El present document és un original signat i segellat pel propi prior Antoni de Bru i Canta. Va ser escrit en un bifoli de paper inserit a posteriori al Llibre de privilegis. Originàriament amb una mida lleugerament més gran que el Llibre de privilegis, en ser-hi afegit va ser retallat i va perdre part del text d'aquest foli, en el marge dret. La mà de l'escrivà d'aquest document és diferent a la resta del Llibre de privilegis.* 4. *En una anotació al marge esquerre del segle XIX o principis del XX diu fet.* 5. *De Dominus fins a Barchinone, escriptura autògrafa del prior.* 6. *De de dicti fins a scriba escrit per sota de la signatura del prior, a la meitat dreta del foli, ocupa quatre línies. A la meitat esquerra del foli, al costat del text esmentat, hi ha el segell del lacre del priorat amb la creu de dos braços transversals, aplicat directament damunt del foli i recobert amb una protecció de paper.*

Relació de documents per ordre cronològic

1

1250, agost, 26. Lleida

Data de la còpia en pergamí traslladada al Llibre de privilegis: 1261, març, 19.

Data de la còpia al Llibre de privilegis: probablement 1617, juliol, 18.

Privilegi atorgat pel rei Jaume I el conqueridor, a favor de l'orde del Sant Sepulcre de Jerusalem, en què concedeix que el veguer, batlle, els seus lloctinents o altres oficials reials no puguin entrar als termes del castell i vila de Palafrugell, per motiu de l'exercici de la jurisdicció reial, ja sigui per causes civils o per causa de trencament de pau i treva.

2

1251, abril, 2. Tarragona

Data de la còpia en pergamí traslladada al Llibre de privilegis: 1617, gener, 21. Barcelona.

Data de la còpia al Llibre de privilegis: 1617, juliol, 18.

Privilegi atorgat per Jaume I el conqueridor, a favor de la vila i terme del castell de Palafrugell, en què concedeix que els oficials reials no puguin reclamar censos o drets a la vila i terme, ja que havien estat objecte de donació pel rei Alfons el Cast a

favor del priorat de Santa Anna de Barcelona. Eximeix els homes d'aquest terme de l'obligació de prestar el dret d'alberga, si no és que hi va el rei en persona o els seus fills.

3

1258, gener, 12

Data de la còpia en pergamí traslladada al Llibre de privilegis: 1520, gener, 24. Palafrugell.

Data de la còpia al Llibre de privilegis: segle xvii.

Venda atorgada per Guerau de Pals, cavaller, la seva esposa Berenguera i el seu fill Guillem, a favor de Berenguer, batlle de Palafrugell, Ramon d'Ermedàs, Bernat de Santa Margarida i Ramon Mutella, habitants de Palafrugell, i a Berenguer Mascord i Bernat Amalric, d'Esclanyà, com a representants dels habitants de Palafrugell i Esclanyà, de tots els drets i domini que tenen al bosc situat a la parròquia de Sant Martí de Palafrugell, al lloc anomenat Llor i Aiguablava, des del mar fins al port de Tamariu i el torrent de Llor, que discorre des del coll d'Aiguablava fins al port de Tamariu, i des del coll d'Aiguablava fins a la roca anomenada Castellet Major i des d'allà fins al mar. El preu de la venda és de 340 sous melgrosos.

4

1260, octubre, 15. Barcelona

Data de la còpia en pergamí traslladada al Llibre de privilegis: 1316, març, 17.

Data de la còpia al Llibre de privilegis: 1617, juliol, 18.

Confirmació atorgada per l'infant Pere, fill de Jaume I el conqueridor, a favor del prior Pere de Canals, de la donació feta en testament pel rei Alfons, el seu besavi, a favor de l'orde del Sant Sepulcre de Jerusalem, del castell i vila de Palafrugell i de Torroella de Mont-ras, Llofriu i Esclanyà, amb els seus termes i pertinences, homes, dones, censos, usos i costums, i de tots els drets i servituds que el rei rebia dels termes d'aquests llocs, tant en mar com en terra, tal com el rei Jaume I, el seu pare, ja ho havia confirmat.

5

1265, agost, 6. Perugia (Itàlia)

Data de la còpia en pergami traslladat al Llibre de privilegis: 1316, març, 17.

Data de la còpia al Llibre de privilegis: 1617, juliol, 18.

Confirmació atorgada pel papa Climent IV, a favor del prior i canonges del priorat de Santa Anna de Barcelona, de tots els béns mobles i immobles que posseeix el priorat, i especialment del castell de Palafrugell i altres drets i béns que l'orde tenia a València, Mallorca i Santa Maria de Marcèvol, i els posa sota la seva especial protecció.

6

1390, agost, 6. Barcelona, Palau Menor

Data de la còpia al Llibre de privilegis: 1617, juliol, 18.

Venda atorgada pel rei Joan I, necessitat de diners per sufocar algunes dissensions entre els ciutadans a Saragossa, a favor del prior i canonges del priorat de Santa Anna de Barcelona, de l'orde del Sant Sepulcre de Jerusalem, del mer i mixt imperi i la jurisdicció criminal alta i baixa, juntament amb tots els drets que el rei tingui a la jurisdicció del terme de l'esmentat castell i que ja no pertanyin al priorat. El preu de la venda és de 27.500 sous de moneda barcelonesa de tern.

7

1390, setembre, 20. Barcelona, Palau Menor

Data de la còpia en pergami a partir d'un manual de la Cancelleria Reial que posteriorment seria copiat al Llibre de privilegis: 1575, maig, 10.

Data de la còpia al Llibre de privilegis: 1617, juliol, 18.

Carta de gràcia atorgada per fra Berenguer de Ribalta, canonge prior de la casa de Santa Anna de Barcelona de l'orde del Sant Sepulcre, i altres canonges del priorat, a favor del rei Joan I, segons el que s'ha pactat, en què concedeixen que si el mateix rei o un successor seu volia recuperar la jurisdicció del castell i terme de Palafrugell, ho podrien fer, sense impediment per

part del priorat, mitjançant la restitució dels 27.500 sous del preu de la venda.

8

1407, abril, 3. Palafrugell

Data del trasllat al Llibre de privilegis: 1617, juliol, 18.

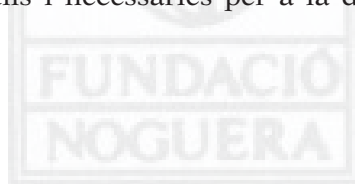
Confirmació atorgada per fra Berenguer Sarta, prior del priorat de Santa Anna de Barcelona, i, per raó del seu càrrec, senyor del castell de Palafrugell, a favor de la universitat de Palafrugell, de totes les franqueses i privilegis, immunitats, usos, usatges, consuetuds, costums, observances, convinences, declaracions i sentències concedides a favor de l'esmentada universitat pels seus predecessors.

9

1422, juliol, 26

Data de la còpia al Llibre de privilegis: 1613, juliol, 4.

Acta notarial de l'elecció de síndics i consellers que haurien de regir la universitat del terme del castell de Palafrugell, d'acord amb els capítols presentats pel prior Joan de Prades i llegits en la reunió de 12 de juny de 1418. Segons aquests s'escullen quatre síndics: dos per Palafrugell, un per Mont-ras i un altre per Llofriu; i dotze consellers: sis per Palafrugell, quatre per Mont-ras i dos per Llofriu, que representarien tota la universitat. L'elecció de càrrecs es faria, amb renovació anual, el dia 26 de juliol, festa de Santa Anna. Abans de reunir-se havien de demanar permís al batlle del castell, com ja era costum. Entre les seves atribucions hi havia la de poder manllevar, ordenar talles, impositions i altres impostos, fer obres públiques i altres coses útils i necessàries per a la dita universitat.

10

1432, desembre, 10. Milazo (Sicília)

Data del trasllat en pergamí a partir d'un manual de la Cancelleria Reial: no consta.

Data de la còpia al Llibre de privilegis: 1617, juliol, 18.

Venda atorgada pel rei Alfons el Magnànim, necessitat de diners per tal de dotar adequadament el seu estol naval i continuar les guerres que sostenia en diversos fronts, a favor del cavaller Andreu de Biure, té el dret de recuperar la venda feta pel seu oncle-avi, Joan I, al priorat de Santa Anna de Barcelona, el 6 d'agost de 1380, del mer i mixt imperi i de tota jurisdicció criminal alta i baixa, sobre el terme del castell de Palafrugell. El preu de la venda és de 60.500 sous de moneda Barcelonesa. D'aquests, 33.000 havien estat entregats al conseller i tresorer reial Bernat Sirvent i 27.500 eren retinguts per Andreu de Biure, amb la finalitat de restituir-los al priorat de Santa Anna, per obtenir la recuperació de la jurisdicció d'acord amb la carta de gràcia.

11

1437, febrer, 1. Barcelona

Data de la còpia al Llibre de privilegis: 1613, agost, 10.

Privilegi atorgat per Mateu Ferran, prior del priorat de Santa Anna de Barcelona, a petició dels jurats de la universitat de Palafrugell, ja que la dita vila havia contribuït en la compra de la jurisdicció criminal del castell de Palafrugell amb la meitat del preu, en què confirma el privilegi atorgat pel prior Berenguer de Ribalta, que concedia a la universitat de Palafrugell que la justícia fos regida i administrada per un jutge ordinari del terme del castell de Palafrugell. A més, concedeix que d'ara endavant el batlle i el jutge del castell hagin de ser escollits per un període de tres anys, com ho són els altres oficials reials de Catalunya, d'una terna presentada al prior, o en absència d'aquest al seu lloctinent i procurador, el mes de gener. Així mateix, s'hauria de presentar una altra terna de la qual s'escolliria un jutge de taula i un d'apel·lacions, també renovables cada trienni, que controlarien l'actuació dels primers.

12

1480, juny, 20

Còpia al Llibre de privilegis: Barcelona, 1608, juny, 10 (segell adherit amb lacre amb superposició de paper).

Privilegi atorgat per Bartomeu Cristòfor de Gualbes, prior del priorat de Santa Anna de Barcelona, senyor del terme de Palafrugell, a favor de la universitat, en què concedeix, per tal d'evitar que es tornin a repetir els abusos que algun procurador laic havia comès, que només pugui ser procurador del priorat, al terme del castell de Palafrugell, un canonge de Santa Anna.

13

1482, juliol, 26. Palafrugell

Data de la còpia al Llibre de privilegis: 1617, març, 3.

Privilegi atorgat per Bartomeu Cristòfor de Gualbes, prior de Santa Anna de Barcelona, a favor dels jurats de la vila de Palafrugell, en què els concedeix llicència i facultat per poder edificar i tenir al pòrtic situat a la part d'orient de l'almoïna de Palafrugell taula de carnisseria i peixateria, de manera que l'esmentada universitat hi pugui vendre carn i peix. La universitat haurà de pagar un cens anual de 6 diners i, si les altres taules de carnisseria que ja hi ha a Palafrugell no volen continuar i hi renuncien, la universitat haurà de pagar tots els censos que el priorat deixi de percebre.

14

1536, abril, 24

Data de la còpia en pergamí traslladada al Llibre de privilegis: 1576, juliol, 11.

Data del trasllat al Llibre de privilegis: 1617, juliol, 18.

Confirmació atorgada per Carles de Cardona, nou prior de Santa Anna de Barcelona, senyor del terme del castell de Palafrugell, present a Palafrugell, a l'església de Sant Martí, davant d'Antic Brugarol Codina, notari públic del terme de Palafrugell, i en presència i a petició dels jurats i consellers de la vila, de l'observança dels usos, costums, privilegis, llibertats i immunitats

concedits tant pels reis d'Aragó com pels priors de Santa Anna de Barcelona, predecessors seus.

15

1570, abril, 2. Palafrugell-1570, abril, 12. Barcelona

Data d'una còpia en pergamí que s'inclouria al Llibre de privilegis: 1572, octubre, 27.

Data de la còpia al Llibre de privilegis: 1613, agost, 10.

Concòrdia entre Carles de Cardona, prior, i els canonges del priorat de Santa Anna de Barcelona, d'una banda, i els jurats i universitat de Palafrugell, de l'altra. Acorden que el priorat haurà de percebre de tot el peix i del coral que es pesqui al litoral del terme del castell de Palafrugell una peça de cada vint-i-cinc.

16

1572, agost, 13. Roma

Data de la còpia al Llibre de privilegis: 1613, agost, 10.

Confirmació atorgada pel papa Gregori XIII, a favor del prior i convent de Santa Anna de Barcelona, de la concòrdia entre el prior i la vila de Palafrugell sobre el repartiment de peixos i corals que es pesquen en el litoral del terme de Palafrugell.

17

1572, novembre, 13. Roma

Data del trasllat realitzat a la cúria romana: no especificada (segle XVI o principis del XVII).

Data de la còpia al Llibre de privilegis: probablement 1613, agost, 10.

Confirmació atorgada pel papa Gregori XIII, a favor de la universitat de Palafrugell, de totes les concòrdies, convinences o sentències que posaven fi a les discòrdies entre la universitat i els priors i priorat de Santa Anna de Barcelona, senyors del terme de Palafrugell, tant pel que fa a la jurisdicció i la designació de batlles en l'esmentat terme, com pel pagament de delmes,

fruits, censos, terços i foriscapis que havia de satisfer el priorat, al pagament dels subsidis que es devien a la corona i a la remissió dels bans, penes, en què l'esmentada universitat havia incorregut, a més d'altres càrregues.

18

1576, maig, 5. Palafrugell

Data de la còpia al Llibre de privilegis: 1617, juliol, 18.

Confirmació atorgada per Jaume Castellar, prior de Santa Anna de Barcelona, senyor de Palafrugell, a l'església de Sant Martí, de l'esmentada vila, a petició dels jurats de la universitat, de les franqueses, llibertats, privilegis, provisions, immunitats, usos, usatges, consuetuds, costums, observances, convinences, declaracions i sentències concedides o fetes pels seus predecessors en el càrrec, com a senyors d'aquest castell, tal com van ser concedides pel prior Bartomeu Cristòfor de Gualbes el 29 de setembre de 1479.

19

1595, agost, 25. Palafrugell

Data de la còpia al Llibre de privilegis: 1617, juliol, 18.

Acta notarial feta pel notari Joan Clascar, de la presentació del privilegi del rei Jaume I el conqueridor, en què eximeix la vila i terme de Palafrugell de prestar albergues, si no és al rei en persona o als seus fills, davant el requeriment per part de Pere Bartomeu Mas, comissari reial, en què s'insta a la universitat de Palafrugell a allotjar i proveir 260 soldats de la companyia de Francesc Gay, sota pena de 6.000 sous. Jaume Castellar, prior de Santa Anna, davant la petició, fa valer el privilegi del rei Jaume i proposa que en cas de necessitat es venguin vitualles als soldats a un preu just. Pere Riera, jurat en cap de la universitat de Palafrugell, mana al notari fer, publicar i intimar al comissari la resposta de la universitat, en què reitera l'exempció concedida per aquell privilegi i la seva confirmació pel rei Felip, i fa acompanyar l'esmentada resposta amb una còpia del privilegi i la còpia d'una ordre de 1592, emesa pel governador de Catalunya, Pere de Cardona,

de no allotjar soldats a Palafrugell, i notificant-ne l'apel·lació al lloctinent general de Catalunya. El comissari reial torna a requerir allotjament per al capità i companyia, Pere Riera, però, persevera en l'apel·lació.

20

1597, juny, 28. Barcelona

Data de la còpia al Llibre de privilegis: segle xvii.

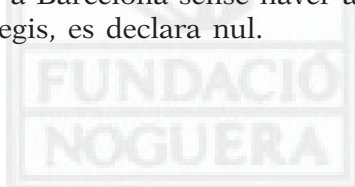
Llicència atorgada per Marc Antoni Montsuar i d'Arinyó, batlle general de Catalunya, a petició dels jurats de la vila de Palafrugell, de construir al lloc més idoni, entre els ports de Calella i Llafranc, una torre rodona o fortalesa per vigilar i defensar els ports esmentats, i en la qual puguin tenir armes per a la guarda i defensa de la torre i dels vaixells i mercaderies, per fer front als successius atacs dels pirates que havien fet estralls als ports de Calella i Llafranc.

21

1643, gener, 26. Palafrugell

Data de la còpia al Llibre de privilegis: segle xvii.

Memòria del jurament prestat davant l'altar major de l'església de Sant Martí per Joan Boïgues, canonge de Santa Anna, com a procurador amb ple poder per exercir la jurisdicció de Palafrugell nomenat per Josep de Claresvalls, prior del priorat i senyor del castell i termes de Palafrugell, a instància dels jurats i síndics de la universitat de Palafrugell, de guardar tots els privilegis, usos, costums, concedits a l'esmentada vila, com acostumaven a fer els seus predecessors en el càrrec, d'acord amb el privilegi de 20 de juny de 1480. El nomenament de batlle fet per Joan Boïgues en la persona de Joan Grassot, tragner de Palafrugell, fet a Barcelona sense haver acudit a Palafrugell a jurar els privilegis, es declara nul.

22

Segle xvii

Notícia de la reforma del govern municipal de Palafrugell.

23

1724, maig, 9. Barcelona

És el document original inserit al Llibre de privilegis.

Privilegi atorgat per Antoni de Bru i de Canta, prior de Santa Anna de Barcelona, a favor de la universitat de Palafrugell, a petició dels seus jurats, en què concedeix llicència i facultat de celebrar mercat a l'esmentada vila els dijous de cada setmana, a més atorga la seva protecció als qui hi concorren, de manera que puguin anar-hi i tornar-ne lliurement sense que puguin ser capturats, detinguts, empenyorats, impeditos o molestats per culpa o crim, delictes o deutes aliens, si no és que hi estan obligats com a fiadors; així mateix, poden gaudir de totes les franquesses, exempcions i immunitats de què gaudeixen els mercats del Principat de Catalunya.

Transcripció de les notes i altres documents del Llibre de privilegis

α

1608, abril, 24

*Albarà del que es va pagar al llibreter Llorenç Rosell pel Llibre de privilegis.*¹

[*Contraguarda de la coberta*]

És ver com jo Llorens Rosell, llibreter, e rebut del senyor canonge Serra² de Santa Ana la suma i cantitat de vint reals, i són per lo present Llibre, i per la veritat fas lo present albarà. Vui a 24 de abril 1608.

1. És escrit en un paper que ha estat encolat a la contraguarda de la coberta del Llibre de privilegis. 2. Al Llibre de privilegis hi diu Sera.

β

1608, juny, 10

*Nota del que va costar el trasllat del primer document al Llibre de privilegis.*¹

[*Contraguarda de la coberta*]

A costat de traure lo privilegi y buydar en lo present libre vint y sis realls, II lliures, XII sous. Vui als 10 de juny 1608.

1. El document està escrit a continuació del document anterior, en el paper enganxat a la contraguarda de la coberta.

γ

[Segle xvii amb afegits del xviii]

Rúbriques del Llibre de privilegis.

[folis 1r-2r]

[foli 1r] Rúbrica de les coses contengudes en lo present llibra.

Privilegi concedit a la Universitat del castell de Palafrugell, en virtut del qual ningun procurador del il·lustre senyor Prior de Santa Anna pot exercir jurisdicció en dit castell que no sia canonge de Santa Anna foli 1

Concòrdia entre lo illustre senyor Prior de Santa Anna y dita Universitat de Palafrugell, fermada sobre lo dret de peix y coral se pendrà en les mars de dit castell y del modo se té de pagar foli 6

Lo decret apostòlich de dita concòrdia foli 12

Privilegi en virtut del qual dita Universitat elegeix jurats, concellés, clavari y lo poder que dits jurats y concellés o la major part dell té foli 14

Privilegi en virtut del qual dita Universitat fa electió de terna de balla, jutje ordinari, jutje de taula de apells y dels salaris de dits balla, jutjes y de la taula an de tenir los dits balla y jutje y lo poder que tenen y altres coses¹ foli 19

Confirmació apostòlica del prop dit privilegi y altres concòrdias 26

Venda de la jurisdicció criminal y altres moltes coses del present castell de Palafrugell, que fa lo rey Joan al prior y convent del monastir de sancta Anna de Barcelona, per preu de vint y set mil y sinch cents sous barcelonesos de terno foli 27

Venda ha carta de gràcia que Palafrugell va ésser venut per vint y set milia y sinch cents sous foli 31

Licència y stabliment firmada per lo senyor de Palafrugell a la Universitat de Palafrugell, de construir taula de

[foli 1v] carniceria y pescateria, al porxo contiguo de solixent a la casa de la almoyna fundada per lo difunt venerable Pere Barceló² foli 162

Venda de la jurisdicció criminal y altres del present castell de Palafrugell, que fa lo rey Joan al Prior y frares de la casa del monastir de sancta Anna de Barcelona, per preu de vint y set mil sinch cents sous barcelonesos de terno³ [foli] 27

Venda ha carta de gràtia que Palafrugell va ésser venut per vint y set milia y sinch cents sous en cartes⁴ [foli] 31

Acte de venda de la Universitat de Palafrugell, en lo qual se mostra lo criminal y civil per quant se pot quitar [foli] 33

Confirmació dels térmens y jurisdicció de Palafrugell donats a la casa de Sancta Anna de Barcelona en cartes [foli] 38

Confirmació apostòlica del predit privilegi en cartes [foli] 39

Translat ab què disposa que lo vaguer ni altre tinent real no pot excercir jurisdicció en los castell y térmens de Palafrugell [foli] 40

Approbatíó, ratificatíó y confirmatíó feta per lo senyor Baranguer Sarta, prior de la casa de Sancta Anna de Barcelona, senyor de Palafrugell, de tots los Privilegis a la Universitat de Palafrugell concedits en cartes [foli] 40

Lloació, approbatíó y confirmatíó feta ab jurament, feta per lo molt il·lustre y molt reverent senyor lo senyor Don Carles de

Cardona, prior del monastir de Sancta Anna de Barcelona senyor de Palafrugell, de tots los Privilegis de la dita Universitat [foli] 41

Altre lloatió y confirmatió feta per lo illustre y molt reverent senyor Jaume Castellar, prior del monastir de Sancta Anna de Barcelona, senyor de Palafrugell, de tots los Privilegis a la Universitat de Palafrugell concedits [foli] 42

Privilegi concedit per lo senyor rey En Jaume a la Universitat de Palafrugell, en virtut del qual dita Universitat no pot albargar soldats [foli] 43

Acte per lo qual dit privilegi dels soldats fonch presentat per lo senyor Prior y jurats de la Universitat de Palafrugell a un comissari real y la resposta que quiscú d'ells feren [foli] 44

Venda dels Comuns de Tamariu y Aygua Blava feta a la vila de Palafrugell y Sclanyà⁵ [foli] 46

[foli 2r] Licència concedida a la vila de Palafrugell per lo illustre senyor Balle General de Cathalunya, per a edifficar una torre fort entre los ports de Calella y Llafranch, parròchia y terme de dita vila de Palafrugell [foli] 50

Lo jurament prestat per lo senyor canonge Joan Boïgues, procurador en lo exercici de la jurisdicció [foli] 164

1. *Des de Privilegi fins a coses sembla escrit per una altra mà.* 2. *De Licentia fins a foli 162 escrit per una mà diferent, afegit amb posterioritat a l'índex.* 3. *Repeteix el text contingut a la pàgina anterior.* 4. *Repeteix el text contingut a la pàgina anterior.* 5. *De Venda fins a Sclanyà sembla escrit per una altra mà.*

δ

Segle XVIII

Nota dels censos que paga la universitat de Palafrugell al rei per diversos monopolis.

[foli 4r]

Lo comú y regidors de Palafr[ugell] fan de cens annual al Senyor Re[y] la facultat de tenir fleca, gav[ella] y carnicerías priva-

tives, com consta en la Real Intendència, en lo a[ny] 17[64]. Cens 3 lliures sous.¹

1. *Fragment de paper encolat per una punta en el foli en blanc del Llibre de privilegis. La part del revers d'aquest paper conté el text següent: Dit Jaume Ramon Prevera, diaca de sant Feliu de Gerona, fet que fa pensar que l'anotació del dors es va fer reaprofitant un tros de paper escrit.*

ε

Segle xvii

Llistes de persones insaculades.

[folis 63r-70r]

Assí esteran continuats los que se ensecularan a la bolsa major ultra y faltant los del privilegi.

Francesch Vergonyós

Rafel Gerona

Martí Farrer

Rafel Parals

Per Caxàs

Joseph Prats Pagès

[foli 63v] foli en blanc

[foli 64r] Borsa segona

Sebastià Gallart

Joseph Grassot

Sebastià Plana

Benet Prats

Per Silvestra

Joseph Ornos

Per Joseph Prats

Joan Madir

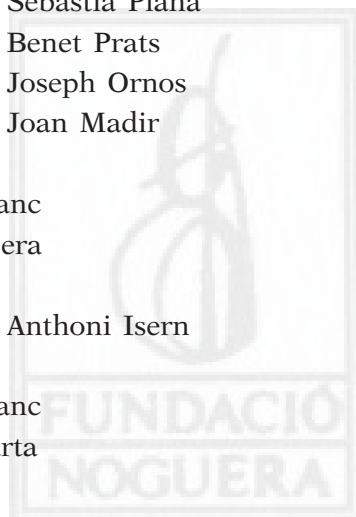
[foli 64v] foli en blanc

[foli 65r] Borsa tersera

Anthoni Isern

[foli 65v] foli en blanc

[foli 66r] Borsa quarta

Per Frigola Joseph Pla
 Per Salvi Rochat Francesc Climent

[*foli 66v*] foli en blanc
 [*foli 67r*] Borsa de Clavari

Joan Pi
 Joseph Grassot
 Per Jaume Caxà Miquel Martí¹
 Per Damià Pou Martí Pages
 Per Isidro Bofill
 y Batlla Rafel Pou

[*foli 67v*] foli en blanc
 [*foli 68r*] Borsa de Consellers

Pere Prats
 és a la segona Joseph Ornos
 Miquel Cudina
 Joan Vergonyós
 Pere Sureda
 Per Ornos Joan Poch del Vilar
 Per Miquel Deulofeu Joan Miro de la Orta
 Per Martell Martí Pagès
 Per Miro dels Erms Rafel Pou
 Per Joan Madir² Miquel Martí Apotechari
 Pere Cols

[*foli 68v*] foli en blanc
 [*foli 69r*] Consellers de la Parròquia de Montras

Jaume Ramon
 Grau Gaffa

[foli 69v] foli en blanc

[foli 70r] Consellers de Llofriú

Per Joseph Pla Francesch Climent

Per dit Climent Joan Rochat

Per Jaume Pla Salvi Sagrera

[foli 70v] foli en blanc

[foli 71r] foli en blanc

[foli 71v] foli en blanc

[foli 72r]

1. *Segueix a sota* Per Damià Pou Martí ratllat. 2. *Segueix* Antoni Deulofeu ratllat.

ζ

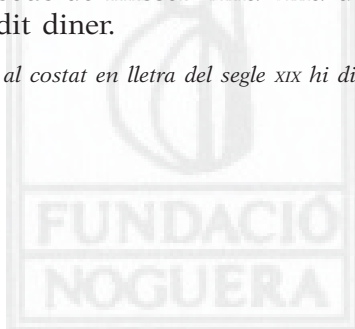
Segle xvii

Nota de dipòsit dels jurats de Palafrugell en el banc de la ciutat de Barcelona per lluir un censal.

[foli 72r]

Als 14 de juny de 1653 en nom dels jurats de la vila de Palafrugell tenim en lo banch de la ciutat de Barcelona 803 lliures 14 sous, deposades per mans de Josep Cervià sirúrgic de dita vila, las quals són posaidas del sindichat de miser Marchès, Llorens Serra, Joan Mascort del Mas i Sabastià Mateu, las quals an de servir per quitar lo sensal de misser Full¹ de 1400 lliures sous que dit cídichs li manlevaren per i altre sensal de altras 1400 lliures sous de misser Portas 1400 lliures sous de misser Vina villa de la Bisbal, los quals an de éser lluit de dit diner.

1. *En una inscripció al costat en lletra del segle xix hi diu fet.*

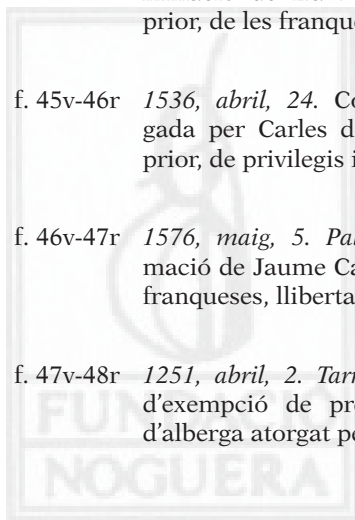

Relació de documents segons la seva disposició en el Llibre de privilegis de Palafrugell

<i>Núm. cartoral</i>	<i>Foliació antiga</i>	<i>Foliació moderna</i>	<i>Any i tema</i>	<i>Núm. edició</i>
a	<i>contraguarda coberta</i>		1608, abril, 24. Albarà de compra del Llibre de privilegis	α
b	<i>contraguarda coberta</i>		1608, juny, 10. Nota del preu de trasllat al Llibre de privilegis del primer document	β
	s. f.	s. f.	4 fulls de guarda	
c	s. f.	f. 1r-2r	<i>segle XVII</i> . Rúbriques del Llibre de privilegis	γ
1	s. f.	f. 3r	<i>segle XVII</i> . Notícia de la reforma del govern municipal de Palafrugell de principis del <i>segle XV</i>	22
	s. f.	f. 3v	en blanc	

<i>Núm. cartoral</i>	<i>Foliació antiga</i>	<i>Foliació moderna</i>	<i>Any i tema</i>	<i>Núm. edició</i>
d	s. f.	f. 4r	<i>segle XVIII</i> . Nota dels censos que la universitat de Palafrugell pagava al rei per diversos monopolis (tros de paper encolat pel costat inferior dret en el foli 4 del Llibre de privilegis)	δ
	s. f.	f. 4v	en blanc	
2	f. 1r-6r	f. 5r-10r	1480, juny, 20. Privilegi de Bartomeu Cristòfor de Gualbes, prior sobre els procuradors	12
3	f. 6v-12v	f. 10v-16v	1570, abril, 2. Palafrugell-1570, abril, 12. Barcelona. Concòrdia entre el priorat i els jurats de Palafrugell sobre el peix i el corall	15
4	f. 12v-13v	f. 16v-17v	1572, agost, 13. Roma. Confirmació atorgada pel papa Gregori XIII de la concòrdia del peix i corall	16
5	f. 14r-18v	f. 18r-22v	1422, juliol, 26. Acta de l'elecció de síndics i consellers, d'acord amb els capítols de Joan de Prades, prior	9
6	f. 19r-26r	f. 23r-30r	1437, febrer, 1. Barcelona. Privilegi de Mateu Ferran, prior, sobre l'elecció dels jutges	11
7	f. 26r-27r	f. 30r-31r	1572, novembre, 13. Roma. Confirmació del papa Gregori XIII de totes les concòrdies i convinences...	17
8	f. 27v-31r	f. 31v-35r	1390, agost, 6. Barcelona. Venda del rei Joan I al prior de Santa Anna del mar i mixt imperi	6

<i>Núm. cartoral</i>	<i>Foliació antiga</i>	<i>Foliació moderna</i>	<i>Any i tema</i>	<i>Núm. edició</i>
9	f. 31r-33r	f. 35r-37r	1390, setembre, 20. Barcelona. Carta de gràcia de fra Berenguer de Ribalta, prior, a favor del rei	7
10	f. 33r-37v	f. 37r-41v	1432, desembre, 10. Milazo. Venda d'Alfons el Magnànim a Andreu de Biure del dret de recuperar	10
11	f. 38r-39r	f. 42r-43r	1260, octubre, 15. Barcelona. Confirmació de l'infant Pere, fill de Jaume I, de la donació del rei Alfons	4
12	f. 39v-40r	f. 43v-44r	1265, agost, 6. Perugia. Confirmació del papa Climent IV de la possessió de Palafrugell al priorat	5
13	f. 40r	f. 44r	1250, agost, 26. Lleida. Privilegi sobre la prohibició d'entrada d'oficials reials atorgat per Jaume I	1
14	f. 40v-41r	f. 44v-45r	1407, abril, 3. Palafrugell. Confirmació de fra Berenguer Sarta, prior, de les franqueses i privilegis	8
15	f. 41v-42r	f. 45v-46r	1536, abril, 24. Confirmació atorgada per Carles de Cardona, nou prior, de privilegis i llibertats	14
16	f. 42v-43r	f. 46v-47r	1576, maig, 5. Palafrugell. Confirmació de Jaume Castellar, prior, de franqueses, llibertats, privilegis...	18
17	f. 43v-44r	f. 47v-48r	1251, abril, 2. Tarragona. Privilegi d'exempció de prestació de dret d'alberga atorgat per Jaume I	2

<i>Núm. cartoral</i>	<i>Foliació antiga</i>	<i>Foliació moderna</i>	<i>Any i tema</i>	<i>Núm. edició</i>
18	f. 44v-46r	f. 48v-50r	1595, agost, 25. Palafrugell. Acta de presentació del privilegi del rei Jaume I d'exempció d'albergues	19
19	f. 46v-50r	f. 50v-54r	1258, gener, 12. Venda dels drets sobre Llor i Aiguablava atorgada pel cavaller Guerau de Pals	3
20	f. 50v-51v	f. 54v-55v	1597, juny, 28. Barcelona. Llicència del batlle general Montsuar per construir una torre de defensa entre els ports de Calella i Llafranc	20
21	f. 51v-sfr	f. 55v-57r	1724, maig, 9. Barcelona. Privilegi del prior Antoni de Bru i de Canta pel qual concedeix mercat setmanal	23
	sfv	f. 57v	en blanc	
	f. 52r	f. 58r	en blanc	
	f. 52v	f. 58v	en blanc	
	f. 53r	f. 59r	en blanc	
	f. 53v	f. 59v	en blanc	
22	f. 162r-163r	f. 60r-61r	1482, juliol, 26. Palafrugell. Privilegi del prior Bartomeu Cristòfor de Gualbes pel qual concedeix taula de carnisseria i peixateria	13
	f. 163v	f. 61v	en blanc	
23	f. 164r	f. 62r	1643, gener, 26. Palafrugell. Memòria de Joan Boïgues, canonge i procurador, del jurament de respectar privilegis	21

<i>Núm. cartoral</i>	<i>Foliació antiga</i>	<i>Foliació moderna</i>	<i>Any i tema</i>	<i>Núm. edició</i>
	f. 164v	f. 62v	en blanc	
e	f. s. n.-s. n.	f. 63r-70r	<i>segle XVII</i> . Llistes de persones insaculades	ε
	f. s. n. v	f. 63v	en blanc	
	f. s. n. v	f. 64v	en blanc	
	f. s. n. v	f. 65v	en blanc	
	f. s. n. v	f. 66v	en blanc	
	f. s. n. v	f. 67v	en blanc	
	f. s. n. v	f. 68v	en blanc	
	f. s. n. v	f. 69v	en blanc	
	f. s. n. v	f. 70v	en blanc	
	f. s. n. r	f. 71r	en blanc	
	f. s. n. v	f. 71v	en blanc	
	f. s. n. r	f. 72r	en blanc	
	s. n. v	f. 72v	Segle XVII. Nota de dipòsit dels jurats de Palafrugell en el banc de la ciutat de Barcelona per lluir un censal	ζ
	s. n.	s. n.	4 fulls de guarda	

Índex antroponímic

A

- ADROER, PONS, clavari (Pontium Adroverii), 9.
- AGULLANA, FRANCESC, ciutadà de Girona (Franciscum Agullana), 14.
- ALBERT, MARTÍ, habitant de Palafrugell (Martinus Albert, Martí Albert), 15.
- ALEMANY, JOAN, notari públic per autoritat reial per tot Catalunya (Ioannes Alamany), 2, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 14, 18, 19.
- ALEU, PERE, canonge de Santa Anna (Petri Aleu, Pere Aleu), 15.
- ALFONS I, rei (Alfonsus, Aldefonsi), 9, 15, 20.
- ALFONS IV, rei (Alfonsus, Alfonsi), 4.
- ALMAR, DAMIÀ, habitant de Palafrugell (Damianus Almar, Damià almar), 15.
- AMALRIC, BERNAT, habitant d'Esclanyà (Bernardus Amalrichi, Bernat Amalrich), 3.
- AMAT, PERE, conseller de Llofriu (Petrum Amat), 9.
- ANDREU, JOAN, habitant de Palafrugell (Joan Andreu, Ioannes Andreu, Ioannis Andreu), 15.
- ANDREU, LLORENÇ, habitant de Palafrugell (Laurentius Andree), 9.
- ANDREU, PERE, habitant de Palafrugell (Petrus Andree, Petri Andree), 2, 9, 19.
- ANGLESOLA, GUILLEM de, testimoni (Guillelmus de Angularia, Guillerms Angularia), 1, 2, 19.
- ARENÓS, JULIA, habitant de Palafrugell (Iulianus Arenos) 9.
- ARNAU, prevere (Arnallus, presbiter), 3.
- ARNAU, ANTIC, habitant de Palafrugell (Anthic Arnalli, Arnalli Anthici, Antichus Arnallii), 15.
- ARNAU, GUERAU, habitant de Palafrugell (Geraldus Arnalli, Gueraldus Arnalli), 15.

AVALLÍ PERE, habitant de Palafrugell (Petrus Aвали), 9.

AVALLÍ, GUERAU, habitant de Palafrugell (Garau Avalli), 15.

AVENAR, BERENGUER, habitant de Palafrugell (Baranguerius Avenar), 9.

B

BARCELÓ, PERE, γ.

BIURE, ANDREU DE, cavaller, conseller reial (Andree Biure, Andree de Biure), 10.

BOERA, JOAN, prevere i testimoni (Ioannis Bohera, Joanne Bohera presbytero), 3, 14.

BOERA, SEBASTIÀ habitant de Palafrugell (Sebastiani Bohera, Sebastianus Bohera, Sebastia Bohera), 15.

BOERA i CAPMANY, JAUME, canonge (Jacobi Bohera et Campmany, Jacobus Bohera et Capmany), 15.

BOÏGUES, JOAN, canonge i procurador del priorat de Santa Anna a Palafrugell (Joan Boigues, Joan Boygues), 21.

BONAMIC, GUILLEM, habitant de Palafrugell (Guillermus Bonamich), 9.

BONET, FRANCESC, conseller (Francisci Bonet), 3.

BONET, JOAN, habitant de Palafrugell (Joan Bonet, Ioannes Bonet, Ioannis Bonet), 9, 15.

BOSCA, BARTOMEU, habitant de Palafrugell (Boscha, Bartomeus), 9.

BOU, ANTONI, notari de Barcelona (Antonii Bou), 15.

BOU, BARTOMEU, habitant de Palafrugell (Bartholomeus Bou), 9.

BOU, JOAN, conseller (Ioannis Bou), 3.

BOU, ONOFRE, notari de Barcelona (Onofri Bou), 15.

BRU i DE CANTA, ANTONI de, prior de Santa Anna de Barcelona (Antonius de Bru et Canta, Antoni de Bru y Canta), 23.

BRUGAROL, BERENGUER DE, habitant de Palafrugell (Baranguerius de Brugarol), 9.

BRUGAROL CODINA, ANTIC, notari públic substituït de Palafrugell, per autoritat del prior de Santa Anna (Anthici Brugarol Codina, Anthico Brugarol Codina, Antici Brugarol Codina, Anthicus Brugarol alias Codina), 3, 14, 18.

BRUGAROL, JOSEP, notari públic substituït de Palafrugell, per autoritat del prior de Santa Anna (Joseph Brugarol), 21.

BRUGAROL, LLORENÇ, titular de la notaria de Palafrugell, per autoritat del prior de Santa Anna (Laurentii Laurentii) 4; testimoni, doctor en lleis, ciutadà de Barcelona, titular de la notaria de Palafrugell (Laurentii Brugarol, Laurentio Brugarol) 17; titular de la notaria de Palafrugell, doctor en tots dos drets, ciutadà de Barcelona (Laurentii Brugarol) 18; titular de la notaria de Palafrugell, ciutadà de Barcelona (Laurentii Brugarol), 13.

BURC, JOAN, habitant de Palafrugell (Ioannes Burch), 9.

BURC, NICOLAU, habitant de Palafrugell (Nicholaus Burch), 9.

C

- ÇA FONT vegeu SAFONT.
- ÇACALM vegeu SACALM.
- ÇAGUER vegeu SAGUER.
- CABRERA, BERNAT JOAN de, comte de Moat, testimoni (Bernardus Ioannes Capraria), 10.
- CAIXA, BERNAT, habitant de Palafrugell (Bernardus Caxa), 9.
- CAIXA, DAMIÀ, habitant de Palafrugell (Damià Caxa), 15.
- CAIXA, JAUME, insaculat a la bossa del clavari (Jaume Caxa), ε.
- CAIXA, PERE, habitant de Palafrugell (Petrus Caxa), 9.
- CAIXÀS (...), insaculat, ε.
- CAMÓS, MONTSERRAT, habitant de Palafrugell (Montserrati Camos, Montserratus Camos, Montserrat Camos), 15.
- CAMPS, JAUME DE, canonge de Santa Anna (Iacobi de Campis, Iacobus de Campis), 11.
- CANAL, PERE DE, clergue d'Argentona (Petri de Canali), 3.
- CANALS, PERE DE, prior i comanador de Santa Anna de Barcelona (Petro de Canalibus, Petrum de Canalibus), 3, 4.
- CANTÓ, ANTONI, habitant de Palafrugell (Antonius Canton), 9.
- CANYADELL, LLORENÇ, canonge de Santa Anna (Laurentius Canyadell), 12.
- CAPELL, GUILLEM, canonge (Guillermi Capell, Guillermus Capell), 11.
- CAPELLÀ, GUILLEM, habitant de Palafrugell (Guillermi Capalla, Guillermus Capalla, Guillem Capalla), 15.
- CARBÓ, PERE, habitant de Palafrugell (Petri Carbo, Petrus Carbo, Pere Carbo), 15.
- CARBONELL, ANTONI, habitant de Palafrugell (Antonius Carbonell), 9.
- CARBONELL, GUERAU, habitant de Palafrugell (Garau Carbonell, Geraldus Carbonell, Geraldus Carbonell), 15.
- CARBONELL, GUILLEM, síndic de Llofríu (Guillermo Carbonelli), 8.
- CARBONELL, JOAN, habitant de Palafrugell (Ioanni Carbonell) 12; (Ioannes Carbonelli), 9.
- CARDONA, CARLES DE, prior de Santa Anna (Carles de Cardona, Carlos de Cardona, Caroli a Cardona, Carolus a Cardona), 12, 14, 15, γ.
- CARDONA, PEDRO DE, governador general de Catalunya (Pedro de Cardona), 19.
- CARDONA, RAMON, testimoni (Raymundus de Cardona), 1, 4.
- CARDONA, ESPERANDÉU, conseller i promotor dels negocis de la curia reial (Sperans in Deo Cardona) 6; testimoni, 8.
- CARRERES I MARQUÈS, VICENS, jurat (Vicentio Carreres et Marques), 13.
- CARRERES, ANTONI RAMON, jurat (Antonio Raymundo Carreres, Antonius Raymundus Carreres), 13.
- CARRERES, BERNAT, síndic i clavari (Bernat Carreres), 9.
- CARRERES, JOAN, habitant de Palafrugell (Joan Carreres, Ioannes Carreres, Ioannis Carreres), 15.
- CARRERES, MIQUEL, habitant de Palafrugell (Michael Carreres, Michaelis Carreres, Miquel Carreres), 15.

- CARRERES, MIQUEL, ciutadà de Barcelona, (Michaelis carreres), 19.
- CASSÀ, ANTONI, batlle (Antonium Cassa), 13.
- CASSÀ, ANTONI, habitant de Palafrugell (Antonius Cassani), 9.
- CASTELLAR, JAUME, canonge de Santa Anna (Jacobi Castellar, Jacobus Castellar, Jaume Castellar), 15; prior de Santa Anna, 18, 19, γ.
- CASTELLÓ, ANTONI, habitant de Palafrugell (Antonius Castayo), 9.
- CASTELLÓ, DAMIÀ, habitant de Palafrugell (Damianus Castelló, Damià Castelló), 15.
- CASTELLÓ, DOMÈNEC, habitant de Palafrugell (Dominici Castello), 15.
- CASTELLADORIA, VIDAL, cambrer i testimoni (Vitalis Castelladoriae) 10.
- CATALÀ, JOAN, conseller de Mont-ras (Ioannem Cathala), 9.
- CATALÀ, GUERAU, habitant de Palafrugell (Garau Cathala, Gualdus Cathalà), 15.
- CAULER, JOAN, habitant de Palafrugell (Joan Cauler), 15.
- CERVERA, JAUME de, testimoni (Jacobus de Cervaria), 2, 19.
- CERVIÀ, JOSEP, cirurgià (Josep Cervia), ζ.
- CICARTS vegeu SICARTS.
- CLARESVALLS, JOSEP, prior de Santa Anna (Joseph Claresvalls), 21.
- CLASCAR, JOAN, notari públic de Palafrugell (Ioannes Clascar, Ioannis Clascar), 19.
- CLIMENT, insaculat a la bossa de conseller per Llofriu (Climent) ε.
- CLIMENT IV, papa (Clemens, Clementis pape quarti), 5.
- CLIMENT, BERNAT, conseller per Llofriu (Bernardum Climent), 9.
- CLIMENT, FRANCESC, insaculat en la fossa de conseller per Llofriu (Francesch Climent), ε.
- CLIMENT, MATEU, canonge de Santa Anna (Mathei Climent, Matheus Climent), 11.
- CLIMENT, RAFAEL, jurat (Raphael Climent, Raphaeli Climent), 13.
- CLOS, SEBASTIÀ, habitant de Palafrugell (Sebastianus Clos), 15.
- CLOSA, PERE, prevere beneficiat obtentor de la doma de Mont-ras, testimoni (Petro Closa), 15.
- CODINA, SEBASTIÀ Andreu, jurat (Sebastiano Andreu Codina), 18.
- CODINA, SEBASTIÀ, prevere beneficiat de Palafrugell, testimoni (Sebastianus Codina), 18.
- COLL, ANTONI, canonge (Anthonius Coll, Antoni Coll, Anthonii Coll), 15.
- COLL, ANTONI, habitant de Palafrugell (Antoni Coll, Anthonii Coll, Antonius Coll), 15.
- COLLELL, AMAT, conseller de Llofriu (Amatum Collelli), 9.
- COLOM, ANTONI, síndic (Antoni Colom), 21.
- COLOMAR, ANTONI, habitant de Palafrugell (Antonius Colomar), 9.
- COLS, PERE, insaculat a la bossa de consellers (Pere Cols), ε.
- CORAL, FRANCESC, escrivà de Barcelona, testimoni (Franciscus Cral), 7.
- CORRADOR, DAMIÀ, habitant de Palafrugell (Damiani Cor-

rador, Damianus Corrador, Damià Corrador), 15.

CORTS, JOAN, habitant de Palafrugell (Ioannis Corts), 15.

CROS, SEBASTIÀ, habitant de Palafrugell (Sebastiani Cros), 15.

CRUXA, DAMIÀ, habitant de Palafrugell (Damianus Cruxa), 15.

CODINA FINA, RAFAEL, conseller (Raphael Cudina Fina, Raphaelis Cudina Fina), 15.

CODINA, JOAN, jurat (Joan Codina), 21.

CODINA, MIQUEL, insaculat a la bossa de consellers (Miquel Codina), ε.

D

DE FONT, vegeu SAFONT.

DEULOFEU, JOAN, habitant de Palafrugell (Joan Deulofeu, Ioannes Deulofeu, Ioannis Deulofeu), 15.

DEULOFEU, MIQUEL insaculat a la bossa de consellers (Miquel Deulofeu), ε.

DEULOFEU, Antic, habitant de Palafrugell (Anthicus Deulofeu), 9.

DEULOFEU, ANTONI, consellers de Palafrugell (Antonium Deulofeu), 9.

DEULOFEU, JOAN, habitant de Palafrugell (Ioannes Deuslofeu), 9.

DEULOSAL de Pals (Deuslosave de Pals), 3.

DOMÈNEC, BERNAT, habitant de Palafrugell (Bernardus Dominiçi), 9.

DOMÈNEC DE NA BRUNISEN, testimoni (Dominico de na Brunissen), 3.

E

EGIDI, JAUME, habitant de Palafrugell (Iacobus Egidii), 9.

EGIDI, JOAN, habitant de Palafrugell (Ioannes Egidii), 9.

EIXEMÍ, JOAN, escrivà de Barcelona, testimoni (Ioannes Exemeno), 7.

ERMESSEDA, esposa de Guillem de Pals, venedora (Ermassendis, Ermissendis), 3.

ERMEDÀS, RAMON DE (Raymundo Ermatanis, Raymundo de Ermatanis), 3.

ESCOLA, PERE JOAN, canonge (Petrus Ioannes Schola, Petrus Ioannes Scola), 11.

ESCRIBÀ, GUILLEM, notari reial (Guillemo Scriba), 2, 19.

ESCUDER, PERE, habitant de Palafrugell (Petrus Scuder), 9.

ESGLÉSIA, PERE VIDAL DE, habitant de Palafrugell, menor d'edat (Petrus Vitalis de Ecclesia), 9.

ESPANYOL, BARTOMEU, síndic, conseller de Palafrugell (Bartholomei Spanyol), 14.

F

FANER vegeu JANER.

FARDO, ANTONI, habitant de Palafrugell (Antoni Fardo), 15.

FARIGOLA, insaculat (Frigola), ε.

FARIGOLA, MARTÍ, jurat (Marti Farigola), 11.

FARIGOLA, ANTONI, habitant de Palafrugell (Antoni Frigole, Antonii Frigola, Antonius Frigola), 15.

FARIGOLA, BERNAT, habitant de Palafrugell (Bernardi Frigola,

- Bernardus Frigola, Bernat Frigola), 15.
- FARIGOLA, JOAN, habitant de Palafrugell, (Ioannis Frigola), 9.
- FARIGOLA, MARTÍ, jurat, (Martinum Frigola), 11.
- FARIGOLA, ESTEVE, habitant de Palafrugell (Esteva Frigola, Stephani Frigola, Stephanus Frigola), 15.
- FARIGOLA I BOERA, ANTONI, síndic (Antoni Frigola y Bohera), 21.
- FELIP, rei (rey don Philip), 19.
- FERRAN, MATEU, prior de Santa Anna (Mathei Ferdinandi, Matheus Ferdinandi, Matheu de Ferrando), 11.
- FERRER, JOAN, habitant de Palafrugell (Joan Farrer, Ioannes Farrer, Ioannis Farrer), 12, 15.
- FERRER, JOAN BERENQUER, habitant de Palafrugell (Ioannes Baranguerius), 9.
- FERRER, MARTÍ, insaculat (Marti Farrer), ε.
- FERRER, PERE, habitant de Palafrugell (Petrus Ferrarii), 9.
- FERRER DE LA CARITAT, ANTONI, síndic (Antoni Farrer de la Caritat) 21.
- FIERA, MARTÍ, jurat (Martino Fiera), 12.
- FINA, PERE, conseller de Palafrugell (Petrum Fina), 9.
- FOIXÀ, BERNAT DE, testimoni (Bernardus Foxano, Bernardus de Foxano), 2, 19.
- FONT, ÇA vegeu SAFONT.
- FONT, DE vegeu SAFONT.
- FORN, JOAN, habitant de Palafrugell (Ioannes Forn), 9.
- FORNER, PERE, habitant de Palafrugell (Petrus Forner), 9.
- FOSSES, EIXEMI DE, testimoni (Eximius de Fossibus), 4.
- FRIGOLA vegeu FARIGOLA.
- FRUMET vegeu FUMET.
- FULL, misser, ζ.
- FUMET, GUILLEM PERE, canonge de Santa Anna (Guillermi Petri Frumeti, Guillelmus Petri Fumeti), 7.
- ## G
- GAFÀ, GUERAU, insaculat en la bossa de consellers per Mon-ras (Grau Gaffa), ε.
- GAFÀ, SEBASTIÀ, habitant de Palafrugell (Sebastiani Gaffa, Sebastianus Gaffa, Sebastia Gaffa), 15.
- GALÍ, DAMIÀ, habitant de Palafrugell (Damianus Gali), 15.
- GALÍ, DIMES, habitant de Palafrugell (Dime Gali), 15.
- GALÍ, GABRIEL, habitant de Palafrugell (Gabriel Geli, Gabrielis Geli), 15.
- GALÍ, JOAN, habitant de Palafrugell (Joan Gali, Ioannes Gali, Ioannis Gali), 15.
- GALÍ, MAURICI, habitant de Palafrugell (Maurici Gali, Mauricius Gali), 15.
- GALÍ, MIQUEL, habitant de Palafrugell (Michael Gali), 15.
- GALÍ, PERE (Pere Gali), 19.
- GALÍ ESTANYOL, ANTONI, habitant de Palafrugell (Antoni Geli Stanyol, Antonii Geli Stanyol, Antonius Geli Stanyol), 15.
- GALÍ I PLA, ANTONI, jurat (Antoni Geli y Pla), 21.
- GALLART, SEBASTIÀ, insaculat (Sebastia Gallart), ε.
- GALLISSA, CRISTÒFOL, habitant de Palafrugell (Christofol Ga-

- lissa, Christophori Gallissa, Christophorus Gallissa), 15.
- GANER vegeu GENER.
- GARAU vegeu GUERAU.
- GARRI vegeu GARRINS.
- GARRINS, JULIÀ, conseller reial i tresorer (Iuliano Garri, Iulianus Garrins) 6; conseller reial, tresorer i testimoni (Iulianus Garrins), 7.
- GAY, FRANCESC, capità (Francesch Gay), 19.
- GELI vegeu GALÍ.
- GENER JOAN, notari públic de Barcelona (Ioannem Ianer), 18.
- GENER, SIMON, habitant de Palafrugell (Simon Janer), 9.
- GENER MORGAT, FRANCESC, habitant de Palafrugell (Francesch Ganer Morgat), 15.
- GIL, JOAN, prevere de les Borges i testimoni (Ioanne Gil), 15.
- GILABERT, GUILLEM, jurat Guillelmus Gilabert) 9; habitant de Palafrugell (Guillem Gilabert, Guillelmum Gilabert), 11.
- GILABERT, MIQUEL, canonge de Santa Anna (Michaelis Gilabert), 12.
- GILABERT, RAMON, canonge de Santa Anna (Raymundi Gilabert), 11.
- GIRBAL, RAMON, habitant de Palafrugell (Ramon Girbal, Raymundi Girbal, Raymundus Girbal), 15.
- GIRONA, ANTONI, habitant de Palafrugell (Antoni Gerona, Antonii Gerona, Antonius Gerona), 9, 15.
- GIRONA, JOAN (Joan Gerona, Ioannes Gerona, Ioannis Gerona), 15; síndicconseller de Palafrugell (Ionnis Gerona), 14.
- GIRONA, RAFAEL, insaculat (Rafel Gerona), ε.
- GORGOLL, GUERAU, habitant de Palafrugell (Garau Gorgoll, Geraldus Gorgoll, Geraldus Gorgoll), 15.
- GORGOLL, PERE, síndic de Palafrugell (Pere Gorgoll), 21.
- GRAS RIBA, PERE, habitant de Palafrugell (Petrus Gras Riba), 9.
- GRASSOT, JOAN, traginer i batlle de Palafrugell (Joan Grassot), 21.
- GRASSOT, JOSEP, insaculat (Joseph Grassot), ε.
- GRASSOT, JOSEP, insaculat en la bossa del clavari (Joseph Grassot), ε.
- GRASSOT, ESTEVE, habitant de Palafrugell (Stephani Grassot, Stephanus Grassot, Steve Grassot), 15.
- GRANYANA, GUILLEM de, testimoni (Guillelmus de Graynana), 1.
- GREGORI XIII, papa (Gregorius, papa), 16, 17.
- GUALBES, BARTOMEU Cristòfor, prior de Santa Anna de Barcelona (Bartholomeus de Gualbis, Bartholomeus Christoforus de Gualbis), 12, 13, 18.
- GUÀRDIA, GABRIEL, canonge de Santa Anna de Barcelona (Gabriel Guardia, Gabrielis Guardia), 15.
- GUERAU, SEBASTIÀ, habitant de Palafrugell (Sebastiani Garau, Sebastianus Garau, Sebastia Garau), 15.
- GUERAU, ESTEVE, habitant de Palafrugell (Stephani Garau, Stephanus Garau, Steve Garau), 15.

GUILLEM, PERE, notari Reial (Petri Guillelmi), 1.

GUILLEM DE PALS vegeu PALS.

I

ICART, JOAN, conseller reial, batlle de Girona (Joan Icart), 20.

ISERN, ANTONI, insaculat a la bossa 16 (Antoni Isern), ε.

ISERN, ANTONI, habitant de Palafrugell (Antoni Izern, Antonii Izern, Antonius Izern), 15.

ISERN, BERNAT, habitant de Palafrugell (Bernardus Izern), 9.

ISERN, PERE, habitant de Palafrugell (Pere Izern, Petri Izern, Petrus Izern) 15; sindic i procurador de Palafrugell (Petro Izerni), 8.

ISERN, PERE, testimoni (Petro Yserni), 3.

J

JANER vegeu GENER.

JAUME, rei (Jacobi regis Aragonum; Jacobus Rex Aragonum, En Jaume, rei, Don Jaume, rey), 1, 2, 4, 19, γ.

JOAN, rei (Ioannem regem Aragonum, Ioannes rex Aragonum, Ioannis regis Aragonum, 6, 7, 10, γ.

JOAN, PERE, habitant de Palafrugell (Petrus Ioannis), 9.

JOFRE, PERE, habitant de Palafrugell (Pere Joffre, Petri Ioffre, Petrus Ioffre), 9, 15.

JOER, SICARD, canonge (?) (Sicardus Ihuerii), 11.

JUNAME, GUILLEM, habitant de Palafrugell (Guillermus Iuname), 9.

L

LLEDÓ, AGUSTÍ, canonge de Santa Anna (Agusti, Ledo, Agustini Ledo, Agustinus Llado), 15.

LLOGAIA, LLORENS, habitant de Palafrugell (Laurentii Llogaya, Laurentius Llogaya, Llorens Llogaya), 15.

LLORENS, ARNAU, clergue i testimoni (Arnaldo Laurentio), 3.

LLORENS, BERNAT, habitant de Palafrugell (Bernardi Llorens, Bernardus Lorens, Bernat Llorens), 15.

LLULL, LLUÍS, beneficiat (Ludovicus Lull), 12.

LOMBARDIN, FRANCESC, habitant de Palafrugell (Franciscus Lombardin), 9.

M

MACIÀ, ANTONI, habitant de Palafrugell (Antonius Macia), 9.

MANADA, BERNAT, habitant de Palafrugell (Bernardi Manada, Bernat Manada), 15.

MANARGUER, (...), cap de companyia, (Manarguer), 19.

MANÀ, GABRIEL, canonge rector de Sant Bartomeu de València, testimoni (Gabriel Manna), 11.

MANTESA, FRANCESC LLUÍS, doctor en lleis, jutge de Palafrugell (Francischi Ludovici Mantesa), 3.

MARCA, ANTONII, habitant de Palafrugell (Antonii Marca), 15.

MARIA, reina consort, lloctinent general del seu espós (Marie, regine consortis), 10.

MARIÀ, ANTONI, habitant de Palafrugell (Antoni Maria), 15.

- MARIÀ, PERE, habitant de Palafrugell (Petrus Maria), 9.
- MARQUÈS (...) síndic de Palafrugell (Marches), ζ.
- MARQUÈS, ANTONI, habitant de Palafrugell (Antonii Marques, Antonius Marques, Antoni Marquès), 15.
- MARQUÈS, GUILLEM, habitant de Palafrugell (Guillermus Marques), 9.
- MARQUÈS, JOAN, pagès, habitant de Palafrugell (Ioannes Marques, Ioannis Marques, Joan Marquès), 15.
- MARQUÈS, PERE, conseller de Palafrugell (Petrum Marques), 9.
- MARQUÈS, SEBASTIÀ, habitant de Palafrugell (Sebastiani Marquès, Sebastianus Marques, Sebastia Marquès) 15; jurat (Sebastiani Marquès), 3.
- MARQUÈS SECRET, GUILLEM, habitant de Palafrugell (Guillermi Marques Secret, Guillermus Marques Secret), 15.
- MARTELL (...) insaculat en la bossa de consellers (Martell), ε.
- MARTÍ, MIQUEL, insaculat en la bossa de clavari (Miquel Martí), ε.
- MARTÍ, MIQUEL, apotecari, insaculat en la bossa de consellers (Miquel Martí), ε.
- MARTÍ, infant, fill del rei Pere el Cerimoniós, germà de Joan I (infanti Martino), 6.
- MARSÀ, ANTONI, habitant de Palafrugell (Antonius Marça), 15.
- MAS, PERE BARTOMEU, comissari reial (Petrus Bartholomeus Mas), 19.
- MASCARÓ, SIMÓ, canonge de Santa Anna (Simon Mascaro, Simonis Mascharo), 11.
- MASCORT, BERENGUER, habitant d'Escclanyà (Berengario Mascordi), 3.
- MASCORT, PERE, habitant de Palafrugell (Petri Mascort, Petrus Mascort), 15.
- MASCORT, PERE, prevere de Palafrugell (Petro Mascort), 3.
- MASCORT DEL MAS, JOAN, síndic de Palafrugell (Joan Mascort del Mas), ζ.
- MASCOT, GALCERAN, canonge i sagristà de Santa Anna de Barcelona (Galcerandus Mascot), 7.
- MASSOT, GALCERAN, canonge i sacristà de Santa Anna (Galcerandi maçot), 7.
- MASSOT, JOAN, conseller de Mont-ras (Ioannem Massot) 9; habitant de Palafrugell (Ioannes Massot), 9.
- MATARÓ, PERE, habitant de Palafrugell (Petri Mataro, Petri Matharo, Petrus Matharo), 15.
- MATEU, ANTONI, habitant de Palafrugell (Antoni Matheu, Antonii Matheu, Antonius Matheu), 15.
- MATEU, BLAI, habitant de Palafrugell (Blasii Matheu) 15; conseller de Mont-ras (Blasium Matheu, Blasius Matheu, Blay Matheu), 9.
- MATEU, GASPÀR, jurat de Palafrugell, (Gaspar Mathei, Gaspari Matheu), 13.
- MATEU, JOAN, habitant de Palafrugell (Joan Matheu, Ioannes Matheu, Ioannis Matheu), 15.
- MATEU, SEBASTIÀ, ζ.
- MEDIR, JOAN, insaculat en la bossa segona (Joan Madir) ε; insa-

- culat en la bossa de consellers, ε.
- MENADA, BERNAT, habitant de Palafrugell (Bernardus menada), 15.
- MESTRE, ARNAU, notari públic de Barcelona (Arnaldi Magistri), 4, 5.
- MIÀS, JOAN, síndic (Joan Mias), 21.
- MIQUEL, PERE, habitant de Palafrugell (Petrus Miquel), 9.
- MIQUEL, JOAN, habitant de Palafrugell (Joan Miquel, Ioannes Miquel, Ioannis Miquel), 15.
- MIQUEL, RAFAEL, habitant de Palafrugell (Raphael Miquel, Raphaelis Miquel), 15.
- MIR ESCORT, PERE, habitant de Palafrugell (Pere Mir Scort), 15.
- MIR, ANTONI, habitant de Palafrugell (Antonius Mir), 9.
- MIRALLES, ANTONI, subprior de Santa Anna de Barcelona (Anthonius Miralles), 12.
- MIRÓ DE L'HORTA, JOAN, insaculat a la bossa de consellers (Joan Miro de la Orta), ε.
- MIRÓ DES ERMS (...), insaculat a la bossa de consellers (Miró des, ε.
- MONTSUAR ARINYÓ, MARC ANTONI, lloctinent del batlle general de Catalunya (Marco Antonio Monsuar de Arinyo, Marco Antonio Monsuar y de Arinyo), 20.
- MONTCADA, GUILLEM, testimoni (Guillemus Montecateno), 1.
- MONTCADA, PERE, testimoni (Petrus Montecateno), 1.
- MONTJUÏC, JAUME de, notari de l'Infant (Iacobi de Montejudai-co), 4.
- MORAGUES, JAUME, canonge (Iacobi Moragues 15; vicari general (Iacobus Moragues, Jaume Moragues), 15.
- MORATÓ, JOAN, habitant de Palafrugell (Ioannes Morato), 9.
- MORATÓ, PERE, habitant de Palafrugell (Pere Morato), 15.
- MORELLA, MIQUEL, habitant de Palafrugell (Michael Morella), 9.
- MORET, PERE, notari públic de Barcelona (Petri Moret), 2.
- MORGAT, PERE, jurat de Palafrugell (Pere Morgat), 14.
- MORGAT, JAUME, notari públic de Palafrugell (Jacobi Morgati), 8.
- MUNTANYER, GUILLEM, habitant de Palafrugell (Guillemus Montanyer), 9.
- MUTELLA, RAMON, habitant de Palafrugell (Reymundo Mutella, Raymundo Mutelle), 3.
- N**
- NADAL, BARTOMEU, habitant de Palafrugell (Bartholomeus Natalis), 9.
- NADAL TORRE, JOAN, habitant de Palafrugell (Joan Nadal Torra, Ioannes Nadal Torra), 15.
- NADAL TORRE, ESTEVE, habitant de Palafrugell (Stephani Nadal, 15.
- NEULA, JOAN, habitant de Palafrugell (Joan Neula, Ioannes Neula, Ioannis Neula), 15.
- O**
- OLIU, ANTONI, habitant de Palafrugell (Antoni Oliu, Antonii Oliu, Antonius Oliu), 15.

- OLIU, JOAN, habitant de Palafrugell (Ioannes Oliu), 9.
- OLIU, PERE, habitant de Palafrugell (Petrus Olivii), 9.
- OLIVAR, DAMIÀ, habitant de Palafrugell (Damiani Olivar), 15.
- OLIVER àlies CAXA, GUILLEM, habitant de Palafrugell (Guillermus Oliveri alias Caxa), 9.
- OLIVER àlies MIR, ANTONI, síndic i procurador de Palafrugell (Antonio Oliverii alias Mir), 8.
- OLIVER, FRANCESC, testimoni i senyaler de Gualta (Franciscus Oliverii), 8.
- OLZINA, GABRIEL, notari públic de Barcelona i arxiver (Gabrielis Olzina), 6, 7, 10.
- OM, JOAN DE, habitant de Palafrugell (Ioannes de Ulmo), 9.
- ORINÓS, JOSEP, insaculat en la bossa de conseller (Joseph Orinos, Orinos) ε; insaculat en la bossa segona (Joseph Orinos), ε.
- P**
- PAGÈS, ANTIC, habitant de Palafrugell (Anthicus Pages), 15.
- PAGÈS, ANTONI, habitant de Palafrugell (Antonii Pages, Antonius Pages), 15.
- PAGÈS, JOAN FRANCESC, notari públic per tot el Principat de Catalunya i notari de Palafrugell (Ioannem Franciscum, Ioanne Francisco Pages, Ioannes Franciscus Pages), 3, 9, 11, 13, 15, 16.
- PAGÈS, JOAN, testimoni i batlle de Palafrugell (Ioannes Pages), 18.
- PAGÈS, MARTÍ, insaculat en la bossa del clavari (Marti Pages), ε.
- PAGÈS, PERE, habitant de Palafrugell (Petri Pages, Petrus Pages), 15.
- PAGÈS, ANTIC, habitant de Palafrugell (Anthic Pages), 15.
- PAGÈS, ANTONI, habitant de Palafrugell (Antoni Pages), 15.
- PAGET, MARTÍ, insaculat en la bossa de conseller (Marti Paget), ε.
- PAGÈS, PERE, habitant de Palafrugell (Pere Pages), 15.
- PALOL, BERNAT, escrivà (Bernardi Palatioli), 1.
- PALOL, PERE, cirugià, testimoni (Petrus Palol), 8.
- PALS, ARNAU DE, notari públic de Palafrugell (Arnaldus Pali-bus), 3.
- PALS, BERENGUER (Berengarii de Pals), 3.
- PALS, GUERAU DE, venedor (Garau de Pals, Geraldi de Pals), 3.
- PALS, GUILLEM DE, fill de Guillem de Pals, venedor (Guillermi filii Guillermi de Pals, Guillermus Pals, filius), 3.
- PALS, GUILLEM, venedor (Guillermus Pals), 3.
- PALS, JULIÀ, habitant de Palafrugell (Julianus Pals), 9.
- PANEDA, JOAN, habitant de Palafrugell (Ioannis Paneda), 15.
- PAPI, PERE, habitant de Palafrugell (Petrus Papi), 9.
- PASQUAL, JOAN, habitant de Palafrugell (Ioannes Paschal, Joan Pasqual), 9, 15.
- PEIA, MIQUEL, habitant de Palafrugell (Michael Peya), 9.
- PEIA, PERE, habitant de Palafrugell (Pere Peya, Petri Peya), 15.

- PEIRI D'ARENOSA, EIXIMI (Eximinu Peyri de Aranosa), 4.
- PEIRÓ, ANTONI, síndic i conseller de Palafrugell (Antonii Payro), 14.
- PELAGRÍ, JOAN, habitant de Palafrugell (Ioannis Pelagri), 15.
- PELEGRÍ, ANTIC, habitant de Palafrugell (Anthici Pelagri, Anthic Pelagri), 15.
- PELEGRÍ, BARTOMEU, habitant de Palafrugell (Bartholomeus Pelagri), 9.
- PELÓS, PERE, canonge (Pere Pelos, Petrus Pelos), 15.
- PERA, PERE, menor de dies, 9.
- PERA, ANTONI PERE, habitant de Palafrugell (Antonii Pera Pera, Antoni Pere Pera, Antonius Pere Pera), 15.
- PERA, ESTEVE PERE, habitant de Palafrugell (Stephani Pera Pera), 15.
- PERA, JOAN PERE, jurat de Palafrugell (Joannis Pere Pera), 14.
- PERALS, ANTONI, habitant de Palafrugell (Antonii Parals), 15.
- PERALS, ANTONI, conseller (Antonius Parals), 15.
- PERALS, BERNAT, habitant de Palafrugell (Bernardi Parals, Bernardus Parals, Bernat Parals), 15.
- PERALS, JAUME, habitant de Palafrugell (Jacobi Parals, Jaume, 15.
- PERE, infant, fill del rei Jaume I, 4.
- PERE, rei, 4.
- PERELLONS, RAMON, capità (Raymundus Perilionibus), 10.
- PI, JOAN, insaculat en la bossa de clavari (Joan Pi), ε.
- PI, BERNAT DE, notari públic de Barcelona (Bernardi de Pinu) 4, 5.
- PLA, ANTONI, jurat (Antonii Pla), 15.
- PLA, JAUME, insaculat en la bossa consellers de Llofriu (Jaume Pla), ε.
- PLA, JOSEP (Joseph Pla), insaculat, ε.
- PLA, PERE, habitant de Palafrugell (Pere Pla, Petri Pla), 9, 15.
- PLA, SIMÓ de, habitant de Palafrugell (Simon de Plano), 9.
- PLANA, ANTONI, conseller de Mont-ras (Anthonium Plana), 9.
- PLANA, SEBASTIÀ, habitant de Palafrugell (Sebastianus Plana), 15.
- PLANA, SEBASTIÀ, insaculat, ε.
- PLANES, ROMEU SES, tresorer reial (Romeus ces Planes), 7.
- POCH, ANTONI (Antonii Poch) habitant de Palafrugell, 15.
- POCH, JOAN, habitant de Palafrugell (Ioannes Poch), 15.
- POCH, MONTSERRAT (Montserrat Poch), habitant de Palafrugell, 15.
- POCH DEL VILAR, JOAN, insaculat en la bossa de Consellers, ε.
- PONS, MARTÍ, habitant de Palafrugell (Martini Pons), 15.
- PONS, ANTONI, habitant de Palafrugell (Antonius Ponç), 9.
- PONS, JOAN, habitant de Palafrugell (Ioannes Ponç), 9.
- PONT, PERE DE (Petrus de Ponte), 6.
- PORTAS, misser, ζ.
- POU, ANTONI, habitant de Palafrugell (Antonii Pou), 15.
- POU, DAMIÀ, insaculat en la bossa de clavari, ε.
- POU, PERE, habitant de Palafrugell (Petri Pou), 15.

- POU, RAFEL, insaculat en la bossa de clavari ε; insaculat conseller, ε.
- POUPLANA, FRANCESC, notari i secretari de la universitat de Palafrugell (Franciscum Poupplana), 4, 15, 16.
- PRADA, BENITO, cap de companyia 19.
- PRADES, JOAN, prior de Santa Anna (Ioannem Prades, Joan de Pradez), 9, 22.
- PRATS, ANTONI, conseller, 15.
- PRATS, ANTONI, habitant de Palafrugell (Antonii Prats), 15.
- PRATS, BENET, insaculat, ε.
- PRATS, GUERAU, síndic i notari (Geraldum Prats, Garau Prats), 2, 5, 6, 7, 8, 10, 14, 17, 18, 19, 20, 21.
- PRATS, JOAN, habitant de Palafrugell, 15.
- PRATS, JOSEP, insaculat (Joseph Prats), ε.
- PRATS, LLORENS, habitant de Palafrugell (Laurentius Prats), 9.
- PRATS, PERE, insaculat bossa conseller, ε.
- PRATS BATALLER, MIQUEL, habitant de Palafrugell (Michaelis Prats Bataller), 15.
- PRATS BENVINGUT, JOAN, habitant de Palafrugell (Ioannis Prats Benvingut), 15.
- PRATS GERONA, ANTONI, habitant de Palafrugell (Antonii Prats Gerona), 15.
- PRATS LLOGAIA, ANTONI, habitant de Palafrugell (Antonii Prats Llogaya), 15.
- PRATS PAGÈS, JOSEP, insaculat (Joseph Prats Pagès), ε.
- PRATS MEDIR, MIQUEL, síndic, menor de dies (Miquel Prats y Madir), 21.
- PRUNEDA, BERENGUER, habitant de Palafrugell (Baranguerius Pruneda), 9.
- PRUNEDA, BARTOMEU, habitant de Palafrugell i jurat (Bartholomei Pruneda, Barthomeu Pruneda), 15.
- PRUNEDA, JOAN, habitant de Palafrugell (Ioannes Pruneda), 15.
- PUIG, JOAN, habitant de Palafrugell (Ioannes Puig), 15.
- PUIG, MATEU, jurat (Matheo Puig), 12.
- PUIG, MIQUEL, habitant de Palafrugell (Michaelis Puig), 15.
- PUIG FERRAN, PERE DE, habitant de Palafrugell (Petrus dez Puig alias Farran), 9.
- PUJADES, MIQUEL, notari públic de Catalunya (Michael Pujades), 2, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 14, 18, 19.
- PUJOL, BERNAT, habitant de Palafrugell (Bernardus Puyol), 9.
- PUJOL, MIQUEL, habitant de Palafrugell (Michaelis Puyol, Miquel Puyol), 15.

Q

- QUINTÀ, JAUME, notari públic per tot Catalunya (Jacobi Quinta), 6, 7, 10.

R

- RAMON, JAUME, insaculat, bossa de consellers de Mont-ras, ε.
- RAMON, PERE, habitant de Palafrugell (Petri Ramon, Pere Ramon), 15.
- RAFAEL, BERNAT, escrivà (Bernardi Raphaelis), 19.

- REIG, ANTIC, teixidor, habitant de Palafrugell (Anthicus Reig, Antic Reig), 15.
- REIG, ANTIC, pagès, habitant de Palafrugell (Anthicus Reig, Anthic Reig), 12, 15.
- REIG, ANTONI, habitant de Palafrugell, 15.
- REVERTER, PERE, habitant de Palafrugell (Petri Reverter, Pere Reverter), 15.
- RIBALT, PERE, habitant de Palafrugell (Petrus Ribalt), 9.
- RIBALTA, BERENGUER, prior de Santa Anna (Baranguer de Ribalta, Berengarii de Ribalta, 7, 11.
- RIERA, ANTIC, jurat (Anthico Riera), 18.
- RIERA, ANTONI, prevere (Antonii Riera), 15, 19.
- RIERA, ANTONI, habitant de Palafrugell (Antonius Riera), 9.
- RIERA, BERNAT, habitant de Palafrugell (Bernardus Riera), 9.
- RIERA, JACINT, prevere (Hyassinto Riera), 21.
- RIERA, PERE, jurat (Petri Riera), 19.
- RIERA, PERE, habitant de Palafrugell, 9, 15.
- RIERA, RAFAEL, notari públic de Barcelona (Raphaelis Riera), 2.
- ROBAU àlies SERVIA, ANTONI, conseller de Palafrugell (Antonium Robau alias Servia), 9.
- ROCA, FRANCESC, canonge (Francesch Rocha, Francischi Roca), 15.
- ROCA, GUILLEM DE, escrivà (Guillemi de Rocha), 1.
- ROCHAT, JOAN, insaculat a la bossa de consellers de Llofriu, ε.
- ROCHAT, SALVI, insaculat, ε.
- ROIG, ANTIC, habitant de Palafrugell (Anthici Roig), 15.
- ROIG, ANTONI, habitant de Palafrugell (Antonius Roig), 15.
- ROIG, ANTONI, conseller, 3.
- ROIG, ANTONI, patro de nau (Antonius Roig), 11.
- ROIG, BERENGUER, habitant de Palafrugell (Berengarius Roig), 9.
- ROIG, BERNAT, habitant de Palafrugell, 9.
- ROIG, DAMIÀ, habitant de Palafrugell (Damianus Roig), 15.
- ROIG, FRANCESC, habitant de Palafrugell (Franciscus Roig), 9.
- ROIG, JOAN, habitant de Palafrugell (Ioannes Roig), 9.
- ROIG, PERE, habitant de Palafrugell (Petri Roig), 15.
- ROIG MASCORD, ANTONI, habitant de Palafrugell (Antonii Roig Mascort), 15.
- ROIG àlies CARRERES, BERNAT, habitant de Palafrugell (Bernardus Roig alias Carreres), 9.
- ROIG àlies FRIGOLA, JOAN, jurat, (Ioanni Roig alias Frigola), 13.
- ROMAGUERA I ROVIRA, JOAN, síndic 21.
- ROQUER, FRANCESC, habitant de Palafrugell (Franciscus Roquer), 9.
- ROQUER, PERE, habitant de Palafrugell (Petrus Roquer), 9.
- ROS, SEBASTIÀ, habitant de Palafrugell, 15.
- ROSANES, GALCERAN, cavaller (Galcerandus Rosanis), 19.
- ROSELL, LLORENS, llibreter (Llorens Rosell), α.
- ROSSIC, ANTONI, síndic de Mont-ras (Antoni Rousici), 8.

- ROSSIC DE VALL, ANTONI, habitant de Palafrugell (Antonius Ros-sich de Vall), 9.
- RUFES, FRANCESC, canonge de Santa Anna (Francesch Rufes, Francisci Rufes), 15.
- RUFI, JAUME, notari de Palafrugell (Iacobus Ruffi), 13.
- S**
- SABATER, JOAN, habitant de Palafrugell (Ioannes Sabater), 9.
- SABET, ANTONI, habitant de Palafrugell (Antonius Sabet), 9.
- SACALM, PERE (Petrus Çacalmi), 6, 7.
- SAFONT, JOAN, notari públic de Palafrugell (Ioannis ça Font), 13.
- SAFONT, PERE, notari públic de Palafrugell (Petri de Fonte), 3, 9.
- SAGRERA, MIQUEL, habitant de Palafrugell, conseller (Michaelis Sagraera, Michael Segrera), 15.
- SAGRERA, SALVI, insaculat, bossa de consellers de Llofríu (Salvi Sagraera), ε.
- SAGRERA àlies ESPANYOL, JOAN, conseller de Palafrugell (Ioannem Sagraera alias Spanyol), 9.
- SAGUER, JAUME, canonge de Santa Anna (Jaume Çaguer), 12.
- SALA, GENÍS, mercader, ciutadà de Barcelona (Genesisius Sala), 11.
- SALVA, JOAN, notari reial per tot Catalunya (Ioannis Salva), 11, 15, 16, 17.
- SALVI, PERE, habitant de Palafrugell (Petrus Salvii), 9.
- SAMARES, NICOLAU, notari de Barcelona (Nicholai Samares, Nicholai de Samares), 4, 5.
- SANTAEUGENIA, BERNAT DE (Bernardus de Sancta Eugenia), 4.
- SANTAMARGARIDA, BERENGUER DE (Berengario de Sancta Margarita), 3.
- SARD, ANTONI, habitant de Palafrugell (Antonius Sardo), 15.
- SARRALAT, GERARD, prevere beneficiat a Santa Anna (Gerardus Sarralat), 11.
- SARTA, BERENGUER, prior (Baranguer Sarta, Berengarii Sarta), 8, γ.
- SARTA, BERENGUER, canonge, comandador de Sant Miquel de Prat (Berengarii Sarta), 7.
- SAURINA, PERE, habitant de Palafrugell (Petri Saurina), 15.
- SAURÓ, JAUME, canonge (Iacobus Sauro), 12.
- Savall, DAMIÀ, habitant de Palafrugell (Damiani Savalls), 15.
- SEGUR, JAUME, canonge (Iacobi Segur), 12.
- SEN, MONTSERRAT, notari reial per tot Catalunya (Montserratus Sen), 11, 15, 16.
- SERRA, canonge (Sera), α.
- SERRA, BARTOMEU, habitant de Palafrugell (Bartholomeus Serra), 9.
- SERRA, JAUME, habitant de Palafrugell (Iacobi Serra, Jaume Serra), 15.
- SERRA, LLORENS, síndic, 2, ζ.
- SERRA, MIQUEL, habitant de Palafrugell, ferrer (Michael Serra), 15.
- SERRA, PERE, habitant de Palafrugell (Petrus Serra), 9.
- SERVELLÓ, batlle de Pals (Servellonis baiuli de Pals), 3.
- SERVIÀ, ANTONI, habitant de Palafrugell (Antonii Servia), 15.

SERVÀ, PERE, habitant de Palafrugell (Petrus Sarvia), 9, 15.

SICARTS, JOAN, habitant de Palafrugell (Joan Cicarts, Ioannes Cicarts, Ioannis Cicarts), 15.

SILVESTRE, insaculat (Silvestra), ε.

SILVESTRE, PERE, habitant de Palafrugell (Pere Silvestra, Petri Silvestra), 15.

SILVESTRE, SEBASTIÀ, habitant de Palafrugell, conseller (Sebastiani Silvestra, Sebastia Silvestra), 15.

SILVESTRE, ESTEVE, conseller (Stephanus Silvestra), 15.

SILVESTRE, GUILLEM, conseller (Silvestre Guillerum), 9.

SIMON, BALDIRI, habitant de Palafrugell (Baldiri Simon, Baldiri Simon), 15.

SIMON, JAUME, habitant de Palafrugell (Iacobi Simon, Jaume Simon), 15.

SIMON, JOAN, habitant de Palafrugell (Ioannes Simon, Joan Simon), 15.

SIMON, MONTSERRAT, habitant de Palafrugell (Montserrati Simon), 15.

SIRVENT, BERNAT, conseller i tresorer (Bernardo Sirvent), 10.

SOLER, MIQUEL, conseller de Palafrugell (Michaelem Soler), 9.

SUREDA, PERE, insaculat a la bossa de consellers, ε.

T

TAULER, JOAN, habitant de Palafrugell (Iohannes Tauler), 15.

TEIXIDOR, GUERAU, habitant de Palafrugell (Garau Teixidor), 11.

TESSACO, MATEU, notari públic de Barcelona (Mathei de Tessacho), 11.

TIMOR, RAMON, testimoni (Raymundus Timor, Raymundus de Timor), 2, 19.

TOLRÀ, BARTOMEU, habitant de Palafrugell (Barthomeus Tolra), 9.

TORNAMIRA, BERENGUER DE, testimoni (Berengarius de Tornamira), 19.

TORNAMIRA, BERNAT, testimoni (Bernardus Tornamira), 2.

TORROELLA I PAGÈS, PERE, jurat (Pere Torroella y Payes), 21.

TORROELLA, EIXIMI PERE DE, testimoni, governador del regne de València (Eximinus Petri de Torroella), 10.

TUDELA, Blai, mercader de Barcelona (Blasius Tudela), 13.

V

VALLA, SEBASTIÀ, habitant de Palafrugell (Sebastianus Vallia, Sebastia Valla), 15.

VALLEBRERA, BARTOMEU DE, procurador del prior de Santa Anna (Bartholomei de Vallebrera), 9.

VALLS, NICOLAU, canonge (Nicholay Valls), 12.

VALLS, JERONI (Hieroni Valls), 19.

VALOR, BARTOMEU habitant de Palafrugell (Barthomeus Valor), 9.

VELA, JOAN, habitant de Palafrugell (Ioannes Vela), 9.

VELA, MIQUEL prevere domer de Palafrugell (Miquel Vela), 9.

VENRELL, PERE, notari públic de Barcelona (Petri Venrelli), 4, 5.

- VERGÉS, JOAN, canonge (Ioannes Verges), 15.
- VERGONYÓS, ANTONI, habitant de Palafrugell (Antonii Vergonyos), 15.
- VERGONYÓS, FRANCESC, insaculat, ε.
- VERGONYÓS, JOAN (Ioannes Vergonyos, Joan Vergonyos), jurat, 21, insaculat a la bossa dels consellers, ε, habitant de Palafrugell, 9.
- VERGONYÓS, SEBASTIÀ, habitant de Palafrugell (Sebastiani Vergonyos, Sebastià Vergonyos), 15.
- VIC, BERNAT DE, notari públic de Girona (Bernardi de Vicho), 1, 19.
- VIDAL, ANTONI, habitant de Palafrugell (Antoni Vidal, Antonii Vidal), 15.
- VIDAL, ARNAU, canonge (Arnaldi Vitalis), 7.
- VIDAL, BARTOMEU, habitant de Palafrugell (Bartholomeus Vitalis), 9.
- VIDAL, DAMIÀ, habitant de Palafrugell (Damiani Vidal, Damià Vidal), 15.
- VIDAL, PERE PAU, notari de Barcelona (Petri Pauli Vidal), 12.
- VIDAL I MIR, FRANCESC, habitant de Palafrugell (Franciscus Vitalis alias Mir), 9.
- VILA I LLORENS, JOSEP, notari de Barcelona (Iosephus Vila et Llorens), 23.
- VILA, FRANCESC, canonge de Santa Anna (Francesch Vila), 9.
- VILA, GALCERAN, canonge (Galcerandi Vila), 11.
- VILAGUT, JOAN, prevere de les Borges, testimoni (Ioanne Vilagut), 15.
- VILAR, BALDIR, canonge (Baldirius Vilar, Baldiri Vilar), 15.
- VILAR, DAMIÀ, habitant (Damiani Vilar), 15.
- VILAR, GUILLEM, habitant de Palafrugell (Guillermus Vilar), 9.
- VINA, misser, censalista, ζ.
- VITELLINO, JOAN DE, notari i secretari reial (Ioannis de Vitellino), 10.
- VIVES, ANTONI, habitant de Palafrugell (Antonii Vives), 15.
- VIVENS, ESTEVE, habitant de Palafrugell (Stephanus Vives), 9.

X

XAMMAR, RAFAEL, cap de companyia (Rafel Xammar), 19.

Índex toponímic

A

- Almoína, casa de la (Casa de la Almoyna, Elemosynae), 13, γ.
Aigua Blava (Aqua Blava, Aygua Blava), 3, γ.
Aigua Blava, coll de (Collo de Aqua Blava), 3.
Arxiu Reial de Barcelona (Archivi Barchinone, archivium regium), 6, 7.

B

- Barcelona, Palau reial menor (Palatio regio minore), 7.
Bisbal, la (Episcopali, Episcopalis), 2, 4, 5, 7, 8, 10, 14, 15, 16, 18, 19; (la Bisbal), ζ.
Bruguerol, veïnat de (vicinatus de Bugarol), 3.

C

- Calella, port de, 20, γ.
Carniceria de Palafrugell, γ, δ.

- Castella, regne de (regnum Castellae), 10.
Castellet Major, roca (Castellet Major, rocha), 3.
Comuns, els (Los Comuns), 3, γ.

E

- Esclanyà (Sclanya, Sclanyano, Sclaynanum), 3, 4, γ.

F

- Fleca, γ, δ.
Fort, γ.

G

- Girona (Gerona), 11; (Gerunde), 7, 10; (civitatis Gerunde), 2, 4, 5, 8, 14, 18, 19.
Gualta (Gauta), 8.

L

- Llafranc, port (Llafranch, Llafranch), 20, γ.
 Lleida (Ilerde), 1.
 Llofriu (Llofriu, Laufrigum, Lofridio), 4, 8, 9, ε.
 Llor torrent de (torrente de Lloro, Llor, Llorum), 3.

M

- Marcévol vegeu Santa Maria, 5.
 Mallorca (Mayoricis), 5.
 Milazzo (Itàlia), 10.
 Mont-ras (Monteraso, Monterraso), 8, 9, ε; (Turricellam de Monteraso), 4; (Montras), 9, 15.

P

- Palafrugell (Palafrugelli, Palafrugello), 1, 2, 3, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, γ.
 Palafrugell, vila de (villa de Palafrugello, villam de Palafrugello, ville, castrum et termini de Palafrugello), 3, 4, 19, 21; (vila de Palafrugell), ζ; (villa sancti Martini de Palafrugell, ville de Palafrugell), 11, 19, 20, 23, γ.
 Palafrugell, castell de (castrum et termini Palafrugelli, castrum et vilae de Palafrugello, castrum de Palafrugello, castrum et villa de Palafrugello, castrum de Palafrugello, castro seu loco de Palafrugello, castro de Palafrugello, ville, castrum et termini de Palafrugello,

oppidum et parrochiam de Palafrugello), 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 17, 18, 19, 20, 21, 22, γ.

- Palafrugell, cort de, 11.
 Palafrugell, església de (esgleya de Palafrugell, ecclesiam de Palafrugello), 9.
 Palafrugell, escribania de (escribaniae de Palafrugello), 9.
 Palafrugell, parròquia de (parrochia de Palafrugell, oppidum et parrochiam de Palafrugello, parrochia sancti Martini de Palafrugello), 3, 17.
 Palafrugell, plaça Vella, 13.
 Palafrugell, universitat de, 2, 19, δ.
 Palamós (Palamosii), 2, 4, 5, 7, 8, 10, 14, 15, 17, 18, 19.
 Palamós, vila de (ville Palamosii, oppidi de Palamosio), 2, 4, 5, 7, 8, 10, 14, 17, 18, 19.
 Palamós, comtat (comitatus Palamosi), 15.
 Palau Reial Menor de Barcelona (Palatio regio Minore), 7.
 Peixateria, γ.
 Peruggia (Perusii), 5.
 Priorat de Santa Anna de Barcelona (Casa de Sancta Anna, domus sanctae Annae, monasterii de Sancta Anna, monasterii Santae Annae), 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 23, α, γ.

R

- Roma (Romae), 16, 17.
 Roma, Església de Sant Marc (sanctum Marcum Romae), 16.
 Roses (Rosas), 19.

S

- Sant Martí de Palafrugell, església (ecclesiam Sancti Martini), 14, 18.
- Sant Marc de Roma (Sanctum Marcum Romae), 16.
- Sant Miquel de Prats (sancti Michaelis de Pratis), 7.
- Santa Anna de Barcelona, priorat, vegeu Priorat de Santa Anna de Barcelona.
- Santa Anna de Barcelona, església secular (Ecclesiae secularis Sanctae Annae), 2.
- Santa Maria de Marcévol (Sancte Marie de Marcevol), 5.

T

- Tamariu, port de (Portum Tamaricis) 3, γ.
- Tarragona (Tarraconae, Tarragona), 2, 19.
- Torre Rodona o Fortalesa, 20.
- Tunícia, regne de (regnum Tunici), 10.

V

- València (Valentia), 5.
- Vilaromà (Sancte Eugenie de Vilaromano), 15.

Índex general

Introducció	7
El priorat de Santa Anna de Barcelona, senyor de Palafrugell	7
La universitat de Palafrugell	14
La presa de possessió de la vila pels senyors.	16
El procurador del prior	17
La notaria.	18
L'exercici de la justícia	20
El càrrec de batlle	21
Carnisseria i peixateria de la universitat	22
Concessió de mercat setmanal.	22
Un llarg període d'inseguretat i turbulència	23
L'arxiu de Palafrugell	26
El Llibre de privilegis de Palafrugell	29
Criteris de transcripció, normalització i referències	33
Documents.	37
Relació de documents per ordre cronològic	147
Transcripció de les notes i altres documents del Llibre de privilegis	157

Relació de documents segons la seva disposició en el Llibre de privilegis de Palafrugell	165
Índex antroponímic.	171
Índex toponímic	189

FUNDACIÓ NOGUERA, constituïda el 20 de juliol de 1976 pel notari de Barcelona Raimon Noguera Guzman

Antics presidents: Raimon NOGUERA GUZMAN
Lluís FIGA I FAURA
Josep M. PUIG SALELLAS

Patronat

President: Joan J. LÓPEZ BURNIOL
Vocals: Robert FOLLIA I CAMPS
Jordi FIGA I LÓPEZ-PALOP
Enric BRANCÓS NÚÑEZ
Francesc-X. FRANCINO I BATLLE
Francesc TORRENT I CUFÍ
Secretari: Lluís JOU I MIRABENT
Director de Publicacions: Josep Maria SANS I TRAVÉ

Publicacions de la Fundació Noguera

Inventaris d'Arxius Notarials de Catalunya

- Vinyet PANYELLA: *Catàleg de l'Arxiu Notarial de Sitges*. Barcelona, 1981.
1. Antoni JORDÀ I FERNÁNDEZ: *Catàleg de l'Arxiu Notarial de Vilafranca del Penedès*. Barcelona, 1983.
 2. Lluïsa CASES I LOSCOS: *Catàleg dels Protocols Notarials de Lleida*. Barcelona, 1983.
 3. Lluïsa CASES I LOSCOS: *Catàleg de l'Arxiu Notarial de Tremp*. Barcelona, 1983.
 4. Sebastià BOSOM I ISERN i Salvador GALCERAN I VIGUÉ: *Catàleg dels Protocols de Puigcerdà*. Barcelona, 1983.

5. Pere PUIG i USTRELL i Josep SANLLEHI i UBACH: *Catàleg de l'Arxiu Notarial de Terrassa*. Barcelona, 1984.
6. Josefina MOLINERO: *Catàleg de l'Arxiu Notarial de Sabadell*. Barcelona, 1984.
7. Ramon PLANES i ALBETS: *Catàleg dels Protocols Notarials dels Arxius de Solsona*. Barcelona, 1985.
8. MontseITAT CANELA i GARAYOA i Montse GARRABOU i PERES: *Catàleg dels Protocols de Cervera*. Barcelona, 1986.
9. Lluïsa CASES i LOSCOS i Imma OLLICH i CASTANYER: *Catàleg dels Arxius Notarials de Vic*. Barcelona, 1986.
10. Joan PAPELL i TARDIU: *Catàleg dels Protocols de Valls*. Barcelona, 1989.
11. Lluïsa CASES i LOSCOS: *Catàleg dels Protocols Notarials de Barcelona*. Barcelona, 1990.
12. Albert TORRA PÉREZ i M.^a LUZ RETUERTA JIMÉNEZ: *Catàleg dels Protocols Notarials de l'antic districte de Sant Feliu de Llobregat*. Barcelona, 1991.
13. Joan FARRÉ i VILADRICH: *Catàleg dels Protocols de Balaguer*. Barcelona, 1991.
14. J. M. PONS i GURI i Hug PALOU i MIQUEL: *Catàleg de l'Arxiu Històric Notarial d'Arenys de Mar*. Barcelona, 1992.
15. M. TORRAS, B. MASATS, R. VALDENEBRO, L. VIRÓS: *Catàleg dels Protocols Notarials de Manresa*. Volum I. Barcelona, 1993.
16. M. TORRAS, B. MASATS, R. VALDENEBRO, L. VIRÓS: *Catàleg dels Protocols Notarials de Manresa*. Volum II. Barcelona, 1993.
17. Lluïsa CASES i LOSCOS: *Catàleg de l'Arxiu de Protocols del districte notarial de Sort*. Barcelona, 1995.
18. Anna SABANÉS ALBERICH: *Inventari de l'Arxiu de Protocols Notarials del Vendrell*. Barcelona, 1995.
19. Josep M. T. GRAU i PUJOL: *Catàleg del fons notarial del districte de Santa Coloma de Farners*. Barcelona, 1995.
20. M. A. ADROER i PELLICER, J.M. T. GRAU i PUJOL, J. MATAS i BALAGUER: *Catàleg dels Protocols del districte de Girona (I)*. Barcelona, 1996.
21. Marta VIVES i SABATÉ: *L'Arxiu de Protocols del districte d'Igualada*. Barcelona, 1997.
22. Roser PUIG i TARRECH: *Catàleg dels protocols notarials dels antics districtes de Falset i Gandesa*. Barcelona, 2000.
23. Isabel COMPANYS i FARRERONS: *Catàleg dels protocols notarials de Tarragona (1472-1899)*. Barcelona, 2000.
24. Lluïsa CASES i LOSCOS: *Inventari de l'Arxiu Històric de Protocols de Barcelona. Segles XIII-XV*. Vol. I. Barcelona, 2001.
25. Rafel MESTRES i BOQUERA i Núria JORNET i BENITO: *Catàleg dels protocols notarials de Vilanova i la Geltrú*. Barcelona, 2001.
26. Joan FORT i OLIVELLA, Erika SERNA i COBA; Santi SOLER i SIMON: *Catàleg dels protocols del districte de Figueres (I)*. Barcelona, 2001.
27. Lluïsa CASES i LOSCOS: *Inventari de l'Arxiu Històric de Protocols de Barcelona. Se-gle XVI*. Vol. II. Barcelona, 2003.
28. M. Àngels ADROER i PELLICER, Erika SERNA i COBA, Santi SOLER i SIMON: *Catàleg dels Protocols del districte de Figueres*. Vol. II. Barcelona, 2004.
29. Lluïsa CASES i LOSCOS: *Inventari de l'Arxiu Històric de Protocols de Barcelona. Segle XVII. 1601-1650*. Vol. III. Barcelona, 2004.
30. Lluïsa CASES i LOSCOS: *Inventari de l'Arxiu Històric de Protocols de Barcelona. Segle XVII. 1651-1700*. Vol. IV. Barcelona, 2006.

Textos i Documents

1. Germà COLON i Arcadi GARCIA: *Llibre del Consolat de Mar*. Vol. I. Barcelona, 1981.
2. Germà COLON i Arcadi GARCIA: *Llibre del Consolat de Mar*. Vol. II. Barcelona, 1982.
3. Germà COLON i Arcadi GARCIA: *Llibre del Consolat de Mar*. Vol. III. 1. Estudi jurídic. Barcelona, 1984.
4. Germà COLON i Arcadi GARCIA: *Llibre del Consolat de Mar*. Vol. III. 2. Diplomatarí. Barcelona, 1984.
5. Antoni UDINA i ABELLÓ: *La successió testada a la Catalunya altomedieval*. Barcelona, 1984.
6. Joan BASTARDAS i PARERA: *Usatges de Barcelona*. Barcelona, 1984 (2.ª edició 1991).
7. Josep Maria PONS GURI: *El Cartoral de Santa Maria de Roca Rossa*. Barcelona, 1984.
8. Jesús ALTURO i PERUCHO: *L'Arxiu antic de Santa Anna de Barcelona del 942 al 1200*. Volum I. Barcelona, 1985.
9. Jesús ALTURO i PERUCHO: *L'Arxiu antic de Santa Anna de Barcelona del 942 al 1200*. Volum II. Barcelona, 1985.
10. Jesús ALTURO i PERUCHO: *L'Arxiu antic de Santa Anna de Barcelona del 942 al 1200*. Volum III. Barcelona, 1985.
11. Arcadi GARCIA i SANZ i Josep Maria MADURELL i MARIMON: *Societats Mercantils a Barcelona*. Volum I. Barcelona, 1986.
12. Arcadi GARCIA i SANZ i Josep Maria MADURELL i MARIMON: *Societats Mercantils a Barcelona*. Volum II. Barcelona, 1986.
13. Tomàs de MONTAGUT i ESTRAGUÉS: *El Mestre Racional a la Corona d'Aragó (1283-1419)*. Volum I. Barcelona, 1987.
14. Tomàs de MONTAGUT i ESTRAGUÉS: *El Mestre Racional a la Corona d'Aragó (1283-1419)*. Volum II. Barcelona, 1987.
15. Germà COLON i Arcadi GARCIA: *Llibre del Consolat de Mar*. Vol. IV. Barcelona, 1987.
16. Josep Maria PONS i GURI: *Les col·leccions de costums de Girona*. Barcelona, 1988.
17. Pere PUIG i USTRELL, Teresa CARDELLACH i GIMÉNEZ, Montserrat ROYES i PIJOAN i Judit TAPIOLAS i BADIELLA: *Pergamins de l'Arxiu Històric Comarcal de Terrassa, 1279-1387*. Barcelona, 1988.
18. Josep FERNÁNDEZ i TRABAL i Joan FERNÁNDEZ i TRABAL: *Inventari dels pergamins del Fons Mercader - Bell-lloc de l'Arxiu Històric Municipal de Cornellà de Llobregat (segles XI-XVIII)*. Volum I. Barcelona, 1989.
19. Josep FERNÁNDEZ i TRABAL i Joan FERNÁNDEZ i TRABAL: *Inventari dels pergamins del Fons Mercader - Bell-lloc de l'Arxiu Històric Municipal de Cornellà de Llobregat (segles XI-XVIII)*. Volum II. Barcelona, 1989.
20. Josep M. PONS i GURI: *Recull d'estudis d'història jurídica catalana*. Volum I. Barcelona, 1989.
21. Josep M. PONS i GURI: *Recull d'estudis d'història jurídica catalana*. Volum II. Barcelona, 1989.
22. Josep M. PONS i GURI: *Recull d'estudis d'història jurídica catalana*. Volum III. Barcelona, 1989.
23. J. M. PONS i GURI i Jesús RODRÍGUEZ BLANCO: *Inventari dels pergamins de l'Arxiu Històric Municipal de Calella*. Barcelona, 1990.
24. Max TURULL i RUBINAT: *La configuració jurídica del municipi Baix-Medieval*. Barcelona, 1990.

25. María del Carmen ÁLVAREZ MÁRQUEZ: *La Baronia de la Conca d'Òdena*. Barcelona, 1990.
26. Margarida ANGLADA, M. Àngels FERNÁNDEZ i Concepció PETIT: *Els quatre llibres de la reina Elionor de Sicília a l'Arxiu de la Catedral de Barcelona*. Barcelona, 1992.
27. Jordi ANDREU i DAUFÍ, Josep CANELA i FARRÉ i M. Àngels SERRA i TORRENT: *El llibre de comptes com a font per a l'estudi d'un casal noble de mitjan segle xv. Primer llibre memorial començat per la senyora dona Sanxa Ximenis de Fox e de Cabrera e de Navalles*. Barcelona, 1992.
28. Josep M. SANS i TRAVÉ: *Dietari o Llibre de Jornades (1411-1484) de Jaume Safont*. Barcelona, 1992.
29. Montserrat BAJET i ROYO: *El mostassaf de Barcelona i les seves funcions en el segle xvi. Edició del "Llibre de les Ordinations"*. Barcelona, 1994.
30. Josep HERNANDO: *Llibres i lectors a la Barcelona del segle xiv*. Volum I. Barcelona, 1995.
31. Josep HERNANDO: *Llibres i lectors a la Barcelona del segle xiv*. Volum II. Barcelona, 1995.
32. Maria Mercè COSTA i PARETAS: *La casa de Xèrica i la seva política en relació amb la monarquia de la Corona d'Aragó (segles XIII-XIV)*. Barcelona, 1998.
33. Antoni UDINA i ABELLÓ: *Els testaments dels comtes de Barcelona i dels reis de la Corona d'Aragó. De Guifré Borrell a Joan II*. Barcelona, 2001.
34. Ricardo CIERBIDE: *Edició crítica dels manuscrits catalans inèdits de l'orde de Sant Joan de Jerusalem (segles XIV-XV)*. Barcelona, 2002.
35. Agustí ALCOBERRO: *L'exili austriacista (1713-1747)*. Volum I. Barcelona, 2002.
36. Agustí ALCOBERRO: *L'exili austriacista (1713-1747)*. Volum II. Barcelona, 2002.
37. Josep Maria SANS i TRAVÉ: *El Llibre Verd del pare Jaume Pasqual. Primera història del monestir de Vallbona*. Barcelona, 2002.
38. Josep M. PONS i GURI: *Recull d'estudis d'història jurídica catalana*. Volum IV. Barcelona, 2006.
39. José Enrique RUIZ-DOMÈNEC: *Quan els vescomtes de Barcelona eren. Història, crònica i documents d'una família catalana dels segles x, xi i xii*. Barcelona, 2006.
40. Eulàlia MIRALLES (ed.): Antoni VILADAMOR, *Història general de Catalunya*. Volum I. Barcelona, 2007.
41. Eulàlia MIRALLES (ed.): Antoni VILADAMOR, *Història general de Catalunya*. Volum II. Barcelona, 2007.

Textos i Documents. "Maior"

1. Jesús MASSIP i FONOLLOSA i altres: *Costums de Tortosa*. Barcelona, 1996 (format 22 × 31 cm).
2. Germà COLON i Arcadi GARCIA: *Llibre del Consolat de Mar*. Barcelona, 2001.

Estudis

1. AA. DD.: *Estudis sobre història de la Institució Notarial a Catalunya, en honor de Raimon Noguera*. Barcelona, 1988.

2. Aquilino IGLESIA FERREIRÓS (ed.): *El dret comú i Catalunya*. I. Actes del I^r Simposi Internacional de 1990. Barcelona, 1991.
3. Aquilino IGLESIA FERREIRÓS (ed.): *El dret comú i Catalunya*. II. Actes del IIⁿ Simposi Internacional de 1991. Barcelona, 1992.
4. Àngel MARTÍNEZ SARRIÓ: *Monjos i clergues a la recerca del Notariat. Estudi dels documents llatins de l'abadia de Sankt Gallen (segles VIII-XII)*. Barcelona, 1992.
5. Aquilino IGLESIA FERREIRÓS (ed.): *Ius proprium - Ius commune a Europa. El dret comú i Catalunya*, III. Actes del III^r Simposi Internacional de 1992: *Homenatge al professor André Gouron amb motiu de la seva investidura com a Doctor Honoris Causa per la Universitat de Barcelona*. Barcelona, 1993.
6. Arcadi GARCIA i SANZ i Núria COLL i JULIÀ †: *Galeres mercants catalanes dels segles XIV i XV*, Barcelona, 1994.
7. AA. DD.: *Actes del I Congrés d'Història del Notariat Català*. Barcelona, 1994.
8. Belén MORENO CLAVERÍAS: *La contractació agrària a l'Alt Penedès durant el segle XVIII. El contracte de rabassa morta i l'expansió de la vinya*. Barcelona, 1995.
9. Josep M. PUIG SALELLAS: *De remences a rendistes: els Salellas (1322-1935)*. Barcelona, 1996.
10. Aquilino IGLESIA FERREIRÓS (ed.): *El dret comú i Catalunya*, IV. Actes del IV^t Simposi Internacional de 1994: *Homenatge al professor Josep M. Gay Escoda*. Barcelona, 1995.
11. Aquilino IGLESIA FERREIRÓS (ed.): *El dret comú i Catalunya*, V. Actes del Ve Simposi Internacional de 1995. Barcelona, 1996.
12. Aquilino IGLESIA FERREIRÓS (ed.): *El dret comú i Catalunya*, VI. Actes del VIe Simposi Internacional de 1996. Barcelona, 1997.
13. Jaume CODINA: *Contractes de matrimoni al delta del Llobregat*. Barcelona, 1997.
14. Maria Adela FARGAS PENARROCHA: *Família i poder a Catalunya, 1516-1626. Les estratègies de consolidació de la classe dirigent*. Barcelona, 1997.
15. Aquilino IGLESIA FERREIRÓS (ed.): *El dret comú i Catalunya*, VII. Actes del VIIe Simposi Internacional de 1997. Barcelona, 1998.
16. Tomàs LÓPEZ PIZCUETA: *La Pia Almoïna de Barcelona (1161-1350). Estudi d'un patrimoni eclesiàstic català baixmedieval*. Barcelona, 1998.
17. Josep M.ª CRUSELLES: *Els notaris de la ciutat de València. Activitat professional i comportament social a la primera meitat del segle XV*. Barcelona, 1998.
18. Aquilino IGLESIA FERREIRÓS (ed.): *El dret comú i Catalunya*, VIII. Actes del VIIIe Simposi Internacional de 1998. Barcelona, 1999.
19. Josep SERRANO DAURA (ed.): *El territori i les seves institucions històriques*. Actes de les Jornades d'Estudi. Volum I. Barcelona, 1999.
20. Josep SERRANO DAURA (ed.): *El territori i les seves institucions històriques*. Actes de les Jornades d'Estudi. Volum II. Barcelona, 1999.
21. Anna RICH ABAD: *La comunitat jueva de Barcelona entre 1348 i 1391 a través de la documentació notarial*. Barcelona, 1999.
22. Aquilino IGLESIA FERREIRÓS (ed.): *El dret comú i Catalunya*, IX. Actes del IXe Simposi Internacional de 1999: *La família i el seu patrimoni*. Barcelona, 2000.
23. AA. DD.: *Actes del II Congrés d'Història del Notariat Català*. Barcelona, 2000.
24. Jordi FIGA i LÓPEZ-PALOP (ed.): *Miscel·lània Lluís Figa i Faura*. Barcelona, 2000.
25. Josep SERRANO i DAURA: *Senyoriu i municipi a la Catalunya Nova. Comandes de Miravet, d'Orta, d'Ascó i de Vilalba i baronies de Flix i d'Entença*. Volum I. Barcelona, 2000.

26. Josep SERRANO I DAURA: *Senyoriu i municipi a la Catalunya Nova. Comandes de Miravet, d'Orta, d'Ascó i de Vilalba i baronies de Flix i d'Entença*. Volum II. Barcelona, 2000.
27. Daniel PIÑOL I ALABART: *El notariat públic al Camp de Tarragona. Història, activitat, escriptura i societat (segles XIII-XIV)*. Barcelona, 2000.
28. Maria VILAR I BONET: *Els béns del Temple a la Corona d'Aragó en suprimir-se l'orde*, Barcelona, 2000.
29. Cristina BORAU: *Els promotors de capelles i retaules en la Barcelona del segle XIV*. Barcelona, 2003.
30. Alfons ZARZOSO: *Medicina i Il·lustració a Catalunya*. Barcelona, 2004.
31. Santiago DE LLOBET MASACHS: *El matrimoni infantil a Catalunya i Europa*. Barcelona, 2005.
32. Joaquim ALBAREDA SALVADÓ: *El "cas dels catalans". La conducta dels aliats arran de la Guerra de Successió (1705-1742)*. Barcelona, 2005.
33. Miquel Àngel MARTÍNEZ RODRÍGUEZ: *Els magistrats de la Reial Audiència de Catalunya a la segona meitat del segle XVII*. Barcelona, 2006.
34. Imma PUIG ALEU: *Una visita pastoral al Baix Empordà als anys 1420-1423*. Barcelona, 2006.
35. Maria GARGANTÉ LLANES: *Arquitectura religiosa del segle XVIII a la Segarra i l'Urgell. Condicionants, artífexs i pràctica constructiva*. Barcelona, 2006.
36. Martín RODRIGO Y ALHARILLA: *Indians a Catalunya: capitals cubans en l'economia catalana*. Barcelona, 2007.
37. Victòria ALMUNI BALADA: *La catedral de Tortosa als segles del gòtic*, volum I, Barcelona, 2007.
38. Victòria ALMUNI BALADA: *La catedral de Tortosa als segles del gòtic*, volum II, Barcelona, 2007.
39. Nativitat CASTEJÓN DOMÈNECH: *Aproximació a l'estudi de l'Hospital de la Santa Creu de Barcelona. Repertori documental del segle XV*. Barcelona, 2007.
40. Jaume AUFERIL I BEA (ed.): Antoni VALLMANA, *Poesies*. Barcelona, 2007.

Acta Notariorum Cataloniae

1. Laureà PAGAROLAS I SABATÉ: *El protocol del notari Bonanat Rimentol de 1351*. Barcelona, 1991.
2. Pere PUIG I USTRELL: *Capbreu primer de Bertran acòlit, notari de Terrassa, 1237-1242*. Volum I. Barcelona, 1992.
3. Pere PUIG I USTRELL: *Capbreu primer de Bertran acòlit, notari de Terrassa, 1237-1242*. Volum II. Barcelona, 1992.
4. J. HERNANDO, J. FERNÁNDEZ, J. GÜNZBERG: *Liber examinationis notariorum civitatis Barchinone (1348-1386)*. Barcelona, 1992.
5. G. GONZALVO, M. C. COLL, O. SAMPRÓN: *El protocol del notari Pere de Folgueres (1338)*. Barcelona, 1996.
6. Rafael GINEBRA I MOLINS: *El Manual primer de l'Arxiu de la Cúria Fumada de Vic (1230-1233)*. Volum I. Barcelona, 1998.
7. Rafael GINEBRA I MOLINS: *El Manual primer de l'Arxiu de la Cúria Fumada de Vic (1230-1233)*. Volum II. Barcelona, 1998.
8. Miquel FORRELLAD SOLÀ: *Manual de Francesc Ajac, notari de Sabadell, 1400-1402*. Barcelona, 1998.

9. M. C. COLL, X. CAZENEUVE, J. HERNANDO: *El manual de Joan de Cabreny (1385-1386)*. Barcelona, 1999.
10. Rafel GINEBRA i MOLINS, Anna Maria DE ROCAFIGUERA i GARCIA, Jordi VILAMALA i SALVANS: *El manual de 1641 de Joan Francesc Torrellebreta, notari de Vic*. Barcelona, 2001.
11. Joan PAPELL i TARDIU: *El manual de les escriptures públiques d'Ignasi Cases i Ferrer, notari de Valls (1790-1791)*. Volum I. Barcelona, 2001.
12. Joan PAPELL i TARDIU: *El manual de les escriptures públiques d'Ignasi Cases i Ferrer, notari de Valls (1790-1791)*. Volum II. Barcelona, 2001.
13. Miquel TORRAS i CORTINA: *El manual del notari Pere Pau Solanelles de l'escrivania pública d'Igualada (1475-1479)*. Volum I. Barcelona, 2003.
14. Miquel TORRAS i CORTINA: *El manual del notari Pere Pau Solanelles de l'escrivania pública d'Igualada (1475-1479)*. Volum II. Barcelona, 2003.
15. Joan PEYTAVI DEIXONA: *El manual de 1700 de Jaume Esteve, notari de Perpinyà*. Barcelona, 2004.
16. Teresa ALEIXANDRE i SEGURA: *El Liber Iudeorum núm. 90 de l'Aleixar*. Barcelona, 2004.

Llibres de Privilegis

1. Max TURULL i RUBINAT, Montserrat GARRABOU i PERES, Josep HERNANDO i DELGADO i Josep M. LLOBET i PORTELLA: *Llibre de Privilegis de Cervera, 1182-1456*. Barcelona, 1991.
2. J. VALLÉS, J. VIDAL, M. C. COLL i J. M. BOSCH: *El Llibre Verd de Vilafranca*. Volum I. Barcelona, 1992.
3. J. VALLÉS, J. VIDAL, M. C. COLL i J. M. BOSCH: *El Llibre Verd de Vilafranca*. Volum II. Barcelona, 1992.
4. Antoni MAYANS i PLUJÀ i XAVIER PUIGVERT i GURT: *Llibre de Privilegis d'Olot (1315-1702)*. Barcelona, 1995.
5. Marc TORRAS i SERRA: *Llibre Verd de Manresa (1218-1902)*. Barcelona, 1996.
6. G. GONZALVO, J. HERNANDO, F. SABATÉ, M. TURULL i P. VERDÉS: *Els llibres de privilegis de Tàrraga (1058-1473)*. Barcelona, 1997.
7. Christian GUILLERÉ: *Llibre Verd de la ciutat de Girona (1144-1533)*. Barcelona, 2000.
8. Griselda JULIOL i ALBERTÍ: *Llibre Vermell de la ciutat de Girona (1188-1624)*. Barcelona, 2001.
9. Antoni COBOS FAJARDO: *Llibre de Privilegis de la vila de Figueres (1267-1585)*. Barcelona, 2004.
10. Teresa CARDELLACH i GIMÉNEZ, Pere PUIG i USTRELL, Vicenç RUIZ i GÓMEZ i Joan SOLER i JIMÉNEZ: *Llibre de privilegis de la vila i el terme de Terrassa (1228-1652)*, Barcelona, 2006.
11. Anna GIRONELLA DELGÀ: *Llibre groc de la ciutat de Girona*. Barcelona, 2007.
12. Joan VILLAR i TORRENT: *Llibre de privilegis de Palafrugell (1250-1724)*. Barcelona, 2007.

Diplomataris

1. Josep Maria MARQUÈS: *Cartoral, dit de Carlemany, del bisbe de Girona (s. IX-XIV)*. Volum I. Barcelona, 1993.

2. Josep Maria MARQUÈS: *Cartoral, dit de Carlemany, del bisbe de Girona (s. IX-XIV)*. Volum II. Barcelona, 1993.
3. Pau MORA - LORENZO ANDRINAL: *Diplomatari del monestir de Santa Maria de La Real de Mallorca, 1361-1386*. Volum I. Barcelona, 1993.
4. Pau MORA - LORENZO ANDRINAL: *Diplomatari del monestir de Santa Maria de La Real de Mallorca, 1361-1386*. Volum II. Barcelona, 1993.
5. Maria PARDO I SABARTÉS: *Mensa episcopal de Barcelona (878-1299)*. Barcelona, 1994.
6. Albert BENET I CLARÀ: *Diplomatari de la Ciutat de Manresa (segles IX-X)*. Barcelona, 1994.
7. Esteve PRUENCA I BAYONA: *Diplomatari de Santa Maria d'Amer*. Barcelona, 1995.
8. Pere PUIG I USTRELL: *El monestir de Sant Llorenç del Munt sobre Terrassa. Diplomatari dels segles X i XI*. Volum I. Barcelona, 1995.
9. Pere PUIG I USTRELL: *El monestir de Sant Llorenç del Munt sobre Terrassa. Diplomatari dels segles X i XI*. Volum II. Barcelona, 1995.
10. Pere PUIG I USTRELL: *El monestir de Sant Llorenç del Munt sobre Terrassa. Diplomatari dels segles X i XI*. Volum III. Barcelona, 1995.
11. Antoni VIRGILI: *Diplomatari de la catedral de Tortosa (1062-1193)*. Barcelona, 1997.
12. Josep M. MARQUÈS: *Col·lecció diplomàtica de Sant Daniel de Girona (924-1300)*. Barcelona, 1997.
13. Ramon MARTÍ: *Col·lecció diplomàtica de la Seu de Girona (817-1100)*. Barcelona, 1997.
14. Xavier PÉREZ I GÓMEZ: *Diplomatari de la cartoixa de Montalegre (segles X-XII)*. Barcelona, 1998.
15. Andreu GALERA I PEDROSA: *Diplomatari de la vila de Cardona (anys 966-1276)*. Barcelona, 1998.
16. Ramon SAROBE: *Col·lecció diplomàtica de la Casa del Temple de Gardeny (1070-1200)*. Volum I. Barcelona, 1998.
17. Ramon SAROBE: *Col·lecció diplomàtica de la Casa del Temple de Gardeny (1070-1200)*. Volum II. Barcelona, 1998.
18. Gaspar FELIU i Josep M. SALRACH (dirs.): *Els pergamins de l'Arxiu Comtal de Barcelona de Ramon Borrell a Ramon Berenguer I*. Volum I. Barcelona, 1999.
19. Gaspar FELIU i Josep M. SALRACH (dirs.): *Els pergamins de l'Arxiu Comtal de Barcelona de Ramon Borrell a Ramon Berenguer I*. Volum II. Barcelona, 1999.
20. Gaspar FELIU i Josep M. SALRACH (dirs.): *Els pergamins de l'Arxiu Comtal de Barcelona de Ramon Borrell a Ramon Berenguer I*. Volum III. Barcelona, 1999.
21. Jesús ALTURO I PERUCHO: *Diplomatari d'Alguaire i del seu monestir santjoanista de 1076 a 1244*. Barcelona, 1999.
22. M. Josepa ARNALL I JUAN: *Lletres reials a la ciutat de Girona (1293-1515)*. Volum I. Barcelona, 2000.
23. M. Josepa ARNALL I JUAN: *Lletres reials a la ciutat de Girona (1293-1515)*. Volum II. Barcelona, 2000.
24. Pere PUIG, Vicenç RUIZ i Joan SOLER: *Diplomatari de Sant Pere i Santa Maria d'Ègara. Terrassa, 958-1207*. Barcelona, 2001.
25. Antoni VIRGILI (ed.): *Diplomatari de la catedral de Tortosa (1193-1212)*. *Episcopat de Gombau de Santa Oliva*. Barcelona, 2001.

26. Antoni BACH I RIU: *Diplomatari de l'Arxiu Diocesà de Solsona (1101-1200)*. Volum I. Barcelona, 2002.
27. Antoni BACH I RIU: *Diplomatari de l'Arxiu Diocesà de Solsona (1101-1200)*. Volum II. Barcelona, 2002.
28. Josep M. PONS I GURI i Hug PALOU I MIQUEL: *Un cartoral de la canònica agustiniana de Santa Maria del castell de Besalú (segles x-xv)*. Barcelona, 2002.
29. Manuel PASTOR I MADALENA: *El cartulari de Xestalgar: memòria escrita d'un senyoriu valencià*. Barcelona, 2004.
30. M. Josepa ARNALL I JUAN: *Lletres reials a la ciutat de Girona (1517-1713)*. Volum III. Barcelona, 2005.
31. M. Josepa ARNALL I JUAN: *Lletres reials a la ciutat de Girona (1517-1713)*. Volum IV. Barcelona, 2005.
32. Arxiu Municipal de Girona: *Catàleg de pergamins del fons de l'Ajuntament de Girona (1144-1862)*. Volum I. Barcelona, 2005.
33. Arxiu Municipal de Girona: *Catàleg de pergamins del fons de l'Ajuntament de Girona (1144-1862)*. Volum II. Barcelona, 2005.
34. Arxiu Municipal de Girona: *Catàleg de pergamins del fons de l'Ajuntament de Girona (1144-1862)*. Volum III. Barcelona, 2005.
35. Joan PAPELL I TARDIU: *Diplomatari del monestir de Santa Maria de Santes Creus (975-1225)*. Volum I. Barcelona, 2005.
36. Joan PAPELL I TARDIU: *Diplomatari del monestir de Santa Maria de Santes Creus (975-1225)*. Volum II. Barcelona, 2005.
37. Josep BAUCCELLS, Àngel FABREGA, Manuel RIU, Josep HERNANDO i Carme BATLLE (eds.): *Diplomatari de l'Arxiu Capitular de la Catedral de Barcelona. Segle xi*. Volum I. Barcelona, 2006.
38. Josep BAUCCELLS, Àngel FABREGA, Manuel RIU, Josep HERNANDO i Carme BATLLE (eds.): *Diplomatari de l'Arxiu Capitular de la Catedral de Barcelona. Segle xi*. Volum II. Barcelona, 2006.
39. Josep BAUCCELLS, Àngel FABREGA, Manuel RIU, Josep HERNANDO i Carme BATLLE (eds.): *Diplomatari de l'Arxiu Capitular de la Catedral de Barcelona. Segle xi*. Volum III. Barcelona, 2006.
40. Josep BAUCCELLS, Àngel FABREGA, Manuel RIU, Josep HERNANDO i Carme BATLLE (eds.): *Diplomatari de l'Arxiu Capitular de la Catedral de Barcelona. Segle xi*. Volum IV. Barcelona, 2006.
41. Josep BAUCCELLS, Àngel FABREGA, Manuel RIU, Josep HERNANDO i Carme BATLLE (eds.): *Diplomatari de l'Arxiu Capitular de la Catedral de Barcelona. Segle xi*. Volum V. Barcelona, 2006.
42. Jordi BOLÒS: *Diplomatari del monestir de Santa Maria de Serrateix (segles x-xv)*. Barcelona, 2006.

